

Waarom ik ben gedeserteerd uit de Vietcong

68
Nicholas Turner

LT. KOL. LE XUAN CHUYEN
naverteld door NICHOLAS TURNER

Le Xuan Chuyen, een hoofdofficier van het Noordvietnamese volksleger, acht keer gewond en vaak gedecoreerd, werd in juli 1964 naar Zuid-Vietnam gezonden. Twee jaar lang leidde hij Vietcong-eenheden op en voerde ze aan. Na ampele overweging is hij in augustus 1966 naar de regering in Saigon overgelopen — tot dusver de hoogste communistische officier die dit heeft gedaan.

Nu is Chuyen leider van het Zuidvietnamese Nationale Centrum voor Teruggekeerden dat een toenemend aantal deserteurs opvangt. Hij vertelde dit relaas aan Nicholas Turner, het vroegere hoofd van Reuter in Saigon. Het interview, dat enige dagen in beslag nam, had plaats in Saigon onder militaire bewaking. "De Vietcong probeert me misschien te vermoorden," zei hij. "Zorg er alstublieft voor dat de wereld te weten komt wat hier gaande is."

Dit is niet alleen mijn verhaal, maar het verhaal van de strijd van een natie. Sinds mijn jongensjaren heb ik altijd gewerkt en gevochten voor datgene wat ik juist achtte voor het Vietnamese volk. Twintig jaar lang was ik communist. Ik was

grondig geïndoctrineerd. Maar ik ben ook een man die zijn ogen tracht open te houden. Als resultaat van mijn waarnemingen kwam ik uiteindelijk tot het besluit dat ik het communisme niet langer kon aanvaarden. Maar dat wil niet zeggen dat ik nu het kapitalisme of het

Leven in de rimboe. Gedurende de volgende twee jaar bestond mijn taak in de vorming en opleiding van nieuwe Vietcong-regimenten voor grote militaire opdrachten. Plaatselijke guerrillastrijders leidden ons door gebieden die door de Vietcong waren bezet. We liepen overdag en sliepen 's nachts. Dikwijls hielden we halt om te kijken naar dingen die ons interesseerden. Ik zag vele stukken land die niet bebouwd werden, maar verwilderd waren. Dit alles wat ik zag maakte ik op dat we de bevolking politiek economisch noch militair vast in de hand hadden.

Toen we het diep in de rimboe-gelegen hoofdkwartier bereikten, bleek we hoe de bevolking politiek economisch noch militair vast in de hand hadden. Dit alles wat ik zag maakte ik op dat we de bevolking politiek economisch noch militair vast in de hand hadden. Dit alles wat ik zag maakte ik op dat we de bevolking politiek economisch noch militair vast in de hand hadden.

neutralisme omhels. Waar het om gaat is mijn land — anders niet.

De meeste strijders van het Bevrijdingsfront — of Vietcong — geloven niet in het communisme. Maar ze geloven evenmin in de zaak van de Zuid-Vietnamese regering. Ik ben van mening dat er in deze oorlog maar één sleutel tot de overwinning is: een soepele, praktische en rechtvaardige politiek die tegemoet komt aan de verlangens van het volk. En natuurlijk moet men de militaire kracht hebben om haar te ondersteunen.

Strijd tegen de Fransen. Ik ben in 1929 even ten noorden van de tegenwoordige grens tussen Noord- en Zuid-Vietnam geboren, als derde in de rij van negen kinderen. Mijn vader had een klein stuk land; we waren niet erg rijk en ook niet erg arm. In 1944 brak er een verschrikkelijke hongersnood uit. Vele mensen, onder wie verscheidenen van mijn broers, stierven. Men verweet de Fransen dat ze het irrigatiestelsel hadden verwaarloosd. Op mijn 16de verliet ik de school en sloot me aan bij de verzetsbeweging om de Fransen te bevechten. Het jaar daarop werd ik lid van de communistische partij — niet omdat ik in de leer geloofde, maar omdat de communisten het verzet leidden.

In 1947 voerde ik het bevel over een compagnie die een Frans bataljon vernietigde op de brug over de rivier de Ben Hai die nu Noord- en Zuid-Vietnam van elkaar scheidt. Al met al nam ik tussen 1946 en 1954 aan 200 militaire acties deel. Ten tijde van Dien Bien Phoe was ik commandant van een bataljon. We trokken over de bergen Laos binnen om de daar gelegerde

Fransen strijdkrachten te beletten Dien Bien Phoe te hulp te komen. We maakten schoenen uit bast van bananebomen, eetstokjes en rijstkommen uit gebruikte napalmkartetsen. Ik ben er trots op zo te hebben geleefd. Ons revolutionaire moreel was hoog; het volk stond aan onze kant. Daardoor behaalden wij de overwinning.

Tijdens de oorlog gaven de communisten land aan de arme boeren, en dit maakte hen erg gelukkig. Maar na de oorlog namen de communisten hun het land weer af en voerden collectivisatie door. Het huidige gezag in het Noorden heeft in feite een modern feodalisme geschapen dat erger is dan het oude. De historische rol van deze leiders is uitgespeeld; ze zouden plaats moeten maken voor een nieuwe generatie.

Zuidwaarts over zee. Na de in 1954 gehouden Conferentie van Genève bleef ik bij het leger, een tijdlang als chef operatiën van de 304de Divisie. Ik trouwde, en kreeg een dochter en een zoon. Als hoofdofficier genoot ik een heel goede verzorging. Ons huis in Nam Dinh, dat ons door het leger was toegewezen, had twee kamers, met water en elektriciteit, en er was een klein erf waar de kinderen konden spelen. Maar de subalterne officieren en de manschappen waren er helemaal niet goed aan toe, en dit zette mij voor het eerst aan het denken over de "nieuwe klasse" in Noord-Vietnam.

Medio 1964 kreeg ik bevel naar Zuid-Vietnam te gaan als toegevoegd officier bij de staf van het Bevrijdingsfront. Op 5 juli ging ik in Haiphong aan boord van een 30 meter lang schip dat geladen was met militaire voorra-

Franses strijdkrachten te beletten Dien Bien Phoe te hulp te komen. We maakten schoenen uit bast van bananenbomen, eetstokjes en ritskommen uit gebruikte napa-marktassen. Ik ben er trots op zo te hebben geleefd. Ons revolutionaire moreel was hoog; het behaalden wij de overwinning. Tijdens de oorlog gaven de communisten land aan de arme boeren, en dit maakte hen erg gelukkig. Maar na de oorlog namen de communisten hun hand weer af en voerden collectivisatie door. Het huidige gezag in het Noorden heeft in feite een modern feudalsame geschapen dat erger is dan het oude. De historische rol van deze leiders is uitgespeeld; ze zouden plaats moeten maken voor een nieuwe generatie.

Zuidwaarts over zee. Na de in 1954 gehouden Conferentie van Genève bleef ik bij het leger, een tijdlang als chef operatiën van de 304de Divisie. Ik trouwde, en kreeg een dochter en een zoon. Als hoofdofficier genoot ik een heel goede verzorging. Ons huis in Nam Dinh, dat ons door het leger was toegewezen, had twee kamers, met water en elektriciteit, en er was een klein erf waar de kinderen konden spelen. Maar de subalterne officieren en manschappen waren er helemaal niet goed aan toe, en dit zette mij voor het eerst aan het denken over de "nieuwe klasse" in Noord-Vietnam.

Medio 1964 kreeg ik bevel naar Zuid-Vietnam te gaan als toegevoegd officier bij de staf van het Bevrijdingsfront. Op 5 juli ging ik in Hai Phong aan boord van een 30 meter lang schip dat geladen was met militaire voorra-

den. We hadden verschillende registratiekennissen die van tijd tot tijd werden verwisseld, en we hadden zowel Noord- als Zuidvietnamese vlaggen. Verscheidene keren namen we vijandelijke vliegtuigen en oorlogsschepen waar, maar ze hielden ons niet aan.

De 13de juli, vóór het aanbreken van de dag, kwamen we in de Mekongdelta aan, 100 kilometer ten zuiden van Saigon. Ongeveer 200 meter uit de kust gingen we voor anker. Er kwamen een stuk of 15 kleine boten langs, elk met twee of drie mannen erin, die bij het schijnsel van heldere lampen koortsachtig werkten om onze lading geweren en munitie te lossen. Alles was zeer goed georganiseerd, en ik veronderstelde dat nog heel wat schepen uit het Noorden naar deze plaats kwamen.

We moesten 20 dagen te voet en per sampan reizen om Hoofdkwartier R — het hoofdkwartier van het opperbevel van het Bevrijdingsfront — in oorlogszone C te bereiken, 110 kilometer ten noordwesten van Saigon, dicht bij de grens met Cambodja. Het had meer weg van een plezierreis dan van een militaire opdracht. Plaatselijke guerrillastrijders leidden ons door gebieden die door de Vietcong waren bezet. We liepen overdag en sliepen 's nachts. Dikwijls hielden we halt om te kijken naar dingen die ons interesseerden. Ik zag vele stukken land die niet bebouwd werden, maar verwilderd waren. Uit alles wat ik zag maakte ik op dat we de bevolking politiek, economisch noch militair vast in de hand hadden.

Toen we het diep in de rimboe gelegen hoofdkwartier bereikten, bleek

dit uit drie belangrijke complexen te bestaan — twee ondergronds en het derde gedeeltelijk boven de grond. (Op het gewestelijke hoofdkwartier in Ho Bo Woods bij Saigon heb ik later wel vijf kilometer onder de grond gelopen.) Mijn onmiddellijke reactie was er een van verbazing en ontzetting, omdat het hoofdkwartier zo ver van goede voedsel-producerende gebieden was gelegen. Er was geen spoor van een plaatselijke bevolking — alleen het hoofdkwartier en militair personeel.

Ik meldde me bij generaal Tran Van Tra, een Noordvietnaams die plaatsvervangend bevelhebber van het Bevrijdingsfront is — destijds feitelijk opperbevelhebber in het Zuiden. Er werd mij gezegd dat de toestand heel gunstig was en dat de Vietcong gereedstond om Saigon in te nemen. Te oordelen naar wat ik tot dat moment had gezien, scheen dit veel te optimistisch.

Leven in de rimboe. Gedurende de volgende twee jaar bestond mijn taak in de vorming en opleiding van nieuwe Vietcong-regimenten voor geregelde oorlogvoering op grote schaal. We vervaardigden modellen van onze doelen om onze aanvallen in te studeren. Diep in de wildernis bouwden we wegen, blokhutten, wachttorens, prikeldraadversperringen en hele gehuchten.

Het eerste van onze gevechten op grote schaal was dat bij Binh Gia, dat op 28 december 1964 begon. De regering in Saigon had 3000 man ingezet, van wie er bijna 500 werden gedood of gewond. Het was een grote nederlaag voor hen. De twee regimenten die ik

Laos binnen om de daar gelegerde bataljon. We trokken over de bergen Phoe was ik commandant van een re acties deel. Ten tijde van Dien Bien Phoe was ik commandant van een re acties deel. Ten tijde van Dien Bien Phoe was ik commandant van een re acties deel. Ten tijde van Dien Bien Phoe was ik commandant van een re acties deel.

In 1947 voerde ik het bevel over een compagnie die een Frans bataljon verloorde, maar omdat de communisten partij — niet omdat ik in de leer werd ik lid van de communistische Fransans te bevochten. Het jaar daarop me aan bij de verzetsbeweging om de mijn lde verliet ik de school en sloot mijgatesiselsel hadden verwardloosd. Op men verweet de Fransans dat ze het irscheden van mijn broers, sterven, nood uit. Vele mensen, onder wie verbrak er een verschrikkelijke hongers-erg rijk en ook niet erg arm. In 1944 een klein stuk land; we waren niet rij van negen kinderen. Mijn vader had Zuid-Vietnam geboren, als derde in de woordige grens tussen Noord- en 1929 even ten noorden van de tegen

Strijd tegen de Fransans. Ik ben in te ondersteunen. de militaire kracht hebben om haar van het volk. En natuurlijk moet men die tegemoet komt aan de verlangens praktische en rechtvaardige politiek tot de overwinning is: een soepel, dat er in deze oorlog maar één sleutel vietnamese regering. Ik ben van mening ven evenmin in de zaak van de Zuid-niet in het communisme. Maar ze gelo-dingsfront — of Vietcong — geloven De meeste strijders van het Bevrij-is mijn land — anders niet.

neutralisme omhels. Waar het om gaat

voor de strijd had opgeleid, verloren ongeveer 10 procent van hun mannen, minder dan normaal bij dit soort operaties.

De rekruten waarmee ik moest werken vormden een gemengd gezelschap. Ongeveer de helft bestond uit getrainde vrijwilligers met een behoorlijk hoog moreel. Ongeveer 30 procent bestond uit dienstplichtigen uit de "bevrijde gebieden", of deserteurs uit de regeringstroepen. De rest was een verzameling avonturiers die het alleen om de sensatie te doen was. De discipline onder hen was slecht, en ze zouden er waarschijnlijk bij het eerste schot vandoor gaan.

Het leven in de rimboe was niet aangenaam. Dikwijls waren mijn soldaten er beter aan toe dan ik, omdat ze geld ontvingen van hun familie in Saigon. Ze hadden altijd volop bier, whisky, Martell-cognac en sigaretten. De prijzen waren schandalig hoog. De handelaars die het spul naar het oerwoud brachten, maakten een buitensporige winst. Sommige van onze medische voorraden kwamen uit het Noorden, maar de rest moesten we van deze schurkachtige handelaars kopen. Onze rijst werd in de omgeving tegen redelijke prijzen gekocht.

Met de grote opbouw van de Noordelijke strijdmacht in het Zuiden, die in 1965 begon, namen onze moeilijkheden toe. De Zuidelijken voelden zich beleedigd door onze komst. Ze betoogden dat een geregelde opleiding niet noodzakelijk was. Tussen de gevechten door deden ze niets dan slapen, eten en drinken. Ze hadden drie weken nodig om een operatie voor te bereiden die een Noordelijke eenheid in twee dagen

op touw kon zetten. De wrijving werd nog verergerd doordat vele Noordelijken gebedigd waren omdat ze naar het Zuiden waren gestuurd om daar te vechten. Het volk van Noord-Vietnam wil het land herenigen, maar niet met wapengeweld; het wenst deze oorlog niet. Ik geloof ook dat het moreel van de Noordelijke troepen in 1966 begon te dalen, toen ze ontmoedigd raakten door hun gebrek aan succes tegen de Amerikanen, en door de Amerikaanse luchtaanvallen met B-52 toestellen. Ik heb verscheidene aanvallen met B-52 toestellen meegemaakt. Ze zijn een verschrikkelijke ervaring.

Wrijving in de gelederen. In september 1965 werd ik voor korte tijd teruggeroepen naar Hoofdkwartier R voor het bijwonen van een conferentie van opperofficieren die zouden worden toegesproken door generaal Nguyen Chi Thanh (tot zijn dood in juli 1967 na generaal Vo Nguyen Giap de hoogste in rang in het Noordvietnamese leger) die onlangs was gearriveerd om het bevel over de Vietcong op zich te nemen. Generaal Thanh zei dat sommige mensen de vraag hadden gesteld of het voor Nguyen Huu Tho, de president van het Bevrijdingsfront, al tijd was om vredesonderhandelingen te beginnen. Tho was op de bijeenkomst aanwezig, maar generaal Thanh beantwoordde zijn eigen vraag: "Nee, het is nu niet de tijd. Nu is het de tijd voor hen die wapens dragen om een storm te veroorzaken en militaire overwinningen te behalen. Broeder Tho moet voortlopijg maar gaan slapen. Als uw tijd komt, broeder Tho, zal de partij u wel wakker maken."

Ik zag verscheidenen van de hoge

functionarissen elkaar bij deze verklaaring aanstoten. Op dat ogenblik werd het mij duidelijk dat generaal Thanh, die zeer links stond en wel op had met China, de werkelijke baas was. Tho en het Bevrijdingsfront voeren slechts bevelen uit van de Communistische Partijleiding in Hanoi — bevelen die over de radio of per koerier via Cambodja worden overgebracht. De leiders in Hanoi ontvangen rapporten en aanbevelingen uit het Zuiden, en bepalen het beleid.

Gevaarlijk besluit. Ik weet niet precies wanneer ik over deserteurs begon te denken. Al een hele tijd hield ik mij in gedachten bezig met de noodtoestand van de oorlog, en met het plan van het Noorden om het Zuiden hercommunisme op te dringen. Mijn eigen waarnemingen droegen tot de Kristallisatie van het denkbeeld bij. Ik begreep dat de Vietcong niet de meerderheid van het volk vormde, zoals ons was verteld, maar slechts een kleine minderheid. Ze kunnen met behulp van terrorist velen beïnvloeden, maar ze hebben niet de algemene steun van het volk, zoals het geval was met de Fransien. Ik begon ook op te merken dat de nieuwe regering in Saigon (toegeweijde en met de beste bedoelingen bezield leiders had, die zich bereid toonden de fundamentele problemen van het Zuiden aan te pakken.

In maart 1966 kreeg ik order om voor het ontvragen van een nieuwe opdracht naar Hoofdkwartier R terug te keren. Inmiddels had ik besloten te trekken. Dit was echter moeilijk, daar ik als hoofdofficier steeds onder be-

waking stond. Op weg naar het hoofdkwartier kreeg ik evenwel korts, be- en kwetsic mijn been. De plaatselijke Vicong van Suoi Kiet verzorgde mij. Een paar weken later werd het dorp gebombarderd en bijna weggevaagd. We vluchten de rimboe in en begonnen nieuwe huizen te bouwen.

Gedurende deze tijd, waarin ik door een echtpaar uit het dorp werd verzorgd, maakte ik bevriend met hun dochter, een jonge vrouw die Thi Hiep heette. Toen ze de Vietcong verlot vroeg of ze in de stad Phan Thiet, 65 kilometer verderop, geneesmiddelen voor mij mocht kopen, gaven ze tot mijn verrassing hun toezegging. We beramen onze plannen zorgvuldig en zij ging op weg. Na een poosje gipte ik stilhejes het dorp uit en volgde haar.

Ik had hoge koorts en voelde me misselijk. Soms, in de hitte van de late namiddag, vroeg ik me af of ik het kon halen. Het plan was dat ik ongeveer 30 kilometer zou lopen; dan zou er, als alles goed ging, een fiets voor mij klaarstaan. Ik passeerde zonder moeite verscheidene controleposten van de Vietcong op vertoon van mijn marsorder. Toen het donker werd bleef ik doerhopen, maar ik moest oppassen want beide partijen hadden patroilles op pad die zouden schieten op alles wat bewoog.

De fiets stond klaar en weldra kwam ik door gebuichten waar de regeringsvlag wapperde. Een keer vroegen een paar wachtposten van de regerings-troepen mij wat ik deed, en ik antwoordde: "Ik ben een Noordvietnamese officier en ik ga mezelf over-

voor de strijd had opgeleid, verloren ongeveer 10 procent van hun mannen, minder dan normaal bij dit soort operaties.

De rekruten waarmee ik moest werken vormden een gemengd gezelschap. Ongeveer de helft bestond uit getrainde vrijwilligers met een behoorlijk hoog moreel. Ongeveer 30 procent bestond uit dienstplichtigen uit de "bevrijde gebieden", of deserteurs uit de regeringsstroepen. De rest was een verzameling avonturiers die het alleen om de sensatie te doen was. De discipline onder hen was slecht, en ze zouden er waarschijnlijk bij het eerste schot vandoor gaan.

Het leven in de rimboe was niet aangenaam. Dikwijls waren mijn soldaten er beter aan toe dan ik, omdat ze geld ontvingen van hun familie in Saigon. Ze hadden altijd volop bier, whisky, Martell-cognac en sigaretten. De prijs-lars die het spul naar het oerwoud brachten, maakten een buitensporige winst. Sommige van onze medische voorraden kwamen uit het Noorden, maar de rest moesten we van deze schurkachtige handelaars kopen. Onze lijst werd in de omgevingsregio's afgeprijsd.

Met de grote opbouw van de Noordelijke strijdmacht in het Zuiden, die in 1965 begon, namen onze moeilijkheden toe. De Zuidelijke voelden zich bedreigd door onze komst. Ze beoogden dat een geregelde opleiding niet noodzakelijk was. Tusschen de gevechten deden ze niets dan slapen, eten en drinken. Ze hadden drie weken nodig om een operatie voor te bereiden die een Noordelijke eenheid in twee dagen

Ik zag verscheidene van de hoge partij u wel wakker maken."

Ik heb verscheidene aanvallen met B-52 toestellen meegemaakt. Ze zijn een lichte aanval met B-52 toestellen, Amerikanen, en door de Amerikaanse luchtmacht. De rest was een verzameling avonturiers die het alleen om de sensatie te doen was. De discipline onder hen was slecht, en ze zouden er waarschijnlijk bij het eerste schot vandoor gaan.

Het leven in de rimboe was niet aangenaam. Dikwijls waren mijn soldaten er beter aan toe dan ik, omdat ze geld ontvingen van hun familie in Saigon. Ze hadden altijd volop bier, whisky, Martell-cognac en sigaretten. De prijs-lars die het spul naar het oerwoud brachten, maakten een buitensporige winst. Sommige van onze medische voorraden kwamen uit het Noorden, maar de rest moesten we van deze schurkachtige handelaars kopen. Onze lijst werd in de omgevingsregio's afgeprijsd.

Met de grote opbouw van de Noordelijke strijdmacht in het Zuiden, die in 1965 begon, namen onze moeilijkheden toe. De Zuidelijke voelden zich bedreigd door onze komst. Ze beoogden dat een geregelde opleiding niet noodzakelijk was. Tusschen de gevechten deden ze niets dan slapen, eten en drinken. Ze hadden drie weken nodig om een operatie voor te bereiden die een Noordelijke eenheid in twee dagen

functionarissen elkaar bij deze verklaring aanstoten. Op dat ogenblik werd het mij duidelijk dat generaal Thanh, die zeer links stond en wel op had met China, de werkelijke baas was. Tho en het Bevrijdingsfront voeren slechts bevelen uit van de Communistische Partijleiding in Hanoi — bevelen die over de radio of per koerier via Cambodja worden overgebracht. De leiders in Hanoi ontvangen rapporten en aanbevelingen uit het Zuiden, en bepalen het beleid.

Gevaarlijk besluit. Ik weet niet precies wanneer ik over deserteren begon te denken. Al een hele tijd hield ik mij in gedachten bezig met de nuttelosheid van de oorlog, en met het plan van het Noorden om het Zuiden het communisme op te dringen. Mijn eigen waarnemingen droegen tot de kristallisatie van het denkbeeld bij. Ik begreep dat de Vietcong niet de meerderheid van het volk vormde, zoals ons was verteld, maar slechts een kleine minderheid. Ze kunnen met behulp van terreur velen beïnvloeden, maar ze hebben niet de algemene steun van het volk, zoals het geval was met de Vietminh in de verzetsstrijd tegen de Fransen. Ik begon ook op te merken dat de nieuwe regering in Saigon jonge, toegewijde en met de beste bedoelingen bezielde leiders had, die zich bereid toonden de fundamentele problemen van het Zuiden aan te pakken.

In maart 1966 kreeg ik order om voor het ontvangen van een nieuwe opdracht naar Hoofdkwartier R terug te keren. Inmiddels had ik besloten te vluchten. Dit was echter moeilijk, daar ik als hoofdofficier steeds onder be-

waking stond. Op weg naar het hoofdkwartier kreeg ik evenwel koorts, begon hevig te zweten, viel vervolgens en kwetste mijn been. De plaatselijke Vietcong van Suoi Kiet verzorgde mij. Een paar weken later werd het dorp gebombardeerd en bijna weggevaagd. We vluchtten de rimboe in en begonnen nieuwe huizen te bouwen.

Gedurende deze tijd, waarin ik door een echtpaar uit het dorp werd verzorgd, maakte ik bevriend met hun dochter, een jonge vrouw die Thi Hiep heette. Toen ze de Vietcong verloor vroeg of ze in de stad Phan Thiet, 65 kilometer verderop, geneesmiddelen voor mij mocht kopen, gaven ze tot mijn verrassing hun toestemming. We beraamden onze plannen zorgvuldig en zij ging op weg. Na een poosje glipte ik stilletjes het dorp uit en volgde haar.

Ik had hoge koorts en voelde me misselijk. Soms, in de hitte van de laaiende zon, vroeg ik me af of ik het kon halen. Het plan was dat ik ongeveer 30 kilometer zou lopen; dan zou er, als alles goed ging, een fiets voor mij klaarstaan. Ik passeerde zonder moeite verscheidene controleposten van de Vietcong op vertoon van mijn marsorder. Toen het donker werd bleef ik doorlopen, maar ik moest oppassen want beide partijen hadden patrouilles op pad die zouden schieten op alles wat bewoog.

De fiets stond klaar en weldra kwam ik door gehuchten waar de regeringsvlag wapperde. Een keer vroegen een paar wachtposten van de regeringsstroepen mij wat ik deed, en ik antwoordde: "Ik ben een Noordvietnamese officier en ik ga mezelf over-

geven." De regeringssoldaten keken eerst mij en toen elkaar aan. Ik leende een sigaret van hen en vervolgde mijn weg.

Ten slotte kwam ik in Phan Thiet aan. Ondanks mijn zwakte voelde ik een vreemde vrolijkheid. Het rumoer van het drukke verkeer en de markt, de geur van vis en van de zee, de verblindende weerkaatsing van de zon op witte muren deden de stad tintelen van leven. Ik was wel heel lang in de wildernis geweest.

Ik vond het huis waar we elkaar zouden ontmoeten, en een ogenblik later werd ik door Thi Hiep begroet. Dat gebeurde om 12 uur in de middag op 2 augustus 1966 — iets meer dan twee jaar nadat ik in Zuid-Vietnam was geland.

"Houd de druk in stand." Sinds die dag heb ik mijn vroegere wapenbroeders door de radio toegesproken en brieven geschreven die door vliegtuigen zowel boven Noord- als boven Zuid-Vietnam werden uitgeworpen. Ik ben overtuigd dat vele anderen die voor de communistische zaak vechten, erover denken te doen wat ik heb gedaan, maar ze weten niet hoe ze zullen worden ontvangen. Nu deserteren er hoe langer hoe meer.* Dit komt ten dele doordat de ontzaglijke Amerikaanse vuurkracht en technische superioriteit de communisten in een zeer slechte positie hebben gebracht. Er is sprake van geweest dat de communisten geheel en al tot de guerrilla-tactiek zouden terugkeren, maar onze

Noordelijke troepen zijn op conventionele wijze opgeleid, en ik geloof niet dat men hen zo gemakkelijk in guerrillastrijders kan veranderen. Iedere gewone soldaat beschouwt het als vernederend indien men hem opdraagt het te worden. Bovendien kunnen guerrillastrijders alleen maar slagen wanneer zij de steun van de plaatselijke bevolking hebben, en de mensen beginnen zich nu tegen de Vietcong te keren.

De Noordvietnamezen zeggen voortdurend dat de Amerikaanse aanwezigheid een economische chaos zal veroorzaken en zal uitlopen op felle haat tussen de mensen — maar dit is niet gebeurd.

De Amerikanen en de Zuidvietnamezen moeten echter geen snelle resultaten verwachten. Hoewel de communistische structuur in de Mekong-delta ernstige gebreken vertoont, zal het vijf of tien jaar kosten om haar uit te roeien. Men moet bedenken dat de communisten daar al 25 jaar werken. De regering en de Amerikanen moeten een zo sterk mogelijke militaire druk in stand houden. Ze doen dit de laatste tijd al, en ik geloof dat ze op de goede weg zijn.

Zuid-Vietnam, dat in tijd van oorlog een nieuw politiek systeem moet uitwerken, maakt een ontzaglijk moeilijke tijd door. Spanningen en beroeringen kunnen niet worden vermeden. Maar als het beleid van de regering goed is en haar zaak rechtvaardig, zal het volk haar steunen. De grote meerderheid van het volk bestaat uit boeren. Wat zij willen is rechtvaardigheid, een goede regering en iets voor zichzelf.

* In 1964 waren er 5417 communistische deserteurs. In 1965 waren het er 11 124. In 1966 bedroeg het aantal 20 242. In 1967 was het totaal tot 4 augustus 20 398.

TAN SRI ONG YOKE-LIN
Ambassadeur van Maleisië
in de Verenigde Staten,
geïnterviewd door
CARL T. ROWAN

68 HERRING

De inzet in Vietnam: een Aziatische visie

Vraag: Excellentie, de Verenigde Staten hebben bijna 500 000 man in Vietnam staan; 13 000 zijn er gesneuveld en 80 000 gewond. Wordt de strijd in Vietnam niet te veel een Amerikaanse oorlog?

Antwoord: Neen. De Zuidvietnamezen hebben meer dan 700 000 man in de oorlog en sinds 1961 hebben zij 70 000 militairen en burgers verloren. Zij krijgen steun van een groot aantal landen. Zuid-Korea heeft ongeveer 45 000 man gestuurd. De Filippijnen, Australië, Nieuw-Zeeland en Thailand hebben allen troepen gestuurd. Andere landen helpen met speciale opleidingscursussen en materiële steun. Voor ons allen in Azië staat in Vietnam veel op het spel.

V: Het bezwaar wordt gemaakt dat, afgezien van de Zuidkoreaanse troepen, de hulp uit Azië slechts symbolisch is, dat de Verenigde Staten vechten voor een aantal naties die niet voor zichzelf wensen te vechten. Waarom heeft bijvoorbeeld uw land geen troepen gestuurd?

A: Omdat wij zelf grote moeilijkheden hebben met de communisten. Wij hebben weliswaar zeven jaar geleden na 12 jaar vechten de oorlog tegen

Een eminent Aziatisch diplomaat verklaart waarom de V.S.-voet bij stuk moeten houden in de meest ontmoedigende oorlog uit hun geschiedenis

te roepen. Door zich in Vietnam schrap opmars van Rood-China een halt toe de macht heeft om de expansionistische enkel ander land ter wereld de wil en een verschrakelijke last, omdat de win-den, Amerika draagt op het ogenblik Laten we er geen doekjes om win-zou weer actief worden.

berekenen, maar ook de ondergrondse munisten een enorme aanmoediging het voor de gewapende benden con-moelijkheden gemaakt. Niet alleen zou Malesie, bijvoorbeeld, zouden in grote naamelijk overheersing van Azië. Wij in fase van Lin Piao's strategische plan, naar de verwezenlijking van de eerste China een belangrijke stap betekenen V.S. uit Vietnam voor Communistisch-digheidsen zou terugtrekking van de ten vallen. Onder de huidige omsan-heft, de steden vroeg of laat ook zul-en dat, als men deze eenmaal in handen platelandsgelieden van de wereld zijn Azie, Afrika en Latijns-Amerika de in 1965 voor den dag kwam — dat verdediging van Communistisch-China, vice-premier en minister van Lands-politieke manifeste waarmee Lin Piao, A: U hernamert zich ongetwijfeld het

lijkt is?
 van de Verenigde Staten onontbeer-V: U gelooft dus dat deelname-zen hebben meer steun nodig. leste het geval was. De Zuidvietnam-com-munistische mankracht en oorlogs-A: In Zuid-Vietnam zijn veel meer dat niet?
 om kunnen de Zuidvietnamsen communisten zelf gewonnen. Waar-V: U hebt uw oorlog tegen de nam afgeestaan.
 uitrusting grotere als Zuid-Viet-

mijn nieren, in enige beenderen. Vlugg, een taxi! Ik gevoel deze pijnen voor den eten. Als ik paard rijd. Als ik snel loop. Als ik zit. Ik lijd aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid, leverkoliek, netelroos, *marbillo* (mazelen) en *orecchioni* (bof).” Ik vluchtte uit dat hoofdstuk weg als een opgejaagde springbok.

Ik voelde me nu langzamerhand tamelijk sip (*sconsolato*). Het leek me onredelijk dat een vakantie in het zonnige Italië zo vol moest zitten met rampen, onvoorziene onderbrekingen zoals leverkolieken, niet goed afgestelde aanloopnokken, sleutelbeenderen die bij twee tegelijk breken, mensenetende schapen en verschrompelde grootmoeders die maar eieren zitten uit te zuigen. “Misschien dat ik mijn reisje naar

rv-commentator.
 een groot aantal bladen en is levens radio- en buitenland, werkt nu als correspondent voor Amerikaanse voorlichtingsdienst voor het Staat.
 Cam. J. Rowan, voormalig directeur van de en is sinds 1962 ambassadeur in de Verenigde Staten.
 maakt nog deel uit van het Malesische kabinet hantelijkheid voor Malesie verkeer. Hij van de missie die in 1957 te Londen de naar- nog een Brits projectant was; hij was lid politieke opfiguren in Malesie toen dit land TAN SRI ONG YONG-LIN was een van de

verslagen, hebben wij onze militaire wij in 1960 de communisten hadden ze opleiding nu al voltooid. En toen Enige duizenden officieren hebben de-die wij effectief hadden bevonden. leiden in de anti-guerrillamethoden gonen wij Zuidvietnamsen op te wed wij het zelf moeilijk hadden, be-Zuid-Vietnam te hulp te komen. Hoe-deed een beroep op de vrije wereld om dat toen in Malesie probeerden, en hij teur in handen te krijgen, net zoals zij Rahman, in dat de communisten zou-zag onze premier, Toekoe Abdoel dan morele steun gegeven. Al in 1958 A: Wij hebben aanmerklijk meer

morele steun verdienen?
 V: Kan Malesie dus alleen maar onze eigen verdediging. macht is nauwelijks voldoende voor tisch-China. Onze beschieden strijd-kringen nu hun bevelen uit Communist-pleter Malesie-campagne voerde, leid in de tijd dat Soekarno zijn “Ver-die grotere als in Indonesië zijn opge-van Samwak schuil. Deze terroristen, grens met Thailand en in het oerwoud-ueke communisten aan onze noord-nog ongeveer 1500 gewapende, fana-ken gewonnen, maar er houden zich

ik tegen mevrouw Mardsley.
 Toen drong de waarheid plotseling tot me door. Het boekje ging helemaal niet over Italië. De gevaren en rampen die erin werden beschreven, waren niet endemisch in Rome of Florence. Ze waren gedrukt ten behoeve van Italianen die zich erop voorbereidden om in ons land te gaan reizen! Een zware last viel van me af, een duizelig makende begeerte overviel me. Ik wilde me *immediatamente* op weg begeven naar Italië. Het is immers zo goed voor de ziel eens een poosje weg te gaan van je eigen soort, weg van je eigen kapper die niet eens kan zien waar je scheiding zit, weg van de plaats waar zelfs ik het loket voor verloren en gevonden voorwerpen niet kan vinden.

Tussen aanhalingstekens

- VADER tegen moeder: “Dit rapport bewijst in elk geval dat hij geen geestverruimende middelen gebruikt.” R. K.
- GAMAL Abdel Nasser, nadat hem is meegedeeld dat er nieuwe Russische tanks zijn aangekomen: “Ik hoop dat de instructies deze keer in het Arabisch zijn.” J. B.
- GEZETTE matrone tegen vriendin: “Ik weeg mezelf alleen op dagen waarop alles verkeerd gaat. Ik denk maar zo, die dagen zijn toch al totaal bedorven.” F. F.
- KLEINE jongen tegen vriendje over zijn broertje: “Hij heeft nu een paar tanden, maar z'n woordjes heeft-ie nog niet gekregen.” B. K.
- VROUW, vergezeld van haar man en zes kinderen, tegen adviseur in huwelijks-moelijkheden: “Ons huwelijk zou ontbonden zijn als we de kinderen niet hadden. Harry wil ze niet hebben, en ik wil ze niet hebben!” LUCRE
- OP EEN vragenlijst van de V.N.: “Als u de voorgaande vraag met ja hebt beantwoord, verklaar dan waarom niet.” United Nations World

angst?

V: Excellente, vele Amerikanen en sommige Aziaten zijn bang dat China aan de oorlog zal gaan deelnemen en heel Azië zal meeslepen in een gruwelijke strijd. Deelt u die

A: Mijn land heeft, toen wij de communisten overtuigd zijn dat zij hun doeleinden toch niet kunnen bereiken. Uitgaat — maar alleen dan wanneer dat de oorlog dan als een nachtkraats gepraat een de-escalatie plaatsvindt en brengen, er oopvallend en zonder strijd in Vietnam tot een goed einde te komen zijn dat, als het Amerikaanse volk roont vastbesloten te zijn om de aan de "noodtoestand". Het zou best eenvoudig dat er een eind was gekomen handeld. De regering verklaarde een hoorlijk hadden afgegrast, niet onder- nisten zowel militair als politiek be- Mijn land heeft, toen wij de commu- zullen doen.

V: Sommige critici zeggen dat de regering in Saigon een dictatuur is, die geen steun verdient onder het voorwendsel van de verdediging van vrijheid en democratie. **A:** Men moet niet vergezen dat Zuid-Vietnam het nu al jarenlang zwaar te verduren heeft. Wat het land momenteel heeft is een oorlogsgeschiedenis. Zelfs in een democratisch land krijgt de regering in een periode van nationaal gevaar noodgedwongen extra bevoegdheden. Een aantal bevoegdheden van de president van de Verenigde Staten tijdens de Tweede Wereldoorlog; zou men nu, in vredetijd, "dictatoriaal" kunnen noemen. Zuid-Vietnam moet zich naar de democratie ontwikkelen, maar eerst moet het een periode van vrije van agressie. Nog één opmerking wat dit betreft: Vergect u niet dat het regime in Hanoi zonder enige twijfel dictatoriaal is. Het is gemakkelijker de veeltalige leiders in Saigon te kritiseren, maar zou één van de critici willen beweren dat men

V: Sommige critici zeggen dat de regering in Saigon een dictatuur is, die geen steun verdient onder het voorwendsel van de verdediging van vrijheid en democratie.

A: Men moet niet vergezen dat Zuid-Vietnam het nu al jarenlang zwaar te verduren heeft. Wat het land momenteel heeft is een oorlogsgeschiedenis. Zelfs in een democratisch land krijgt de regering in een periode van nationaal gevaar noodgedwongen extra bevoegdheden. Een aantal bevoegdheden van de president van de Verenigde Staten tijdens de Tweede Wereldoorlog; zou men nu, in vredetijd, "dictatoriaal" kunnen noemen. Zuid-Vietnam moet zich naar de democratie ontwikkelen, maar eerst moet het een periode van vrije van agressie. Nog één opmerking wat dit betreft: Vergect u niet dat het regime in Hanoi zonder enige twijfel dictatoriaal is. Het is gemakkelijker de veeltalige leiders in Saigon te kritiseren, maar zou één van de critici willen beweren dat men

V: Sommige critici zeggen dat de regering in Saigon een dictatuur is, die geen steun verdient onder het voorwendsel van de verdediging van vrijheid en democratie.

A: Men moet niet vergezen dat Zuid-Vietnam het nu al jarenlang zwaar te verduren heeft. Wat het land momenteel heeft is een oorlogsgeschiedenis. Zelfs in een democratisch land krijgt de regering in een periode van nationaal gevaar noodgedwongen extra bevoegdheden. Een aantal bevoegdheden van de president van de Verenigde Staten tijdens de Tweede Wereldoorlog; zou men nu, in vredetijd, "dictatoriaal" kunnen noemen. Zuid-Vietnam moet zich naar de democratie ontwikkelen, maar eerst moet het een periode van vrije van agressie. Nog één opmerking wat dit betreft: Vergect u niet dat het regime in Hanoi zonder enige twijfel dictatoriaal is. Het is gemakkelijker de veeltalige leiders in Saigon te kritiseren, maar zou één van de critici willen beweren dat men

V: Sommige critici zeggen dat de regering in Saigon een dictatuur is, die geen steun verdient onder het voorwendsel van de verdediging van vrijheid en democratie.

A: Men moet niet vergezen dat Zuid-Vietnam het nu al jarenlang zwaar te verduren heeft. Wat het land momenteel heeft is een oorlogsgeschiedenis. Zelfs in een democratisch land krijgt de regering in een periode van nationaal gevaar noodgedwongen extra bevoegdheden. Een aantal bevoegdheden van de president van de Verenigde Staten tijdens de Tweede Wereldoorlog; zou men nu, in vredetijd, "dictatoriaal" kunnen noemen. Zuid-Vietnam moet zich naar de democratie ontwikkelen, maar eerst moet het een periode van vrije van agressie. Nog één opmerking wat dit betreft: Vergect u niet dat het regime in Hanoi zonder enige twijfel dictatoriaal is. Het is gemakkelijker de veeltalige leiders in Saigon te kritiseren, maar zou één van de critici willen beweren dat men

V: Sommige critici zeggen dat de regering in Saigon een dictatuur is, die geen steun verdient onder het voorwendsel van de verdediging van vrijheid en democratie.

A: Men moet niet vergezen dat Zuid-Vietnam het nu al jarenlang zwaar te verduren heeft. Wat het land momenteel heeft is een oorlogsgeschiedenis. Zelfs in een democratisch land krijgt de regering in een periode van nationaal gevaar noodgedwongen extra bevoegdheden. Een aantal bevoegdheden van de president van de Verenigde Staten tijdens de Tweede Wereldoorlog; zou men nu, in vredetijd, "dictatoriaal" kunnen noemen. Zuid-Vietnam moet zich naar de democratie ontwikkelen, maar eerst moet het een periode van vrije van agressie. Nog één opmerking wat dit betreft: Vergect u niet dat het regime in Hanoi zonder enige twijfel dictatoriaal is. Het is gemakkelijker de veeltalige leiders in Saigon te kritiseren, maar zou één van de critici willen beweren dat men

V: Sommige critici zeggen dat de regering in Saigon een dictatuur is, die geen steun verdient onder het voorwendsel van de verdediging van vrijheid en democratie.

A: Men moet niet vergezen dat Zuid-Vietnam het nu al jarenlang zwaar te verduren heeft. Wat het land momenteel heeft is een oorlogsgeschiedenis. Zelfs in een democratisch land krijgt de regering in een periode van nationaal gevaar noodgedwongen extra bevoegdheden. Een aantal bevoegdheden van de president van de Verenigde Staten tijdens de Tweede Wereldoorlog; zou men nu, in vredetijd, "dictatoriaal" kunnen noemen. Zuid-Vietnam moet zich naar de democratie ontwikkelen, maar eerst moet het een periode van vrije van agressie. Nog één opmerking wat dit betreft: Vergect u niet dat het regime in Hanoi zonder enige twijfel dictatoriaal is. Het is gemakkelijker de veeltalige leiders in Saigon te kritiseren, maar zou één van de critici willen beweren dat men

V: Sommige critici zeggen dat de regering in Saigon een dictatuur is, die geen steun verdient onder het voorwendsel van de verdediging van vrijheid en democratie.

in deze oorlog mee? In hoeverre speelt de rassenkwestie
stuur om jonge Aziaten te doden.
omdat zij soldaten hebben ge-
lang in Azië zullen worden gehaat,
Verenigde Staten nog generaties
V: Men beweert ook wel dat de
reert nu in Vietnam.
van deze zelfde samenwerdigers op-
menzwering. Een fanatieke vleugel
een internationale communistische sa-
Malaisiërs hebben gedood. Het was
nistische terroristen die 12 jaar lang
de drijfveer is geweest van de commu-
A: Ik weet dat "nationalisme" niet
lijkt hebben bevochten.
waarmee zij hun eigen onafhank-
een soortgelijke revolutie als die
dat Amerikanen daar vechten tegen
niet het communisme bestrijden —
Staten in Vietnam het nationalisme,
de critici beweren dat de Verenigde
V: Maar sommige gezaghebben-
kan verdoezelen.
zijn feiten die geen enkele propaganda
pijn onafhankelijkheid gegeven. Dit
Het heeft uit eigen beweging de Filip-
munistische overregering te behoeden,
rea gestuurd om het land voor com-
Het heeft zijn jonge mannen naar Ko-
varendste landen ter wereld te worden.
heeft Japan geholpen een van de wel-
besteed voor hun wederopbouw. Het
en dat het enorme geldsommen heeft
oorlog had bezet, heeft teruggegeven
den die het tijdens de Tweede Wereld-
Wij hebben gezien dat Amerika gebie-
of territoriaal bijbedoelingen hebben.
dat de Verenigde Staten economisch
Geen veldenkende Aziatische gelooft
te worden verwoest.
toekomst in een veel grotere oorlog
houdt, loopt het gevaar in de naaste
V: Mijn land waren de communisten

tische terroristen voornamelijk van
Chinese afkomst — maar dat gold ook
voor 90 percent van de onschuldige
en weerloze Malaisiërs die door hen
werden vermoord. Het was geen
rassenoorlog; het was een conflict
tussen moordenaars en een volk dat
niets anders wenste dan in vrede te
leven. Precies zo is het in Vietnam.
De Aziaten zien heus wel in dat het
ook hier weer gaat om een worsteling
voor vrijheid en tegen tirannie en
dwang. Aziatische landen hebben zelf
troepen naar Vietnam gestuurd, ver-
geet dat niet. De rassenkwestie speelt
geen rol.

V: Sommige critici zeggen dat de
regering in Saigon een dictatuur is,
die geen steun verdient onder het
voorwendsel van de verdediging
van vrijheid en democratie.

A: Men moet niet vergeten dat Zuid-
Vietnam het nu al jarenlang zwaar te
verduren heeft. Wat het land momen-
teel heeft is een oorlogsregering. Zelfs
in een democratisch land krijgt de re-
gering in een periode van nationaal
gevaar noodgedwongen extra bevoegd-
heden. Een aantal bevoegdheden van
de president van de Verenigde Staten
tijdens de Tweede Wereldoorlog zou
men nu, in vreedstijd, "dictatoriaal"
kunnen noemen. Zuid-Vietnam moet
zich naar de democratie ontwikkelen,
maar eerst moet het een periode van
vrede hebben — vrij van agressie.

Nog één opmerking wat dit betreft:
Vergeet u niet dat het regime in Hanoi
zonder enige twijfel dictatoriaal is. Het is
gemakkelijk de veelgeplaagde leiders
in Saigon te kritiseren, maar zou één
van de critici willen beweren dat men

Amerika nu in Vietnam niet stand-
agressieve bedoelingen verklaard. Als
China heeft openlijk en tartend zijn
"tegenstand" bij Communistisch-
lang van het volk te voorzien. Er zit ook
de agressie af te slaan en in de behoef-
alle recht om Zuid-Vietnam te helpen
A: De Verenigde Staten hebben
nam te zijn.

Staten geen recht hebben in Vier-
belangen heeft en dat de Verenigde
Amerika zo ver van huis geen vitale
V: Er wordt wel beweerd dat
militairen.

heidschild — van de Amerikaanse
kterende aanwezigheid — het veilig-
ingeblijven. Dit alles dank zij de stab-
clatie van Zuidoost-Azië nieuw leven
de Pacific ingeseld, en de Asso-
bank opgericht, de Raad voor Azië en
hebben de Aziatische Ontwikkelings-
sche en sociale samenwerking. Zij
inspireerd tot een ongekende economi-
Bovendien heeft het de Aziaten ge-
sche tirannie prijs te geven.

van plan zijn Azië aan de communist-
hadden gedemonstreerd dat zij niet
hun krachtige optreden in Vietnam
hebben gehandeld als de V.S. niet met
met evenveel zelfvertrouwen zouden
karno aan de kaan. Ik betwijfel of zij
staatsgreep neer, en zeiden daarna Soc-
communistsche pogingen tot een
het volk in verzet — zij sloegen de
gelcerd, kwamen in 1965 het leger en
Soekarno al vrijwel aan Peking was uit-
deworpen. In Indonesië, dat door
nistische moloch zouden hebben on-
Aziaten die zich anders aan de commu-
trouwen geschonken aan, miljoenen
besleffen. Amerika heeft hoop en ver-
dan de meeste Amerikanen schijnen te
te zeren heeft Amerika meer bereikt
met de regering in Hanoi beter is is

V: Geloofd u dat men met onder-
handelen in Vietnam tot een verge-
lijk kan komen?

A: Wij moeten erg oppassen met
dergelijke voorstellen. De communis-
ten zullen alleen dan naar de conferen-
tietafel komen, wanneer zij menen dat
zij op die manier Zuid-Vietnam nog in
handen kunnen krijgen. Wij hebben
gezien hoe de communisten die naar
Genève kwamen om te onderhande-
len, het hebben gespeeld. Nog voor-
dat de inkt van de overeenkomst die
zij in 1962 ondertekenden droog was,
lancerden zij een campagne om de
regering van de neutralistische premier
Soevanna Phoema in Laos te ondermij-
nen en omver te werpen — een van de
dingen die zij hadden beloofd niet te
zullen doen.

Mijn land heeft, toen wij de commu-
nisten zowel militair als politiek be-
hoorlijk hadden afgestraft, niet onder-
handeld. De regering verklaarde een-
voudig dat er een eind was gekomen
aan de "noodtoestand". Het zou best
kunnen zijn dat, als het Amerikaanse
volk toont vastbesloten te zijn om de
strijd in Vietnam tot een goed einde te
brengen, er onopvallend en zonder
gepraat een de-escalatie plaatsvindt en
dat de oorlog dan als een nachtkaa-
uitgaat — maar alleen dan wanneer de
communisten overtuigd zijn dat zij
hun doeleinden toch niet kunnen be-
reiken.

V: Excellentie, vele Amerikanen
en sommige Aziaten zijn bang dat
China aan de oorlog zal gaan deel-
nemen en heel Azië zal meeslepen
in een gruwelijke strijd. Deelt u die
angst?

Het is zonnelijk dat de verovering van de jaren '30 gemaakt. Het is zonnelijk dat de verovering van de jaren '30 gemaakt. Het is zonnelijk dat de verovering van de jaren '30 gemaakt.

Zo stapten de ridders zich op de feiten niet officieel erkend. De Sovjet-regering, al hebben zij dit eigenlijk "in staat van oorlog" me-
 leeren. De Verenigde Staten zijn dus
 ten, wapenuit en ander materiaal te
 Noord-Vietnam graus voor ruim een
 Rusland zich verplichtte in 1968 aan
 een overeenkomst getekend waarbij

agressie zou afzien: toch
 de twijfelachtige koers der
 gelijkheid. Een dergelijke defar-
 Noord-Vietnam graus voor ruim een
 miljard dollar aan vliegtuigen, rakete-
 ten, wapenuit en ander materiaal te
 leeren. De Verenigde Staten zijn dus
 ten, wapenuit en ander materiaal te
 Noord-Vietnam graus voor ruim een
 Rusland zich verplichtte in 1968 aan
 een overeenkomst getekend waarbij

A: Voordat de Verenigde Staten in 1965 Noord-Vietnam gingen bombarderen, was men algemeen bevreesd dat in dat geval Communistisch-China zou ingrijpen. Maar dat is niet gebeurd. De leiders van Communistisch-China zijn bijzonder voorzichtig opgetreden.
V: Samenvattend: wat staat in Vietnam op het spel?
A: De onafhankelijkheid van meer dan 200 miljoen mensen in Zuidoost-Azië; de rijtschuur van de wereld; grote natuurlijke voorraden rubber,

tin en olie; de strategische beheersing van vitale scheepvaartroutes; het risico van een grotere oorlog; en de integriteit van een grote natie, de Verenigde Staten van Amerika — dat alles staat op het spel. En nog veel meer — niet in de laatste plaats het eenvoudige verlangen van kleine, zwakke landen zoals het mijne om niet onder de dreiging van de agressieve grote naties te leven, maar vrij van vreemde overheersing en ondermijning. Dat alles is de inzet in Vietnam.

Zij die pleiten voor toegeeflijkheid in Vietnam hebben blijkbaar de lessen van het verleden niet geleerd

De weg naar Wereldoorlog III

DAVID LAWRENCE

ER VERSCHIJNEN vele tekenen aan de internationale horizon die doen denken aan de gebeurtenissen voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog. De toegeeflijke geest van 1938 waart weer rond. Deze keer zijn het leden van de Amerikaanse Senaat en een paar belangrijke kranten die feitelijk de overgave van de Verenigde Staten en hun bondgenoten verlangen. De offers die duizenden soldaten in

het Vietnamese conflict voor een beginsel brengen, worden opzij geschoven. Men verlangt dat Amerika de wapens neerlegt, zijn troepen naar huis stuurt, en Zuidoost-Azië aan zijn lot overlaat.
 In 1938 hebben de regeringen van West-Europa het op een topconferentie in München met "vredes"-onderhandelingen geprobeerd. Zij kregen daarbij geen enkele garantie dat Hitler

het Vietnamse conflict voor een be-
ginstel brengen, worden opzij gescho-
ven. Men verlangt dat Amerika de
wapens oedeft, zijn troepen naar
huis stuurt, en Zuidoost-Azië aan zijn
lot overlaat.
In 1938 hebben de regeringen van
West-Europa het op een topconferen-
tie in München met "vrede"-onder-
handelingen geprobeerd. Zij kregen
daarbij geen enkele garantie dat Hitler

De offers die duizenden soldaten in
ten en hun bondgenoten verlangen.
Blij de overgave van de Verenigde Sta-
een paar belangrijke kranten die feite-
leden van de Amerikaanse Senaat en
waart weer rond. Deze keer zijn het
log. De toegesloten geest van 1938
uitbreken van de Tweede Wereldoor-
denken aan de gebeurtenissen voor het
de internationale horizon die doen
E R VERSCHIJNEN vele tekenen aan

DAVID LAWRENCE

De weg naar Wereldoorlog III

Zij die pleiten voor toegeslotenheid
in Vietnam hebben blijikbaar de lessen
van het verleden niet geleerd

tin en olie; de strategische beheersing
van vitale scheepvaartroutes; het risi-
co van een grotere oorlog; en de in-
tegriteit van een grote natie, de Ver-
enigde Staten van Amerika — dat alles
staat op het spel. En nog veel meer —
niet in de laatste plaats het eenvoudige
verlangen van kleine, zwakke landen
zoals het mijne om niet onder de drei-
ging van de agressieve grote naties te
leven, maar vrij van vreemde over-
heersing en onderdrukking. Dat alles
is de inzet in Vietnam.

A: Voordat de Verenigde Staten in
1965 Noord-Vietnam gingen bombar-
deren, was men algemeen bevestigd dat
in dat geval Communistisch-China zou
ingrijpen. Maar dat is niet gebeurd. De
leiders van Communistisch-China zijn
bijzonder voorzichtig opgetreden.
V: Samenlevend; wat staat in
Vietnam op het spel?
A: De onafhankelijkheid van meer
dan 200 miljoen mensen in Zuidoost-
Azië; de rijstschuur van de wereld;
grote natuurlijke voorraden rubber,

van verdere agressie zou afzien; toch
verkozen zij de twijfelachtige koers der
toegeeflijkheid. Een dergelijke defai-
tistische houding zou het Amerikaan-
volk alleen maar in een veel grotere
oorlog sleuren dan die welke het
nu aan het voeren is. Want als de com-
munisten de oorlog in Vietnam win-
nen, zal heel Zuidoost-Azië onder hun
machtsbereik komen, en zullen de Fi-
lipijnen, Japan, Korea en andere
Aziatische landen, evenals Australië
en Nieuw-Zeeland, nog ernstiger wor-
den bedreigd.

Zowel de Russische als de Chinese
communisten werpen begerige blikken
op deze gebieden. En al hebben zij
dan ook hun ideologische menings-
verschillen, zij zullen altijd één lijn
trekken als het gaat om een gemeen-
schappelijk doel: Amerika eronder te
krijgen. Zijn wij vergeten dat Stalin
in 1939 met Hitler samenging?

Men kan de feiten zoals zij nu lig-
gen niet van tafel vegen door te
schreeuwen dat de Verenigde Staten
"onnodig" in Vietnam zijn geënga-
geerd. Het is de plicht van de Ameri-
kaanse regering om elke agressie te
verijdelen die de veiligheid van het
Amerikaanse volk zou kunnen aan-
tasten.

Er zijn nu twee agressors die mili-
taire macht gebruiken om de volken
van Zuidoost-Azië van hun recht op
zelfbeschikking, hun vrijheid en onaf-
hankelijkheid te beroven. Communis-
tisch-China en de Sowjet-Unie leveren
aan de Noordvietnamese regering oor-
logsmateriaal en stellen haar daardoor
in staat de oorlog voort te zetten. In
september 1967 hebben de vice-premier
van de Sowjet-Unie en die van Hanoi

een overeenkomst getekend waarbij
Rusland zich verplichtte in 1968 aan
Noord-Vietnam gratis voor ruim een
miljard dollar aan vliegtuigen, raket-
ten, wapentuig en ander materiaal te
leveren. De Verenigde Staten zijn dus
eigenlijk "in staat van oorlog" me-
de sowjet-regering, al hebben zij di
feit niet officieel erkend.

Zo stapelen de tekenen zich op da-
de historie zich wellicht gaat herha-
len. Zakenlieden in allerlei landen
verdienen geld door wapens te verko-
pen aan de communisten, precies zoals
hun voorgangers — vrijwel tot aan
het uitbreken van de Tweede Wereld-
oorlog toe — hebben gedaan door
Hitler te helpen. Velen in het Westen
die beter moesten weten, nemen zonder
meer aan dat het Oosten geen grote
oorlog zal durven riskeren. Een zelfde
soort misrekening is in het laatst
van de jaren '30 gemaakt.

Het is zonneklaar dat de verove-
ringszucht, die zich aanvankelijk uit
in een reeks agressies tegen zwakkere
landen, de drijfveer is achter de
politiek van de Hitler-figuren die nu
in Moskou en Peking aan de macht
zijn. Zullen de Verenigde Staten net
zo iets als een tweede "vrede" van
München aanbieden? Zullen zij pro-
beren de vijand te sussen door hun
troepen uit Vietnam terug te trekken,
ook al krijgen zij geen waarborgen
dat het uit zal zijn met de agressie?
De leiders in het Kremlin en in Peking
weten uit de nieuwsberichten dat pro-
minente leden van de Amerikaanse
Senaat in wezen pleiten voor een over-
gave door de Verenigde Staten. Mis-
leide burgers en hun organisaties
pleiten voor vrijwel hetzelfde. Wat

een meevaller voor de communisten!

De president van de Verenigde Staten moet de onvoorwaardelijke steun genieten van het Amerikaanse volk bij zijn streven de Vietnamese oorlog tot een eervol einde te brengen.

Want de manier om een derde wereldoorlog te voorkomen is nu pal te staan voor de beginselen die de Verenigde Staten in Vietnam pogen te verdedigen.

Toegeeflijkheid loont nooit.

Opmerkelijke Opmerkingen

EÉN manier om de mensen op tijd op hun werk te krijgen, zou zijn 95 parkeerplaatsen te hebben voor elke 100 employés.

J. K.

Ik smeek u dringend uw inspanningen meer te richten op het geschikt maken van de jeugd voor hun levensweg, en minder op het geschikt maken van die levensweg voor de jeugd.

RECHTER BEN LINDSEY

MISSCHIEN zit er toch iets in de reïncarnatiegedachte. Sommige vrouwen van 35 kunnen zich dingen herinneren die 45 jaar geleden zijn voorgevallen.

E. C. W.

MET geld kun je geen liefde, gezondheid, of geluk kopen, en ook niet wat je er verleden jaar nog voor kon krijgen.

J. C.

BESCHEIDENHEID is een raar ding. Op het moment dat u denkt dat u het hebt, bent u het kwijt.

E. D.

EEN snufje waarschijnlijk is evenveel waard als een pond misschien.

JAMES THURBER, *Lanterns and Lances*

EEN voordeel van moderne schilderkunst is dat u de vragen die kinderen over de naaktstudies stellen kunt beantwoorden.

F. P. J.

KENNIS is alleen doeltreffend als zij kennis insluit van de grenzen van onze kennis.

S. I. HAYAKAWA, *Language in Thought and Action*

EEN VROUW die echt charme heeft maakt dat een jongeling zich volwassen voelt, een oude man jeugdig, en een man van middelbare leeftijd volkomen zeker van zichzelf.

B. T.

EEN VAN de eerlijkste autobiografische schetsen die ik ooit heb gelezen, eindigde met de verklaring: "Mijn liefste bezigheden zijn praten en denken — in die volgorde."

S. J. H.

EEN handige politicus is iemand die overeind kan gaan staan, de boot aan het schommelen maken, en u doen geloven dat hij de enige is die u behouden door de storm kan loodsen.

R. A.

HET NIEUW
168

“Ons doel is vrede”

Een verklaring inzake Vietnam

door DEAN RUSK

Minister van Buitenlandse Zaken der V.S.

De verdeeldheid van de openbare mening betreffende de aanwezigheid van Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam neemt in de gehele wereld toe. In dit exclusieve interview met redacteurs van de Reader's Digest zet de minister van Buitenlandse Zaken der V.S., Dean Rusk, uiteen waarom de Amerikanen daar zijn, hoe lang zij van plan zijn er te blijven, wat zij bedoelen met “winnen” in Vietnam, en waarom de regering gelooft dat standvastigheid nu een grote stap vooruit betekent op de weg naar de uiteindelijke realisatie van een betrouwbare wereldvrede.

Vraag: Meneer de minister, waarom zijn de Verenigde Staten op het ogenblik in Zuid-Vietnam?

Minister Rusk: De Verenigde Staten hebben strijdkrachten in Zuid-Vietnam, omdat zij in 1955 krachtens een verdrag van wederzijdse bijstand nadrukkelijk de verplichting op zich hebben genomen “handelend op te treden om het gemeenschappelijk gevaar het hoofd te bieden” in geval van een “agressie door middel van een gewapende aanval” op enigerlei land dat bij dit verdrag is aangesloten.

In de tweede plaats zijn de Verenigde

Staten in Vietnam omdat vrede en veiligheid in Zuidoost-Azië voor Amerika van vitaal belang zijn. Dit vitale belang werd nogmaals uitdrukkelijk bevestigd in een resolutie die in augustus 1964 door beide Huizen van het Congres met slechts twee stemmen tegen werd aangenomen.

De Verenigde Staten zijn in Vietnam omdat zij zich evenzeer moeten interesseren voor de verwezenlijking van de vrede in het gebied van de Grote Oceaan als in dat van de Atlantische Oceaan. Ze zijn er omdat de regering de kostbare les van de jaren '30 niet is vergeten: dat één succesrijke agressie een

wereldbeeld. Volgens de tegenwoordig opzienbarend element in het huidige vrije naties van Oost-Azië vormen een De economische prestaties van de zaken van gemeenschappelijk belang, kelng, landbouw, onderwijs en andere langrijke besprekingen inzake ontwik- naar niveau bijeenkomsten voor be- de westelijke Grote Oceaan op regio- zijn de vrije landen van Oost-Azië en stelling geworden. De laatste twee jaar ontwikkelingsbank is een gvestigde in- Nations (ASSEAN). De Aziatische Ont- van een Association of Southeast Asian States en Singapore aangegeven, heeft zich met Thailand, de Filipijnen, nistische staatsrecept heeft verrijkt, nestie, dat een voortgevoerd commu- en sociaal gebied te stimuleren. Indo- menwerking op politiek, economisch vormd om een actieve onderlinge sa- Asian & Pacific Council (ASPAC) ge- Oceaan gelegen landen hebben de te zien. Tien Aziatische en in de Grote in de richting van vrede over het hoofd ten, en een aantal belangrijke stappen op geweld en bloedvergieten te rich- het publiek de neiging zijn aandacht In een heftig bewegend wereld heeft samenwerking.

snel op weg naar regionale wederzijdse wen dan ooit tevoren bezield, en zijn- Azie zijn met meer hoop en vertrou- het geval. De vrije landen van Oost- roekomst was. Thans is dit niet meer nese communisme de beweging van de bestond in Azië de indruk dat het Chi- A: Absoluut. Een paar jaar geleden in Azië heeft geleid?

stabilisatie en daardoor van succes leggen, al tot een zekere mate van sigheid die de Verenigde Staten volgende daad van agressie uitlokt. Ze zijn in Vietnam omdat het noodzakelijk is dat diegenen die hun tegenstanders zouden kunnen worden, te verstaan wordt gegeven dat de verdragsverplichtingen van de Verenigde Staten, die meer dan 40 bondgenoten omvatten, precies datgene betekenen wat erin wordt gezegd. Anders zou de verleiding kunnen ontstaan op zodanige wijze tegen één of meer van die bondgenoten op te treden dat wij allen daardoor in de catastrofe van een derde wereldoorlog verzeild zouden raken.

De Verenigde Staten trachten de landen van de wereld niet te overheersen; ze streven evenmin naar de vestiging van een Pax Americana. Maar het is onze stellige overtuiging dat elk land, groot of klein, het recht heeft zijn eigen nationale leven te leiden, vrij van dwang van buitenaf. De buitenlandse politiek van de Verenigde Staten weerspiegelt de eenvoudige, fatsoenlijke doeleinden van het Amerikaanse volk, en deze doeleinden worden in ruime mate door gewone mannen en vrouwen in de gehele wereld gedeeld.

V: Aanvankelijk traden de Amerikanen in Zuid-Vietnam louter op als adviseurs. Waarom was het noodzakelijk daar een belangrijke militaire rol te gaan spelen?

A: Het grote keerpunt kwam toen Noord-Vietnam zijn eigen geregelde troepen naar Zuid-Vietnam zond. Eind 1964 en in het begin van 1965 trok de 325ste divisie van het geregelde Noordvietnamese leger Zuid-Vietnam binnen, en deze divisie werd door andere eenheden gevolgd tot er op zijn minst 20 regimenten van de geregelde

juist zijn te zeggen dat de standvas- V: Meneer de minister, zou het Zuidoost-Azië deelnemen.

actief aan de algemene worsteling in den toevoegen die in hun eigen land pen van Laos, Thailand en andere Jan- Staten. En hieraan moet men de troc- veer 12 procent van dat der Verenigde sterke. In Vietnam is hun totaal onge- 1,4 procent van de Amerikaanse troepen- uit dat gebied in totaal ongeveer 1,4 krachten van andere Aziatische landen gedaan. In Korea vormden de strijd- verdediging van Zuid-Korea hebben Zuid-Vietnam leveren dan zij voor de strijddrachten voor de verdediging van deel van de Grote Oceaan veel meer der Aziatische landen in het westelijke

Men ziet soms over het hoofd dat an- agressie zouden worden blootgesteld. Men ziet soms over het hoofd dat an- voren, waardoor zij aan de grootkracht Zuid-Vietnam in de steek werd gela- oost-Azië zouden ontseld zijn als vrede gewekt. De vrije landen van Zuid- vrije naties van Azië diepe ongerust- landen verveemd, en in bijna alle van de meeste andere communistische Door zijn strijdlust heeft Peking zich versuigen.

sche heerschappij in heel de wereld te niet-comunistische regeringen te ver- openlijk het aanwenden van geweld om lange tijd bepleiten de Chinese leiders opstandelingen in Birma steunt. Sinds verklaard dat het de communistische zijn opgeleid. Peking heeft openlijk munistisch-China en Noord-Vietnam opereren guerrillastrijders die in Com- bondgenoten. In Noordoost-Thailand en hun communistische Laotiaanse zet tegen Noordvietnamese invallers

... Noordvietnamese strijdkrachten in Zuid-Vietnam waren.

Pas in het voorjaar van 1965 ging de omvang van het Amerikaanse militaire personeel belangrijk uit boven de door president Kennedy vastgestelde aantallen. Was het in de zomer van 1965 niet tot een versterking van de Amerikaanse strijdmacht gekomen, dan zou er alle kans op een nederlaag van de Zuidvietnamese strijdkrachten hebben bestaan. Dit werd verijdeld, en de geallieerde strijdkrachten die nu in Zuid-Vietnam staan maken zulk een nederlaag onmogelijk.

De Amerikaanse strijdkrachten zijn niet naar Zuid-Vietnam gegaan wegens de oppositie of de gewelddaden van inheemse elementen van het Nationale Bevrijdingsfront. De Amerikaanse versterkingen werden gezonden wegens de infiltratie van Noordvietnamese mannen, wapens en geregelde eenheden. Indien al degenen die Zuid-Vietnam vanuit Noord-Vietnam zijn binnengekomen, naar huis gingen, zouden de authentieke Zuidvietnamezen van beide partijen ongetwijfeld hun problemen kunnen oplossen.

V: Kunt u de redenen voor deze Noordvietnamese agressie verklaren?

A: De theorie die ten grondslag ligt aan hetgeen de communisten in Zuid-oost-Azië doen, kan men vinden in de militante leer van het Aziatische communisme. En die leer is geen loze bedreiging; zij wordt metterdaad in praktijk gebracht.

De communistische aanval op Zuid-oost-Azië is niet beperkt tot Zuid-Vietnam. Vlak over de grens bieden loyale Laotiaanse strijdkrachten ver-

Volgende daad van agressie uitlokt.

Ze zijn in Vietnam omdat het noodzakelijk is dat diegenen die hun regensanders zouden kunnen worden, te verstaan wordt gegeven dat de verdragsverplichtingen van de Verenigde Staten, die meer dan 40 bondgenooten omvatten, precies dergene betreffen wat erin wordt gezegd. Anders zou de verdragsmacht gekomen, dan zou er alle verdragen op een nederlaag van de Zuid-Vietnamese strijdkrachten hebben bestaan. Dit werd verrijdeld, en de geallieerde strijdkrachten die nu in Zuid-Vietnam staan maken zulk een nederlaag onmogelijk.

De Amerikaanse strijdkrachten zijn niet naar Zuid-Vietnam gegaan wegens de oppositie of de geweldadigheden van de Amerikaanse elementen van het Nationaal Bevrijdingsfront. De Amerikaanse verdragen werden gezonden wegens de inflatie van Noord-Vietnamese mannen, wapens en geregelde eenheden. Indien al degenen die Zuid-Vietnam vanuit Noord-Vietnam zijn binnengekomen, naar huis gingen, zouden de authentieke Zuid-Vietnamese van beide partijen ongewijfeld hun problemen kunnen oplossen.

V: Kunt u de redenen voor deze Noord-Vietnamese agressie verklaaren?

A: De theorie die ten grondslag ligt aan hetgeen de communisten in Zuid-Oost-Azië doen, kan men vinden in de militante leer van het Aziatische communisme. En die leer is geen loze bedreiging; zij wordt metterdaad in praktijk gebracht.

De communistische aanval op Zuid-Oost-Azië is niet beperkt tot Zuid-Vietnam. Vlak over de grens bieden loyale Laotiaanse strijdkrachten ver-

volgens de Verenigde Staten trachten de landen van de wereld niet te overtuigen; ze streven evenmin naar de vestiging van een Pax Americana. Maar het is onze stellige overtuiging dat elk land, groot of klein, het recht heeft zijn eigen nationale leven te leiden, vrij van dwang van buitenaf. De buitenlandse politiek van de Verenigde Staten weerspiegelt de eenvoudige, maar essentiële doctrine van het Amerikaanse volk, en deze doctrine worden in ruime mate door gewone mannen en vrouwen in de gehele wereld gedeeld.

V: Aanvankelijk traden de Amerikanen in Zuid-Vietnam louter op als adviseurs. Waarom was het noodzakelijk daar een belangrijke militaire rol te gaan spelen?

A: Het grote keerpunt kwam toen Noord-Vietnam zijn eigen geregelde troepen naar Zuid-Vietnam zond. Eind 1964 en in het begin van 1965 trok de 325ste divisie van het geregelde Noord-Vietnamese leger Zuid-Vietnam binnen, en deze divisie werd door andere eenheden gevolgd tot er op zijn minst 20 regimenten van de geregelde

Volgende daad van agressie uitlokt. Ze zijn in Vietnam omdat het noodzakelijk is dat diegenen die hun regensanders zouden kunnen worden, te verstaan wordt gegeven dat de verdragsverplichtingen van de Verenigde Staten, die meer dan 40 bondgenooten omvatten, precies dergene betreffen wat erin wordt gezegd. Anders zou de verdragsmacht gekomen, dan zou er alle verdragen op een nederlaag van de Zuid-Vietnamese strijdkrachten hebben bestaan. Dit werd verrijdeld, en de geallieerde strijdkrachten die nu in Zuid-Vietnam staan maken zulk een nederlaag onmogelijk.

De Amerikaanse strijdkrachten zijn niet naar Zuid-Vietnam gegaan wegens de oppositie of de geweldadigheden van de Amerikaanse elementen van het Nationaal Bevrijdingsfront. De Amerikaanse verdragen werden gezonden wegens de inflatie van Noord-Vietnamese mannen, wapens en geregelde eenheden. Indien al degenen die Zuid-Vietnam vanuit Noord-Vietnam zijn binnengekomen, naar huis gingen, zouden de authentieke Zuid-Vietnamese van beide partijen ongewijfeld hun problemen kunnen oplossen.

V: Kunt u de redenen voor deze Noord-Vietnamese agressie verklaaren?

A: De theorie die ten grondslag ligt aan hetgeen de communisten in Zuid-Oost-Azië doen, kan men vinden in de militante leer van het Aziatische communisme. En die leer is geen loze bedreiging; zij wordt metterdaad in praktijk gebracht.

De Amerikaanse strijdkrachten zijn niet naar Zuid-Vietnam gegaan wegens de oppositie of de geweldadigheden van de Amerikaanse elementen van het Nationaal Bevrijdingsfront. De Amerikaanse verdragen werden gezonden wegens de inflatie van Noord-Vietnamese mannen, wapens en geregelde eenheden. Indien al degenen die Zuid-Vietnam vanuit Noord-Vietnam zijn binnengekomen, naar huis gingen, zouden de authentieke Zuid-Vietnamese van beide partijen ongewijfeld hun problemen kunnen oplossen.

V: Meneer de minister, zou het juist zijn te zeggen dat de standvas-

tigheid die de Verenigde Staten sinds 1965 in Vietnam aan den dag leggen, al tot een zekere mate van stabilisatie en daardoor van succes in Azië heeft geleid?

A: Absoluut. Een paar jaar geleden bestond in Azië de indruk dat het Chinese communisme de beweging van de toekomst was. Thans is dit niet meer het geval. De vrije landen van Oost-Azië zijn met meer hoop en vertrouwen dan ooit tevoren bezield, en zijn snel op weg naar regionale wederzijdse samenwerking.

In een heftig bewogen wereld heeft het publiek de neiging zijn aandacht op geweld en bloedvergieten te richten, en een aantal belangrijke stappen in de richting van vrede over het hoofd te zien. Tien Aziatische en in de Grote Oceaan gelegen landen hebben de Asian & Pacific Council (ASPAC) gevormd om een actieve onderlinge samenwerking op politiek, economisch en sociaal gebied te stimuleren. Indonesië, dat een voorgenomen communistische staatsgreep heeft verijdeld, heeft zich met Thailand, de Filipijnen, Maleisië en Singapore aaneengesloten tot een Association of Southeast Asian Nations (ASEAN). De Aziatische Ontwikkelingsbank is een gevestigde instelling geworden. De laatste twee jaar zijn de vrije landen van Oost-Azië en de westelijke Grote Oceaan op regionaal niveau bijeengekomen voor belangrijke besprekingen inzake ontwikkeling, landbouw, onderwijs en andere zaken van gemeenschappelijk belang.

De economische prestaties van de vrije naties van Oost-Azië vormen een opzienbarend element in het huidige wereldbeeld. Volgens de tegenwoordige

In het gebied van de Grote Oceaan hebben wij verdragen gesloten met Zuid-Korea, Japan, de Filipijnen, Nederland, Australië, Thailand, Australië en Nieuw-Zeeland — alsook Zuid-

Indien dit goed wordt begrepen door Staten staan achter deze verbintenissen. Van de strijdkrachten der Verenigde Staten. De kracht en de beweeglijkheid van de strijdkrachten der Verenigde Staten is niet te overzien. De kracht en de beweeglijkheid van de strijdkrachten der Verenigde Staten is niet te overzien.

A: Gestund door de overweldigende meerderheid van beide partijen in de Westelijke Halfrond en in het gebied van de Grote Oceaan en reeds verdragen van wederzijds bijstand gesloten. De kracht en de beweeglijkheid van de strijdkrachten der Verenigde Staten is niet te overzien.

V: Hoe zullen de Verenigde Staten in staat zijn de vrede te garanderen? **A:** Gestund door de overweldigende meerderheid van beide partijen in de Westelijke Halfrond en in het gebied van de Grote Oceaan en reeds verdragen van wederzijds bijstand gesloten. De kracht en de beweeglijkheid van de strijdkrachten der Verenigde Staten is niet te overzien.

V: Wanneer de vrede in Zuid-Oost-Azië is verzekerd, zijn de Verenigde Staten dan bereid hulp bij de wederopbouw van dit gebied te verlenen? **A:** Een van de verschillen tussen deze oorlog en andere oorlogen is dat parallel met de noodzakelijke militaire defensieve acties constructieve programma's worden uitgevoerd. Wanneer de vrede eenmaal is verzekerd, zal het mogelijk zijn meer middelen en meer energie voor deze activiteiten beschikbaar te stellen. President Johnson heeft gezegd dat, als er vrede is, Noord-Vietnam zou kunnen deel-

men in staat zijn de vrede te garanderen? **V:** Hoe zullen de Verenigde Staten in staat zijn de vrede te garanderen? **A:** Gestund door de overweldigende meerderheid van beide partijen in de Westelijke Halfrond en in het gebied van de Grote Oceaan en reeds verdragen van wederzijds bijstand gesloten. De kracht en de beweeglijkheid van de strijdkrachten der Verenigde Staten is niet te overzien.

V: Wanneer de vrede in Zuid-Oost-Azië is verzekerd, zijn de Verenigde Staten dan bereid hulp bij de wederopbouw van dit gebied te verlenen? **A:** Een van de verschillen tussen deze oorlog en andere oorlogen is dat parallel met de noodzakelijke militaire defensieve acties constructieve programma's worden uitgevoerd. Wanneer de vrede eenmaal is verzekerd, zal het mogelijk zijn meer middelen en meer energie voor deze activiteiten beschikbaar te stellen. President Johnson heeft gezegd dat, als er vrede is, Noord-Vietnam zou kunnen deel-

V: Wanneer de vrede in Zuid-Oost-Azië is verzekerd, zijn de Verenigde Staten dan bereid hulp bij de wederopbouw van dit gebied te verlenen? **A:** Een van de verschillen tussen deze oorlog en andere oorlogen is dat parallel met de noodzakelijke militaire defensieve acties constructieve programma's worden uitgevoerd. Wanneer de vrede eenmaal is verzekerd, zal het mogelijk zijn meer middelen en meer energie voor deze activiteiten beschikbaar te stellen. President Johnson heeft gezegd dat, als er vrede is, Noord-Vietnam zou kunnen deel-

V: Wanneer de vrede in Zuid-Oost-Azië is verzekerd, zijn de Verenigde Staten dan bereid hulp bij de wederopbouw van dit gebied te verlenen? **A:** Een van de verschillen tussen deze oorlog en andere oorlogen is dat parallel met de noodzakelijke militaire defensieve acties constructieve programma's worden uitgevoerd. Wanneer de vrede eenmaal is verzekerd, zal het mogelijk zijn meer middelen en meer energie voor deze activiteiten beschikbaar te stellen. President Johnson heeft gezegd dat, als er vrede is, Noord-Vietnam zou kunnen deel-

V: Wanneer de vrede in Zuid-Oost-Azië is verzekerd, zijn de Verenigde Staten dan bereid hulp bij de wederopbouw van dit gebied te verlenen? **A:** Een van de verschillen tussen deze oorlog en andere oorlogen is dat parallel met de noodzakelijke militaire defensieve acties constructieve programma's worden uitgevoerd. Wanneer de vrede eenmaal is verzekerd, zal het mogelijk zijn meer middelen en meer energie voor deze activiteiten beschikbaar te stellen. President Johnson heeft gezegd dat, als er vrede is, Noord-Vietnam zou kunnen deel-

V: Wanneer de vrede in Zuid-Oost-Azië is verzekerd, zijn de Verenigde Staten dan bereid hulp bij de wederopbouw van dit gebied te verlenen? **A:** Een van de verschillen tussen deze oorlog en andere oorlogen is dat parallel met de noodzakelijke militaire defensieve acties constructieve programma's worden uitgevoerd. Wanneer de vrede eenmaal is verzekerd, zal het mogelijk zijn meer middelen en meer energie voor deze activiteiten beschikbaar te stellen. President Johnson heeft gezegd dat, als er vrede is, Noord-Vietnam zou kunnen deel-

V: Wanneer de vrede in Zuid-Oost-Azië is verzekerd, zijn de Verenigde Staten dan bereid hulp bij de wederopbouw van dit gebied te verlenen? **A:** Een van de verschillen tussen deze oorlog en andere oorlogen is dat parallel met de noodzakelijke militaire defensieve acties constructieve programma's worden uitgevoerd. Wanneer de vrede eenmaal is verzekerd, zal het mogelijk zijn meer middelen en meer energie voor deze activiteiten beschikbaar te stellen. President Johnson heeft gezegd dat, als er vrede is, Noord-Vietnam zou kunnen deel-

V: Wanneer de vrede in Zuid-Oost-Azië is verzekerd, zijn de Verenigde Staten dan bereid hulp bij de wederopbouw van dit gebied te verlenen? **A:** Een van de verschillen tussen deze oorlog en andere oorlogen is dat parallel met de noodzakelijke militaire defensieve acties constructieve programma's worden uitgevoerd. Wanneer de vrede eenmaal is verzekerd, zal het mogelijk zijn meer middelen en meer energie voor deze activiteiten beschikbaar te stellen. President Johnson heeft gezegd dat, als er vrede is, Noord-Vietnam zou kunnen deel-

A: Het grote keerpunt in de geschiedenis van Noord-Vietnam zijn eigen geregelde troepen naar Zuid-Vietnam zond. Eind 1964 en in het begin van 1965 trok de 325ste divisie van het geregelde Noordvietnamese leger Zuid-Vietnam binnen, en deze divisie werd door andere eenheden gevolgd tot er op zijn minst 20 regimenten van de geregelde militante leer van het Aziaatse communisme. En die leer is geen loze bedreiging; zij wordt metterdaad in praktijk gebracht. De communistische aanval op Zuid-oost-Azië is niet beperkt tot Zuid-Vietnam. Vlak over de grens bieden loyale Laotiaanse strijdkrachten ver-

H. G. Wells heeft eens gezegd: "Ik schrijf zoals ik loop — omdat ik ergens naar toe wil. Ik schrijf zo direct mogelijk, en ik loop ook zo direct mogelijk, want dat is de beste manier om er te komen."

Sam Rayburn, voormalig voorzitter van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden, citeerde eens Calvin Coolidge: "Mien hoeft geen uitslag te geven van wat men niet uitsprekt."

Charles E. Nimsman: "Als men tegen zijn wil, onder hoge druk, een huwelijk besluit moet nemen, is het beste antwoord altijd Nee, want Nee is makkelijkst te veranderen in Ja, dan Ja in Nee."

Lord Mansfield, Lord Chief Justice (op één na de hoogste rechter) van Engeland in de 18de eeuw: "Maak uw beslissingen kenbaar, noot uw redenen. Uw beslissingen kunnen goed zijn; uw redenen zijn bestis verkeerd."

Downer William Wayne Dehoney, president van de Southern Baptist Convention, rade zijn opvolger aan: "Vernouw op God, heb al uw broeders lief, en vraag een verslaggever altijd uw letterlijk geëciteerde verklaringen nog even te lezen."

T. N. O.

Wijberaden raadgevingen

Artikel I van het Handvest der Verstaat.

lijfheid tot het vestigen van vrede be- dat er een nieuwe dringende noodzaak- logen. Wat wij niet mogen vergeen is geschiedenisboek, net als de Rozenoorteldoorlog slechts een hoofdstuk in het vele jonge mensen is de Tweede We- ren van een betrouwbare vrede. Voor- gendheid zich gesteld ziet — het organis- gendse probleem waarvoor de mens- te worden ten aanzien van het dnm- mige Amerikanen achteloos beginnen Er zijn enige aanwijzingen dat som- Cubaanse raketen crisis.

junij 1961, kon intunderen, en ook in de hij president Kennedy in Wenen, in oorlog volgde. Chroesjtsjev dacht dat onmiddellijk op de Tweede Wereld- uit te buiten in het tiental jaren dat en zijn vernemende voorzeden trachte

enige Naves behelst de lessen die uit de Tweede Wereldoorlog zijn ge- trokken. Niemand zal de kans krij- gen lessen uit een derde wereldoorlog te trekken — er zullen niet genoeg mensen over zijn. Geen kwestie is belangrijker dan ervoor te zorgen dat het monster kernoorlog in zijn kooi blijft. Alles wat wij doen, moet wor- den geëciteerd aan de vraag of het al dan niet bijdraagt tot deze centrale noodzakelijkheid — het organiseren van een betrouwbare vrede. Ik heb veel vertrouwen in het gezond ver- stand en het oordeel van de mannen en vrouwen der Verenigde Staten als zij eenmaal begrijpen wat er op het spel staat. En ik vertrouw evenzeer dat zij, als ze weten wat er gedaan moet worden, dit vastberaden zullen doen.

om hun vitale belangen te verdedigen. Wij kunnen ons eigen doel, de vrede, niet verloochenen. Dit brengt tactische nadelen met zich mee. Maar ik zie geen alternatief voor het handhaven, op één en hetzelfde ogenblik, van onze vastbeslotenheid om agressie tegen te gaan en onze vastbeslotenheid tot vrede te komen zodra dat mogelijk is. Deze twee elementen zijn in alle crises sinds 1945 aanwezig geweest — de pressie op Iran, Griekenland, Turkije, Berlijn, Zuid-Korea, de Filippijnen, Maleisië, Kongo, en nu Zuidoost-Azië. Het simpele feit ligt er dat het te laat is in de geschiedenis van het mensdom om het zoeken naar vrede op te geven, en ook te laat om agressors on- gehinderd hun gang te laten gaan tot- dat zij een wereldbrand veroorzaken die het voortbestaan van de mensheid in gevaar zou kunnen brengen.

V: Meneer de minister, dit "zoeken naar vrede" vergt een grote mate van vastberadenheid aan de zijde der Verenigde Staten. Is het mogelijk dat de communisten te- recht veronderstellen dat deze vastberadenheid zal verslappen?

A: Alleen het Amerikaanse volk kan bepalen wat voor soort natie het is en wat voor soort verantwoordelijkheden het bereid is te aanvaarden. Gedurende de afgelopen 30 jaar heeft het Amerikaanse volk zware lasten op zich genomen, zowel van militaire als van economische en sociale aard. Deze prestatie is bijna letterlijk zonder weerga in de geschiedenis. Hitler was ervan overtuigd dat de V.S. niets tegen zijn agres- sie zouden doen. Stalin stelde het Amerikaanse volk ernstig op de proef toen hij de koude oorlog ontketende

denen aan een regionaal ontwikke- lingsprogramma waaraan de Verenigde Staten ten minste een miljard dollar zouden willen bijdragen.

V: Meneer de minister, heeft het feit dat Washington voortdurend heeft herhaald dat het bereid is met Hanoi te onderhandelen, de communisten in werkelijkheid gestijfd in hun besluit een militaire overwinning te behalen?

A: Die vraag is begrijpelijk. Er zijn vele tientallen voorstellen gedaan door ons, door andere regeringen, groepen van regeringen, of leidende persoon- lijkheden — voorstellen die wij hebben aanvaard en die door Hanoi catego- risch zijn afgewezen. Sommigen van onze buitenlandse vrienden houden ons voor dat onze vastberaden inspanning om een vreedzame oplossing in Zuid- oost-Azië te vinden, Hanoi weleens ten onrechte de overtuiging zou kun- nen geven dat wij bereid zijn onze ver- plichtingen op te geven. Dit is een risico dat wij moeten aanvaarden. Ons doel is vrede — en wij moeten dit aan iedereen, ook aan Hanoi, duidelijk ma- ken.

Maar dit betekent niet een tijdelijke vrede nu, op een basis die met zeker- heid later tot een grotere oorlog zou leiden. Hanoi moet begrijpen dat wij bereid zijn tot vrede, maar dat wij vastbesloten zijn al het nodige te doen om zijn belustheid op het verzwelgen van zijn bureu tegen te gaan. Dit is al- tijd een probleem voor een democratie als zij met totalitaire regimes te doen heeft. Het is voor totalitaire regimes niet gemakkelijk te begrijpen dat de- mocratieën uiteindelijk zonder manke- ren datgene zullen doen wat nodig is

Waarom Amerika niet kan opgeven in Vietnam

62
HET BEEST

Terwijl in vele hoofdsteden van de wereld de stemmen tegen de Vietnamese oorlog steeds luider worden, erkennen Aziatische leiders thans dat zij de macht van Amerika nodig hebben om aan de dreiging van Communistisch-China het hoofd te kunnen bieden

IN VELE niet-Aziatische landen, de Verenigde Staten inbegrepen, wordt in toenemende mate geëist dat Amerika genoeg neemt met een nederlaag in Vietnam, en zich uit dat land terugtrekt.

Er zijn in Amerika "vredesduiven" die openlijk pleiten voor terugtrekking op Australië. In de Londense *Times* heeft een bericht gestaan waarin werd gesuggereerd dat de Verenigde Staten de oorlog in Vietnam zullen verliezen, omdat het thuisfront bezig is zijn geduld te verliezen en de "intellectuelen" de oorlog niet langer steunen. En het is een bekend feit dat de militaire leiders in Washington zich ongerust maken over de toenemende anti-oorlogdemonstraties die door studenten en radicale groeperingen in het land worden georganiseerd.

Maar hoe groot is feitelijk de kans dat de V.S. zich gewonnen zullen geven en Vietnam verlaten? Het antwoord bij de huidige stand van zaken luidt: erg klein.

Op praktische gronden acht men het uitgesloten dat een Amerikaanse president een oorlog verliest en dit politiek overleeft. De druk die door het Amerikaanse publiek in allerlei vormen op president Johnson wordt uitgeoefend, was en is nog steeds ten gunste van het inzetten van alle kracht die nodig is om de oorlog te winnen. De president heeft zich met zijn politiek van geleidelijk opgevoerde militaire druk, in de hoop dat dit tot onderhandelingen zou leiden, meer een "vredesduif" betoond dan het gros van het Amerikaanse publiek.

Dit beleid heeft tot nu toe echter ge-

Over het algemeen was de bevinding van de correspondenten dat, hoewel men in het buitenland betrekkelijk weinig sympathie had voor het Amerikaanse optreden in Vietnam, men nog minder voelde voor een Amerikaanse aftocht.

Latijns-Amerika: De meeste regeringen in Latijns-Amerika weigeren ten eenenmale te geloven dat Washington een ongunstige regeling in Vietnam zal accepteren. "De Verenigde Staten," zegt een functionaris van het ministerie van Buitenlandse Zaken van Argentinië, "verkeren in de positie waarin elke baas verkeert. Hij kan zich eenvoudig niet veroorloven stap te zijn, want dan verliest hij het respect van zijn ondergeschikten." Waarnemers in Zuid-Amerika maken er zich vooral zorgen over dat door een Amerikaanse nederlaag in Vietnam het kwijnende moreel van de Castro-gestudeerde revolutionairen in dat werelddeel waarschijnlijk weer zou verbleven, en dat zij daardoor zo sterk zouden worden dat men binnen een jaar of tien ernstig rekening zou moeten houden met een Latijns-Amerikaanse "nationale bevrijdingsoorlog". Zo'n strijd zou wel eens tot een kernoorlog kunnen leiden, want als de Verenigde Staten door middel van een guerrilla kan remmen, zouden de Russen onder grote druk komen te staan om hun revolutionaire activiteiten in West-Europa op te voeren.

West-Europa: Een lostaen van Vietnam zou zo goed als zeker leiden tot een verdere uitbreiding van de Amerikaanse politiek in Europa. Hoewel de meeste politiek in Europa staande houden

Het Nabije Oosten: In het Nabije Oosten zouden de gevolgen van een Amerikaanse nederlaag in Vietnam hard — en snel — worden gevoeld. Volgens vele deskundigen in het Nabije Oosten zou Israël, dat voor zijn bestaan uiteindelijk van Amerikaanse

Afrika: In Marokko, Tunesië en de nam en die tegenover West-Berlijn, kanase verplichtingen tegenover West-Berlijn zet: "Het zou heel wat moeite kosten om de mensen het verschil duidelijk te maken tussen de Amerikaanse functie van Klaus Schütz van West-Berlijn over de onbetrouwbare handelingen van Amerikaanse beloften." Buitenlandse Zaken, "zouden nader der van het West-Duitse ministerie van wegggaan," voorspeld een woortvoer- lid roepen dat de Amerikanen moeten wijfs hol. "Jist die mensen die nu zouden hebben in de Amerikaanse garantes, kunnen deze verklaringen dik-

Sommige van deze bondgenoten steunen de Verenigde Staten in Vietnam, en geven meer en meer blijk van hun bereidheid zich aan te sluiten om de communistische agressie te keren. Zuid-Korea heeft 48 000 man naar Vietnam gestuurd, de Filipijnen 2000. Drie landen hebben onlangs aangekondigd dat zij hun troepensterkte in Vietnam zullen opvoeren: Thailand tot 12 000, Australië tot 8000 en Nieuw-Zeeland tot 570 man.

De Verenigde Staten zijn echter niet alleen door verdragen aan Azië gebonden. Ook geschiedenis, sentiment en daar gevoerde oorlogen leggen veel gewicht in de schaal. De oorlog in Vietnam is de vijfde oorlog van betekenis die de Amerikanen in Azië voeren. Meer dan een half miljoen Amerika-

nen zijn in gevechten gesneuveld of gewond geraakt.

De belangstelling van Amerika voor Azië, die teruggaat tot de dagen van de Amerikaanse Revolutie, is altijd levendig geweest — niet omdat het op koloniën uit is, maar in wezen om te verhinderen dat een andere grote macht in dat enorme werelddeel de lakens gaat uitdelen, waardoor de Verenigde Staten buitengesloten zouden worden.

De Amerikaanse autoriteiten hopen dat Communistisch-China op de lange duur zal gaan inzien dat de Aziatische landen hun eigen lot moeten kunnen bepalen, en dat China zich niet ten koste van hen kan uitbreiden. De Amerikaanse politiek is erop gericht China tot dit inzicht te brengen.

HET EFFECT VAN EEN AFTOCHT

Hoe zou de rest van de wereld reageren als de Amerikanen uit Vietnam zouden weggaan?

ROBERT CHRISTOPHER

CORRESPONDENTEN in 32 landen van het Amerikaanse blad *Newsweek* hebben onlangs hooggeplaatste politici en diplomaten — mannen die in de komende jaren naar alle waarschijnlijkheid de politiek van hun land zullen bepalen — gevraagd wat naar hun mening de mogelijke gevolgen zouden zijn van een Amerikaans terugtrekken uit Viet-

nam. De kernvraag was steeds: Hoe zou uw land, dunkt u, reageren als de Verenigde Staten in Vietnam op een vergelijk zouden aansturen op zodanige voorwaarden dat de communisten in Saigon aan de macht zouden kunnen komen of dat Zuid-Vietnam door Noord-Vietnam zou kunnen worden opgeslokt?

CORRESPONDENTEN in 32 landen van het Amerikaanse blad *Nieuwekr* hebben onlangs hooggeplaatste politici en diplomaten — mannen die in de komende jaren naar alle waarschijnlijkheid de politiek van hun land zullen bepalen — gevraagd wat naar hun mening de mogelijke gevolgen zouden zijn van een Amerikaanse terugtrekken uit Vietnam. De kernvraag was steeds: Hoe zou uw land, dankt u, reageren als de Verenigde Staten in Vietnam op een vergelijk zouden aansluiten op zodanige voorwaardelijke dat de communisten in Saigon aan de macht zouden kunnen komen of dat Zuid-Vietnam door Noord-Vietnam zou kunnen worden opgeslokt?

ROBERT CHRISTOPHER

Hoe zou de rest van de wereld reageren als de Amerikanen uit Vietnam zouden weggaan?

HET EFFECT VAN EEN AFTOCHT

Sommige van deze bondgenooten zijn in gevechten gesneuveld of gewond geraakt. De belangstelling van Amerika voor Azië, die teruggaat tot de dagen van de Amerikaanse Revolutie, is altijd levendig geweest — niet omdat het op koloniën uit is, maar in wezen om te verhinderen dat een andere grote macht in dat enorme werelddeel de lakens gaat uildelen, waardoor de Verenigde Staten buitengesloten zouden worden. De Amerikaanse autoriteiten hopen dat Communistisch-China op de lange duur zal gaan inzetten dat de Aziatische landen hun eigen lot moeten kunnen bepalen, en dat China zich niet ten koste van hen kan uitbreiden. De Amerikaanse politiek is erop gericht China tot dit inzicht te brengen.

Sommige van deze bondgenooten zijn in gevechten gesneuveld of gewond geraakt. De belangstelling van Amerika voor Azië, die teruggaat tot de dagen van de Amerikaanse Revolutie, is altijd levendig geweest — niet omdat het op koloniën uit is, maar in wezen om te verhinderen dat een andere grote macht in dat enorme werelddeel de lakens gaat uildelen, waardoor de Verenigde Staten buitengesloten zouden worden. De Amerikaanse autoriteiten hopen dat Communistisch-China op de lange duur zal gaan inzetten dat de Aziatische landen hun eigen lot moeten kunnen bepalen, en dat China zich niet ten koste van hen kan uitbreiden. De Amerikaanse politiek is erop gericht China tot dit inzicht te brengen.

Over het algemeen was de bevinding van de correspondenten dat, hoewel men in het buitenland betrekkelijk weinig sympathie had voor het Amerikaanse optreden in Vietnam, men nog minder voelde voor een Amerikaanse aftocht.

Latijns-Amerika: De meeste regeringen in Latijns-Amerika weigeren ten enenmale te geloven dat Washington ooit een ongunstige regeling in Vietnam zal accepteren. "De Verenigde Staten," zegt een functionaris van het ministerie van Buitenlandse Zaken van Argentinië, "verkeren in de positie waarin elke baas verkeert. Hij kan zich eenvoudig niet veroorloven slap te zijn, want dan verliest hij het respect van zijn ondergeschikten." Waarnemers in Zuid-Amerika maken er zich vooral zorgen over dat door een Amerikaanse nederlaag in Vietnam het kwijnende moreel van de Castrogezinde revolutionairen in dat werelddeel waarschijnlijk weer zou verbeteren, en dat zij daardoor zo sterk zouden worden dat men binnen een jaar of tien ernstig rekening zou moeten houden met een Latijns-Amerikaanse "nationale bevrijdingsoorlog". Zo'n strijd zou weleens tot een kernoorlog kunnen leiden, want als de Vietnamezen zouden bewijzen dat men de Verenigde Staten door middel van een guerrilla kan temmen, zouden de Russen onder grote druk komen te staan om hun revolutionaire activiteiten in Latijns-Amerika op te voeren.

West-Europa: Een loslaten van Vietnam zou zo goed als zeker leiden tot een verdere uitholling van de Amerikaanse invloed in Europa. Hoewel de meeste politici in Europa staande hou-

den dat zij desondanks vertrouwen zouden hebben in de Amerikaanse garanties, klinken deze verklaringen dikwijls hol. "Juist die mensen die nu luid roepen dat de Amerikanen moeten weggaan," voorspelde een woordvoerder van het Westduitse ministerie van Buitenlandse Zaken, "zouden naderhand klagen over de onbetrouwbaarheid van Amerikaanse beloften." Burgemeester Klaus Schütz van West-Berlijn zei: "Het zou heel wat moeite kosten om de mensen het verschil duidelijk te maken tussen de Amerikaanse verplichtingen tegenover Vietnam en die tegenover West-Berlijn."

Afrika: In Marokko, Tunesië en de Republiek Zuid-Afrika zou het vertrouwen in de Verenigde Staten door een uittocht uit Vietnam ernstig worden geschokt. Zoals een Zuidafrikaanse functionaris verklaarde: "Als Amerika zich zou terugtrekken, zou mijn land, beducht voor een groeiende communistische invloed in de Indische Oceaan, geneigd zijn zich neutralistisch op te stellen." De houding van de meeste Afrikaanse negerregeringen, aan de andere kant, werd vertolkt door een hoge ambtenaar in Kenia die onomwonden verklaarde: "Of Amerika weggaat uit Vietnam of niet, kan ons niets schelen. Onze toekomstige betrekkingen met de Verenigde Staten zullen door andere factoren worden beheerst."

Het Nabije Oosten: In het Nabije Oosten zouden de gevolgen van een Amerikaanse nederlaag in Vietnam hard — en snel — worden gevoeld. Volgens vele deskundigen in het Nabije Oosten zou Israël, dat voor zijn bestaan uiteindelijk van Amerikaanse

steun afhankelijk is, de ontwikkeling van een eigen programma voor kernwapens onder ogen gaan zien. En dit niet geheel ten onrechte, gezien de te verwachten Arabische reactie. "Als de Verenigde Staten zich uit Vietnam zouden terugtrekken," zei een Arabische ambassadeur, "zouden wij automatisch geneigd zijn te denken dat Amerika zich ook van Israël zou losmaken, en de Arabische politiek zou harder worden."

Van de niet-Arabische moslimstaten in het Nabije Oosten zou waarschijnlijk Turkije als eerste de gevolgen ondervinden van een Amerikaanse aftocht uit Vietnam. Dit zou namelijk worden opgevat, aldus een assistent van de Turkse premier Süleyman Demirel, als een teken van terugkeer tot het isolationisme, en "het zou de banden van Turkije met de Verenigde Staten en de NATO kunnen verzwakken". Een ander mogelijk gevolg zou zijn: vervanging van de huidige Amerikaanse militaire missie in Iran door een Russische.

DEZE ANTWOORDEN uit alle hoeken van de wereld staven overvloedig de juistheid van de stelling van de regering-Johnson dat in Vietnam de betrouw-

baarheid van Amerika op het spel staat. Zij die kritiek hebben op de regering vergeten vaak dat vrede voor de mens geen natuurlijke en zonder meer bestendige toestand is; zij moet krachtig worden gehandhaafd — en thans wordt dit gedaan door de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie. Verkiest Washington dit niet langer te doen, dan laat het de taak van het handhaven van de orde in de wereld over aan hen die allerminst reden hebben om erg gesteld te zijn op de Verenigde Staten. "Als de Verenigde Staten zich terugtrekken uit Vietnam," zegt een der waarnemers, "zal hun positie gelijk zijn aan die van een miljonair in een kleine stad waar elk ogenblik oproeren kunnen uitbreken en waar de enige band die de inwoners bindt hun afkeer van de miljonair is."

Ook voor deze oorlog, zoals voor alle oorlogen, moet de prijs worden betaald. Het gaat er niet om hoe de oorlog kan worden gewonnen zonder grote kosten, maar hoe de kosten zo laag mogelijk kunnen blijven. Zoals de zaken nu staan, ziet het ernaar uit dat de kosten van de oorlog veel geringer zijn dan de kosten die een aftocht op de lange duur met zich mee zou brengen.

Bescheiden

WIJLEN koningin Louise van Zweden bracht dikwijls onofficiële bezoeken aan haar vroegere vaderland onder de naam gravin van Gripsholm. Ze wandelde dan door de straten van Londen, met alleen maar een vriendin om haar gezelschap te houden. Een van deze vriendinnen vertelt dat zij eens bij toeval een stukje papier in de handtas van de koningin zag zitten, waarop stond: "IK BEN DE KONINGIN VAN ZWEDEN."

"Ach, weet je," zei de koningin, "het zou zo onpraktisch zijn als ik werd overreden en niemand zou weten wie ik was."

MARGIT FJELLMAN, *Drottning Louise*

Hanoi wil praten als de V.S. bombardementen en oorlogsdaden stopzetten

De „vier punten” blijven van kracht

De Noordvietnamese vice-premier, Nguyen Duy Trinh, heeft het afgelopen weekeinde op een officiële receptie in Hanoi ter ere van het bezoek van een delegatie uit Buiten-Mongolië, gezegd dat Hanoi bereid is met de Verenigde Staten besprekingen te beginnen over „relevante kwesties” nadat de Amerikanen de bombardementen en alle andere oorlogsdaden tegen Noord-Vietnam zullen hebben stopgezet.

Volgens het Noordvietnamese pers-agentschap, dat de verklaring van Nguyen Duy Trinh heeft gepubliceerd, heeft de Noordvietnamese vice-premier herhaald dat de „vier punten” van Noord-Vietnam en het politieke programma van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront naar het oordeel van Hanoi moeten dienen als basis voor een regeling van de kwestie-Vietnam. In deze „vier punten” is onder meer opgenomen de eis van terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam en een stopzetting van de bombardementen op het noorden.

Nguyen Duy Trinh herhaalde nog eens dat volgens Hanoi de Verenigde Naties niet het recht hebben het Vietnamese vraagstuk te bespreken. „Iedere eventuele resolutie inzake Vietnam van de Veiligheidsraad, beschouwen wij als nul en van gener waarde”, aldus de Noordvietnamese vice-premier.

Politieke waarnemers in de Verenigde Staten menen dat met Nguyen Duy Trinh's verklaring het standpunt van Hanoi in zoverre niet is gewijzigd dat de vier punten die de Noordvietnamese regering en het Zuidvietnamese nationale bevrijdingsfront als basis voor besprekingen wensen, nog steeds van kracht zijn. De Noordvietnamese president, Ho Tsjih Minh, heeft maandag in een nieuwjaarsboodschap gezegd dat zijn land dit jaar zeker „veel meer en nog grotere overwinningen op de V.S. zal behalen”.

De patriarch van de Russisch orthodoxe kerk heeft in een uitwisseling van nieuwjaarsboodschappen met de paus gezegd dat de twee kerken zouden kunnen samenwerken ter bevordering van de internationale vrede. Tegelijkertijd zei de patriarch echter dat de enige weg om in Vietnam tot vrede te komen is gelegen in een onvoorwaardelijke Amerikaanse terugtrekking uit Vietnam.

Cambodja

De Amerikaanse regering zal alles in het werk stellen om het probleem van de Vietcong en de Noordvietnamese troepen die de wijk nemen naar Cambodja op te lossen zonder de oorlog uit te breiden, aldus heeft de woordvoerder van president Johnson, Christian, zondag meegedeeld in een interview dat door de televisie werd uitgezonden. Christian zei te menen dat Johnson de geschiedenis in wil gaan als de president die een derde wereldoorlog wist te voorkomen.

President Johnson zei in San Antonio dat hij een voorstel dat het staatshoofd van Cambodja, prins Norodom Sihanouk, zou hebben gedaan en dat behelsde het zenden van een Amerikaanse afgezant naar Pnom Penh ter bespreking van de vraag of de Vietcong Cambodja als een wijkplaats gebruikt, zeer toejuicht. Hij zei dat de V.S. het voorstel nog niet hadden geaccepteerd omdat de officiële verklaringen van de Cambodjaanse leiders eerst moeten worden onderzocht.

De koning van Thailand heeft in zijn nieuwjaarsboodschap gezegd dat de „communistsche guerrilla-activiteit” in zijn land is uitgegroeid tot een openlijke militaire agressie, die gericht is op bezetting van grondgebied van Thailand.

Incidenten

Bij gevechten in de eerste tien minuten van het nieuwe jaar zijn 25 Vietcongstrijders en 10 Zuidvietnamese soldaten gesneuveld, aldus heeft een regeringswoordvoerder in Saigon meegedeeld. Tijdens de eerste 12 uur van het bestand van 36 uur zijn in totaal 48 incidenten voorgevallen. De Vietcong vuurde ongeveer 250 anti-tankgranaten af op Zuidvietnamese mariniers op 90 km ten zuidwesten van Saigon; 30 mariniers werden gewond. Tijdens gevechten bij 16 incidenten elders werden zeven Vietcongstrijders gedood, zeven Amerikanen werden gewond. (Reuter-A.F.P.)

Nieuwe verklaring Hanoi in studie

Reactie op Johnsons verwijten

WASHINGTON, 2 jan. (Reuter, UPI) — De Amerikaanse regering bestudeert een verklaring van Noord-Vietnam, waarin gesteld wordt, dat er onderhandelingen kunnen worden gevoerd over „kwesaties van belang” zodra Amerika onvoorwaardelijk een einde heeft gemaakt aan de bombardementen en andere oorlogshandelingen in Vietnam.

De Noordvietnamese vice-premier en minister van buitenlandse zaken, Nguyen Dui Trinh, heeft deze verklaring afgelegd tijdens de officiële ontvangst van een delegatie uit Buiten-Mongolië in Hanoi. „De Amerikaanse regering houdt niet op te herhalen”, aldus Nguyen Dui Trinh, „dat ze met Hanoi wil praten, maar dat Hanoi met taal noch teken reageert. Als Amerika werkelijk besprekingen wenst, moet het eerst onvoorwaardelijk alle bombardementen en oorlogshandelingen staken”.

Deze Noordvietnamese verklaring gaat volgens waarnemers verder dan die welke tot dusver zijn afgelegd. Voor het eerst wordt er een rechtstreeks verband gelegd tussen een staking van de vijandelijkheden en vredesonderhandelingen. Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft nog geen nader commentaar willen geven. Politieke waarnemers in Washington wijzen er op, dat de nieuwe Noordvietnamese verklaring geen afbreuk doet aan de voorwaarden, welke Hanoi en de Vietcong tot dusver hebben gesteld.

Tijdens het inmiddels verstreken nieuwjaarsbestand van 36 uur, dat Amerika en zijn bondgenoten hadden afgekondigd, zijn er volgens Amerikaanse bronnen diverse bestandschendingen geweest. In de eerste twaalf uur van het bestand deden zich in totaal 48 incidenten voor. Vooral in de Mekong-delta werden in de eerste uren van 1968 nog zware gevechten geleverd. Volgens Amerikaanse berichten werden daarbij zestig Vietcongstrijders en achtentwintig Zuidvietnamese militairen gedood.

Het Zuidvietnamese bevrijdingsfront heeft laten weten dat viervijfde van Zuid-Vietnam nu onder zijn toezicht staat en dat tweederde van de Zuidvietnamese bevolking onder Vietconggezag valt. De Vietcong verklaart

thans een „leger” van twee miljoen man te hebben, dat aan het politieke front strijdt. Ondanks deze successen zal de strijd nog vele inspanningen vergen, want de Amerikanen hebben zich nog niet „neergelegd bij hun nederlagen”.

In het jaar 1967 zijn boven Noord-Vietnam 1063 Amerikaanse vliegtuigen neergeschoten of 50 procent meer dan in 1966, aldus een mededeling van het Noordvietnamese persbureau. De meeste toestellen werden in de maanden mei, oktober en november neergehaald.

Volgens officiële, in Saigon gepubliceerde, Amerikaanse statistieken gingen in 1967 325 vliegtuigen en vier hefschroefvliegtuigen boven Noord-Vietnam verloren tegen 280 in 1966 en 158 in 1965. Boven Zuid-Vietnam verloren de Amerikanen vorig jaar 103 toestellen (in 1966 68 en het jaar daarvoor 47). Aan hefschroefvliegtuigen verloren de Amerikanen boven Zuid-Vietnam in 1967 227 toestellen (in 1966 152 en in 1965 60).

VIETCONG IN DE AANVAL

Da Nang bestookt met raketten

3 JAN 1968

SAIGON, 3 jan. (AFP, Reuter) — De Vietcong heeft vannacht de grote Amerikaanse basis bij Da Nang met zware raketten bestookt. Dertien Amerikaanse militairen werden gewond. Volgens het Amerikaanse opperbevel is de schade „licht”. Drie

vliegtuigen werden verwoest of beschadigd. De raketten van 122 millimeter, waarvan er twintig op de basis terechtkwamen, deden enkel branden ontstaan. De aanval duurde tien minuten. De Amerikaanse luchtmacht bracht het Vietcong-geschut tot zwijgen.

De zwaarste aanval van de Vietcong op de door mariniers verdedigde basis Da Nang was die van juli 1967 waarbij dertien Amerikanen werden gedood en 173 gewond. Elf jachtbommenwerpers en transportvliegtuigen werden toen verwoest.

Bij een aanval van de Vietcong op een ander Amerikaans kamp ten noordoosten van Saigon zijn 348 soldaten van de Vietcong gesneuveld. Aan Amerikaanse zijde sneuvelden 23 man en werden er 153 gewond. De Vietcong aanval had plaats kort voor het einde van het Nieuwjaarsbestand van 30 uur.

Opheldering

WASHINGTON — Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken probeert nog steeds opheldering te krijgen over de verklaring van de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken, Nguyen Dui Trinh, dat zijn land bereid is tot onderhandelingen, als de Amerikanen de bombardementen op Noord-Vietnam staken.

De minister van buitenlandse zaken van Zuid-Vietnam, Tran Van Do, heeft verklaard dat als de woorden van zijn Noordvietnamese collega het officiële standpunt van Noord-Vietnam weer geven, dit een wijziging betekent in de houding van Hanoi. Tran Van Do zei dat het niet de bedoeling van zijn regering is het „Bevrijdingsfront” te vernietigen. „Uiteindelijk zijn wij aller Vietnamezen”, aldus de minister, die een bezoek van vier dagen aan Tunesië brengt.

V.S. bestuderen uitlating van Noordvietnamese minister

Standpunt Hanoi gewijzigd?

Het Amerikaanse departement van buitenlandse zaken heeft dinsdag bekendgemaakt dat het opheldering zoekt aangaande de in een recente Noordvietnamese verklaring geuite bereidheid besprekingen te beginnen met de Verenigde Staten over „relevante kwesties” zodra Amerika zijn bombardementen en andere oorlogsdaden tegen Noord-Vietnam stopzet. De woordvoerder van het State Department Bartch heeft dinsdag op een persconferentie gezegd dat genoemde verklaring, gedaan door de Noordvietnamese vice-premier en minister van buitenlandse zaken, Nguyen Duy Trinh, op een receptie te Hanoi, zorgvuldig wordt bestudeerd en geanalyseerd.

Bartch wilde niet ingaan op de vraag of Trinh's verklaring een wijziging betekent ten opzichte van het tot dusverre door Hanoi ingenomen standpunt volgens welk „besprekingen zouden kunnen beginnen” zodra de bombardementen onvoorwaardelijk zullen zijn stopgezet, evenals alle andere „oorlogsdaden”.

In afwachting van de uitslag van genoemd onderzoek zal, aldus Bartch, het Amerikaanse standpunt ten opzichte van mogelijke onderhandelingen, zoals dat herhaaldelijk door president Johnson is uiteengezet (het laatst in een rede te San Antonio op 29 september jl.), ongewijzigd blijven.

Dit standpunt is dat de V.S. bereid zijn onmiddellijk lucht- en zeebombardementen op Noord-Vietnam stop te zetten, mits deze stap onmiddellijk zal leiden tot vruchtbare discussies. „Wij nemen aan”, aldus president Johnsons verklaring van 29 september jl., „dat Noord-Vietnam tijdens het verloop van de besprekingen geen voordeel zal proberen te halen uit de stopzetting of beperking van de bombardementen.”

Deze Amerikaanse voorwaarden houden volgens waarnemers in dat naar Amerikaanse opvattingen een stopzetting van de bombardementen zou moeten resulteren in onmiddellijke en serieuze onderhandelingen en dat Hanoi tijdens deze onderhandelingen geen extra versterkingen naar zijn troepen in Zuid-Vietnam zou moeten sturen.

Commissie van toezicht

Voorts heeft het State Department dinsdag bekendgemaakt dat de Verenigde Staten besprekingen hebben gevoerd met Polen, India en Canada over een mogelijke versterking van de internationale commissie van toezicht voor Indochina, waarvan genoemde drie landen lid zijn. Deze versterking zou zijn bepleit door prins Norodom Sihanouk, het staatshoofd van Cambodja.

In een vraaggesprek met de Washington Post had Sihanouk vorige week gezegd dat de commissie geen versterkingen in de vorm van materiaal kon ontvangen vanwege de opposi-

Geneefse conferentie van 1954 die de commissie had ingesteld, en van Polen. Een woordvoerder van het State Department liet de vraag open of de V.S. ook de beide co-voorzitters van de Geneefse conferentie, Engeland en de Sowjetunie, hebben benaderd.

Sihanouk

Prins Norodom Sihanouk heeft maandag in een rede nog eens verklaard dat hij nooit zal toestaan dat de Amerikanen ook maar een vierkante meter van Cambodjaans grondgebied bezetten. Hij wenste de Amerikanen geen stilzwijgende toestemming te geven tot een achtervolging van Vietnamese communisten op Cambodjaans grondgebied.

Gevechten

In Saigon hebben Amerikaanse en Zuidvietnamese regeringswoordvoerders de Vietcong verweten dat deze gevechten is begonnen tijdens het bestand van 36 uur dat de geallieerde in acht hadden genomen rondom de jaarwisseling. Volgens de Amerikaanse woordvoerder zijn tijdens het bestand 27 Amerikanen gesneuveld en zijn 205 Amerikanen gewond. In dezelfde periode zouden 380 guerrillastrijders van de Vietcong zijn gesneuveld. De Zuidvietnamese regeringswoordvoerder zei dat in genoemde periode 44 Zuidvietnamsen zijn gesneuveld en 132 anderen gewond, terwijl 166 Vietcongstrijders zijn gedood. Vanmiddag om vier uur is het door de Vietcong aangekondigde nieuwjaarsbestand van drie dagen ten einde gelopen. (Reuter)

Rede van paus

21-1-68 NRC

Paus Paulus VI heeft maandag in een rede ter gelegenheid van „Wereldvredesdag” (welke dag op voorstel van de paus ieder jaar op 1 januari zou moeten worden gevierd) ervoor ge-waarschuwd dat de Vietnamese oorlog zich dreigt uit te breiden. De paus riep de bij het conflict betrokken partijen op alle mogelijke middelen te onder- zoeken die zouden kunnen leiden tot een eervolle regeling. Zijn waarschu- ring volgde op zijn recente aanbod tot bemiddeling inzake de Vietnamse oor- log en op zijn besprekingen met presi- dent Johnson, even voor Kerstmis op het Vaticaan. President Johnson heeft maandag in San Antonio (Texas) ont- kend dat zijn ontmoeting met de paus een „scherp karakter” had gehad, het- een was bericht door het Amerikaanse tijdschrift Newsweek. Johnson zei dat de kwestie van een vredesmissie van het Vaticaan naar Hanoi niet ter spra- ke was gebracht bij zijn onderhoud met de paus.

De paus zei in zijn rede van maandag verheugd te zijn over het feit dat Zuid-Vietnam en zijn bondgenoten het Nieuwjaarsbestand met twaalf uur had- den verlengd in antwoord op zijn op- roep tot het houden van een wereld- vredesdag. De paus noemde dit een klein teken, louter symbolisch, maar een heffelijk en van betekenis.

Hanoi wil praten

(Van een bijzondere medewerker)

DE RECENTE verklaring van Nguyen Dui Trinh, de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken, verdient serieuze aandacht. Wij hebben hier te maken met de eerste opvallende wijziging in het standpunt, dat Noord-Vietnam inneemt tegenover onderhandelingen, sinds premier Pham Van Dong op 8 april 1965 zijn beroemde „vier punten" formuleerde. In een toespraak tot een afvaardiging uit Buiten-Mongolië zou de minister hebben gezegd: „Als de bombardementen en alle andere oorlogsdaden tegen de Democratische Republiek Vietnam zijn geëindigd, zal de Democratische Republiek Vietnam besprekingen beginnen met de Verenigde Staten over alle relevante problemen".

Tot nu toe was het onwrikbare standpunt van Hanoi, dat besprekingen „misschien" mogelijk zouden zijn als de bombardementen werden gestaakt. De Amerikanen hebben herhaaldelijk geprobeerd de verzekering te krijgen, dat er daadwerkelijk zou worden onderhandeld. Als de woorden van minister Dui Trinh correct zijn overgekomen, en als hij meende wat hij zei, dan hebben de Amerikanen nu de zekerheid, dat zij onderhandelingen kunnen verwachten, zodra zij niet alleen hun bombardementen staken, maar „alle oorlogsdaden tegen de Democratische Republiek Vietnam". (Met dit laatste wordt alleen Noord-Vietnam bedoeld.)

Dit alles brengt de twee partijen dus

31/10/68 TYP
nog niet bij elkaar. Op de eerste plaats hebben de Amerikanen niet aangeboden „alle oorlogsdaden" tegen Noord-Vietnam op te geven. Op de tweede plaats hebben zij voor een beëindiging van hun bombardementen op het noorden twee voorwaarden gesteld. De eerste is dat Hanoi geen militair voordeel mag trekken uit een staking van de bombardementen door snel hun troepen in het zuiden te versterken. (In het verleden hebben zij de opschorting van de bombardementen daarvoor gebruikt.) De tweede Amerikaanse voorwaarde is dat Hanoi duidelijk maakt, in het openbaar of langs geheime kanalen, dat kan worden begonnen met serieuze onderhandelingen. Hanoi heeft thans alleen aan de tweede voorwaarde voldaan.

NIETTEMIN KAN worden vastgesteld dat de verklaring van Dui Trinh samenviel met het Nieuwjaarsbestand, hetgeen betekent dat op dat moment alle oorlogsdaden in feite waren gestaakt, hetgeen in februari tijdens de viering van het Chinese Nieuwjaar („Tet") opnieuw het geval zal zijn. Dit kan het de Amerikanen gemakkelijk maken de vijandelijkheden langer op te schorten om de bedoelingen van Hanoi te testen. Hier ligt een duidelijke kans om vooruitgang te boeken, aangenomen dat beide partijen dat werkelijk willen.

Is er een aanwijsbare reden waarom Hanoi op dit moment een poging zou wagen de Amerikanen halverwege tegemoet te komen? Tot j.l. zaterdag waren alle verklaringen, die door de regering van Noord-Vietnam in het openbaar werden afgelegd, volstrekt onbuigzaam. Ook zijn er geen duidelijke tekenen dat de vastberadenheid van de Noordvietnamezen aan het afnemen is.

Als werkelijk een verandering op komst is, kunnen daarvoor twee mogelijke verklaringen worden gegeven. Op de eerste plaats is de kans dat het Amerikaanse volk president Johnson in november de laan zal uitsturen, om hem te vervangen door een „duif", de laatste maanden kleiner geworden. Als er al veranderingen optreden in de publieke opinie in Amerika, kan men hoogstens zeggen dat het aantal „haviken" toeneemt. Wellicht komt de regering in Hanoi terug op haar opvatting, dat zij na november met méér succes op winst zal kunnen onderhandelen dan thans het geval is.

Op de tweede plaats mag redelijkerwijs worden aangenomen, dat Hanoi verontrust is over het feit, dat de Amerikanen zijn gaan dingen naar de gunst van het Nationaal Bevrijdingsfront (Vietcong) in Zuid-Vietnam. Als enkele belangrijke leden van het Front ertoe gebracht kunnen worden een ministerspost te aanvaarden in een coalitieregering in Saigon, zou dat de zaak van Hanoi veel schade berokkenen.

De opvatting, die de Amerikanen tot voor kort huldigden, dat het Nationale Bevrijdingsfront niets anders is dan een instrument in handen van de Noordvietnamese regering, kwam Hanoi over het algemeen goed van pas. Hanoi is bezorgd over de recente

Kwart in bedrijve

Veel slecht

UTRECHT, 3 jan. — Na de
middelenstand is nu de middelgrote
industrie aan de beurt om gron-
dig te worden uitgekamd. Over
vijf jaar zullen er vrijwel geen
bedrijven meer zijn met een omze-
guld. Men moet wel een zake-
lijk genie zijn om voor een uit-
zondering op deze prognose te
zorgen."

Deze voorspelling baseert de heer L.
Fockema, directeur van de Nederland-
se Exportcombinatie (NEDC) op een
door hem gehouden onderzoek naar
aanleiding van de recente bedrijfsuit-
komsten van 190 industriële onderne-
mingen. Grote concerns bleven hierbij
buiten beschouwing. In totaal behaal-
den deze bedrijven een omzet van 1256
miljoen gulden met een belastbare
winst van 65 miljoen, dat wil zeggen
5,5 procent van de omzet. Bij tien var-
de ondertraagden werd in het gehe-
geen winst gebocht.

Bij het beschouwen van deze cijfers
hecht de heer Fockema weinig waarde
aan het bedrijven van futurologie. De
aan het bedrijven van futurologie. De
actuaaliteit van vandaag is belangrijker
dan het jaar 2000, dat de meeste var-

de tegenwoordige ondernemers nie-

immers niet zonder meer neerleggen
bij de rem op hun investeringen en de
bevestiging van hun financiering met

Winst Nedloyd wijkt niet af (Van onze verslaggever)

AMSTERDAM, 3 jan. — De directe
van de Levensverzekeringmaatschap
pij Nederlandische Lloyd heelt tijdens
de winst over 1967 naar verwachting
niet veel zal afwijken van die over het
jaar daarvoor. De premie in de scha-
deverzekeringsector steeg in het afg-
lopen jaar met ongeveer f 13 miljoen
tot f 143 miljoen.

Goederen-markten

KOFFIE (New York in \$ cts per lb.)	28/12	29/12	2/1
Santos B sepl.	—	—	—
Santos D mrl.	8.50n	8.40n	8.50 n
CACAO (Londen in sh. per cwt.)	280-1	280-1	280-81
Bahia N.Y. loco	288-1/2	288-1/2	288-1/2
SUIKER (New York in \$ cts per lb.)	31 3/8	31 3/8	31 3/8
No. 4 contr. loco	2.30	2.30	2.30
Idem feb.	—	—	—
WOL (Londen, Merino)	dec 104.00-4.2002.90-4.20	50-105.20	50-105.20
Wooltop	mrl. 06.00-6.2006.00-6.10	40-106.60	40-106.60
Idem	mrl. 06.00-6.2006.00-6.10	40-106.60	40-106.60
Wooltop N.Y. loco	154.50n	154.50n	154.50 n
Idem	mrl. 53.30-8.0053.90-8.00	80-8.50	80-8.50
Vette wol loco	110.50n	110.50n	110.50 n
Idem	mrl. 112.10-50112.00-50	50-113.00	50-113.00
HUIDEN (New York in \$ cts per lb.)	Jan. 11.60-.70	11.50-65	11.51 g
Slotenoting	—	—	—
Bahia N.Y. loco	25.00	25.00	25.00
Idem okt.	25.00b	25.00b	25.00b
TARWE (Chicago in \$ cts per bushel)	148 1/2	147 1/2	146 1/2
Slotenoting mrl.	119	118 3/4	117 3/4
Slotenoting mrl.	119	118 3/4	117 3/4
GERST (Winnipeg in Can. \$ cts per bushel)	—	—	—

Copyright The Times

hebben.

daar wel zeer goede redenen voor

gebruiken zij zo'n kans niet, dan moeten zij

beide handen aan te grijpen. Gebruik-

het zich kunnen veroorloven zelfs de

kleinste kans op besprekingen niet met

morele noch in militaire zin, dat zij

Hun positie is niet zodanig, noch in

Het is aan de Amerikanen dat zo

spoedig en zo eerlijk mogelijk te doen.

Noordvietnamezen werkelijk willen.

wat er op zit te onderzoeken wat de

bedoelingen van Hanoi, is het enige

Als er nog twijfels bestaan aah de

zeer sceptisch is geworden.

de in Vietnam, dat de dorstige reiziger

gelingen geweest over naderende vrede

bovendien, er zijn al zoveel luchtspie-

om de Verenigde Staten van zo'n

besluit op de hoogte te stellen. En

waarom wordt dat dan meegedeeld

dat er moet worden onderhandeld,

werkelijk tot het besluit is gekomen

Als Hanoi

er nog weinig

NATUURLIJK

maar het Front misschien wél.

en zijn regering) en Hanoi ook niet,

wat sterker dan generaal Van Thieu

het er op aankomt is het Front heel

Saigon voelt daar niet zoveel voor (als

samen moeten gaan onderhandelen.

de regering in Saigon en het Front

AMERIKA KRIJGT OPHELDERING

Hanoi bevestigt wil tot vredesgesprek *4 JAN 1970* Als de bommenregen ophoudt

NEW YORK, 4 jan. (AFP, Reuter, UPI) — De regering van Noord-Vietnam heeft opnieuw duidelijk gesteld dat de Verenigde Staten, als zij vredesonderhandelingen wensen, niets anders hoeven te doen dan de bombardementen en andere oorlogshandelingen tegen Noord-Vietnam staken. Hanoi bevestigt hiermee de verklaring van de minister van buitenlandse zaken, Nguyen Dui Trinh, die zaterdag reeds zei dat Noord-Vietnam bereid is tot een gesprek als de oorlogshandelingen tegen het noorden worden beëindigd. De Amerikaanse regering vroeg daarna om opheldering en een nadere bevestiging. Men mag

taannemen dat zij die nu heeft gekregen.

De nieuwe verklaring van Hanoi bereikte het Westen via een Amerikaanse journalist in Parijs, die al een jaar vergeefs had gevraagd om een interview met een lid van de Noordvietnamese vertegenwoordiging in de Franse hoofdstad. Deze week werd hij plotseling uitgenodigd voor „een gesprek”. Hij werd ontvangen door een hooggeplaatste diplomaat, die bevestigde dat de verklaring van Dui Trinh het officiële standpunt van de Noordvietnamese regering weergaf. De diplomaat zei tegen de Amerikaanse journalist, dat hij alles vrijelijk mocht bekendmaken.

Concessie

Deze jongste verklaringen van Hanoi houden een belangrijke concessie in. Tot nu toe hadden de Noordvietnamezen steeds gezegd, dat er „wellicht” zou worden onderhandeld, als de Amerikanen hun bombardementen zouden staken. De VS eisten daarentegen absolute zekerheid dat een staking van de bombardementen automatisch zou leiden tot vredesbesprekingen. Die garantie hebben zij nu.

Amerika heeft echter ook steeds geëist, dat Noord-Vietnam belooft, dat het een staking van de bombardementen niet gebruikt voor nieuwe trans-

porten van mensen en materiaal naar Zuid-Vietnam. Die garantie heeft Hanoi niet gegeven. De standpunten van Washington zijn dus nog niet geheel tot elkaar gebracht, maar dat neemt niet weg dat het voor president Johnson om politieke redenen zeer moeilijk zal zijn thans niet op het Noordvietnamese aanbod in te gaan.

Vervolg op pagina 6

Hanoi wil vredesgesprek

4 JAN 18 1950

(Vervolg van pagina 1)

De communistische diplomaat in Parijs zei dat aan het aanbod geen andere voorwaarden zijn verbonden. Met name wordt door Hanoi niet geëist, dat de Amerikaanse operaties in Zuid-Vietnam worden gestaakt. „Ons standpunt is duidelijk. Wij hebben het in het openbaar en officieel uiteengezet. Het is niet officieus of semi-officieus. Het woord is thans aan president Johnson”.

Volgens de Amerikaanse journalist eist Hanoi niet eens, dat de stopzetting van de bombardementen permanent moet zijn. Als het tot besprekingen komt, moeten die worden gehouden op basis van de akkoorden van Genève. Ook zei de diplomaat: „Ik hoop dat het in de zeer nabije toekomst komt tot besprekingen en tot vrede, omdat mijn land al zoveel jaren strijdt en lijdt”. Tenslotte zei hij, dat hij uitsluitend sprak namens de regering van Noord-Vietnam en niet namens het Nationale Bevrijdingsfront (Vietcong) van Zuid-Vietnam.

Inmiddels heeft president Johnson ingestemd met het voorstel van prins

Sihanoek, het staatshoofd van Cambodja, om een afgezant naar dat land te sturen. Er zal dan gesproken worden over de moeilijkheid, dat vluchtende soldaten van Noord-Vietnam en de Vietcong het grondgebied van Cambodja gebruiken om zich te onttrekken aan de achtervolging door Amerikanen en Zuid-Vietnamezen. Verwacht wordt dat Johnson zijn ambassadeur in New Delhi, Chester Bowles, naar Cambodja zal sturen.

China heeft gisteren plechtig verklaard, dat het niet met de armen over elkaar zal toekijken „als het Amerikaanse imperialisme een oorlog tegen Cambodja durft te ontketenen”. In dat geval zullen „zevenhonderd miljoen Chinezen alle maatregelen nemen om het Cambodjaanse volk te steunen in zijn rechtvaardige strijd tegen het imperialisme”, zo wordt gezegd in een verklaring van het ministerie van buitenlandse zaken in Peking.

6-1-66 GROENE

Johnson's strategie voor het verkiezingsjaar

De oorlog in Zuidoost-Azië wordt steeds ingewikkelder en onoverzichtelijker. Naast de openlijke veldslagoorlog in Zuid-Vietnam woedt er een luchtoorlog boven Noord-Vietnam, een verborgen jungle-oorlog in Laos, een snel in omvang toenemende guerrillastrijd in Thailand. Aan de grenzen met Cambodja is een nieuw conflict in de maak dat deels militair, deels diplomatiek van aard is. Dit hele complex van oorlogen en oorlogjes overschrijdt verre de grenzen van het Vietnamese conflict. Maar de logica van de militaire strijd drijft de verschillende fronten naar elkaar toe, doet de afzonderlijke strijdtoneelen aaneen groeien tot een geheel Indochina omvattende oorlog.

In welke richting zal de strijd zich ontwikkelen vraagt men zich af in deze tot bespiegeling stemmende dagen. De laatste weken zijn Laos en Cambodja weer in het nieuws gekomen, omdat er sprake was van een Noordvietnamees offensief in Laos en van de mogelijke Amerikaanse achtervolging van guerrillastrijders tot op Cambodjaans grondgebied. Deze persberichten wijzen op een op handen zijnde escalatie, of althans op een waarschijnlijke escalatie van de strijd naar de buurlanden Laos en Cambodja.

De „hot pursuit” van de guerrilla-troepen tot op Cambodjaans grondgebied is actueel geworden omdat de Amerikanen in verschillende delen van Zuid-Vietnam thans blijkbaar militair in staat zijn de troepen van het bevrijdingsfront in het nauw te drijven en voortdurend op de vlucht te jagen. De Amerikaanse legerleiding hoopt de guerrilla-beweging neer te slaan door de strijders tot in hun basiskampen te achtervolgen en van hun bevoorradingsroutes af te snijden. Het plotseling in het nieuws komen van Laos en Cambodja als nieuwe strijthaarden, wijst erop dat het Amerikaanse opperbevel niet alleen optimistisch is over de uitslag van de strijd, maar ook alles op alles wil zetten om een beslissing ten gunste van Amerika te forceren. En daarbij zelfs het risico wil in calculeren van een aanzienlijke uitbreiding van de landoorlog.

Is dit militaire optimisme van de Amerikanen gerechtvaardigd? In het laatste nummer van Newsweek wordt een analyse gegeven van de militaire situatie in Vietnam. Newsweek concludeert: „de positie van de VS in Zuid-Vietnam is aanzienlijk sterker dan een jaar geleden, maar de positie van de communisten is niet beslissend zwakker. Waar dit op wijst is dat, tenzij de VS besluiten tot een akkoord te komen dat aanzienlijk minder oplevert dan zij zich ten doel stellen (een sterk niet-communistisch Zuid-Vietnam) de oorlog naar alle waarschijnlijkheid langdurig zal blijken te zijn.”

De vraag in welke richting de strijd zich zal ontwikkelen hangt niet alleen af van de militaire ontwikkelingen, maar ook van het doel dat Amerika nastreeft en van de diplomatieke context. De afgelopen weken hebben weer herhaaldelijk geruchten de ronde gedaan over mogelijke vredesonderhandelingen. Is Washington werkelijk bereid tot onderhandelingen en tot een daaruit voortvloeiend compromis? Of handhaaft de Amerikaanse regering onverkort haar doelstelling: een algehele overwinning in Zuid-Vietnam?

Waarschijnlijk is er één duidelijke richtlijn in deze kwestie. President Johnson gaat dit najaar de presidentsverkiezingen tegemoet. Hij wil herkozen worden. Tot dusverre heeft zijn populariteit een dalende tendentie vertoond. Wil hij kans maken op herverkiezing in november dan moet hij zijn kiezerspubliek de komende maanden iets spectaculairs bieden, dat het uitzicht opent op een spoedige beëindiging van de strijd, of althans die illusie wekt. Die beëindiging kan de vorm aannemen van een militaire overwinning of van vredesonderhandelingen. De kans is groot dat Johnson als strategie in het verkiezingsjaar de volgende lijn heeft uitgestippeld: een verheving van de oorlog om Hanoi en het bevrijdingsfront murw te maken en dan een poging doen via vredesonderhandelingen een resultaat te bereiken dat Amerika's wensen optimaal bevredigt.

In dit beeld zou de huidige, paradoxale ontwikkeling heel duidelijk

passen. De berichten over Laos en Cambodja wijzen op een mogelijke escalatie. Johnson's aandringen bij de regering in Saigon, besprekingen aan te knopen met het bevrijdingsfront, duidt erop dat de Amerikaanse president de onderhandelingskanalen met de tegenstander open wil houden.

De huidige machthebbers in Saigon nemen echter een harde houding aan tegenover het bevrijdingsfront: geen erkenning van het front als onderhandelingspartner, geen gesprekken. Het bevrijdingsfront daarentegen heeft de afgelopen maanden duidelijk blijk gegeven aan te sturen op een coalitie-regering in Saigon, van nationalistische groeperingen en het front.

Of deze vredesbereidheid echter beantwoord zal worden met een tegenbereidheid aan Amerikaanse zijde is thans zeer de vraag. Op het moment passen vredesinitiatieven van de kant van Hanoi en het bevrijdingsfront immers niet in Johnson's strategie voor het verkiezingsjaar. (wgw).

Noordvietnamezen in Laos?

Een invitatie voor Westmoreland

In iedere crisis heeft Noordvietnamese interventie, werkelijke maar veel vaker verzonden, een rol gespeeld in het aan crises zo rijke Laos. Soms wisten de generaals in de Laotiaanse hoofdstad Vientiane niet hoe zwart ze de toestand in hun door een burgeroorlog verscheurde land moesten afschilderen om aandacht van de wereld en vooral dollars voor hun troepen los te krijgen. Vietnamezen in hun land, dat was eigenlijk wel het minste. Soms haalden ze er nog Chinezen, en, als het helemaal hoog liep, zelfs binnengedrongen Russen bij.

„En, excellentie, hadden die Russen nog sneeuw aan hun voeten?“ vroeg één van de Westerse reporters aan de paniekzalende minister. In die vraag lag alle scepsis besloten die in het Westerse verslaggeverskorps heerste over de weer verdwijnende spookdivisies die hun door de autoriteiten in Vientiane voorgetoverd werden. Wat de journalisten er overigens niet van weerhield over die divisies te schrijven alsof ze uit eigen waarneming praatten.

Dat was in het begin van de jaren zestig toen de vele Laoscrises de wereld in spanning hielden 1).

Eind december 1967 was het weer zo ver. Op 28 december verklaarde in Vientiane prins Soevanna Phomma, premier en minister van defensie: „De situatie in Laos is zeer ernstig. Rapporten die ons van verschillende fronten bereikt hebben bevestigen dat de Noordvietnamezen een algemeen offensief tegen ons begonnen zijn.“ Geregelde Noordvietnamese eenheden hadden o.a. de plaats Muong Phalane, een plaats in Zuid-Laos precies halverwege Zuid-Vietnam en Thailand, aangevallen en enige tijd bezet gehouden.

Het bericht maakte grote koppen. De regering in Washington toonde zich ernstig verontrust. Joseph Alsop van de Herald Tribune, een man die geen gelegenheid voorbij laat gaan om te schrijven dat Amerika nu definitief zeker op het punt staat te winnen in Vietnam, schreef onmiddellijk een drie koloms artikel onder de titel „Hanof's Laos Manoeuver.“ Twee dagen later was het „algemeen offensief“ weer verdwenen.

Wat is er werkelijk in Muong Phalane gebeurd? Langs welke informatiekanalen krijgt de wereld zijn informatie over een gevecht bij een Laotiaans dorpje? Toevalligerwijs is er iets meer dan bekend over

„Air America“ en „Air Conti“ om afgelegen posten te bedienen, financiert Washington 70.000 man sterk leger en we bevolking, net zoals indert Vietnam, gehegeroepen in vaartszones“ „zones van lan-“ „vuchteling tra.“

Kortom, Laos is Vietnam, met één groot verschil: de kanen bombarderen er wel lucht maar vechten er (nog?) zelf op de grote schaal op de grond. Muong Phalane nu ligt op de van de twee zones in Laos. H in regeringsgebied. Dat wil z dat er Amerikanen werken van die Amerikanen, Lewis B een Agency for International lopment (AID)-employé, was tuige van een „vergissings bardement“ op 13 februari. Drie 105-straalbommenwerpers ten elk zes 750-ponds bommen- len. „Toen ik in Phalane arrivee de“ zo schrijft Sitzer aan zijn lie 2), „verkeerde de bevolking een shocktoestand, de helft wa de bossen gevlucht, enkelen te staren, sommigen waren woed.

Ik kwam aan met verscheidene generaals en een bommen- tagedploeg en het was m waardig het emotionele conflict te zien waarin de dorpsbewoners zich bevonden — ze waren onvriende- lijk, uitgeput, beledigd en werden steeds vijandiger, hoewel ze tegelijktijd tegen de belangrijke mannen opzagen en hun onderdanigheid toonden.“ Er waren twee doelen, vijftien gewonden en ongeveer dertig huizen waren verwoest.

Dit incident — merkwaardig dat het niet de voorpagina's haald! — stelt de „Noordvietnamese“ aanval opeens in een ander daglicht. Zouden het geen Laotianen geweest zijn, die zich van een regering die hen liet bombarderen wilde ont- doen?

Muong Phalane ligt aan de Route Nationale 9. Die weg verbindt de Dal Lao Pas (grens met Zuidvietnam) met Savannakhet (grens met Thailand). De R.N. 9 is strategisch van enorm belang. Als de Amerikanen deze weg in zijn geheel in handen zouden hebben — er worden nu Thai-troepen voor gebruikt — dan zouden ze de McNamara-barrière, de strook die men op dit moment ten zuiden van de gedenktariseerde zone van alle begroeing aan het ontdoen is om infiltratie van Vietnamezen uit het noorden te kunnen tegenhouden, kunnen doortrekken naar Thailand. De Amerikaanse

shop: waarin opgenomen 86 verschillende foto's uit de gelijknamige oadventie-serie, korte beschrijvingen, pagina's kunstrijk in linen stempelband 23 x 23 cm.). Als U f7,90 overmaakt op giro 853546 van de Gro- vokmanschap, krijgt U het boek franco thuis gestuurd. rik geïllustreerd en gezellig, met een omvang van ruim 160 pagina's, formaat 12 x 19 cm., in groen-lime- on 3400 jaar voor Chr. tot 1677 na Chr. U ontvangt het franco thuis, nadat U f3,50 hebt overgemaakt op gi- de, onder vermelding Bierologie.

Bierkenners vragen Groene

En natuurlijk in de gezellige Grotsche beugeltjes (3 voordeelen: kwaliteit, gemak, zuinigheid). Grotsch, niet-gespaustiseerd en daarom uit en thuis even vers en fris als wanneer U het zou drinken in de kelders van de brouwerij, zo uit het proefkruisje van een rijpingsvat getapt.

Grotsch, met vakmanschap, met toewijding en zorg gebrouwen, op volkomen natuur- lijke wijze.

Grotsch, het bier met dat eigen karakter, met die bijzondere smaak en frisheid en dat fijne aroma.

Grotsch, met vakmanschap, met toewijding en zorg gebrouwen, op volkomen natuur- lijke wijze.

Grotsch, niet-gespaustiseerd en daarom uit en thuis even vers en fris als wanneer U het zou drinken in de kelders van de brouwerij, zo uit het proefkruisje van een rijpingsvat getapt.

Vakmanschap is meesterschap

Lelio Basso over agressie en genocide

Amerika's Vietnam-politiek een konsekwente politiek

6-1-68 GROENE

Aan de werkzaamheden van het internationaal tribunaal, dat — in navolging van die van Neurenberg en Tokio, zij het niet zo officieel — aandacht heeft gewijd aan hedentijdse oorlogsmisdrijven en aan derzelver achtergronden, zijn voor eenieder de namen verbonden van twee belangrijke personen, te weten Lord Bertrand Russell en Jean-Paul Sartre. Een derde naam is bij het grote publiek minder bekend, maar de drager ervan is, vooral in politiek opzicht, stellig niet minder belangrijk dan de andere twee. Wij doelen op Lelio Basso, Romeins hoogleraar in de sociologie en leider van dat part der Italiaanse links-socialisten dat voigerde Nenni te volgen toen diens groep de hereniging met Saragat's sociaal-democraten voltrok.

Basso heeft aan het eind van beide tribunaal-zittingen, die van Stockholm en die van Roskilde, een samenvattend rapport opgesteld en voorgelazen. Vooral het tweede is belangrijk, want het bepaalt zich niet tot een samenvatting der afschuwelijke feiten, waarvan het relaas was gedaan door de Amerikaanse getuigen wie in Vietnam het plegen ervan was gelast (men heeft in De Groene van 9 december jl. het een en ander uit die getuigenverklaringen kunnen lezen); het rapport van Basso gaat over de mechanisme waaraan de feiten zijn ontsproten. Het hoofd-betoog van de voornaamste beginselen van het volkenrecht."

De Heer had gezegd ...

Op die reis naar het vasteland van Azië waren Samoa en de Hawaii-elanden de eerste etappes van de Amerikaanse expansie. En toen de VS wegens Cuba in 1898 Spanje de oorlog verklaarden, was dat een mooie gelegenheid om, in naam van een beschavingsroeping, ook de Filippijnen te bemachtigen, immers — zo legde de toenmalige president McKinley het uit — de Heer had gezegd dat Amerika de plicht had „de Filippijnen op te voeden door de verheven beschaving van het

Muong Phalane ligt vlak bij de grens van het gebied dat door de Pathet Lao, de linkse opstandelingenbeweging, die tweederde van het land onder bestuur heeft, beheerst wordt. Dat Pathet Lao-gebied wordt, met toestemming van Soevannah Phoema, sinds mei 1964 onophoudelijk door Amerikaanse vliegtuigen gebombardeerd. Dat gebeurt onder het voorwendsel dat door dit gebied de zogenaamde Ho Chi Minh-weg, het net van junglepaden waarlangs het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront in zijn strijd tegen de Amerikaanse interventietroepen bevoorrad wordt, loopt. Maar de Amerikaanse bombardementen beperken zich geenszins tot deze blijkaar zeer exact bekende — er is tenminste bijna geen kaartje van Laos waarop hij niet in staat aangegeven — Ho Chi Minh-weg. Ook, en juist, die provincies Sam Neua en Phong Saly, waar deze weg niet doorheen loopt, worden zeer zwaar bestookt. Het patroon van de bombardementen is daarbij, aldus de schaarse bezoekers die deze gebieden hebben kunnen bezoeken, exact hetzelfde als dat van de bombardementen op Noord-Vietnam. Zogenaamde „psycho-sociale“ doelen: scholen, ziekenhuizen, pagodes, de doelen waarvan „Fundamentals of Aerospace Weapon System“, het leerboek van de Amerikaanse luchtmacht, zegt dat ze gekozen moeten worden om „de wil of het vermogen van de vijand om zich te verzetten te verminderen of te vernietigen.“

In het andere deel van Laos, daar waar de autoriteiten van Vientiane het voor het zeggen hebben, manipuleert de CIA de regering²⁾, opereren een geschatte 16.000 Amerikanen als militaire adviseurs en burgerlijk personeel, exploiteert de CIA twee vliegtuigondernemingen,

te trekken en zo de gevechtsterreinen van Vietnam, Laos en Thailand te verenigen, de bevoorradingswegen van het Bevrijdingsfront af te sluiten en Cambodja te isoleren. 4).

In deze situatie zouden Noordvietnamese troepen juist in dit gebied gaan opereren!

Gezien het bovenstaande moeten we aannemen dat het in Vientiane gelanceerde bericht van Noordvietnamese aanvallen bij Muong Phalane niet veel anders is dan een voorbereiding van de wereldopinie op een mogelijke uitbreiding van de grondoorlog met Amerikaanse troepen naar Zuid-Laos. Hanson Baldwin, de Pentagon-woordvoerder in de New York Times, spreekt de laatste dagen trouwens openlijk over deze mogelijkheid. Noordvietnamese troepen of niet: de persconferentie van Soevannah Phoema op 27 december lijkt een uitnodiging die niet veel goeds belooft.

MAARTEN VAN DULLEMEN

- 1) Daily Telegraph-verslaggever Michael Field vertelt in zijn boek „Prevailing Wind“ over een collega-reporter die het verhaal van de laatste zavel publiekheid had gegeven, dat hij eenmaal in zijn memoires een hoofdstuk over Laos te zullen inoegen met de titel „Ik was een bataljon van de Pathet Lao“.
- 2) Roger Hilsman, „Director of Intelligence“ van het State Department onder Kennedy vertelt erover in zijn boek „To Move a Nation“.
- 3) De brief werd gepubliceerd in „Minority of one“, mei 1967.
- 4) De Pentagonoplansen voor een inval in Laos zijn precies beschreven door de Amerikaanse journalist David Welsh — in Laos zijn de Amerikanen zozeer „entre nous“ dat er geen geheimen bestaan — in Kamparis, juli 1967 (herdrukt in Vietnam Bulletin 19-3-67).

gaan door enige opmerkingen van Basso over de reden waarom het zo belangrijk is, dat politieke mechanisme te doorgronden. „De openbare mening in het Westen“, zo zegt hij, „begrijpt nog altijd niet wat de redenen van de oorlog (in Vietnam) zijn, en zij deinst terug voor de erkenning dat de V.S. misdaden zouden kunnen begaan, die te vergelijken zijn met die der nazis. De legende, dat de V.S. van nature een democratisch land zijn, is een legende met een taai leven. Zij is ontstaan uit de volgende factoren: de beginselen waarop Amerika's onafhankelijkheid gegrondvest is; het ingrijpen der V.S. in twee wereldoorlogen onder de vaa van de democratie; de houding der Amerikaanse politiek tegen het traditionele kolonialisme; en ten slotte een handige propaganda, heel wat handiger dan die van Goebbels, een propaganda die hierin bestaat dat men gestadig de beginselen der vrijheid en democratie verheerlijkt op hetzelfde moment dat die beginselen worden verkracht.“ En hier dan Basso's hoofd-betoog:

Permanente expansie

Het is altijd zaak, onderscheid te maken tussen het Amerikaanse volk en de krachten die het stuwten, of het nu om politieke, economische of intellectuele krachten gaat. Het Amerikaanse volk laat zich over het algemeen wel leiden; het schikt zich naar de ideologie die het wordt opgelegd en is overtuigd dat de Amerikaanse politiek de incarnatie is van de idealen van vrijheid en democratie, waarin het geleerd heeft te overtuigen; het laat zich met name te overtuiging bijbrengen dat de Amerikaanse levenstrant een ideaal toonbeeld is, dat moet worden geëxporteerd om alle volken gelukkig te maken. De spil van die Amerikaanse levenstrant is natuurlijk de ondernemers-vrijheid, dat wil zeggen het kapitalisme en het particuliere winstbejag; dit nagevoeg mystieke geloof is niet onvereenigbaar met een algemeen-verbreid medemenselijk gevoel. In de sfeer der leidende kringen is alles natuurlijk veel duidelijker, maar het realistische besef van zakelijke belangen verhuult zich altijd in een woordgebruik dat een beroep doet op de nobele gevoelens van het Amerikaanse volk, en dat loopt dan uit op een mengeling van idealisme, veinzerijf en cynisme, die kenmerkend is voor heel het Amerikaanse leven.

Als wij de politiek der leidende kringen in Amerika pogen te begrijpen, dan kunnen wij wel zeggen dat deze gekenmerkt wordt door het gestadig nastreven van haar voornaamste oogmerken — die van een permanente expansie. De oorlog met Engeland (1812-1814) had de expansie ten westen van de Mississippi veilig gesteld, en een paar jaar later onderstreepte de Monroeleer de suprematie der VS in heel het Amerikaanse continent. Maar al vóór het eind van de 18de eeuw leken die twee expansie-wegen onvoldoende voor het Amerikaanse expansionisme. De opmars naar het westen had alreeds de boorden van de Stille Oceaan bereikt, en wat Latijns Amerika betreft kon de minister van buitenlandse zaken Olney al verklaren: „De VS beheersen thans in wezen dat werelddeel, en overal waar zij tussenbeide komen is hun wil wet.“ In 1886 schreef de historicus Turner Amerika's democratie en welvaart aan de expansie toe, die hij de allesbeheersende factor van het Amerikaanse leven noemde, en hij meende dat alles erop duidde dat die beweging zich zou voortzetten.

Op zoek naar afzetgebieden

De Verenigde Staten waren, toen Turner dit schreef, niet langer een

voornamelijk agrarisch land, dat westwaarts toog op zoek naar braakliggende gronden; het betrof nu een industrie-land, welks expansie vooral neerkwam op het vinden van nieuwe markten waar men grondstoffen zou kunnen kopen en industrie-produkten verkopen, een activiteit waarop in die jaren door fabrikanten, handelaars en bankiers vooral hierom werd aangedrongen omdat de economische crisis zich aan het einde der eeuw deed gevoelen, zodat het steeds dringender nodig werd afzetgebieden te vinden voor het produktieoverschot dat men anders niet kwijt kon. Van nu af aan was de nieuwe expansie, die de economische grens en eventueel zelfs de territoriale grens der VS verder moest vooruitschuiven, een imperialistische expansie. Maar het was een Imperialisme dat geneigd was op andere continenten zijn eigen vormen te reproduceren; het ging veelmeer om een indirecte politieke overheersing dan om een rechtstreeks-koloniale; wel zou zij zo nodig verscherpt worden door doeltreffende militaire interventies telkens wanneer de schaduw van een volksrevolutie zich aan de einder leek af te tekenen.

Een expansionistische buitenlandse politiek, aldus de geschiedschrijver Williams, is op die manier een integrerend deel geworden van de Amerikaanse denkrant; men ging haar zien als de enige manier om de democratie te handhaven en de welvaart te herstellen, Senator Frye drukte het zo uit: „Wij moeten beschikken over de Chinese markt; anders krijgen we revolutie.“

In die slotjaren van de 19de eeuw begint dan ook de nieuwe opmars naar het westen, via de eilanden van de Stille Oceaan, naar China en het Aziatisch continent, uiteraard in naam van de democratie, van het geluk der volken, en van de taak die God Amerika heeft toevertrouwd. Vijftig jaar eerder reeds had John Quincy Adams de eis dat de Amerikaanse handel China moest binnendringen gebaseerd op Christelijke beginselen: „De zedelijke plicht, handelsbetrekkingen tussen de naties te onderhouden, is geheel en uitsluitend gebaseerd op het Christelijk voorschrift, zijn naaste lief te hebben als zichzelf... Maar aangezien China geen Christelijke natie is, beschouwen zijn inwoners zich niet gebonden door dat voorschrift... Er heerst daar een vijandig, on-sociaal stelsel... Het grondbeginsel van het Chinese Rijk is anti-commercieel... Het erkent niet de plicht, handelsbetrekkingen met andere landen te onderhouden... Het is hoog tijd dat er een eind komt aan die enorme aantasting van de rechten der menselijke persoonlijkheid en

van het menselijk, en, vóór us genade Gods, alles te doen wat in ons vermogen ligt voor dat broedervolk, voor hetwelk Christus immers ook gestorven is.“ Maar hij zel er koel-realistisch bij: „De Filippijnen zijn voor altijd van ons... En vlak achter de Filippijnen liggen China's grenzeloze markten. We zullen van geen van beide afstand doen.“ Vlak daarop, nog steeds tijdens McKinley's presidentschap, kwam de beginselverklaring nopens de „open deur“ (in 1899 en nogmaals in 1900), en die ging dan precies over China en over de mogelijkheden die in China exclusieve rechten wilden hebben in hun eigen invloedssfeer. Van toen af aan zou dat beginsel van de deur die open moest voor Amerika's expansie, voor het Amerikaanse kapitalisme, voor de Amerikaanse ondernemersvrijheid, een dogma worden voor Amerika. En op dat dogma zouden zich al die andere dogma's enten, die te zamen de ideologie van het Amerikaanse imperialisme vormen: de ondernemersvrijheid als fundament der vrijheid, de onbeperkte expansie van Amerika's economisch stelsel en levenstrant als voorwaarde der binnenlandse vrijheid en democratie, en tevens de historische, goddelijke roeping van Amerika, die hierin bestaat dat het aan heel de wereld zijn economisch stelsel en zijn levenstrant moet brengen, hetgeen de ras-zin is van zijn superioriteit. Dat Amerika door God is aangewezen om de wereld te hervormen, wordt de gangbare mening. Een mengeling van Christendom, evolutionisme en racisme leidt ertoe dat men de andere rassen als inferieur gaat beschouwen en uitsluitend geschapen om de komst van het Amerikaanse ras voor te bereiden.

Volgens president Wilson was het Amerika's lot „de rechtvaardigste, meest vooruitstrevende, eervolste, meest-verlichte natie ter wereld te zijn“ en was het 's lands roeping „de democratie voor de wereld te redden“, maar de democratie was de ondernemers-vrijheid. „Als Amerika niet de ondernemersvrijheid had.“ zo zel hij in 1912, „zou het geen enkel soort vrijheid kennen.“ En in datzelfde jaar: „Onze industrieën zijn zo gegroeid, dat zij zullen exploderen als zij geen vrije afzet vinden op de wereldmarkten... Onze binnenlandse markten zijn niet langer toereikend. Wij hebben buitenlandse markten nodig.“ De latere president Hoover zal dit in 1924 herhalen. De economische crisis van 1929-32 zal dat zoeken naar nieuwe markten en nieuwe vormen van overheersing nog aanwakken, en ten slotte zal de tweede wereldoorlog de VS de historische kans bieden om te pogen de wereld hun leiding op te leggen.

Dromen over heerschappij

Bij de tweede wereldoorlog gaat het er niet alleen meer om, de stelselmatige opmars naar Azië voort te zetten, een opmars waarbij de VS tussen de twee oorlogen meenden te kunnen rekenen eerst op medewerking van Japan en later op die van Tsjiang Kai-sjek. Voortaan gaat het erom Amerika's economische heerschappij en levenstrant op te leggen aan de

die
van

Regering stuurt aan V.S. boodschap over Vietnam *C. van der RC*

Een woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken heeft meegedeeld, dat minister Luns, nadat het kabinet in zijn vergadering van gisteren de ontwikkelingen rondom het Vietnamconflict had besproken, door tussenkomsst van de Amerikaanse ambassadeur in Den Haag een boodschap van de Nederlandse regering heeft gezonden aan de regering van de Verenigde Staten.

In deze boodschap doet de regering naar aanleiding van berichten over een mogelijke bereidheid van het bewind in Noord-Vietnam tot onderhandelingen te komen, een beroep op de Amerikaanse regering deze eventuele bereidheid zo positief mogelijk te benaderen, teneinde iedere kans op een vreedzame oplossing te gebruiken.

GESPREKKEN OVER VIETNAM

Wilson naar Moskou daarna Washington Onderhandelingen op komst?

LONDEN, 6 jan. (AFP, Reuter, UPI) — Premier Harold Wilson van Engeland zal van 22 tot 24 januari in Moskou besprekingen voeren met zijn Russische collega Alexei Kosygin. Twee weken later gaat hij naar Washington voor een ontmoeting met president Johnson. Waarnemers zijn ervan overtuigd, dat Wilson zal proberen, in samenwerking met de Russen en Amerikanen, onderhandelingen over vrede in Vietnam tot stand te brengen.

Dit, gevoegd bij de recente bekendmaking van de regering in Hanoi, dat zij met de Verenigde Staten wil onderhandelen, als de bombardementen en andere oorlogshandelingen tegen Noord-Vietnam worden gestaakt, heeft de hoop doen herleven dat het in de naaste toekomst mogelijk is onderhandelingen van de grond te krijgen. Wilson heeft al eerder geprobeerd samen met de Russen het vredesoverleg op gang te brengen. Hij deed dat o.a. in februari 1967, toen de Vietcong ter gelegenheid van het Chinese Nieuwjaar („Tet") een bestand afkondigde. Ook dit jaar zal er in februari zo'n bestand zijn, kort na Wilsons reizen naar Moskou en Washington.

Een opmerkelijke, zij het in dit verband niet rechtstreeks belangrijke ontwikkeling is ook, dat de Westduitse socialistische partij gisteren van de Verenigde Staten een onvoorwaardelij

ke en onmiddellijke staking van de bombardementen op Noord-Vietnam heeft geëist. De verklaring is mede ondertekend door de Westduitse minister van buitenlandse zaken, Willy Brandt, die voorzitter is van het partijbestuur. In Washington heeft de verklaring van de SPD veel opzien gebaard, vooral omdat Brandt zich erachter heeft geschaard.

Tijdbom

Een officiële woordvoerder van de Westduitse regering in Bonn reageerde gisteravond snel. Hij noemde de verklaring van de socialisten „een aanleggenheid, die alleen het bestuur van de SPD aangaat". Met andere woorden: de regering distancieert zich ervan.

Het is duidelijk dat Brandt en zijn partij een tijdbom onder de coalitie met de christendemocraten hebben gelegd. De regering heeft zich nooit in het openbaar over de Vietnamese oorlog uitgesproken, maar het is bekend dat vooral de Beierse CSU, waarvan minister van financiën Strauss voorzitter is, het Amerikaanse beleid in Vietnam volledig steunt. West-Duitsland verleent veel economische en technische hulp aan Zuid-Vietnam. De omvang van deze hulp

wordt alleen overtroffen door die van de Verenigde Staten.

Bemoedigend voor de Amerikanen is een verklaring, die gisteren werd uitgegeven door het Japanse ministerie van buitenlandse zaken. In deze verklaring, een overzicht van de politieke wereldsituatie aan het begin van het nieuwe jaar, wordt gesteld dat de militaire positie van de Amerikanen in Zuid-Vietnam in de loop van het jaar steeds gunstiger zal worden. De deskundigen van het ministerie baseren hun oordeel op het feit, dat de verliezen aan mankracht van de Vietcong en Noord-Vietnam steeds groter worden en dat het voor de communisten steeds moeilijker wordt hun troepen te bevoorraden.

In Washington wordt veel waarde gehecht aan de Japanse verklaring omdat het hier gaat om het oordeel van een min of meer neutraal Aziatisch land. Men wijst in dit verband ook op de plotseling veel minder anti-Amerikaans geworden houding van prins Norodom Sihanouk, het staatshoofd van Cambodja, en op de steun die de Amerikanen hebben gekregen van de premier van Singapore. Dit alles, zo redeneert men in Washington, wijst er op dat men in Azië het belang van het Amerikaanse optreden in Vietnam steeds beter begint in te zien.

Onbedoeld

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft gisteren gereageerd op de Russische beschuldiging dat Amerikaanse vliegtuigen bij een aanval op Haiphong een Russisch vrachtschip in de haven van die stad hebben beschadigd. „Als de beschuldiging waar is, kunnen wij zeggen, dat de aanval onbedoeld was en wettelijk betreurd", aldus het State Department.

Amerikaanse stem tegen de stopzetting bombardementen

2 JAN 67 NRC

Het voorbeeld van Korea

William P. Bundy, Amerikaans onderminister van buitenlandse zaken voor Oostaziatische zaken, heeft de waarschuwing doen horen, dat vrede in Vietnam nog moeilijker tot stand zou kunnen komen dan thans als de Verenigde Staten de bombardementen op Noord-Vietnam zouden stopzetten.

In een vraaggesprek voor de televisie zei Bundy verder, dat staking van de Amerikaanse bombardementen licht zou kunnen leiden tot verdere verwijdering van vredesbesprekingen indien de communisten eenvoudig ervan profiteerden om meer troepen aan te voeren.

Bundy meent ook, dat stopzetting van de bombardementen bovendien tot gevolg zou kunnen hebben, dat Hanoi „vecht en onderhandelt”, zoals uit buitgemaakte documenten was op te maken. „Wij hebben het in Pan Moen Djon gezien, aldus Bundy in een oespeeling op het voortduren van de strijd in Korea, terwijl vredesonderhandelingen gaande waren.

Bundy voegde eraan toe, dat als Noord-Vietnam meer troepen zou aanvoeren, er niet alleen een oorlog op grotere schaal in het zuiden zou worden gevoerd, maar de Noordvietnamezen ook het gevoel zouden krijgen, erop vooruit te gaan.

Poolse visie

De Poolse minister van buitenlandse zaken, Adam Rapacki, heeft in een vraaggesprek met het orgaan van de Poolse communistische partij Trybuna Ludu verklaard, dat uit alles blijkt dat de Verenigde Staten geen onderhandelingen en geen vrede in Vietnam willen.

De doelstellingen van de Amerikaanse regering, aldus Rapacki, zijn dezelfde als die van wijlen John Foster Dulles, namelijk overheersing van de wereld van een machtspositie uit en met gebruikmaking van geweld. Toch, zo zei Rapacki, weten de Amerikanen heel goed, dat alleen onvoorwaardelijke stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam tot onderhandelingen kan leiden.

Bombardement schip

„De Amerikanen hebben het Russische schip Pereslawl Zalesski dat in de haven van Haiphong ligt, donderdag opzettelijk gebombardeerd. De aanval kan geen vergissing geweest zijn.” Dit schrijft het Russische regeringsblad Izwestija in verband met het Amerikaanse antwoord op de Russische protestnota inzake het beweerde bombardement.

Washington had in een verklaring gezegd dat, als er inderdaad een aanval op het schip is gedaan zoals de Russen beweren, deze aanval onopzettelijk is gedaan en daarom betreurd wordt.

De Amerikaanse regering heeft intussen in een nota, overhandigd aan de Russische ambassadeur in Washington, de regering van de Sowjetunie de verzekering gegeven, dat zij haar inspanning zal vergroten om te voorkomen dat Russische schepen in Noordvietnamese havens beschadigd worden tijdens Amerikaanse bombardementen.

Het Chinese persbureau Nieuw China heeft zondag uit Hanoi gemeld, dat een Chinees vrachtschip zware schade heeft opgelopen, toen Amerikaanse vliegtuigen op 3 januari de Noordvietnamese havenplaats Cam Pha aanvielen. Verscheidene opvarenden liepen ernstige verwondingen op, aldus dit bericht.

Nieuw China noemde de aanval „een nieuwe ernstige militaire provocatie

van de Amerikaanse imperialisten tegen China, nadat op 25 november al in dezelfde haven een andere Chinese vrachtboot was aangevallen.”

Guerrilla-strijders van de Vietcong zijn zondagochtend vroeg de Zuidvietnamese stad Phoe Loc, 630 km ten noord-oosten van Saigon, binnengedrongen. Volgens een Amerikaanse militaire woordvoerder heeft de aanval de Amerikaanse mariniers 16 doden en 46 gewonden gekost.

Amerikaanse vliegtuigen hebben zaterdag opnieuw de spoorweg van China naar Noord-Vietnam bestookt, onder andere bij La Gia en Bac Giang. Het vliegveld van Kep Ha, 50 km ten noorden van Haiphong, werd voor de tweede dag achtereenvolgens gebombardeerd. Er

werden geen aanvallen uitgevoerd op Hanoi of de haven van Haiphong.

Ontkenning

Een woordvoerder van de Noordvietnamese ambassade in Moskou heeft een bericht van een Saigonse krant, dat president Ho Tsjih Minh van Noord-Vietnam op 28 december van het afgelopen jaar was overleden, met klem tegengesproken. „Het bericht is geheel onjuist. Kamaraad Ho leeft en maakt het goed”, aldus verklaarde de Noordvietnamese woordvoerder tegenover een correspondent van Reuter. Hij voegde er nog aan toe dat Ho een dag of wat geleden nog een bijeenkomst in Noord-Vietnam had toegesproken.

Vele Amerikanen willen Johnson vermoorden .

WASHINGTON, 8 jan. (Reuter) - Het aantal arrestaties van personen die hebben bedreigd president Johnson te vermoorden, is in de Verenigde Staten vijfmaal zo groot als bij alle andere presidenten vóór Johnson. Dit is bekendgemaakt door Johnsons lijfwacht, de geheime dienst.

De dienst gaf geen nadere verklaring, maar volgens persberichten kan de sterke stijging van het aantal bedreigingen voor een groot deel worden toegeschreven aan psychologische factoren. Bij veel onevenwichtigen zou sinds de moord op president Kennedy de neiging zijn ontstaan óók een president te vermoorden.

Voor een ander deel zou de grotere waakzaamheid van de lijfwacht oorzaak zijn van het toegenomen aantal arrestaties. Ook acht men de kans aanwezig dat vele mensen Johnson haten in verband met zijn Vietnam-politiek.

Toen Kennedy president was, werden elk jaar gemiddeld 80 personen aangehouden omdat zij hadden bedreigd hem te vermoorden. In de op 30 juni 1967 geëindigde periode van twaalf maanden waren 425 arrestaties verricht wegens bedreiging tegen het leven van Johnson. De meeste gearresteerden waren geestelijk gestoorde, die in inrichtingen zijn opgenomen.

Naar gesprek met Hanoi?

E. J. N. W. B. T. 40

De president van Zuid-Vietnam, Thieu, heeft gezegd, dat hij „niets nieuws” ziet in de jongste verklaringen van Hanoi over de voorwaarden tot onderhandelingen. Maar er is wel degelijk verschil tussen vroegere Noordvietnamese uitlatingen en die van de laatste dagen. Het bewind van Ho Tsji Minh schijnt een wat minder starre houding aan te nemen tegenover de Amerikaanse voorwaarden dan in het verleden, al worden de condities van Washington niet volledig aanvaard.

Een jaar geleden zei de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken, Trinh, tegen een Australische journalist dat zijn regering een gesprek met de regering-Johnson zou kunnen beginnen als de Amerikanen hun vijandelijkheden zouden staken en vooral hun bombardementen zouden beëindigen.

Op 30 december heeft Trinh, op een receptie in Hanoi voor een Buitenmongoolse delegatie, gezegd, dat zijn regering een gesprek met de regering-Johnson zal beginnen als de Amerikanen onvoorwaardelijk hun bombardementen en vijandelijkheden staken. Op 4 januari heeft een Noordvietnamese diplomaat in Parijs de verklaring van Trinh bevestigd.

Hanoi zou dus tegemoet komen aan het standpunt van Johnson, dat hij formuleerde in zijn rede van 29 september in San Antonio (Texas). De Amerikaanse president zei toen, dat hij bereid was de bombardementen onmiddellijk te staken als dit gebaar direct tot vruchtbare onderhandelingen zou leiden. Amerika wilde echter de garantie dat Noord-Vietnam geen militair voordeel zou trachten te behalen uit de onderhandelingen. Washington wil geen herhaling van de onaangename ervaringen tijdens de Koreaanse wapenstilstandsbesprekingen van ruim vijftien jaar geleden. Een garantie, dat ook Hanoi de vijandelijkheden zou staken, is nu niet gegeven. Maar mogelijk zijn de Amerikanen bereid op dit punt met minder dan een formele verzekering genoegen te nemen en enig risico te nemen.

Hanoi heeft in dit verband niet gesproken van zijn vermaarde vier punten, die onder meer de eis in-

houden van volledige terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam. Natuurlijk zouden de vier punten wel door Noord-Vietnam in eventuele onderhandelingen naar voren gebracht worden. Maar Amerika heeft zich al eerder bereid verklaard over die punten te praten.

Een struikelblok op de weg naar onderhandelingen is nog, dat Trinh in zijn verklaring van 30 december de eis herhaalde, dat Washington het Nationale Bevrijdingsfront van de Vietcong als „enige echte vertegenwoordiging van het Zuidvietnamese volk” erkende. Zo ver zal Johnson niet willen gaan. Wel zijn de Amerikanen bereid het front te erkennen als een vertegenwoordiging van Zuidvietnamezen. Johnson wil, dat de regering in Saigon met het front gaat onderhandelen. Maar de Zuidvietnamese president, Thieu, werkt niet mee. Hij heeft ook prompt de jongste verklaringen van Hanoi van de hand gewezen. „Een onvoorwaardelijk staken van de bombardementen is voor Zuid-Vietnam onaanvaardbaar”, zo heeft hij gezegd. Maar er is hem door Hanoi niets gevraagd. Trinh richt zich niet tot president Thieu, maar tot president Johnson. Als Johnson het berekend risico zou willen nemen van een staken der bombardementen, zal Thieu zich naar Washington moeten schikken als hij geen tweede Singman Rhee wil zijn.

De buitenlandse druk op Johnson de bombardementen te staken neemt toe. De paus heeft een dringend beroep op hem gedaan. De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Oe Thant, heeft deze week gezegd, dat volgens hem een stopzetten van de Amerikaanse luchtaanvallen tot onderhandelingen zal leiden. Thant gelooft dus in het aanbod van Hanoi en hij vindt dat Johnson nu zijn goede wil moet tonen.

De Amerikaanse regering mag de jongste Noordvietnamese verklaringen niet lichtvaardig terzijde schuiven. Iedere aanwijzing dat Hanoi een concessie wil doen moet grondig bestudeerd worden. Johnson heeft de beschikking over talrijke diplomatieke kanalen om een eventuele kans op vredesonderhandelingen te grijpen.

Vietnam-deserteur blijkt geheim agent

LONDEN, 8 jan. (Reuter) — De Britse pacifistische groep „Comité van Honderd” heeft zaterdag meegedeeld dat Barry Flower, die op een door het comité belegde persconferentie was voorgesteld als een Amerikaanse deserteur, een bedrieger blijkt te zijn. Hij heeft toegegeven dat hij in opdracht van de Britse Geheime Dienst binnen moest dringen in de organisatie die Amerikaanse deserteurs hulp verleent. „We hebben hem eruit gegooid” zei de secretaris van het comité, Peter Cadogan.

„Vietcong moet van wapenstilstand profiteren’

De Vietcongstrijders hebben opdracht gegeven te maken van wapenstilstandsperioden om „met spoed voorraden te vervoeren, voorbereidingen voor gevechten te treffen en de troepen op te leiden”, zo blijkt uit een document, dat een Amerikaanse woordvoerder in Saigon gisteren heeft gepubliceerd.

Het document, dat in de Mekongdelta is buitgemaakt, is afkomstig van het „provinciale comité voor militaire zaken” en gericht aan „de verschillende strijdkrachten”; het is op 16 december 1967 gedateerd.

De Vietcongliden worden opgeroepen

Gevechten in Noord-Laos

9 JAN 1978 NR 2

spitsen zich toe

Vele doden

De gevechten in de oerwouden van Nam Bac, een enclave van de royalistische regering in Noord-Laos, hebben zich in de afgelopen twee dagen oegespits.

De bevelhebbers van de regeringstroepen zetten alles op alles om de overhand te krijgen in de strijd met vijf Noordvietnamese en Pathet-Lao bataljons, die de enclave omsingeld hebben. Duikbommenwerpers en geschut van het regeringsleger bestoken onophoudelijk de stellingen van de aanvallers. Deze antwoorden met zware mortieren.

De strijders van de procommunistische Pathet Lao stellen alles in het werk om het gebied, met het belangrijk geachte vliegveld, in handen te krijgen. Zij zijn hiermee al tien maanden bezig, hetgeen hun naar schatting vijftienonderd man heeft gekost. De hellingen der heuvels liggen bezaaid met graven van voor- en tegenstanders. Van de verliezen van de regeringstroepen in deze strijd zijn geen cijfers genoemd.

Militairen van het regeringsleger maakten dezer dagen een krijgsgevangene, die zou hebben bekend dat hij sergeant was bij een Noordvietnamees regiment, dat op 5 december vorig jaar uit Dien Bien Phoe in Laos zou zijn gearriveerd.

De enclave Nam Bac vormt een stootblok tegen de druk van de opstandelingen op de koninklijke hoofdstad Loeang-Prabang.

Cambodja

Het staatshoofd van Cambodja, prins Norodom Sihanouk, heeft maandag verklaard dat het Cambodjaanse leger niet zal meewerken met Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen bij controle aan de Cambodjaanse grens. Dat zou toestemming tot een nieuwe schending van de overeenkomst van Genève betekenen, zei hij.

Wel eist hij versterking van de internationale controlecommissie voor Indochina, die door Canada, India en Polen wordt gevormd, door meer personeel, auto's en helikopters te verschaffen en door het vestigen van vaste posten langs de Cambodjaanse grens. Wanneer de Amerikanen daarin financieel willen bijdragen zal hij dat graag aanvaarden, zei de prins.

het Kerst- en Nieuwjaarsbestand volledig in acht te nemen, maar het op

bovengenoemde wijze nuttig te besteden en ook voor propagandavoering onder de bevolking en de regeringstroepen.

Pacifisten

„Moge God ons beschermen tegen onze vrienden”, zo verzochtte prins Norodom Sihanouk naar aanleiding van de komst van 26 Britse pacifisten, die naar Cambodja zijn gegaan om te proberen aan de grens met Zuid-Vietnam de Amerikanen en de Vietcong tot beëindiging van de strijd te bewegen. De Britten wilden in het grensgebied gaan kamperen en de strijdende partijen met bloemen en boodschappen tot vrede brengen.

De pacifisten veroorzaakten bij hun aankomst in Pnom-Penh al direct problemen. Met hun allen wilden zij in een hotelkamer gaan bivakkeren, waarmee de directie niet akkoord ging. Daarop werden de jongelui door de regering ondergebracht in een sportcentrum.

„Die mensen leven buiten de tijd”, aldus het Cambodjaanse staatshoofd, toen hij van het vredesplan van de Britten hoorde. „Wij willen niet dat hun iets overkomt. Laten ze liever de toeristische plaatsen bezoeken.” Om de pacifisten te verzoenen met het niet doorgaan van hun plan, heeft de president hun uitgenodigd voor een diner ten paleize.

Speculaties over bezoek Cambodjaanse minister aan Noord-Vietnam

Sihanoek spreekt met Bowles

Er wordt in Washington druk gespeculeerd over het geheime bezoek dat de Cambodjaanse minister van buitenlandse zaken, prins Norodom Phoeerissara, de afgelopen dagen aan Hanoi heeft gebracht. Diplomatieke waarnemers achten het mogelijk dat Noord-Vietnam de minister enige verduidelijking heeft gegeven van het jongste aanbod tot vredesbesprekingen, met het verzoek dit over te brengen aan de Amerikaanse afgezant Chester Bowles, die op het ogenblik in de Cambodjaanse hoofdstad Pnom-Penh besprekingen voert.

(De Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken, Nguyen Duy Trinh, zei tien dagen geleden, dat vredesbesprekingen zullen beginnen zodra de Amerikanen hun aanvallen op Noord-Vietnam hebben gestaakt. Amerika gaat nog na of dit een oprecht vredesgebaar of slechts een propagandastap is.)

Daarnaast bestaat ook de kans dat president Ho Tsj Minh tegenover de Cambodjaanse minister zijn bezorgdheid wilde uitspreken over het besluit van het staatshoofd van Cambodja, prins Sihanoek, om besprekingen met de Amerikanen te beginnen over de toestand in het Cambodjaans-Vietnamese grensgebied.

Volgens de Amerikanen en Zuidvietnamezen gebruiken hun tegenstanders Cambodja als toevluchtsoord en bevoorradingsbasis, en van militaire zijde is al bedreigd met een achtervolging tot over de grens. Een oplossing zou kunnen zijn versterking van de internationale controlecommissie in Cambodja. Daarmee zou Noord-Vietnam begrijpelijk niet ingenomen zijn, omdat het de troepen van Noord-Vietnam en van de Vietcong minder bewegingsruimte geeft.

Sihanoek-Bowles

Prins Sihanoek heeft woensdag op een persconferentie gezegd, dat de Verenigde Staten beloofd hebben de Cambodjaanse grenzen te zullen eerbiedigen. De Amerikaanse regering heeft toegezegd alles te zullen doen om de grenzen van Cambodja met Vietnam niet te schenden.

„De Amerikanen willen geen gebruik maken van hun recht tot achtervolging van Vietcongstrijdkrachten die hun toevlucht zoeken in Cambodja; zij proberen alleen maar te helpen bij het bewaren van de neutraliteit van Cambodja”, verklaarde de prins. De persconferentie werd gehouden na een onderhoud van anderhalf uur tussen Sihanoek en Bowles.

In een rapport wordt het geval genoemd van een Noordvietnamese sergeant die zich, gedreven door liefde voor een Zuidvietnamese meisje, overgaf en de Amerikanen een geheime bergplaats van wapens wees, die o.a. negen mortieren en 98 granaatwerpers bevatte. De Zuidvietnamese regering zou het paartje een bedrag van circa 35.000 gulden hebben geschonken „in overeenstemming met de verhoogde beloningen voor wapens van de Vietcong”.

Deserteurs

Twee Amerikaanse soldaten zijn in de Zuidvietnamese provincie Quang Nam overgelopen naar het Nationale bevrijdingsfront, zo heeft het persbureau van het bevrijdingsfront vandaag bekendgemaakt. De identiteit van de twee deserteurs werd niet onthuld.

De eerste deserteur zou op 3 december vorig jaar met medeneming van drie vuurwapens zijn overgelopen. De tweede desertie vond op 27 december plaats, aldus het persbureau.

Volgens de correspondent in Hanoi van het persbureau Agence France Presse maakt de Noordvietnamese pers ook melding van het feit dat op 21 december een Amerikaanse compagnie in de provincie My Tho geweigerd heeft bevelen van haar meerderen uit te voeren en tegen de oorlogvoering geageerd heeft.

... en de speciale afgeant van presi-
dent Johnson, Chester Bowles.
Prins Sihanouk zei dat de Ver. Staten
de Cambodjaanse regering in kennis
zullen stellen van de gegevens die zij
hebben over infiltraties van Vietna-
mese communisten „om Cambodja in
staat te stellen zijn plicht als neutraal
land te vervullen”. Wanneer er infiltra-
ties worden gemeld zal de prins Cam-
bodjaanse strijdkrachten zenden om
„de Vietcong uit te nodigen het Cam-
bodjaanse grondgebied te verlaten”, zo-
als hij zei.

Tegelijkertijd zal hij de internatio-
nale controlecommissie verzoeken „een
minutieus onderzoek” in te stellen. Hij
zal de Vietcong echter niet openlijk
veroordeelen. Daarentegen wil hij graag
alles weten over „iedere buitenlandse
infiltratie, met inbegrip van die van
agenten van de Amerikaanse inlichtin-
gendienst”.

De prins noemde zijn onderhoud met
Bowles „positief”; beide partijen had-
den „de punten die ons scheiden” ver-
meden. De Ver. Staten hebben begrip
voor het Cambodjaanse standpunt inza-
ke de internationale controlecommissie
en het Cambodjaanse verlangen, dat
deze commissie haar rol tot het uiterste
zal vervullen om alle buitenlandse in-
filtraties in het land tegen te gaan. „De
Amerikanen zijn daarmee tevreden”,
zei hij.

Het Amerikaanse ministerie van
buitenlandse zaken maakte later be-
kend dat Cambodja bereid is een
Amerikaans aanbod te aanvaarden om
twee hefschroefvliegtuigen ter beschik-
king te stellen voor patrouillevluchten
langs de Cambodjaans-Vietnamese
grens. Een uiteindelijke beslissing is
echter afhandelbaar van de internatio-
nale controle commissie (India, Polen
en Canada) en het Verenigd Konink-
rijk en de Sowjetunie als voorzitters
van de Geneefse conferentie van 1954.

„Open armen”

Volgens een woensdag door de Ame-
rikaanse ambassade in Saigon gepubli-
ceerd rapport hebben zich vorig jaar
onder het programma „Open armen”
van de Zuidvietnamese regering 27.178
Vietcongstrijders en Noordvietnamezen
overgegeven, meer dan in welk vorig
jaar ook.

Incidenten in de laatste maanden van
1967 deden het vermoeden rijzen, dat
de Vietcong daar met kracht iets tegen
wilde gaan doen. Uit buitgemaakte do-
cumenten was gebleken, dat er al on-
derscheidingen worden verleend aan
Nas guerrillastrijders die een overloper we-
ren te doden.

Kardinalen keuren catechismus goed

De organisatie heeft maandag en
dinsdag besprekingen over de afschat-
ting van de korting gevraagd, die aan-
ding van de afgelopen vier jaar geleidelijk
is verlaagd tot 6,25 pct. De Opec heeft
enige tijd geleden gezegd dat de korting
geheel zou worden afgeschaft in ver-
band met de sluiting van het Suezka-
naal.
Naar verluidt zouden de olie-
maatschappijen een geleidelijke
afschaffing van de korting hebben
voorgesteld. Officieel is hierover echter
nog niets meegedeeld. (Reuter)

Te Avereest stijgend

aantal gevallen
van geelzucht
Van onze correspondent

AVEREEST, 10 jan. — In de Over-
sijssse gemeente Avereest hebben
nu honderd mensen de laatste drie
naanden geelzucht gehad. Bijna dage-
lijks worden nieuwe gevallen gemeld.
Hoewel er nog geen sprake is van een
pidemie, zoals te Vriezenveen, vrezen
te huisarissen dat deze zich zal kunnen
voordoen.
Of de Langewijk, een kanaal dat
Avereest) loopt, mede schuldig aan het
Avereest) door Dedemsvaart (gemeente
Avereest) loopt, mede schuldig aan het
Avereest) aantal ziekegevallen is, kan nog
niet met zekerheid worden gezegd. De
rizen weten niet hoe de ziekte wordt
overgebracht.

Bewoners van het gebied langs het
kanaal, waar het aantal patiënten
vervolgens niet hoger is dan elders in
de gemeente, zijn van mening dat het
gevuilde water van het afgedamde
kanaal de oorzaak is.
Een actiecomité heeft een handteke-
ringenactie op touw gezet om de
aangewijk gedempt te krijgen. De in-
tatenemers hebben zich met hun
verzoek tot B. en W. van Avereest,
het provinciaal bestuur en de genees-
kundig inspecteur van de volksgezond-
heid in Overijssel gewend.
Het vuile water van de Langewijk
oorzaakt niet alleen een ondraag-
jke stank maar trekt ook veel ratten-
an. Een zegsman van de gemeente
dedemsvaart zei gisteren dat de
ontpung een zaak van het provinciaal
bestuur is.
De provincie zal parallel aan het
kanaal een nieuwe weg aanleggen. Het
ind dat hierbij vrijkomt, zal worden

landen op de royalty's verlenen. Dit is
dinsdag bekendgemaakt na een buiten-
gewone verandering van de Opec-leden
(Koeweit, Saoedi-Arabië, Perzië, Libië,
Qatar, Aboe Dabi, Venezuela, Indonesië
en Irak).

ingen met president Nassar.
nterdag naar Kaïro gaan voor bespre-

(Reuter-A.F.P.)

BIJ INFILTRATIES VIETCONG

VS eerbiedigen grens Cambodja

PNOM PENH, 11 jan. (AFP, Reuter, UPI) — De Verenigde Staten hebben beloofd de grenzen van Cambodja te zullen eerbiedigen. Dit is het resultaat van besprekingen tussen de speciale afgezant van president Johnson, Chester Bowles, en het Cambodjaanse staatshoofd president Norodom Sihanoeek.

Prins Sihanoeek zei dat de Verenigde Staten de Cambodjaanse regering in kennis zullen stellen van de gegevens die zij hebben over infiltraties van Vietnamese communisten „om Cambodja in staat te stellen zijn plicht als neutraal land te vervullen”. Wanneer er infiltraties worden gemeld zal de prins Cambodjaanse strijdkrachten zenden om „de Vietcong uit te nodigen het Cambodjaanse grondgebied te verlaten”.

De 23-jarige Peter Martinson, die in zijn driejarige militaire diensttijd ook is opgetreden als ondervrager bij de Amerikaanse militaire inlichtingendienst, heeft op een door de „Veteranen voor Vrede in Vietnam” in Chicago georganiseerde persconferentie gezegd dat leden van de Vietcong en Noordvietnamese militairen vaak worden gemarteld om inlichtingen uit hen te krijgen als zij in Amerikaanse handen vallen.

Zelf had hij ook gevangenen geslagen en eens had hij een gevangene zijn eigen graf laten graven. „Je kon alles doen wat je wilde als je maar geen sporen achter liet. Ik heb gezien dat met draden van de veldtelefoon elektrische schokken aan gevangenen werden toegediend. Het was normaal in Vietnam dat mensen werden gemarteld. Als zij nog geen communist waren voordat zij verhoord werden, waren zij het erna wel.”

„Er bestond geen schriftelijk bevel tot martelen, maar het gebeurde stilzwijgend en de officieren tot de rang van majoor maakten er geen eind aan.

Comité Vietnam breidt activiteiten uit

12 januari
RRC

Regionale comités en actie voor handtekeningen

Van onze Amsterdamse redactie

Het comité-Vietnam onder voorzitterschap van de heer P. Nak is bezig met het oprichten van regionale ondersteuningscomités. Dergelijke comités zijn reeds opgericht te Rotterdam, Maastricht en Alkmaar; te Groningen en Leeuwarden is de oprichting in een vergevorderd stadium. Een van de bestuursleden van elk nieuw comité zal zitting krijgen in het Nationale comité Vietnam.

De comités zullen door het houden van bijeenkomsten, filmvoorstellingen en demonstraties en door het uitgeven van manifesten en brochures trachten invloed te oefenen op de politieke partijen, het parlement en de regering met het doel een einde te maken aan de oorlog in Vietnam.

In de week voor de op 6 februari vastgestelde behandeling van de begroting van buitenlandse zaken in de Tweede Kamer wordt een landelijke actie ondernomen. De Nederlanders zal worden gevraagd een motie, die in het land zal circuleren, te ondertekenen. De motie, waarin onmiddellijke, onvoorwaardelijke en definitieve stopzetting van de Amerikaanse bombardementen zal worden geëist, zal worden gezonden

aan de leden van de Tweede Kamer.

Het comité zal op 2 februari een protestbijeenkomst houden in de Koopmansbeurs te Amsterdam en pogen op giro 1520600 ten name van de voorzitter van het Nationale comité Vietnam een groot geldbedrag bijeen te krijgen voor het kopen en verzenden van medicamenten naar Vietnam.

Actiegroep

Om deze activiteiten te kunnen steunen heeft de actiegroep-Vietnam — waarmee het comité-Vietnam als gevolg van verschil van inzicht over de manier van optreden lange tijd niet heeft kunnen samenwerken — haar houding gewijzigd. Dit kan betekenen dat het posten voor het Amerikaanse consulaat-generaal aan het Museumplein te Amsterdam na 80 dagen zaterdagmiddag om twaalf uur wordt gestaakt. De mogelijkheid bestaat echter, zo is meegedeeld, dat er leden zijn die het me dit besluit van het bestuur niet eens zijn en dat die zullen trachten het posten individueel voort te zetten.

Voorlopig geen „hot pursuit” in Cambodja

Vredeskansen inzake Vietnam geringer

Van onze correspondent

WASHINGTON, 12 jan. — Nog voordat de Amerikaanse ambassadeur in New Delhi, Chester Bowles, terug zou keren van zijn speciale missie naar Cambodja, toonden gisteravond Amerikaanse analyses dat de berg van speculaties over vrede in Vietnam weer eens een muis heeft gebarst, al sluit die muis, door diplomatieke dressuur, „hot pursuit” naar Cambodja voorlopig uit. Bowles' missie bleek een tot Cambodja begrensde operatie.

Voor het State Department is zij een succes, omdat Johnsons adviseurs die achtervolging wensen daardoor tijdelijk in het defensief komen. Ook mag het een succes zijn voor prins Sihanok die zich zelf met Sheherazade vergeleek, die duizend op een nachten lang sprookjes vertelde om haar hoofd te redden. Hij heeft nu door allerlei te zeggen het ogenblik weer even uitgesteld waarop zijn gebied bij de oorlog wordt betrokken, omdat 20.000 Noordvietnamezen het gebruiken als aanvalsbasis.

Het compromis zou berusten op:

- 1) een door Sihanok genoemde Amerikaanse verzekering dat „hot pursuit” niet toegepast wordt.
- 2) Zijn toestemming voor versterking der Internationale controlecommissie met twee Amerikaanse helikopters.
- 3) Zijn belofte dat, wanneer hem grensschendingen gemeld worden, hij de commissie en zijn troepenmacht van 30.000 man zal gebruiken om de gasten uit te nodigen tot ver-

trek. Net als Sheherazades verhalen lijken deze garanties vrij symbolisch.

Washington heeft nu ontkend een garantie tegen „hot pursuit” te hebben gegeven. Slechts verklaarde het dat „er hier geen wens is de oorlog uit te breiden”. In feite hebben de troepen geen toestemming vluchtende vijanden te achtervolgen, maar wel het recht op zelfverdediging als zij worden beschoten. Wat de Internationale controlecommissie betreft, waarvan Canada, India en Polen lid zijn, maakt men zich hier geen illusies. Polen, en daarom ook lange tijd ook India en Cambodja, maakten haar optreden tot een farce. Een voorbeeld: toen op 15 november door journalisten een Vietcong-kamp werd ontdekt, vroeg Sihanok haar pas op 1 dec. op te treden. Het onderzoek kwam op 11 december en in het rapport, dat op 29 december uitkwam, constateerde de commissie alleen dat communistisch gebruik van het kamp niet bewezen was.

Sihanok aanvaardde de in een nota van 25 december aangeboden helikopters oorspronkelijk slechts op voorwaarde, dat niet alleen de volledige commissie, maar ook de voorzitters van de conferentie van Genève, Moskou en Londen, akkoord gaan. Maar Polen, dat al jaren ten behoeve van Noord-Vietnam de commissie saboteert, arresteerde gisteren een Amerikaanse militair attaché en wees hem uit, een incident dat op dit ogenblik Poolse medewerking twijfelachtig maakt.

De Russische ambassadeur hier, Dobrinin, vertrok deze week naar Moskou na twee intieme gesprekken met Rusk. Misschien dat hij Moskou vermurwt. Doch zelfs indien de commissie wordt versterkt of indien de Canadees en de Indiër, zonder Pool, optredende als meerderheid, zoals door Washington wordt gewenst, in helikopters gaan zitten, dan nog is het hele geharrewar academisch.

Sihanok zal de migs en zware wapens die hij net van Peking heeft gekregen niet tegen Noordvietnamezen gebruiken. De commissie zou duizenden goed getrainde soldaten nodig hebben om de 700 kilometer lange Cambodjaanse grens in bijna ondoordringbare jungle in de gaten te kunnen houden.

Dat de Amerikaanse druk op Cambodja voort zal duren bleek ons gisteren uit de vraag van een Amerikaans militair: wie zou er ter wereld nog iets om de Zwitserse neutraliteit hebben gegeven, indien Duitse troepen in 1940 of 1944 via de Zwitserse Jura voortdurend Frans gebied hadden aangevallen om daarna naar Zwitserland terug te keren?

Ook de hoop dat de missie-Bowles de vrede in Vietnam nader brengt, werd hier gisteren kleiner. Johnson vindt dat hij twee concessies deed: hij vroeg in september nog slechts dat de vijand geenvoordeel zou hebben,

mogelijkheid van contacten tussen het bevrijdingsfront en Saigon.

Hierop antwoordde Hanoi dat het stopzetten van de bombardementen door onderhandelingen zouden worden gevolgd. Alles wijst er echter volgens experts hier op, dat Hanoi niet over hulp aan het bevrijdingsfront in het zuiden wil praten, maar alleen over het eigen noorden, terwijl het tegelijk een grote legermacht noordelijk van de gemilitariseerde zone in Vietnam opstelt om van het eventuele stopzetten der bombardementen te kunnen profiteren.

De welingelichte New York Times meldt dan ook uit het Texaanse Witte Huis dat Johnson zich tegen het stopzetten van de bombardementen blijft verzetten:

1) Omdat buitgemaakte documenten op communistische tactiek van „tegelijk praten en vechten” wijzen en hier het „Koreacomplex” sterk is. In de twee jaar van onderhandelen (met 18 miljoen worden) vielen daar toen 12700 soldaten.

2) Omdat wanneer er in het verkiezingsjaar militairen sneuvelen, terwijl er gepraat wordt over en dit het gevolg lijkt van het stopzetten van de bombardementen, dit Johnson bij de kiezer kwetsbaarder zou maken dan verwijten dat hij een vredeskans voorbij liet gaan.

3) Omdat een propagandanederlaag nu door de weigering van het stopzetten, ondanks alle binnen- en buitenlandse druk, minder zwaar weegt dan de politieke storm die op zou steken wanneer het bombarderen hervat zou worden na, of tijdens mislukkende onderhandelingen.

Hij acht het beter de preciese voorwaarden te bepalen voor een bomstop dan er na, wanneer op een weigering moeilijker gereageerd kan worden.

Symbolisch

Natuurlijk zijn er ook in de regering die het beëindigen van de bombardementen zonder meer bepleiten nu, na McNamara, gisteren zelfs vier ex-generaals het nut der bombardementen twijfelachtig achten. Hierop wordt geantwoord dat de bombardementen in de oorlog zelf, net als die oorlog in Azië over het algemeen, een symbolische waarde kregen, die in de Aziatische procedures van loven en bieden een geheel eigen rol speelt.

Vandagr ook dat men de goede raad van de paus en o.a. Nederland met een meewarige glimlach opzij schuift. Men ziet er iets zelfgenoegzaams in en bovendien vaak een stuk binnenlandse politiek.

Het is mogelijk dat het hier heersende pessimisme ook een onderdeel is van het loven en bieden. Bovendien blijven er merkwaardige elementen, die hoop bieden aan wie zich daaraan vastklampt: de buitgemaakte documenten die over het einde van de oorlog en een coalitie in het zuiden spreken na het winteroffensief. De reis van Cambodja's minister van buitenlandse zaken naar Hanoi voor Bowles komt. De

zekerheid die ook in Hanoi moet heersen dat de verkiezingen hier geen „peacenik” aan het bewind zullen brengen, nu het tussen Nixon en Johnson lijkt te zullen gaan.

De tendentie hier en in Hanoi om de oorlog met Noord-Vietnam te scheiden van die in het zuiden. Doch concrete aanwijzingen, dat de hoop op een snel einde gerechtvaardigd is waren er gisteravond niet.

Johnson houdt been stijf

rijm?? AR T90

Bombardementen gaan door

WASHINGTON, 12 jan. (Reuter) — President Johnson zal de bombardementen op Noord-Vietnam niet staken zolang hij niet de garantie krijgt, dat ook de militaire activiteiten van Noord-Vietnam zullen verminderen. De president staat onder zware druk het jongste aanbod van Hanoi te aanvaarden, maar hij is vastbesloten het been stijf te houden. Dit is gisteren meegedeeld door Amerikaanse functionarissen in Washington.

Voordat de bombardementen worden beëindigd moet eerst zijn bewezen, dat het aanbod van Hanoi een werkelijke stap naar de vrede is, aldus deze functionarissen. Over heel de wereld

proberen Amerikaanse diplomaten uit te vissen wat Noord-Vietnam precies wil. De verklaring van minister van buitenlandse zaken Nguyen Dui Trinh dat Hanoi wil praten zodra de bombardementen worden gestaakt, is voor Washington kennelijk niet voldoende.

In het verleden had Hanoi steeds gezegd dat een beëindiging van de bombardementen „wellicht” zou leiden tot besprekingen. De Verenigde Staten eisten echter absolute zekerheid. Die hebben zij nu gekregen. Aan de tweede Amerikaanse voorwaarde (zekerheid dat het einde van de bombardementen niet zal worden misbruikt voor militaire doeleinden) is echter niet voldaan. Vandaar dat de Amerikaanse regering zich vooralsnog sceptisch blijft opstellen.

Overigens beseft men in Washington heel goed, dat Noord-Vietnam op het ogenblik propagandistisch in het voordeel is en dat het grootste deel van de bewijslast thans bij de VS is komen te berusten.

In een rede, die Johnson op 29 september uitsprak, zei hij dat de bombardementen zouden worden gestaakt zodra Noord-Vietnam onmiddellijk vruchtdragende besprekingen begint. Onder „vruchtdragend” wordt nu kennelijk begrepen de garantie dat Hanoi niet de Vietcong en zijn eigen troepen in Zuid-Vietnam gaat versterken zodra de Amerikaanse vliegtuigen aan de grond blijven.

Johnson weigert zijn standpunt te laten varen omdat een langdurige bombardementspauze tijdens vruchteloze onderhandelingen de Amerikaanse verliezen zou vergroten en omdat het psychologisch en politiek moeilijk, en niet onmogelijk zou zijn de bombardementen te hervatten als Hanoi zijn re voordelen trekt uit een bombardementspauze.

Hanoi's vredesinitiatief

1. Johnson heeft op 29 september jl. gezegd, dat de V.S. bereid zijn, de bombardementen op Noord-Vietnam onmiddellijk te staken, wanneer dit zal leiden tot „vruchtbare discussies“.

2. Nu zegt Hanoi (zie N.R.C. van woensdag 3 januari 1968), dat besprekingen over „relevante kwesties“ zullen beginnen, wanneer de V.S. inderdaad hun oorlogshandelingen tegen Noord-Vietnam stopzetten. Stelt Hanoi hiermee de V.S. niet in de gelegenheid, Johnsons uitspraak waar te maken?

3. De V.S. hebben donderdag 4 januari nog bombardementen boven Noord-Vietnam uitgevoerd (Haiphong). Overigens reageren zij sceptisch op Hanoi's initiatief.

4. Moet deze skepsis in verband worden gebracht met — onder andere — termen als „vruchtbare discussies“ en „relevante kwesties“? Zo ja, is dat dan niet een op-de-spits-drijverij die elke oplossing onmogelijk maakt? Wat voor verlies lijden de V.S., wanneer zij er metterdaad van uitgaan, dat de „relevante kwesties“ van Hanoi passen in de „vruchtbare discussies“ van Johnson.

5. De skepsis waarmee de V.S. reageren, kan door Hanoi en vele anderen gemakkelijk worden geïnterpreteerd als onwil om tot een gesprek te komen.

W. R. VELLEKOOP

Nootdorp

Spook tegen Johnson

Onder de jonge Amerikaanse soldaten die nu in Vietnam vechten, bevinden zich ongetwijfeld veel Spock-kinderen. Verscheidene van die jongens zullen in hun baby- en kindertijd opgevoed zijn volgens de richtlijnen van de vermaarde schrijvende kinderarts dr. Benjamin Spock. Dat was Spock de „baby doctor”; maar de jonge dienstplichtigen en de andere Amerikanen hebben de populaire medicus nu van een andere kant leren kennen.

Spock is een van de leiders van een nationale actie tegen de oorlog in Vietnam. Samen met een moderator van de universiteit van Yale, William S. Coffin, heeft Spock de jonge mannen in Amerika opgeroepen te weigeren als soldaat naar Vietnam te gaan. Spock en Coffin erkennen, dat zij zich daarmee tegen de dienstplichtwet keren, maar die wet is volgens hen niet in de geest van de Amerikaanse grondwet. Zij

betogen vooral, dat er een hogere zedelijke wet is, die een oorlog zoals Amerika die nu in Vietnam voert, verbiedt. Als de Amerikaanse militaire interventie al legaal zou zijn, volgens het bestaande formele recht in de Verenigde Staten, dan is die inmenging volgens Spock en Coffin toch nog immoreel.

Spock heeft een proces uitgelokt. Het Amerikaanse ministerie van justitie neemt de zaak ernstig op. De Amerikaanse pers schenkt veel aandacht aan het geval-Spock. In Amerika zelf is twijfel gezaaid over de ethiek van de Vietnamese oorlog. Is het een rechtvaardige oorlog; als dat begrip in deze tijd nog bestaat? Spock heeft een fel debat losgeslagen. Mede door deze discussie groeit in Amerika het besef van de grote morele waarden die in het geding zijn. Het is een verschrikkelijk vraagstuk of Spocks gewetensopvatting juist is dan die van Johnson.

Nd.-Vietnam bevestigt vredesaanbod aan VS

BOSTON, SAIGON (AP, UPI) — De regering van Noord-Vietnam heeft nogmaals ondubbelzinnig bevestigd dat het besprekingen zal houden met de VS, als de Amerikaanse bombardementen en alle andere oorlogshandelingen tegen Noord-Vietnam onvoorwaardelijk worden stopgezet.

De Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken, Ngoeyen Doey Trinh, had hetzelfde gezegd in zijn nieuwjaarstoespraak. Overal ter wereld werd deze uitspraak uitgelegd als een verandering ten goede in de Noordvietnamese houding tegenover onderhandelingen. Nooit tevoren had Hanoi immers zo nadrukkelijk en zonder reserve onderhandelingen voor een vrede-regeling aangeboden.

De Amerikaanse regering heeft bij monde van een aantal vertegenwoordigers eveneens als haar mening uitgesproken, dat het nieuwe standpunt van Hanoi kennelijk een vooruitgang is. De uitspraken van Trinh verdienen volgens haar nadere bestudering, om er achter te komen of ze inderdaad het officiële standpunt van Hanoi vertolken.

De bevestiging van de juistheid van

Trinh's uitspraak werd gisteren door Hanoi gegeven in een telegram aan John Hughes, de correspondent van de Amerikaanse krant The Christian Science Monitor in Hong Kong. De correspondent had de Noordvietnamese premier Pham Van Dong een telegram om nadere uitleg gestuurd. Het antwoord van de Noordvietnamese premier luidde als volgt: 'Betreft uw telegram aan premier Pham Van Dong. Heb opdracht te bevestigen dat verklaring van minister van buitenlandse zaken Ngoeyen Doey Trinh op 29 december luidt, dat, nadat de VS onvoorwaardelijk de bombardementen en alle oorlogshandelingen tegen de Democratische Republiek van Vietnam (Noord-Vietnam) hebben beëindigd, de Democratische Republiek van Vietnam besprekingen zal houden met de VS over de betrokken vraagstukken, hoogachtend, was getekend Ngo Dien, hoofd pers en voorlichtingsdienst van het mi-

nisterie van buitenlandse zaken, Democratische Republiek Vietnam, Hanoi'.

De Canadese minister van buitenlandse zaken, Paul Martin, heeft verklaard ervan overtuigd te zijn dat Noord-Vietnam nu niets liever wil dan vrede. Martin kondigde aan dat hij ernstig overweegt om naar Hanoi te gaan. Voordat hij echter wil vertrekken wil hij 'een of andere aanwijzing dat de reis een constructief resultaat zal hebben'. Martin zei verder dat hij niet zal rusten voordat de oorlog in Vietnam beëindigd is: 'Wij willen dat de oorlog ophoudt, wij geloven dat stopzetting van de bombardementen dit kan bewerken'.

In Zuid-Vietnam is een Zuidvietnamese straaljager op een regeringsgezin dorp bij de luchtbasis Bien Hoa neergestort. De piloot en 11 dorpelingen werden gedood.

De 35.000 arbeiders van de elektriciteitsbedrijven in Saigon overwegen in staking te gaan. De staking is aangekondigd, omdat de energie- en waterbedrijven onlangs van Franse handen overgingen in handen van de regering in Saigon. De regering wil slechts één derde gedeelte geven van het loon dat de Fransen betaalden. Ze heeft bovendien aangekondigd, het systeem van gratificaties af te schaffen.

Schaduwparlement bespreekt Vietnam

Van een onzer verslaggevers

AMSTERDAM — Op 2 februari belegt het Nationaal Comité Vietnam in de Amsterdamse Koopmansbeurs een grote schaduwparlementsbijeenkomst waar Kamerleden zullen spreken over het standpunt dat zij in de Tweede Kamer naar aanleiding van de kwestie-Vietnam zullen innemen. Dit standpunt zal weer ter sprake komen bij de behandeling van de begroting van Buitenlandse Zaken in de Kamer op 6 februari.

Het comité heeft op grote schaal lijsten verspreid waar op handtekeningen kunnen worden verzameld. Deze moeten dan worden verzonden naar het Kamerlid in wie de bezitter van de lijst vertrouwen stelt. Het Kamerlid wordt verzocht er bij de Nederlandse regering op aan te dringen van de regering-Johnson te eisen dat de bombardementen op Vietnam onmiddellijk en onvoorwaardelijk worden stopgezet. Achterop de lijst staan alle Tweedekamerleden met hun adressen vermeld.

Het Nationaal Comité zal zo veel mogelijk plaatselijke initiatieven ondersteunen. Op het gironummer 1520600 kunnen ten name van de voorzitter van het Nationaal Comité-Vietnam gelden worden gestort voor de aankoop van medicamenten voor de slachtoffers in Vietnam. De voorzitter van het Nationaal Comité, Piet Nak, die dit gisteren in Amsterdam bekend maakte, verklaarde voorts dat 'zijn' comité-Vietnam en de 'actiegroep-Vietnam' onder leiding van Otto Boetes de 'strijdblij' hebben begraven en zich hebben verenigd in het nieuwe comité.

De actiegroep heeft besloten met ingang van zaterdagmiddag twaalf uur de demonstratie voor het Amerikaanse consulaat aan het Museumplein te staken. De actie zal dan precies tachtig dagen hebben geduurd. De heer Boetes vertelde dat de demonstranten bij elkaar de afstand Amsterdam-Hanoi hebben gelopen. Dit is ongeveer 18.000 kilometer (een demonstrant loopt gemiddeld 4½ kilometer per uur. Er liepen steeds twee mensen).

Ook heeft de actiegroep-Vietnam besloten de maandelijkse demonstratie in Amsterdam in januari niet te houden, opdat alle krachten kunnen worden ingezet voor de nationale actie.

HET IS bijna traditioneel dat omstreeks Nieuwjaar de geruchten over een bestand, resp. over onderhandelingen inzake Vietnam steeds luider worden. Dat was dit jaar ook het geval en er gloorde enige hoop na uitspraken van de Noord-vietnamese minister van buitenlandse zaken als zou Noord-Vietnam bereid zijn na het staken van de oorlogshandelingen in Noord-Vietnam aan de conferentietafel plaats te nemen. Washington heeft overal nauwkeurig gepeild in hoeverre deze uitspraak reëel was en is tot de conclusie gekomen, dat Hanoi een staking in de gevechtshandelingen zou gebruiken tot versterking van zijn positie in Zuid-Vietnam.

Ook het bezoek van Chester Bowles, Johnsons speciale afgezant naar Cambodja, heeft weinig opgeleverd. De Verenigde Staten hebben Cambodja garanties gegeven t.a.v. de soevereiniteit van Cambodja, m.a.w. de Amerikanen zullen de Noordvietnamezen niet op Cambodjaans gebied vervolgen. Versterking van de internationale controlecommis-

sie, zoals Amerika en Cambodja willen, stuit Russisch verzet.

13 Jan 1968 Geen gesprek met Hanoi

NAAR HET ZICH laat aanzien is het scepticisme in de Verenigde Staten, onmiddellijk na het bekend worden van het Noordvietnamese aanbod om te onderhandelen mits het bombarderen en beschieten van Noordvietnamees grondgebied zou ophouden, gegrond geweest. Sterker nog: zowel het aanbod zelf als dit scepticisme heeft iets onreëls, daar geen van beide voornaamste partijen in het conflict bereid lijkt een stap te ondernemen zonder dat daarbij behalve aan de hoofdvoorwaarde ook aan een aantal nevenvoorwaarden wordt voldaan.

Uit Hanoi en Washington komen nu berichten die erop wijzen dat zij, die enige verwachting over een kans op vredesbesprekingen mochten hebben gekoesterd, ongelijk hebben gehad. Hanoi heeft in een communiqué, uitgegeven na het bezoek van de Cambodjaanse minister van buitenlandse zaken, Norodom Phoeirissara, met nadruk gezegd Cambodja te zullen steunen wanneer Amerikaanse troepen dit land zouden binnenrukken om — zoals van Amerikaanse zijde wordt gedeïd — Vietcong-strijders en Noordvietnamezen die er hun aanvalsbases hebben in een „hot pursuit“ te achtervolgen.

Naar wordt aangenomen, heeft Noord-Vietnam daarnaast de belofte gedaan het uitwijken van zijn troepen naar Cambodja tegen te gaan, daar hierdoor de mogelijkheid wordt geschapen dat de Verenigde Staten hun dreigement uitvoeren en de oorlog tot Cambodja uitbreiden. Datgene waar de optimisten op hadden gekoopt, namelijk dat door de onverwachte Cambodjaanse missie naar Hanoi (die samenviel met het bezoek van de Amerikaanse afgezant Chester Bowles, tot prins Sihanouk van Cambodja) er enige vooruitgang op de lange weg naar de conferentietafel zou worden geboekt, is ongegrond gebleken. Ook van Amerikaanse zijde is een domper gezet op iedere verwachting.

Washington heeft laten doorscheren dat president Johnson er op dit ogenblik niet over denkt te buigen voor de druk die van vele kanten op hem wordt uitgeoefend om de bombardementen op Noord-Vietnam te staken. Tot zijn argumenten behoren dat Noord-Vietnam een eventuele bombardementspauze zou gebruiken om de strijd te land op te voeren, dat na een pauze van de bombardementen deze om psychologische en politieke redenen niet hervat kunnen worden zonder daarmee ernstige reacties uit te lokken en bovendien is het standpunt van de V.S. dat eerst de agressie waartegen de bombardementen zijn gericht moet ophouden voordat de bombardementen zullen worden gestaakt.

Vietnam puntsgewijs

13-1-68 GROENE

1. Het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront en de regering in Hanoi hebben duidelijker dan ooit hun bereidheid getoond tot onderhandelen. Na stopzetting van de bombardementen op het Noorden kunnen vredesbesprekingen gevoerd worden, heeft de regering in Hanoi verklaard. Minister Rusk heeft hierop zo overvoorzichtig gereageerd dat er nauwelijks een andere conclusie mogelijk is dan dat Amerika voorlopig door wil vechten. „Er blijven nog vele vragen open,” verklaarde Rusk. Dat is inderdaad waar: tijdens de onderhandelingen moet een compromis geformuleerd worden dat voor beide partijen aanvaardbaar is. En dat betekent dat beide partijen concessies moeten doen. Maar dat is nu juist waartoe Amerika niet bereid is. De regering in Washington stelt zich op het standpunt dat Noord-Vietnam de agressor is. Zij weigert dan ook het bevrijdingsfront als onderhandelingspartner te erkennen en ook maar enigszins tegemoet te komen aan de gerechtvaardigde verlangens van het front. Amerika's Vietnam politiek is een consequente politiek, is vorige week in deze krant betoogd. De onbuigzaamheid van minister Rusk bewijst dat Washington vasthoudt aan zijn doelstelling: een volstrekte overwinning in Vietnam en de duurzame présence Américaine in Zuidoost-Azië.

2. Intussen nemen de protesten tegen de Amerikaanse politiek toe. Ook de katholieken in Zuid-Vietnam tot dusver de meest fanatieke anti-communistische groeperingen in het land, zijn aan het twijfelen gebracht. De katholieke bisschoppen van Zuid-Vietnam, onlangs bijeen in hun jaarlijkse bijeenkomst ter

bespreking van godsdienstkwesaties, hebben een verontrust geluid laten horen. Het bisschoppelijk communiqué dringt aan op stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam.

Deze standpuntbepaling is vooral opmerkelijk omdat de katholieken in Zuid-Vietnam het sterkst verbonden waren met de groep van harde, onbuigzame generaals die destijds uit Noord-Vietnam naar het zuiden gevlucht zijn en gedreven worden door op zijn minst wraakzuchtige gedachten jegens Ho Tsjì Minh en waarschijnlijk door heroveringsneigingen. De in 1963 vermoorde dictator Diem was de duidelijkste exponent van deze groep, waartoe thans Nguyen Cao Ky, de vice-persident, gerekend kan worden. Veel katholieken zijn afkomstig uit het noorden en in 1954 naar het Zuiden gevlucht uit vrees voor het communistisch bewind in Hanoi. Zij vormen een minderheidsgroep in het overwegend boeddhistische Vietnam, maar in de politieke top in Saigon oefenen zij een onevenredige grote invloed uit, en in het parlement zijn zij oververtegenwoordigd. President Nguyen Van Thieu is katholiek, evenals veel van zijn ministers.

De houding van Paus Paulus VI, die recentelijk duidelijk zijn misnoegen heeft uitgesproken over de Amerikaanse politiek, is kennelijk van invloed geweest op de verandering onder de Zuidvietnamese katholieke hiërarchie. Het kan niet anders of deze houding zal doorwerken onder het katholieke volksdeel en wellicht zijn invloed niet missen op de katholieke politici. Wij blijven hopen.

tot dusver verpiegster, uit Los Angeles. Ze wilden samen heel gelukkig worden op zo'n doodstil ontbe- woond eilandje in de Ritz-bar-rij- pel. Ze namen alleen maar visning mee en (om het netjes te houden) badpakken. Dat zou het dan zijn. Ze zijn al terug, want het was afschuwelijk. Hun dieet zou bestaan uit krabben en kokossneden Maar alras was de heer Johnson zo zwak, dat hij de palmboom niet langer in kon. Ook ontdekten ze, dat er geen zoet water was op het paradijselijke eilandje. Na zes we- ken riepen ze om hulp door middel van een geweldige vuur, en een langskomende vrachtoot pikte hen op. Althud dus eerst naar de VAV, beroeps-risico worden beschouwd".

Benjamin Spock ongehoorzaam jegens de autoriteiten

Een opvoeder in de kraag gevat

13-7-'68 GROENE

De Amerikaanse regering heeft de tegenaanval ingezet: nu is het moment gekomen om de stokebranden in hun kraag te vatten en de oppositie tegen de Vietnam-politiek de mond te snoeren. De president is een goedgehartige vaderfiguur, die het beste met iedereen voor heeft en zich graag geliefd maakt, maar zijn geduld is beperkt. Hij laat zich niet langer tarten. De revolterende studenten hebben het te bar gemaakt met hun demonstraties en verzetsacties. En de ontevreden intellectuelen prediken openlijk onrust en ongehoorzaamheid in hun collegezalen. „De jongeren zijn zo ongeduldig,” klagen de autoriteiten. „Zij willen niet meer redelijk praten, ze zijn alleen nog maar ontvankelijk voor slogans, voor de taal van het gewelddadig protest. Maar geweld hoort niet op de campus thuis.” Inderdaad: het geweld probeert Amerika buiten zijn grenzen te bannen, naar elders te verplaatsen. Maar het is juist de oorlog in Vietnam die de studenten in opstand brengt. De opvoeders hebben hun greep op hun leerlingen verloren. Zij klagen over „anarchistische neigingen” en „nihilisme”.

De Amerikaanse regering gaat het conflict met zijn binnenlandse tegenstanders nu voor de rechter uitvechten. Het ministerie van justitie heeft enkele leiders van de beweging tegen de dienstplicht, aangeklaagd. Tot de eerste groep aangeklaagden behoort de kinderarts dr. Benjamin Spock. Dokter Spock en zijn medestanders worden beschuldigd van samenzwering met het doel overtreding van de dienstplichtwet te bevorderen.

Spock was in oktober jl. een van de leiders van de Vietnammars in Washington. Hij sprak de ca. 70.000 demonstranten toe bij het Lincoln Memorial en hij verklaarde o.a.: „Wij protesterenden kunnen ons land helpen redden, wanneer wij onze medeburgers er voldoende

van kunnen overtuigen net zo te denken en te stemmen als wij." Op 5 december werd Spock gearresteerd bij een ziddemonstratie voor het militaire rekruteringscentrum in New York. Spock is al enige jaren politiek activist in de vredesbeweging.

Spock is nu aangeklaagd. Formeel niet wegens zijn protesten tegen de oorlog in Vietnam, maar wegens het aansporen tot dienstweigering, wegens openlijke steun aan ontduikers van de dienstplicht. Dat is overtreding van de wet, juridisch gezien. Spock en de zijnen willen echter aantonen dat er een moraal is die uitgaat boven de landswetten. Naar hun persoonlijke overtuiging is de oorlog in Vietnam immoreel en daarom komen zij tot burgerlijke ongehoorzaamheid jegens de Amerikaanse regering.

Dokter Spock heeft zich door deze daad solidair verklaard met de jongens op wier opvoeding hij zo'n diepgaande invloed heeft uitgeoefend.

De jongeren die nu revolteren in Amerika zijn opgegroeid en opgevoed in het Spock-tijdperk. De eerste druk van het welbekend handboek *Baby and Child Care* dateert uit 1946. Thans heeft het boek zijn honderdveertigste druk beleefd. In vele talen vertaald is deze handleiding de wereld over gegaan. De Nederlandse vertaling, *Baby- en Kinderverzorging*, beleefd bijna ieder jaar een herdruk. Spocks handboek heeft ertoe bijgedragen dat de oude opvoedingsmethoden uit de jaren twintig en dertig, die sterk gebaseerd waren op regels van striktheid en discipline, plaats maakten voor modernere inzichten. Spocks boek was een pleidooi voor een grotere toegeeflijkheid bij de opvoeding, voor meer soepelheid jegens het kind, voor een sterkere nadruk op genegenheid. In latere uitgaven heeft Spock de al te grote toegeeflijkheid weer wat afgezwakt, maar de algemene teneur van zijn betoog is gebleven.

De moderne opvoeding en zindelijkheidstraining, uitgevoerd volgens de adviezen van Spock, hebben in een massale verbreiding een stempel gedrukt op de jongere generatie. Is het onjuist te veronderstellen dat er een generatie opgroeit die een minder krampachtige levenshouding aanneemt dan de vorige, moender bevreesd is voor spoken en boemannen, ook al heten die Johnson en zijn ze president van Amerika? Dat er eeh slag mensen ontstaat met meer gezond verstand, met meer gevoel voor redelijkheid en rechtvaardigheid en met een vredelievende instelling? Misschien is dit verband tussen een soepeler opvoeding en het verzet tegen de oorlog in Vietnam niet zonder meer aan te tonen. Maar allerlei aanwijzingen gaan wel in die richting.

Sommige universitaire hoogwaardigheidsbekleders zien inderdaad een verband tussen Spock's opvoedkundige theorieën en de vrijpostigheid van de huidige studentengeneratie die zich niet meer alles laat gezeggen, maar protesteert en zijn opvoeders uitdaagt.

U.S. News & World Report van 1 januari jl. citeert het commentaar van een met studentenzaken belaste hoogleraar aan de universiteit van Wisconsin:

„Wat in dit land plaatsvindt is een massale verbreiding van de formule van dr. Spock: Laat ze eten wat ze willen, laat ze niet huilen — directe behoeftenbevrediging. Op de universiteiten hebben we een massu familieproblemen geërsd: verwaarlozing, neurosen, het afschuiven van de verantwoordelijkheid door ouders en kerken. Ik ben ontmoedigd door het gebrek aan optimisme en hoop onder jonge mensen. Zij hebben een negatieve kijk op de toekomst. Ze zijn diep bezorgd over Vietnam, het probleem van de steden, watervervuiling en de verkeerschaos. Ze houden niet van hun erfenis. Veel van deze studenten schamen zich voor wat ze hebben. Daarom zijn ze geneigd zich te identificeren met het eenvoudige leven van de neger. Ze kleden zich slecht, wassen zich niet en roepen om „macht voor de studenten.“

Met zijn opmerkingen geeft deze beroepsopvoeder vooral een duidelijk beeld van zichzelf: een autoritaire persoonlijkheid van het type dat Spock juist zo hardnekkig bestrijdt zowel in zijn pedagogisch werk als in zijn politiek activisme. Het is de strakke denktrant van de man die het vaderland hooghoudt en orde en rust als hoogste waarden ziet. Bezorgdheid over Vietnam is een uiting van negativisme dat hem ontmoedigd. Het is niet verwonderlijk dat bestuurders met deze denktrant de studenten een strengere discipline willen opleggen, de teugels strakker willen aanhalen, eventueel met behulp van de politie. De studentenopstootjes horen niet in de universiteit thuis; de herriescoppers moeten van de campus af.

De Amerikaanse autoriteiten hebben de afgelopen maanden herhaaldelijk getracht de anti-Vietnam beweging verdacht te maken: het is landsverraderlijk tegen de Amerikaanse politiek te ageren terwijl onze jongens daarginds sneuvelen. Het sterkt Hanoi in zijn weerstand. De duiven brengen met hun gekoer een derde wereldoorlog naderbij.

De afgelopen weken zijn er steeds duidelijker aanwijzingen dat de regering en de lokale magistraten harder willen optreden tegen de militante studenten. Repressaile maatregelen bedreigen thans duizenden studenten die meegedemonstreerd hebben. Zij moeten voor FBI-onderzoekscommissies verschijnen en zij komen het eerste in aanmerking opgeroepen te worden voor de dienst, bij wijze van straf voor hun afwijkende meningen.

Studenten die weigeren gehoor te geven aan de oproep voor de dienst en hun kaart terugsturen lopen het risico van arrestatie en strafvervolgning. Wegens deelname aan ongeregelde heden kunnen studenten van de universiteit verwijderd worden. Naar het buitenland uitwijken wordt voor de dienstontduikers steeds moeilijker: Canada beperkt de immigratie van jonge Amerikaanse mannen.

Men kan zeggen: ook in zijn politieke activiteit toont Spock zich een wijs opvoeder. Nu de jeugd revolteert in naam van de waarden die

aan Spock's opvoedige adviezen ten grondslag liggen, blijken opvoeder en pupillen plotseling schouder aan schouder te staan. Zij verzetten zich tegen de autoriteiten. De strenge vaders grijpen meer dan tevoren naar het fysieke geweld als dwangmiddel tegen de opstandigen.

W. G. WOLTERS

abonementsgeld
worden verzocht het
abonnees die willen profiteren
van het vooruitbetalingsstarief
staan op pagina 10. Vermeldt
vooral waar de krant wordt be-
zorgd, als dit adres afwijkt van
dat op het betalingsbiljet.
Na de 15de worden de nota's
verzonden, verhoogd met f. 1.—
kosten.

naal (in de Bittermeren namelijk),
een weg naar de Rode Zee vrij te
maken. Israël wenst daarin gekend
te worden, maar Egypte acht dit
niet nodig, daarvoor aanverende
dat de zaak zich op Egyptisch ge-
bied afspeelt en dat het geen
Israëliësche hulp behoort bij het hel-
pen van die vijfden schepen. Het
behoort wel zware kranen voor het
weghalen van wrakken en zo meer,
maar het kan daarvoor rekenen op
de bijstand van de schepen der
Sowjet-marine, die thans geregeld
de havens van Alexandrie en Fort
Said binnenlopen en die over zulke
kranen beschikken. Een van de ge-
volgen van de juni-oorlog is name-
lijk geweest — niet tot vermaak
van Washington — dat de faciliteit-
ten, die de Sowjet-marine en de
wereld genieten, zijn toegenomen.
Zoeljes-aan maar gestadig breidt
thans Moskou zijn invloed in de
naburige Orient uit om enig tegen-
wicht te scheppen — van evenwicht
is nog geen sprake — tegen de
overwegende invloed van het verre
Amerika. Dat betekent niet dat de
Sowjet-Unie vloot- of lucht-bases
krijgt in die Orient; immers haar
Arabische vrienden staan principieel
geen bases toe aan buitenlandse:
maar het betekent wel dat de

Ver. Staten geven nogmaals garanties aan Cambodja

13 jan 68 NKE

Rusland wil geen versterking int. controlecommissie

Na het bezoek dat de speciale afgezant van president Johnson, Chester Bowles, aan Cambodja heeft gebracht is in Pnom-Penh en Washington een verklaring uitgegeven, waarin wordt gezegd, dat de Verenigde Staten nogmaals de verzekering geven, dat zij de soevereiniteit, de neutraliteit en de territoriale onschendbaarheid van Cambodja zullen respecteren. Ten aanzien van de internationale controlecommissie wordt gezegd, dat de Amerikaanse regering bereid is de commissie materieel te steunen zodat zij haar taak beter zal kunnen uitvoeren. (Dezer dagen bood zij voor dit doel reeds twee helischroefvliegtuigen aan.)

Prins Norodom Sihanouk, zo gaat het communiqué verder, heeft duidelijk 't verlangen uitgesproken de oorlog in Vietnam buiten zijn gebied te houden. Hij onderstreepte de wens, dat grondgebied en neutraliteit van Cambodja door alle landen, de strijdende partijen in Vietnam inbegrepen, zal worden geëerbiedigd. De regering is vastbesloten iedere grensschending tegen te gaan.

Overtuigd van de goede wil van Cambodja verzekerde ambassadeur Bowles, dat de Verenigde Staten geen bedoeling hebben het grondgebied van dit land te schenden en dat zij al het mogelijke zullen doen om agressiedaden en incidenten te vermijden.

Van Cambodjaanse kant werd wederom de nadruk gelegd op de wens de internationale controlecommissie te versterken, zodat zij haar toezichhoudende taak beter zal kunnen vervullen.

Het communiqué besluit met de opmerking, dat de besprekingen werden gekenmerkt door een vrije gedachtenwisseling over de algemene toestand in Zuidoost-Azië en andere onderwerpen van gemeenschappelijk belang. Beide

partijen verklaarden zich bereid om in het vervolg aan meer van dergelijke bijeenkomsten deel te nemen.

Bowles, Amerikaans ambassadeur in New Delhi, was door president Johnson naar Pnom-Penh gezonden om de cambodjaanse regering gerust te stellen. Deze vreesde voor grensincidenten, wanneer Amerikaans-Zuidvietnamese troepen de Vietcongstrijders tot op Cambodjaans gebied zouden achtervolgen.

In Washington heeft vrijdag de onder-minister van buitenlandse zaken William Bundy duidelijk gemaakt dat de Verenigde Staten ook na het gesprek van Bowles in Pnom Penh zich het recht van gevechtenuitzelfverdediging met communistische troepen in het Cambodjaans-Vietnamese grensgebied blijven voorbehouden. Hij zei dat deze en volgende besprekingen verhoudingen dienen te scheppen waardoor de Verenigde Staten niet van dit recht gebruik behoeven te maken. Bundy wilde niet de term „recht van achtervolging" gebruiken.

Naar na de terugkeer van Bowles in New Delhi bekend werd, heeft prins Norodom Sihanouk de wens geuit dat de Verenigde Staten hem van elke schending van de Cambodjaanse grens door de Vietcong op de hoogte stellen. Hij zou dan de internationale controlecommissie vragen een dergelijk geval te onderzoeken.

Het Cambodjaanse staatshoofd zou bij het gesprek met Bowles geen bijzondere belangstelling hebben getoond voor de vraag of Noord-Vietnam bij een stopzetting van de Amerikaanse bombardementen tot onderhandelingen bereid zou zijn. Volgens goedingelichte kringen in New Delhi ging het Sihanouk alleen om de eerbiediging van de Cambodjaanse grens en om een versterking van de internationale controlecommissie.

Russisch verzet

De Sowjetunie verzet zich tegen een versterking en uitbreiding van de internationale controlecommissie voor Indochina, bestaande uit Canada, Polen en India. In de Russische motivering heet het, dat de Sowjetunie meent, dat Cambodja „zeer correct" zijn verplichtingen als neutrale staat vervult en „het onschuldige slachtoffer van Amerikaanse laster" is.

Verder wordt er van Russische zijde op gewezen, dat de Geneefse overeenkomsten eerder voorzien in een beperking van het personeel en de bevoegdheden van de internationale controlecommissie dan in een uitbreiding ervan.

Ten derde kunnen, aldus de Sowjetunie, de Ver. Staten de controlemidelen van de commissie niet uitbreiden, omdat zij de Geneefse akkoorden niet hebben getekend.

Het Chinese ministerie van buitenlandse zaken heeft de Verenigde Staten en hun „lakeien in Laos" er in een

protestnota van beschuldigd op 7 januari een luchtaanval op Chinees grondgebied te hebben uitgevoerd, waarbij verscheidene personen zijn gedood en gewond en schade is aangericht.

Volgens de nota, die vrijdag door radio-Peking werd aangehaald, had de aanval plaatsgevonden in de provincie Joennan, die aan Laos en Noord-Vietnam grenst en was deze „oorlogsprovocatie" tegen China, waarbij „ernstige verliezen" waren geleden, geen ongeluk maar een „onderdeel van de Amerikaanse samenzwering om hun agressieve oorlog uit te breiden". Er zouden drie vliegtuigen bij betrokken zijn geweest. Volgens radio-Peking was de nota ook naar de Laotiaanse autoriteiten in Vientiane gezonden.

De Chinezen hebben de Amerikanen er herhaaldelijk van beschuldigd aanvallen op hun grensgebieden uit te voeren. Aangenomen wordt echter dat dit de eerste keer is, dat Laos in het protest wordt betrokken.

Meer hulp

De Aziatische bondgenoten van de Ver. Staten zullen hun bijdrage in de oorlog in Vietnam vergroten, zo is vrijdag bekendgemaakt. De premier van Thailand, Kittikachorn, zei dat zijn land in drie maanden tijd nog eens 12.000 militairen naar Vietnam zal zenden. Bovendien zullen zesduizend Zuidkoreaanse keurtroepen ingezet worden bij de verdediging van de Amerikaanse luchtmachtbasis te Danang. Zij zijn nu overgebracht naar Hoi An, 30 km. ten zuiden van Danang; voordien waren zij gelegerd te Tsjoel Lai, ongeveer 100 km. ten zuiden van de stad.

De oorlog is buiten zijn oevers getreden

13-1-68 LYRONE

Het begon allemaal met een bezoek in november van Jacqueline Kennedy aan Cambodja. Om deze reis te kunnen verstaan mochten Amerikaanse journalisten oij uitzondering Cambodja binnen. De inlichtingendienst in Saigon maakte van die gelegenheid gebruik om een tweetal journalisten van de Amerikaanse persbureaus United Press International en van Associated Press een tip te geven waar zij eventueel een Vietnamees kampement, gebruikt voor de oorlog in Vietnam in het Cambodjaans-Vietnamese grensgebied zouden kunnen vinden. Het kamp werd, zij het verlaten, gevonden.

Een enorm spektakel volgde. Oud-president Eisenhower wilde achtervolging van „de vijand” in Cambodja, Laos en Noord-Vietnam. Een commissie van de Amerikaanse Senaat drong aan op het nemen van „onmiddellijke maatregelen”. Generaal Westmoreland maakte een studie naar de blokkademogelijkheden van de Cambodjaanse havenplaats Sihanoukville bekend. Andere militaire leiders gingen zo ver het vestigen van permanente Amerikaanse bases op Cambodjaans grondgebied te bepleiten. Generaal Thieu van het Saigonbewind herhaalde vele malen dat hij zich het recht voorbeheld de vijand tot op Cambodjaanse bodem te achtervolgen.

In antwoord op zoveel dreigementen verklaarde prins Sihanouk, het staatshoofd van Cambodja, zich bereid een afgezant van de Amerikaanse regering te ontvangen. Deze week vonden die besprekingen plaats — de eerste directe besprekingen die tussen Cambodja en de Verenigde Staten werden gevoerd sinds het afbreken van de diplomatieke relaties in 1965.

Inzet van de besprekingen waren de bases en „schuilplaatsen” (sanctuaries) die het Bevrijdingsfront in Cambodja zou hebben. Volgens Sihanouk zijn die er niet, zijn er op zijn hoogst tijdelijk Bevrijdingsfronteenheden op zijn grondgebied. De Amerikanen echter menen dat het er zeer vele zijn, ja gaan de laatste tijd zover het voortduren van de oorlog in Vietnam, aan deze bases en aan de bevoorrading die het Bevrijdingsfront uit Laos en Cambodja zou ontvangen toe te schrijven. Er zijn „zes bases en schuilplaatsgebieden” meent één Amerikaanse waarnemer. „Er zijn tenminste 20 basiskampen langs de Cambodjaanse grens” meent een ander. Of dat werkelijk zo is, is moeilijk vast te stellen van Amerikanen, de groep „Americans want to know”, naar

dat moment zwoer ik zo spoedig mogelijk de Amerikaanse hulp te doen stoppen,” zo verteide Sihanouk later, „want het was duidelijk onverenigbaar met onze nationale soevereiniteit”. Cambodja's grenzen zijn tot op de dag van vandaag nog steeds niet door de Verenigde Staten en de met hen bevriende regeringen in Saigon, Thailand, Japan en Engeland erkend. Een reden dat de verhouding met het Bevrijdingsfront, China, Noord-Vietnam en Rusland, die dit wel deden, relatief goed is.

De erkenning van die grenzen is geen puur academische kwestie. Van de grensschendingen — al of niet gevolgd door Amerikaanse excuses — zou een pagina vullende lijst te maken zijn. Volgens Cambodjaanse bron had men alleen al in de periode van 1 mei tot 31 oktober 1967 34 doden, waarvan 14 burgers en 59 gewonden te betreuren aan de Thaise grens en 25 doden en 49 gewonden aan de Zuidvietnamese grens. In de provincie Rattanakiri werd nog in november jl. door Amerikaanse vliegtuigen chemisch-toxische produkten gespreoid. In deze provincie, bewoond door een minderheidsgroep van bergbewoners, laat men miniatuurmijntjes vallen, die ontploffen wanneer men er op trapt.

Bovendien bestaan er de reeds gedurende jaren durende pogingen om Sihanouk van binnen uit ten val te brengen. In Zuid-Vietnam bestaat een minderheid van mensen, die etnisch gesproken Cambodjaan zijn, de Khmers. De Amerikaanse Special Forces en de CIA hebben direct na 1954 een programma ontwikkeld om uit deze minderheidsgroepen mensen te bewapenen en te trainen. Na hun training worden ze dan naar Thailand overgevlogen van waaruit zij Cambodja binnendringen om daar de „Khmer Serai”, de Vrije Khmer beweging, te versterken. Daarnaast worden ook af en toe Zuidvietnamezen — natuurlijk vermomd als Bevrijdingsfrontleden — Cambodja ingestuurd voor het verzamelen van inlichtingen en het plegen van aanslagen.

Maar het meest smartelijke in de verhouding tussen Cambodja en de Verenigde Staten is wel de behandeling die de Khmerminderheid in Zuid-Vietnam, een 600.000 mensen, ten deel valt en waar Cambodja — terecht — de Amerikanen verantwoordelijk voor stelt. Deze minderheid is voor zover zij niet vluchten kan — er zijn 16.000 van hen gevlucht naar Cambodja — onderworpen aan maatregelen die er op gericht zijn hun voortbestaan als groep te verhinderen: Verhoel

Cambodja op zoek naar de juistheid van de ook toen al door de Amerikaanse militaire autoriteiten geuite beschuldigingen. Ze vonden niets. Bernard Couret, Le Monde-correspondent, vond bij verscheidene onderzoeken in '66 en '67 al evenmin overtuigend bewijs. Begin 1967 kwam een onderzoekscommissie van het Vietnam Tribunaal tot negatieve bevindingen. Maar het sluitende bewijs dat iets er niet is, is nu eenmaal moeilijk te leveren.

Ook het Pentagon zelf heeft — al te lawaai-campagnes ten spijt — wel eens bedenkingen. De Washington Star (17-12-'67) meldt na een gesprek met Pentagonmensen tenminste dat „als alle politieke problemen zouden zijn opgelost, dan nog zouden er enorme militaire problemen zijn” alvorens men Cambodja zou kunnen binnenvallen. „Het hoofdprobleem is betrouwbaar inlichtingenmateriaal...

Er zijn vele onbeantwoorde vragen waar die baseskampen zijn. Troepen naar verdachte gebieden sturen zou een ernstig risico met zich brengen... (ze) zouden immers in een goedvoorbereide nederlaag gelokt kunnen worden. Een andere mogelijkheid zou zijn de kampen vanuit de lucht te bestoken... maar ook dan blijft het probleem waar zijn deze kampen?” Zo zeker is het dus blijkbaar niet allemaal. Maar daarmee wil niet gezegd zijn dat Cambodja niet reeds lang onder de Vietnamese oorlog te lijden heeft.

Ten eerste heeft Cambodja te lijden onder de agressieve nouding van haar twee buurlanden, Thailand in het westen en Zuid-Vietnam in het oosten. Thailand, dat tijdens de Tweede Wereldoorlog met de Japanners samenwerkte, bezette in die tijd, twee Cambodjaanse provincies. In 1953, toen de Franse troepen uit Cambodja wegtrokken, bezette Thailand opnieuw een stuk Cambodjaans grondgebied, de oude tempel Preah Vihear, in noordwest Cambodja, een zeer belangrijk stuk Cambodjaans cultureel erfgoed.

In 1958 viel de toenmalige dictator van Zuid-Vietnam, Diem, de Cambodjaanse provincie Stung Treng binnen. Deze inval was aanleiding tot de breuk van Cambodja met de Verenigde Staten, een relatie die tot die tijd zeer hartelijk was geweest. De Amerikaanse ambassadeur in Phnom Penh deelde Sihanouk namelijk mee dat de door de Amerikanen geleverde legertrucks en ammunitie niet tegen de Amerikaanse bondgenoot Zuid-Vietnam gebruikt mochten worden. „Vanaf

ten van Khmerscholen, verbou van het opdragen van de credienat in het Khmer, etc. Daar waar deze maatregelen op verzet stuiten, staat de Khmerminderheid aan heftige vervolgingen bloot. Op 18 maart 1961 verklaarde Sihanouk: „Sommige Khmerdemonstranten zijn in het publiek doodgeschoten.

De gefusilleerden is hun maag opengesneden en hun lever aan de omstanders getoond. Wanneer de autoriteiten (die van Diem) inlichtingen over de Vietcong nodig hebben, houden zij onschuldige Khmer dorpsbewoners aan en onderwerpen hen aan heftige martelingen opdat zij deze of gene zullen verklikken. Tegen bonzen heeft de regering-Diem niet gearzeld op dezelfde wijze te handelen.” Mensen die met recente Khmervluchtelingen hebben gesproken — ik noem Sven Öste van het Svenska Dagbladet — maken melding van dergelijke praktijken, ook nu nog.

De Vietnamese oorlog is allang buiten zijn oevers getreden.

Sinds december 1965 hebben de Amerikaanse commandanten het recht hun vijand tot op Cambodjaans grondgebied te achtervolgen. Daarbij werd de beperking gemaakt dat dat alleen mocht wanneer dat „voor eigen verdediging” noodzakelijk was. Het huidige propagandaoffensief tegen Cambodja wijst er op dat men nu een stapje verder wil gaan. Sihanouk heeft echter medegedeeld dat hij niet over het „recht tot achtervolging” wil discussiëren. „Het lam kan niet in toestemmen met de wolf te onderhandelen met welke saus hij opgegeten zal worden,” aldus Sihanouk.

Het is te vrezen dat de Amerikanen daar niet tevreden mee zullen zijn

MAARTEN VAN DULLEME

de Roemenen Israël tot
inschikkelijkheid
an Palestijnen
men nog

losse nummers f 0,65/Bfrs. 10

abonnementsvoorwaarden op pagina 10

Postchecks Brussel 965.47

post giro 72880, gemeentegiro G 444 Amrobank Darnrah

Amsterdam, Westeinde 16, postbus 363, tel. 020-230864

2de jaargang nummer 2

De Groene Amsterdammer, onafhankelijk weekblad sedert 1877

VIETNAM

135A. 168 N2

Persvrijheid en democratie zijn twee inherente begrippen.

Het deed mij veel genoegen te constateren dat DNL dit principe navoigt door het artikel van de heer Frilink in uw nummer van 30 december '67 op te nemen, waarin de schrijver pleet voor meer openhartige en volledige informatie inzake de werkelijke toedracht in Vietnam.

Ik zou deze noodzaak tot voorlichting hier extra willen onderstrepen, voordat de uitspraken uit het verleden zich wéér herhalen: „We hebben het niet geweten!”

Hilversum

E. I. K. ESSER

NOORD-VIETNAM

Op de eerste pagina van uw eerste nummer in dit jaar staat een aantal mededelingen over Noord-Vietnam, die me bekend voorkwamen. De geciteerde journalist vertelde dat het tussen episcopaat en regering niet boterde, maar dat het gewone katholieke volk één is in nationalisme en patriotisme met de rest der bevolking. Juist: zo was het in Hitler-Duitsland ook; ottelijke bisschoppen bleven gereserveerd, maar de grote massa der katholieken liep nationalistisch en patriottisch braaf mee in het gareel, tot naar de Kaukasus toe. Zo pleegt het al eeuwen te geschieden, al zijn er varianten in interpretatie. Vroeger was men geneigd te zeggen: als de bisschoppen een regime afwijzen, dan zal ik het extra kritisch moeten bekijken. Sedert menig episcopaal woord ook door feodale belangen bleek geïnspireerd, verviel men in het andere uiterste en werd hun oordeel slechts aanvaard als het overeenstemde met de gevoelens van „de gewone gelovigen,” die alsdan „het volk Gods” werden genoemd, al degradeerden zij,

(ADVERTENTIE)

Eénmancabaret

HOE MEER ZIELEN

aan de vleugel: Frans Oudhoff

Woensdag 17 januari
CONCERTGEBOUW - VENLO
Aanvang 20 uur.
Plaatsbespreken en kaartverkoop
vanaf 10 januari dagelijks van
10—12 uur en van 14—16 uur,
telefoon 04700—1 68 54.

Zaterdag 20 en zondag 21 januari
**STADSSCHOUWBURG
MAASTRICHT**
Aanvang 20 uur.

Plaatsbespreken en kaartverkoop
dagelijks aan de kassa van 10—15
uur, telefonisch van 11—15 uur,
telefoon 04400—1 33 00.

naar omstandigheden, ook wel tot „het klootjesvolk”.

Maar wat me verwondert, is het einde van het artikelje: „Deze katholieken ter plekke beschouwen de Amerikanen niet als hun bevrijders, maar als hun vijanden. Willen zij het beter weten?” Beslist niet, maar wie wil het wel? De Amerikanen pretenderen immers geen bevrijding van Noord-Vietnam; ik dacht, dat het hun alleen ging om de vrijheid van Zuid-Vietnam, zoals indertijd, en met succes, om die van Zuid-Korea. Waarom zou men iets anders suggereren?

Voorburg **AUG. CUYPERS**

NASCHRIFT: De geachte inzender scoort in zijn laatste zinnen een doelpunt, maar voordat de wedstrijd begon, was Vietnam één (1945) en was Ho Tsjí Minh de president van dat ene Vietnam. En de Zuidvietnamese bisschoppen zijn ook tegen de bombardementen.

Sihanoek verijdelt aanslag op Tito

1879

PNOM PENH, 15 jan. (AFP) — „Wij hebben een Maoïstische bende opgerold, die klaar stond maarschalk Tito te vermoorden wanneer hij woensdag in onze hoofdstad arriveert”. Dit heeft prins Norodom Sihanoek, het staatshoofd van Cambodja, tegenover verslaggevers verklaard.

De prins zei dat de Cambodjaanse politie drie Chinezen heeft gearresteerd, die in het bezit waren van driehonderd granaten van zwaar kaliber en verscheidene draagbare zenders van Amerikaans fabrikaat. „Onze politie is tot de tanden gewapend en wij hebben duizenden mannen gemobiliseerd om de veiligheid van de maarschalk te verzekeren”, aldus Sihanoek. Volgens de prins verspreiden Cambodjaanse communisten dagelijks vlugschriften waarin de Joegoslavische president en hijzelf zwaar worden beledigd en als lakeien van het Amerikaanse imperialisme worden afgeschilderd. In een der vlugschriften werd de bevolking tot een algemene opstand op de dag van de aankomst van Tito opgeroepen, die thans een staatsbezoek aan Pakistan brengt.

„Wij mogen al onze vrienden graag maar we willen de vrijheid hebben onafhankelijk te blijven. We willen naast China, Noord-Vietnam en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront ook andere kameraden. Wanneer we slechts deze drie vrienden erkennen zouden we niet langer onafhankelijk zijn en hun vazallen worden”, zo verklaarde hij. Prins Notodom zei dat Joegoslavië blijkbaar vijand nummer een van China is, met Rusland op de tweede en de Verenigde Staten op de derde plaats. Wij willen echter niet betrokken worden bij familieruzies in het socialistische kamp.

SAIGON — De Amerikaanse luchtmacht heeft gisteren ondanks een dicht wolkendek de luchtaanvallen op Noord-Vietnam voortgezet. Met behulp van radar werden bombardementen uitgevoerd op het vliegveld Yen Ba (125 km ten noordwesten van Hanoi) en een in de buurt gelegen spoorweg emplacement en op doelen in de omgeving van de havensteden Dong Hoi en Thanh Hoa. Vliegtuigen van het Amerikaanse korps mariniers bestookten voorraden in de gedemilitariseerde zone tussen beide delen van Vietnam.

Thant niet naar Zuid-Vietnam

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Thant, heeft dinsdag een uitnodiging van president Thieu voor een bezoek aan Zuid-Vietnam afgewezen. Thant waardeert het gebaar maar het is niet zijn gewoonte niet-lidstaten te bezoeken", zo zei een V.N.-woordvoerder te New York.

Thieu had er maandag in een toespraak te Saigon op aangedrongen dat Thant een bezoek aan Vietnam zou brengen. De secretaris-generaal is het aan zichzelf en aan de Verenigde Naties verplicht om een completere voorlichting uit de eerste hand te verkrijgen, zo had de Zuidvietnamese president gezegd. (Routier)

Vietnamees vakverbond gelast staking af

Konvooi van V.S. in hinderlaag

Een algemene sympathiestaking van ongeveer 100.000 arbeiders in Saigon, die vandaag zou beginnen, is door het Zuid-vietnamese vakverbond afgeast. Een vakbondsvoorzitter maakte zondag bekend dat veregenwoordigers van de vakorganisaties besprekingen met de regering zullen voeren met het van de al vijf dagen durende doel een regeling te bereiken staking van arbeiders bij het electriciteitsbedrijf.

Zes vakbondsleders die vrijdag werden gearresteerd toen zij op het ministerie van arbeid kwamen onderhandelen over een loonsverhoging, zitten nog in de gevangenis. Stakingen bij zeer belangrijke bedrijven zijn in verband met de oorlogstoestand verboden.

Een konvooi vrachtwagens van Amerikaanse mariniers is in het weekeinde ten zuiden van de gedemilitariseerde zone tussen Noord- en Zuid-Vietnam in een hinderlaag gevallen. De Amerikanen verloren 19 man. Een zestigtal mariniers werd gewond. De verliezen aan de kant van de Vietcong zouden tien geneuvelden bedragen.

Het konvooi reed op een hoofdweg toen de Vietcong toesloeg. De Amerikanen kregen versterkingen, die na heftige strijd de Vietcongstrijders terugvloegen.

Tot een fel gevecht kwam het zondag ten oosten van Saigon. Australische en Nieuwzeelandse troepen leverden daar strijd met Vietcongeenheden. Volgens opgaven van Australische zijde verloor de tegenstander elf man. Zelf zou men geen verliezen hebben geleden.

Reddingsploegen zijn onderweg naar een Amerikaanse reuzehelikopter, die vorige week maandag met 41 man aan boord in vijandelijk gebied in de noordelijke provincie Thoea Thien verongelukte. Het wrak is gelokaliseerd, maar er zijn geen sporen van overlevenden waargenomen.

Cambodja

Prins Norodom Sihanock, het staatshoofd van Cambodja, heeft zondag op een persconferentie te Pnom Penh gezegd dat de Amerikaanse ambassadeur te New Delhi, Chester Bowles, die hem vorige week een bezoek bracht, de verzekering heeft gegeven dat de Verenigde Staten niet tot achtervolging van hun tegenstanders in het gebied zullen overgaan.

De prins, die op berichten uit het blad gezegd van niemand kan worden afgeleid, heeft herhaaldelijk gezegd dat hij niet van de linkse zijde wordt bedreigd.

trachten onze regering te laten verdwijnen en de Cambodjaanse communisten aan de macht te brengen."

Het Cambodjaanse staatshoofd zei dat hij een tornen aan de bereikte regelingen niet zou accepteren.

(Reuter-D.P.A.-A.F.P.)

Norodom Sihanock: „Chinees komplot tegen Tito”

Wij hebben een maoïstische bende opgerold, die klaar stond om president Tito van Joegoslavië te vermoorden wanneer hij woensdag in Pnom Penh arriveert, zo heeft prins Norodom Sihanock, het staatshoofd van Cambodja, zondag tegenover journalisten gezegd. Hij zei dat de Cambodjaanse politie drie Chinezen had gearresteerd die in het bezit waren van driehonderd granaten van zwaar kaliber en verscheidene draagbare zenders van Amerikaans fabrikaat. Onze politie is tot de tanden gewapend en wij hebben duizenden mannen gemobiliseerd om de veiligheid van de marschalk te verzekeren, aldus Sihanock.

Volgens de prins verspreiden Cambodjaanse communisten dagelijks vlugschriften waarin de Joegoslavische president en hijzelf zwaar worden beledigd en als lakeien van het Amerikaanse imperialisme worden afgeschilderd. In een der vlugschriften werd de bevolking tot een algemene opstand op de dag van aankomst van Tito opgeroepen.

De gearresteerde samenzweerders zullen, naar prins Norodom Sihanock zei, door een militaire rechtbank worden berecht. Zij lopen kans de doodstraf te krijgen.

We mogen al onze vrienden graag, aldus het Cambodjaanse staatshoofd, maar we willen de vrijheid hebben onafhankelijk te blijven. „We willen naast China, de Vietminh en het Zuid-vietnamese bevrijdingsfront ook andere kameraden. Wanneer we slechts deze drie vrienden erkennen zouden we niet langer onafhankelijk zijn en hun vazallen worden."

Prins Norodom Sihanock zei dat Joegoslavië blijkbaar vijand nummer één van China is, met Rusland op de tweede en de Verenigde Staten op de derde plaats. „Wij willen echter niet betrokken worden bij familieruzies in het socialistische kamp."

President Tito brengt op het ogenblik een staatsbezoek aan Pakistan. (Reuter - A.F.P.)

Koorddansen

16 Av 63 NRI

ONBEREKENBAARHEID lijkt het voornaamste wapen van prins Sihanouk, het staatshoofd van Cambodja, om de dreigingen van nu en van de toekomst te bezweren. Zijn uittalingen van de laatste tijd hebben een dergelijke gevarieerde inhoud, dat een neldere weergave van het Cambodjaanse standpunt moeilijk is.

Begin december vestigt Washington in een nota de aandacht van Prom Penh op het probleem van de communistische wijkplaatsen op Cambodjaans gebied, een probleem dat Sihanouk aanvankelijk uit de lucht gegrepen acht.

De Toestand

Zijn eerste reactie, op 24 december van het vorig jaar, bevat een scherpe kritiek op de Ver. Staten, die zich het recht toekenden militair in alle Indochinese landen in te grijpen. Twee dagen later waarschuwt Sihanouk Washington geen invallen te doen op Cambodjaans gebied. Hij doet een beroep op China en Rusland in dat geval te helpen, welke hulp prompt wordt toegezegd.

Dan, in een onderhoud met Stanley Karnow van de Washington Post, op 29 december gedateerd, aanvaardt Sihanouk op bepaalde voorwaarden de mogelijkheid, dat de Amerikanen in bepaalde delen van zijn land binnenkomen bij een achtervolging van Noordvietnamese of Vietcong-eenheden.

Zijn troepen zouden geen militaire weerstand bieden aan Amerikaanse troepen die in dunbevolkte gebieden de grens zouden overschrijden, maar Sihanouk kantte zich krachtig tegen ernstige invallen of bombardementen.

* * *

ENKELE dagen later weer legt hij er de nadruk op, dat hij geen enkel Amerikaans recht aanvaardt om zijn land binnen te vallen. Hij is wel bereid zijn ogen te sluiten en dan niet op te treden tegen de Amerikanen die hij niet ziet; hiermee herstelt hij min of meer zijn neutrale positie, want hij ziet de Noordvietnamezen ook niet.

Wanneer Bowles als president Johnsons afgezant in Prom Penh is, en men kan vermoeden dat de kwestie van de achtervolgingen en de invallen centraal staat, brengt Sihanouk nog eens onder de aandacht van de wereld, dat hij de laarzen van Johnson niet wenst te likken, zoals hij bij een vorige gelegenheid al eens te kennen heeft gegeven de laarzen van Mao niet te zullen likken.

In het communiqué dat na afloop van de besprekingen met Bowles is gepubliceerd, wordt vermeld, dat de Amerikaan er de nadruk op heeft gelegd, dat de Ver. Staten niet van plan zijn het Cambodjaanse grondgebied te schenden. Op grond van deze passage kan Sihanouk betogen, dat hij een grote overwinning op de Amerikaanse haviken heeft behaald. die achtervolging op Cambodjaans gebied eisten. De Amerikaanse troe-

bodjaans gebied, zo is zijn interpretatie.

Volledig is deze overwinning toch niet, want met een kleine verschuiving in woordgebruik zei Bundy, de Amerikaanse onder-minister van buitenlandse zaken, dat Amerika zijn recht op „zelfverdediging” handhaaft en naar de Washington Post meldt, beginnen achtervolging en zelfverdediging synoniemen te worden.

* * *

MAAR AL is zijn overwinning niet volledig, hij is er toch in geslaagd Washington tot een grote terughoudendheid te dwingen en dat vooral door zijn tactiek de kwestie zo breed mogelijk uit te spinnen in de openbaarheid, naar alle kanten zijn kritiek spuiend, maar tegelijk alle wegen open houdend, zodat ieder kan vermoeden, dat een onvoorzichtige daad hem in de armen van de antagonist kan drijven.

In Amerika versterkt hij zo de argumenten van diegenen die belogen, dat de nadelen van de achtervolging groter zijn dan de voordelen. En wat is het voordeel van de achtervolging? Een verschuiving van de vijand een aantal kilometers naar achter. Maar het is niet essentieel in deze strijd of men een paar kilometer verder kan lopen. Het is in de ogen van de Amerikaanse leiding op het ogenblik vooral zaak om de vijandelijke toevoer af te snijden. Voor achtervolging (waar houdt die op?) zou men weer meer troepen nodig hebben in de al zo schaars bemande westelijke gebieden van het strijdtoneel, maar voor de afgrenzeling gebruikt men bij voorkeur vliegtuigen.

* * *

HOEWEL officieel slechts over verkenningsvluchten boven Laos wordt gesproken, komen sinds enkele dagen berichten binnen, dat de Amerikaanse luchtmacht nu op grote schaal de verbindinglijnen door Laos heen tot doelwit heeft gekozen. Deze aanvallen schakelen naar schatting een kwart van de toevoer uit.

Het is in de huidige stand van zaken vermoedelijk urgenter voor de Amerikanen om hun luchtmacht te gebruiken (al beaamt lang niet iedereen de zinvolheid van de bombardementen), dan om eenheden van de tegenstander wat verder op te jagen. Terugbladerend komt men dat weer bij een van de eerste uitspraken van Sihanouk, waarin hij dan de ogen wel wil sluiten voor een incidentele achtervolging, maar zich vierkant uitspreekt tegen bombardementen in grensgebieden. Misschien ligt hier de kern van de kwestie op het ogenblik.

Breder gezien wenst Sihanouk zijn neutraliteit te handhaven. En zoals neutralen wel eens wat door de vingers moeten zien, mits het incidenten blijven waar men weer tegen kan protesteren, zo is Sihanouk daar ook toe bereid. Washington moet echter niet door recht op achtervolging of door bombardementen op Cambodjaans grondgebied de communisten de gelegenheid bieden Cambodja in de oorlog te betrekken. Tegenover Washington betoogt hij, dat zijn neutraliteit in het belang van Amerika is. En daar zit nog wel wat in ook. tegenover de andere partij kan hij erop wijzen, dat hij zich de Amerikanen van het lijf heeft kunnen houden.

JOHNSON IN „STATE OF THE UNION”

Amerika onderzoekt bedoeling van Hanoi *68th* Gouddekking dollar opheffen

WASHINGTON, 18 jan. (AFP, Reuter, UPI) — President Johnson heeft vanmorgen in zijn jaarlijkse „State of the Union”-boodschap tot beide Huizen van het Amerikaanse Congres twee belangrijke zaken aangesneden. Hij zei:

De Amerikaanse regering onderzoekt nog steeds de juiste betekenis van de Noordvietnamese verklaring, dat „besprekingen zullen beginnen na de onvoorwaardelijke

staking van de bombardementen op Noord-Vietnam”.

2. De Amerikaanse regering stelt voor de gouddekking van de dollar op te heffen, dit om de positie van de dollar en het internationale monetaire systeem te versterken. Sinds 1945 moet 25 procent van alle dollars, die in omloop zijn, worden gedekt door goud dat in het bezit is van de regering. Johnson wil daarvan nu een eind maken. Hij zei dat Amerika vastbesloten is de garantiëprijs voor goud te handhaven op 35 dollar per ounce.

Over Vietnam zei de president, dat de bombardementen op het noorden pas zullen worden gestaakt, als Hanoi heeft voldaan aan twee voorwaarden:

1. De staking van de bombardementen moet leiden tot vruchtbare besprekingen.
2. Noord-Vietnam mag niet proberen voordeel te trekken uit een staking van de bombardementen door zijn militaire machtspositie in het zuiden te versterken.

In één adem voegde de president hieraan toe, dat het belangrijkste doel van de Verenigde Staten in Vietnam is het bereiken van vrede — „en vrede zodra het mogelijk is”. En voorts: „De bombardementen zullen stoppen als dadelijk besprekingen zouden beginnen, met de redelijke hoop dat ze vruchtdragend zijn. De andere partij mag geen voordeel trekken uit onze

houding, zoals zij in het verleden heeft gedaan. Dit land kan eenvoudig niet met minder genoegen nemen zonder de levens van onze mannen en die van onze bondgenoten op het spel te zetten.”

Het enige punt, dat volgens waarnemers op een verzachting van het Amerikaanse standpunt zou kunnen wijzen, is dat Johnson zei dat de bombardementen zullen ophouden „als spoedig besprekingen zouden plaatsvinden met redelijke hoop dat deze productief zouden zijn”, terwijl hij vroeger in San Antonio had verklaard: „De Verenigde Staten zijn bereid onmiddellijk de bombardementen op Noord-Vietnam te staken als dit spoedig tot produktieve besprekingen leidt.” De term „redelijke hoop” zou een afzwakking van het Amerikaanse standpunt kunnen betekenen. Regeeringsfunctionarissen gingen echter niet in op deze veronderstelling. Zij zeiden dat de woorden „redelijke hoop” slechts inhouden dat de president alleen serieuze besprekingen wenst.

Sihanoek beschuldigt de

Verenigde Staten

Tito in Cambodja

President Tito van Joegoslavië, die woensdag een officieel bezoek van vijf dagen aan Cambodja is begonnen, heeft woensdagavond gehoord hoe zijn gastheer, het Cambodjaanse staatshoofd prins Norodom Sihanoek, de Verenigde Staten ervan beschuldigde, cynisch beloften te negeren en het recht te blijven opeisen militaire operaties op Cambodja's grondgebied te beginnen. De prins zei het te betreuren dat zo weinig landen „deze schandelijke arrogantie en deze minachting voor een woord van eer" hadden veroordeeld.

Prins Sihanoek zei dit aan een diner ter ere van de Joegoslavische leider. De verklaring sloeg op het bezoek van vorige week van president Johnsons afgezant Chester Bowles aan Cambodja ter bespreking van het vraagstuk van het gebruik van Cambodjaans gebied als vluchthaven door uit Vietnam komende Noordvietnamese troepen en Vietcong-groepen. (Na zijn besprekingen met Bowles had prins Sihanoek gezegd dat de V.S. beloofd hadden de Cambodjaanse grenzen te eerbiedigen en al het mogelijke te doen om schending van deze grenzen met Vietnam te verhinderen.)

Prins Sihanoek sprak woensdag over recente verklaringen van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken „waarin cynisch werd verkondigd dat de V.S. niet gebonden zijn door de toezeggingen die zojuist gedaan zijn door de vertegenwoordiger van president Johnson, en die het recht van de V.S. bevestigen militaire operaties uit te voeren tot 16 km diep op ons — Cambodjaans — gebied“.

Dit laatste is kennelijk een verwijzing naar een uitspraak, vrijdag, van de Amerikaanse onderminister van buitenlandse zaken William Bundy, volgens welke de V.S. niet het recht hebben prijsgegeven communistische troepen aan te vallen aan de Vietnaams-Cambodjaanse grens. Volgens Bundy brengt het gebruik van Cambodjaans gebied als vluchthaven voor communistische troepen met zich mee dat situaties ontstaan waarin Amerikaanse troepen geplaatst worden voor de noodzakelijkheid, maatregelen te nemen ter zelfverdediging.

Bescherming

In Cambodja zijn uitgebreide veiligheidsmaatregelen getroffen om het Joegoslavische staatshoofd te beschermen nadat prins Sihanoek vorige week de ontdekking had bekend gemaakt van een Chinese samenzwering om Tito te vermoorden.

Toen Tito op het vliegveld van Pnom Penh aankwam waren daar prins Siha-

noek, leden van de Cambodjaanse regering en verscheidene diplomaten ter begroeting aanwezig. Leden van de Chinese, Cubaanse en Noordvietnamese diplomatieke missies waren afwezig. Ook het Zuidvietnamese bevrijdingsfront was niet vertegenwoordigd.

Gevangenen vrij

De Vietcong heeft veertien Zuidvietnamese legerofficieren, onder wie een kolonel, vrijgelaten uit een krijsgesvangenenkamp in het oerwoud, aldus de radio van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront. Volgens de radio zijn zij enkele dagen geleden in vrijheid gesteld en zullen zij weldra hun verwanten bereiken.

Amerikaanse jachtbomwerpers hebben dinsdag een belangrijke brug in de spoorweg tussen Hanoi en Haiphong bij Hai Dong vernield, zo deelde woensdag een Amerikaanse woordvoerder te Saigon mee. Bij Hanoi werd een spoorwegemplacement gebombardeerd.

Petitie

In een telegram aan president Johnson hebben vijf hoofden van faculteiten van de universiteit van Cambridge in Massachusetts namens 4000 studenten en 338 collega's de Amerikaanse regering gevraagd onderhandelingen te beginnen tot beëindiging van de oorlog in Vietnam. (Reuter - A.F.P.)

Thant over Vietnam:

„Staking luchtaanvallen voorwaarde voor gesprek tussen V.S. en Hanoi”

„Draad Geneefse conferentie weer opnemen”

Een staking van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam vormt een absolute voorwaarde voor het openen van onderhandelingen tussen Washington en Hanoi; elk inleidend gesprek zal ten doel moeten hebben te komen tot een nieuwe conferentie, waarop in de eerste plaats moet worden vastgesteld op welke wijze de akkoorden van de Geneefse conferentie van 1954 ten uitvoer moeten worden gelegd, aldus luidt de kern van hetgeen de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Thant, donderdag op een persconferentie te New York over de kwestie-Vietnam heeft gezegd.

Hij herinnerde eraan dat de Geneefse akkoorden vooral de afspraak behelzen dat Indochina geneutraliseerd zou worden en alle buitenlandse troepen zouden worden teruggetrokken.

Thant noemde het „kinderlijk” te stellen dat de oorlog in Vietnam veroorzaakt is door „een zogenaamde communistische agressie”, zoals wel in Washington wordt gedaan, of door „een zogenaamde Amerikaanse agressie”, waaraan men in Hanoi het conflict

19 JUN 68 NRK
Noordvietnamese reactie op president Johnsons boodschap over de State of the Union.

De consul-generaal zei dat president Johnson in zijn boodschap weer teruggekomen is op de twee vredesvoorwaarden die hij al had gesteld in zijn verklaring van San Antonio. Hieruit blijkt dat de V.S. in feite geen vrede willen, zo zei de Noordvietnamees.

„De Amerikanen zijn de aanvallers en het is ons recht onvoorwaardelijke stopzetting van de bombardementen te eisen voor de onderhandelingen beginnen.”

(President Johnson zei in zijn boodschap over de State of the Union dat de bombardementen op Noord-Vietnam zullen worden gestaakt als Hanoi zich bereid toont gevolg te geven aan de twee belangrijkste punten van zijn „verklaring van San Antonio”, in september afgelegd, namelijk dat staking van de bombardementen spoedig tot „vruchtbare” besprekingen zal leiden, en dat Noord-Vietnam niet zal trachten voordeel te trekken uit de staking van de bombardementen door zijn militaire potentieel in het zuiden te versterken.)

Verliezen

De Amerikanen hebben vorige week in Vietnam hun zwaarste verliezen sedert een half jaar geleden, namelijk 271 man aan doden. De zwaarste verliezen leden zij vorig jaar mei, toen in één week 337 Amerikaanse soldaten sneuvelden.

De Zuidvietnamese troepen hadden vorige week 257 doden en volgens de Amerikaanse opgaven sneuvelden 221 Vietcong- en Noordvietnamese soldaten.

Radio-Hanoi heeft bekendgemaakt dat donderdag ten noorden van de

V.S. stellen geen nieuwe voorwaarden aan Hanoi

19 JAN 1968

Toelichting Rusk op Johnsons rede

WASHINGTON, 19 jan. — De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, heeft hier gisteren ten stelligste ontkend dat president Johnson in zijn State of the Union nieuwe voorwaarden aan Hanoi heeft ge-

steld voor het stopzetten van de bombardementen. Het was er Washington altijd slechts om te doen geweest dat de vijand „zijn oorlog” beperkt wanneer de V.S. de bombardementen staken in ruil voor onderhandelingen. Het gaat er Washington om, een langdurige periode van praten en tegelijk vechten na een stopzetten van de bombardementen te voorkomen.

Wanneer het noorden bijvoorbeeld het beschieten via de demarcatiezone der mariniers hervat tijdens de on-

derhandelingen kan men, aldus Rusk, niet verwachten dat de V.S. met gebonden handen toezien. Hij ontkende dat er een verandering was gekomen in Johnsons formule van San Antonio, volgens welke een stopzetten van de bombardementen slechts mogelijk is wanneer er hoop is op zinvolle onderhandelingen en de tegenstander geen voordeel trekt uit het stopzetten der bombardementen, een formule waaraan Hanoi's nieuwste aanbod nu wordt getoetst. De formule werd opgesteld om aan het Noordvietnamese bezwaar tegen de vroegere Amerikaanse eis van wederkerige de-escalatie tegemoet te komen.

Bij de critici van de regering hier ontstond gisteren twijfel omdat Johnson woensdag verklaarde dat de tegenstander geen voordeel „moet” hebben, terwijl hij in San Antonio had gezegd dat de V.S. „aannemen” dat deze geen voordeel uit de bomstop zou trekken. Het woord „moet” zou volgens deze critici toch weer op de eis van reciprociteit wijzen.

Belangrijker dan dit gespeel met woorden lijkt echter dat Johnson nu, zonder er een voorwaarde van te maken, meende dat een wapenstilstand het eerste onderwerp van gesprek zou dienen te zijn. In regeringskringen werd al voor Johnsons rede verzekerd dat deze wens verband houdt met de „hoop” die moet ontstaan op vruchtbare onderhandelingen. De reactie van Hanoi op de suggestie tot een gesprek over een bestand wordt dus gezien als de proefsteen voor het ontstaan van Amerikaanse „hoop”, en dus voor de vervulling van de eerste voorwaarde.

Daar intussen is gebleken dat Hanoi bepaald niet in de eerste plaats over een bestand wil praten, lijkt de toestand nog altijd even hopeloos.

Het geharrewar over formuleringen lijkt nu een zuiver propagandistisch stadium bereikt te hebben, al kan men er een soort voor-voor-onderhandelingen in zien. Hanoi gaat het er daarbij, blijkens voortdurende mededelingen aan de pers, vooral om Washington in verlegenheid te brengen terwijl men hier beseft dat deze openbaringen nauwelijks tot echte onderhandelingen kunnen leiden.

Daarom wordt hier ook geen commentaar gegeven op allerlei verklaringen via Franse journalisten van Hanoi's Parijse vertegenwoordiger, die de Noordvietnamese bereidwilligheid mochten aantonen. Men zegt hier over betere en directere bronnen te beschikken en beschouwt de Parijse berichten als propagandistische nymel.

Vrijmoedig commentaar

Zijn voor Hanoi onderhandelingen slechts een voortzetting van de oorlog met andere middelen? Zullen de Noordvietnamezen militair voordeel trekken uit de nieuwe situatie, nadat de Amerikanen de gevraagde prijs voor die onderhandelingen hebben voldaan: het onvoorwaardelijk en definitief staken van hun bombardementen? Of is het Ho Tsj Minh werkelijk ernst met de bereidverklaring van zijn regering tot een gesprek met de regering-Johnson? Uit Johnsons boodschap aan het Amerikaanse Congres blijkt, dat hij de antwoorden nog niet weet op deze vragen.

In zijn jaarlijks overzicht over de toestand van de Unie, de troonrede van de president, is Johnson uitvoerig op de kwestie-Vietnam ingegaan. Hij heeft geen wezenlijk nieuw standpunt gegeven, na de eerdere reacties van minister Rusk op de jongste voorstellen van Hanoi. Hanoi ging in die voorstellen verder, dan in vroegere verklaringen. Maar Amerika wil meer duidelijkheid, zo heeft Johnson nu gezegd. Hij komt Hanoi niet verder tegemoet, maar hij houdt de deur open. Kennelijk vreest hij een tweede Panmoenjon: eindeloos gerekte onderhandelingen die door de communisten worden uitgebuit, zoals ruim vijftien jaar geleden in Korea. Ook met de regeling voor Laos in 1962 heeft de Amerikaanse regering geen gunstige ervaringen. Johnson wil zijn troepen in Vietnam niet in geyaar brengen door een eenzijdig staken van de strijd. Hij voelt zich persoonlijk verantwoordelijk voor de levens van de Amerikaanse soldaten aan het Vietnamese front. Anderzijds staat hij onder sterke binnenlandse maar vooral buitenlandse druk om de bombardementen te staken. Zal hij dat risico nemen?

Het morele prestige van de Verenigde Staten, dat in het buitenland veel geleden heeft, zou hersteld kunnen worden door een moedig vredesgebaar van de Amerikaanse president. Aan Hanoi en de wereld zou duidelijk gemaakt moeten worden, dat het niet aan Washington ligt als er geen einde komt aan de oorlog. Zelfs de geringste kans om dat einde werkelijk te bespoedigen moet door Amerika worden aangegrepen.

De Pueblo in de ijskast, Vietnam op de voorgrond

Het Bevrijdingsfront in het offensief

20-1-68 Grote wk

Het incident met de Pueblo, het Amerikaanse spionagevaartuig, dat net binnen of juist ruim buiten de territoriale wateren van Noord Korea werd aangehouden, is weer van de voorpagina's verdwenen. Het leek er even op dat de V.S., die de aanhouding een „oorlogsdaad" noemden, het schip met militair geweld wilden gaan heroveren. Inmiddels is echter wel duidelijk geworden dat de Amerikanen een diplomatiek offensief, waarvoor vooral de wandelgangen van de Verenigde Naties het aangewezen terrein lijken, verkiezen boven de opening van een tweede front in Azië. Zij zullen terecht tot de conclusie zijn gekomen dat een nieuwe oorlog meer problemen met zich meebrengt dan zij redelijkerwijs kunnen oplossen.

Korea is dus even afgevoerd van de lijst „uitslaande branden". Maar daarmee is niet gezegd dat dit zo zal blijven. Het Pueblo-incident is nog allerm minst afgesloten en kan, zeker als de Noordkoreanen hun dreigement uitvoeren om de bemanning van het schip te gaan berechten, tot nieuwe en heviger opwinding in de V.S. aanleiding geven. Al zou die opwinding weinig gerechtvaardigd zijn. De Noordkoreanen hebben de V.S. te rechter tijd gewaarschuwd dat zij de activiteiten van de Amerikaanse spionageschepen niet zouden dulden. Bovendien bevat de Koreaanse situatie in zichzelf zoveel explosieve elementen dat gevaarlijke ontwikkelingen zich ieder moment kunnen voordoen. De verhouding tussen beide delen van het permanent verdeelde schiereiland is zo slecht dat de relatie tussen West- en Oost

Duïtsland daarbij vergeleken bijna een idylle lijkt. In 1967 heeft de Noordkoreaanse leider Kim Il-Soeng eens verklaard dat hij een nieuwe Koreaanse oorlog vrijwel onvermijdelijk acht en gezegd ermee rekening te houden dat alles wat sinds het einde van de vorige oorlog met zoveel moeite werd herbouwd opnieuw aan de vernietiging zou moeten worden prijsgegeven. Wie zegt dat de Noordkoreanen, als zij van mening zijn dat die oorlog toch moet komen, nu niet het juiste moment daarvoor aangebroken achten; nu de Amerikanen in Zuid Vietnam met handen en voeten gebonden zijn? Terwijl de Zuidkoreanen ook wel eens zouden kunnen redeneren dat nu, op het moment waarop de Amerikanen nog niet, oorlogsmoe, het Aziatische terrein de rug toegekeerd hebben, het gunstigste tijdstip is aangebroken om de hereniging van Korea op Zuidkoreaanse voorwaarden te gaan realiseren.

De Amerikanen kunnen daarmee nauwelijks gelukkig zijn. Het Vietnamese avontuur kost de regering van de VS dagelijks meer hoofdbrekens. De invloed van de oorlog op de Amerikaanse economie wordt steeds sterker voelbaar. „Het zijn niet de kosten van de reguliere uitgaven die een verhoging van de belastingen noodzakelijk maken, maar de kosten van de oorlog in Vietnam," heeft president Johnson verklaard.

Enige tijd geleden hielden Amerikaanse generaals te Saigon, ter verdediging van hun opvatting dat de Cambodjaanse grens geschon- den moest worden, vol dat regering-Ky en Amerikaans leger Zuid

Vietnam zodanig beheersten dat het 't Bevrijdingsfront eigenlijk slechts mogelijk was te opereren in de buurt van de Cambodjaanse grens en de „gedemilitariseerde zone" tussen Noord- en Zuid Vietnam. Die uitspraak was toen al in strijd met de werkelijkheid want op vele plekken werd, door een voortdurend in het offensief zijnd Bevrijdingsfront, gevochten. Maar de laatste dagen is pas goed aange- toond hoe de kaarten liggen. Het Bevrijdingsfront is in staat om, centraal geleid en gedisciplineerd, op vele plaatsen tegelijk toe te slaan. Het is best mogelijk dat de aanvallen die thans overal in Vietnam worden uitgevoerd „afleidingsmanoeuvres" zijn van de grote strijd om Khe Sanh die nog komen moet. Al geloven wij er niets van dat de Noordvietnamezen van Khe Sanh een tweede Dien Bien Phoe willen maken; daarvoor is hun inzicht in het Amerikaanse vermogen te rechter tijd voldoende reserves in te kunnen zetten te groot. Maar hoe het ook zij, de grote aanval op Khe Sanh wordt gevreesd terwijl op allerlei andere punten felle aanvallen worden uitgevoerd. Er kan daaruit worden afgeleid dat, ondanks alle zware verliezen, de slagkracht van het Bevrijdingsfront niet in het minst is aangetast. Men kan er bovendien uit concluderen dat de Amerikaanse inlichtingendienst nog altijd uiterst onbeholpen werkt, want uit niets is gebleken dat de Amerikanen op die aanvallen waren voorbereid. Zou het 't Bevrijdingsfront nu gelukken de Amerikanen tot onderhandelingen te dwingen? Er zijn, hoewel flauwe, tekenen die in die richting wijzen.

Noordvietnamezen jagen achter regeringstroepen in Noord-Laos aan

Cambodja meldt grensschending

Verscheidene duizenden Noordvietnamese soldaten jagen achter Laotische regeringstroepen aan die dezer dagen de strategische enclave Nam Bac in het noorden van het land hebben moeten ontruimen, zo is van betrouwbare zijde te Vientiane vernomen. Men zei dat twaalf Noordvietnamese bataljons — meer dan 4000 man — de vluchtende 2000 man troepen van het Laotische royalistische leger achtervolgen in het gebergte ten noorden van Loeang Prabang.

De regeringstroepen proberen een nieuwe defensielinie op te bouwen ten noorden van Loeang Prabang. Verscheidene honderden militairen van de neutralistische strijdkrachten zijn de stad binnengekomen om haar te helpen verdedigen tegen mogelijke aanvallen van Noord-Vietnamese en (communistiche) Pathet-Laotroepen.

Diplomaten in Vientiane verwachten geen groot offensief tegen Loeang Prabang. Een dergelijke stap zou Noordvietnamese schending van de Geneefse overeenkomst van 1962 (waarbij de neutraliteit van Laos is gegarandeerd) openlijk aan het licht brengen, zo zei men. In militaire kringen houdt men echter wel rekening met aanvallen nu Nam Bac gevallen is.

Met de nederlaag van de regeringstroepen bij Nam Bac zijn grote gebieden in het noorden in handen van de Pathet Lao gevallen. In het zuiden van Laos stelt de Pathet Lao alles in het werk om de rijstooft in handen te krijgen, volgens militaire kringen om Noordvietnamese eenheden die langs de Ho-Tsji-Minhweg naar Zuid-Vietnam trekken te bevoorraden.

De Pathet Lao zou vrachtwagens en andere vervoermiddelen hebben gevonden om de rijst weg te halen. In militaire kring sprak men zelfs van „de grootste buit aan rijst sedert jaren”.

Protest

De Neo Lao Haksat (waarvan de Pathet Lao de militaire arm vormt) heeft bij Engeland en de Sowjetunie als mede-voorzitters van de Geneefse conferenties geklaagd over „herhaalde aanvallen van Amerikaanse imperialisten en hun strooiplokkers in Laos” op gebieden die worden beheerst door de communisten.

Volgens het Noordvietnamese persbureau wordt in de protestnota onder meer gezegd dat Amerikaanse vliegtuigen op 11 januari een bombardement uitvoerden bij Moeong Ngoi waarbij een aantal mensen werd gedood. Rijstvoorraden waren in brand geraakt.

De Noordvietnamese pers ontkent de aanwezigheid van Noordvietnamese troepen in Laos. Volgens een verklaring van het Noordvietnamese persbureau, die door de kranten is gepubliceerd, hebben de Amerikanen en de autoriteiten in Vientiane deze „mythe” in het leven geroepen.

Cambodja

Cambodja heeft vrijdag gezegd dat Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen donderdag 200 meter op Cambodjaans gebied zijn doorgedrongen en drie Cambodjanen hebben gedood en twee gewond. De internationale controlecommissie zou vandaag naar het gebied gaan om een onderzoek in te stellen, aldus een verklaring van het Cambodjaanse ministerie van voorlichting.

Volgens de verklaring deed de grensschending zich voor bij de Cambodjaanse post te Peam Momtea in de provincie Preyveing en werden de invallers

gesteund door vier vliegtuigen. Na veertig minuten hadden zij zich teruggetrokken.

Eerder op de dag had het officiële Cambodjaanse persbureau meegedeeld dat de Verenigde Staten Cambodja opnieuw de verzekering hadden gegeven dat zij al het mogelijke zullen doen om schending van Cambodjaans gebied te vermijden. De Verenigde Staten hadden de Australische ambassadeur verzocht de regering in Phnom Penh te verzekeren dat de Amerikaanse houding met betrekking tot het vraagstuk van de Cambodjaanse grens niet was gewijzigd sedert het bezoek van de Amerikaanse afgezant, Chester Bowles, vorige week.

Vietnam

De Russische pers heeft vrijdag president Johnson ervan beschuldigd dat hij een antwoord op Noord-Vietnams jongste voorstel tot vredesonderhandelingen uit de weg probeert te gaan en uitvluchten zoekt om de oorlog uit te breiden. Deze beschuldiging is geuit in commentaren op Johnsons boodschap over de State of the Union van het partijorgaan Prawda, het regeringsblad Izvestija en het Russische persbureau Tass.

Twee leiders van het Amerikaans Time-Lifeconcern hebben vrijdag een gesprek van twee uur gehad met de Russische premier, Kosigin, die zij „verschrikkelijk ernstig” vonden in zijn verlangen naar een eind van de Vietnamse oorlog.

De twee Amerikanen — hoofdredacteur Hedley Donovan en directeur-hoofdredacteur Hunt — hebben evenwel geweigerd iets te zeggen over het gesprek zelf met de Russische premier.

(Reuter - A.F.P.)

In enkele dagbladen heeft men kunnen lezen dat een algemene staking te Saigon niet is doorgegaan. De arbeiders uit de Zuidvietnamese hoofdstad hadden het werk willen neerleggen uit solidariteit met onder anderen stakende havenarbeiders die de Amerikaanse militairen hadden gedwongen zelf hun oorlogstuig te lossen. Iedere Amerikaanse bom op Noord-Vietnam wordt even nauwlettend genoteerd als elke gesneuvelde strijder van het Bevrijdingsfront. Over de reeds dagen durende havenarbeidersstaking was echter tot dan toe een even nauwlettende stilzwijgen bewaard. We worden voortreffelijk voorgelicht.

209-689888

Er is dezer dagen een zeer juist gerichte actie op gang gekomen. Het Nationaal Comité Vietnam heeft lijsten rondgezonden, waarop handtekeningen kunnen worden verzameld onder de wens, dat onze volksvertegenwoordiging ter gelegenheid van het debat over buitenlandse zaken in februari van de regering zal eisen dat zij op haar beurt van de Amerikaanse regering zal verlangen de bombardementen op Vietnam onvoorwaardelijk en definitief te staken. De lijsten kunnen worden opgestuurd aan individuele kamerleden. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk verschillende parlementarissen worden benaderd.

vk

Russen waarschuwen de Verenigde Staten

„Vijandige acties tegen Cambodja en Laos”

De Sowjetunie zal niet onverschillig blijven tegenover schending van Cambodjaans grondgebied, wat ook het voorwendsel daarvoor zou zijn; de Russische regering hoopt dat de Amerikaanse regering terughoudendheid in acht zal nemen en de soe-

vereiniteit, de onafhankelijkheid en de territoriale onschendbaarheid van Cambodja zal eerbiedigen. zo wordt gezegd in een nota van de Russische regering aan de Verenigde Staten. De inhoud van de nota is donderdag door het Russische persbureau Tass bekendgemaakt.

De nota vestigt de aandacht op het feit dat onlangs in de Verenigde Staten „een vijandige campagne tegen Cambodja en Laos, twee neutrale staten, op touw is gezet”.

Beweerd wordt dat het territorium van deze staten door Vietnamese patriottische strijders zou worden gebruikt. De bedoeling van deze campagne is deze beweringen te gebruiken als rechtvaardiging voor uitbreiding van militaire acties tot Cambodja en Laos, welke uitbreiding thans wordt voorbereid, aldus de Russische nota.

Volgens Tass is de nota enkele dagen geleden te Washington overhandigd.

De door de Verenigde Staten in Vietnam ontketende oorlog, die door de Amerikaanse regering wordt verhevigd en uitgebreid, is een bron van toenemende spanning in Zuidoost-Azië, aldus de nota, waarin voor's diepe bezorgdheid wordt uitgedrukt over de verdere verslechtering van de toestand in dit gebied.

De Amerikaanse regering heeft donderdag de Russische beschuldiging van de hand gewezen. De V.S., aldus een woordvoerder van het State Department, hopen dat Rusland als medevoorzitter van de Geneefse conferentie over Indochina een bijdrage zal leveren ter versterking van de internationale controlecommissie en stappen zal doen om de territoriale onschendbaarheid van Cambodja te verzekeren.

Tito

President Tito van Joegoslavië heeft woensdagavond in Phnom Penh de Verenigde Staten beschuldigd van schending van het Handvest van de Verenigde Naties en van de beginselen van het internationale recht door het Cambodjaanse volk hun wil te willen opleggen. Bij het uitbrengen van een heildronk op zijn gastheer, het Cambodjaanse staatshoofd prins Norodom Sihanouk, zegde Tito de „volle steun” van Joegoslavië toe aan Cambodja, „dat dagelijks aan agressie is blootgesteld evenals aan de dreiging dat de oorlog zich van het naburige Vietnam uitbreidt tot zijn eigen gebied”.

Het Joegoslavische staatshoofd zei ook „de heldhaftige strijd van het Zuidvietnamese volk te steunen en de agressie tegen de Noordvietnamese democratische republiek krachtig te verwerpen”.

Bomaanslag

Op de binnenplaats van het Noordvietnamese consulaat te Vientiane is in de nacht van woensdag op donderdag een bom ontploft, die wat materiële schade heeft aangericht, maar volgens diplomatieke waarnemers de betrekkingen tussen Laos en Noord-Vietnam op het breekpunt heeft gebracht.

Het incident deed zich voor niet lang na een nederlaag van het Laotische leger te Nam Bac, ten noorden van de koninklijke hoofdstad, Loelang Prabang, toegebracht door Noordvietnamese troepen. Van militaire zijde wordt in Vientiane gezegd dat er 15.000 Noordvietnamese militairen in Laos zijn.

De Noordvietnamese zaakgeliastigde te Vientiane heeft donderdag bij het Laotische ministerie van buitenlandse zaken geprotesteerd naar aanleiding van de bomaanslag.

De explosie is volgens sommige Laotische functionarissen het werk van de Noordvietnamese diplomaten zelf. Noord-Vietnam wil de explosie als aanleiding gebruiken voor nieuwe aanvallen op Laotische regeringsposten na de slag om Nam Bac, zo wordt gezegd. Reuter - D.P.A. - A.F.P. - A.N.P.)

riet is me nog niet daadte of dergelijke vage kreten werkelijk inhoud hebben of slechts dienen om de bestaansangst wat te susten. Ook is het maar de vraag of die nieuwe wijn wel in die oude zakken gaat...

nieuwe ronde
15 jan. - 15 febr.
O.M.
Postbus 99 - Amsterdam OKA

zaamheid, dood en hypocrisie vormen dankt werkt Oosthoek met een knappe regie, waarin het lege gegeven karakter krijgt. Jules Hamel geeft de moeilijke, gewelddadige levensgeveler Jan de volle kracht van zijn talent. Zijn prestatie wordt goed begeleid door

Prins Norodom Sihanouk van Cambodja

EEN PRINS BALANCEERT TUSSEN NAPALM OF VREDE

20 jan '68 M

Soms gebeuren er onverwachte dingen in de politiek. Eén daarvan is de manier waarop de heerser van Cambodja, prins Norodom Sihanouk, plotseling een sleutelfiguur is geworden in het ondoorzichtige diplomatieke spel dat de oorlog in Vietnam begeleidt. De Amerikanen zijn er eigenlijk wat ondersteboven van en schijnen voorlopig niet te weten op welke wijze zij deze eigenzinnige prins naar hun hand moeten zetten. Tot nu toe heeft Cambodja naar buiten een angstvallige neutraliteit gehandhaafd die althans in naam door de strijdende partijen werd gerespecteerd, maar Sihanouk gold toch eerder als pro-Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront dan als neutraal. Want bij meerdere gelegenheden heeft hij zich in scherpe bewoordingen uitgesproken tegen de Amerikaanse neiging de oorlog tot grotere

want de prins schept er een genoeg in zijn nietsvermoedende gasten een schop in de handen te duwen om, net als hijzelf, mee te werken aan de opbouw van zijn land. Hij lijkt een soort vertekende, musical-achtige Fidel Castro, met voldoende revolutionair elan om zijn bezieling werkelijk op de bevolking over te dragen, maar dan een revolutionair in een net pak, die tevens saxofon speelt en zakelijk leider is van een populair maandblad. Zo bezien is het nauwelijks verwonderlijk dat de Amerikanen zich afvragen wat voor vlees zij met deze prins nu weer in de kuip hebben, want ondanks zijn voorliefde voor neutraliteit studeren zijn kinderen in Moskou, Praag en Parijs, geen van alle hoofdsteden waar men warm loopt voor de Amerikaanse politiek in Vietnam.

de generaals nauwelijks verklaarbaar. De achtervolging van Vietcong-eenheden heeft alleen maar militaire zin wanneer de verborgen stellingen en schuilplaatsen van de Vietcong ook daadwerkelijk worden bezet. Dat betekent niet enkel een al te rechtstreekse schending van Cambodja's neutraliteit, maar het vereist ook verlenging van de Amerikaanse aanvoerlijnen, het aanleggen van onderkoms en vliegvelden en uitbreiding van de troepensterkte.

omgekeerd

Dat moeten de Amerikanen zelf inmiddels ook hebben beseft, want Johnson heeft inmiddels Chester Bowles als zijn speciale afgezant naar Sihanouk gezonden. Die bespreking heeft op zijn...

no
cor
me
hei
lar
da
er
ex
vo
en
Vi
ei
ti
d
r
h
s
I
e
I
f
l

dreigde daarbij de hulp van China en Rusland in te roepen indien zijn land onder de voet zou worden gelopen.

Toen dan ook in de laatste week van december een aantal Amerikaanse generaals aandrang op het recht van achtervolging op Cambodjaans grondgebied van Vietcong-eenheden die daar bescherming zochten, verwachtte iedereen dat dit tot heftige protesten zou leiden vanuit Phnom Penh, de hoofdstad van Cambodja. Dat is niet gebeurd, integendeel. In een interview met Stanley Karnow van de Washington Post verklaarde Sihanouk dat hij bereid was een Amerikaanse missie te ontvangen om de gerezen problemen te bespreken. De toon waarin die uitnodiging was vervat, was zo tegemoetkomend dat tal van Amerikaanse commentatoren uit dit interview de conclusie hebben getrokken dat Sihanouk bevreesd is geworden door een toenemende invloed van China in Noord-Vietnam in zijn land en nu bezig was aan een grote politieke ommezwaai.

sprongen

Hier zal de wens wel de vader van de gedachte zijn, want de Amerikanen moeten zich langzamerhand wel de meest eenzame politieagenten ter wereld voelen. Weliswaar vocht Sihanouk in 1953 tegen communistische infiltranten in zijn land, maar dat maakt hem beslist niet tot een anti-communist. Sihanouk heeft er eenvoudig belang bij dat zijn land duurzaam gevrijwaard blijft van oorlogsgeweld en om dat te bereiken zal hij zonodig bereid zijn tot meerdere diplomatieke sprongen dan hij nu ten beste heeft gegeven. Verwonderlijk is dat nauwelijks. Jaren van vrede hebben Cambodja vergelijkenderwijs een redelijke welvaart gebracht die in alle opzichten stabiliserend heeft gewerkt. De bevolking is betrekkelijk dun, de grenzen met Vietnam en Laos zijn lang, het leger klein. Cambodja zou zich in geen enkel opzicht werkelijk kunnen verzetten tegen welke binnendringer dan ook. En de hulp van anderen bij het verdrijven van die indringer is nauwelijks een aanlokkelijk perspectief, want afgezien van het binnenhalen van de oorlog betekent het ook het einde van de onafhankelijkheid die om meer dan alleen maar democratische redenen door de Cambodjanen zo op prijs wordt gesteld.

Anders dan veelal in de omliggende landen het geval is en waar de populatie de gebruikelijke smeltkroes van rassen en stammen is, bestaat de kern van de Cambodjaanse bevolking uit de Khmers die zich ook onder de Franse overheersing altijd hebben weten te handhaven en die niet weinig trots zijn op de waarde van hun eeuwenoude cultuur waarbij vergeleken de westerse beschaving een eendagsvlieg is. Dat betekent ook weer niet dat de resultaten van die westerse beschaving zonder meer worden afgewezen. Zonder enige hulp van welk land dan ook zoekt Cambodja naar een voorzichtige aanpassing bij het moderne wereldbeeld zonder dat het oorspronkelijke karakter verloren gaat.

In de enkele, bijna elegante steden, gebouwd in de Franse koloniale stijl, zijn de duizenden kaalgeschoren monniken onder hun parasols een integrerend deel van het stadsbeeld, maar tegelijkertijd ontwerpt Sihanouk de choreografie voor het Staatsballet, schrijft muziek die de hiltladder bestijgt, filmt en speelt toneel of werkt als de minste van zijn onderdanen aan de nieuwe projecten die een betere bevoeling van de rijstvelden moeten waarborgen. Dat laatste doet hij zelfs zo intensief dat buitenlandse ambassadeurs zijn uitnodigingen altijd met enige wantrouwen tegemoet zien.

Vietcong-basis

Wat zijn nu eigenlijk de feiten die de Amerikaanse generaals ertoe hebben gebracht de goedkeuring te vragen om Vietcong-eenheden te mogen achtervolgen tot op Cambodjaans grondgebied? Bop Hope, misschien de meest reactionaire komiek die de VS bezitten, zei onlangs tijdens een optreden in Pleikoe: "... en dan te bedenken dat we hier zitten te lachen op 20 km afstand van de grootste Vietcongbasis: ... Cambodja." Ook de Amerikaanse inlichtingendienst en de legerbulletins spreken opeens over grote ondergrondse opslagplaatsen en ziekenhuizen aan de andere kant van de grens, over ondergrondse kazernes en het gebruik door de Vietcong van minstens een tiental Franse vliegvelden langs de grens. Maar de getallen spreken een minder opgewonden taal. Dezelfde generaals die nu om hot pursuit roepen, hebben nog maar kort daarvoor de cijfers bekendgemaakt die op deze Vietcong-eenheden betrekking hebben. In 1966 zouden circa 10.000 guerrilla's zich van tijd tot tijd terugtrekken op Cambodjaans grondgebied. Die cijfers dateren uit de zomer. Anderhalf jaar later, eind 1967, zou dat aantal gestegen zijn tot 20.000. Op het eerste gezicht lijkt dat heel wat, maar wie het door de Amerikanen zelf uitgegeven kaartje ziet waarop de concentraties zijn aangegeven, ziet dat dit aantal is uitgemeerd over de volledige grens tussen Cambodja en Zuid-Vietnam, met uitzondering van een stuk ter breedte van ca 120 km in de omgeving van Locninh, bijna loodrecht boven Saigon. Dan blijft er een grens over ter lengte van ongeveer 900 km waarachter die 20.000 Vietcong-soldaten zijn uitgesmeerd, dat is nu bepaald geen concentratie waar je koud van wordt.

Bovendien hebben de Amerikanen in die anderhalf jaar hun troepensterkte opgevoerd tot rond een half miljoen, afgezien van de Zuid-Vietnamezen. Het spreekt vanzelf dat, om aan die druk het hoofd te bieden, ook de eenheden van de tegenstander in aantal en kracht toenamen. Ook in verder militair opzicht is dat plotselinge verlangen van

eigenaardige resultaten opgevoerd, want terwijl eerst de VS de hoop hadden dat Cambodja een "beperkte achtervolging" zou toestaan, heeft nu omgekeerd de VS aan Cambodja de garantie gegeven dat de Cambodjaanse grenzen zullen worden gerespecteerd in ruil voor het zenden van Cambodjaanse troepen naar 't grensgebied die de Vietcong-eenheden zullen "verzoeken" hun grondgebied te verlaten. Een vreemde formulering, die in elk geval aantoonde dat Sihanouk onder geen enkele voorwaarde bereid is met wie dan ook in oorlog te raken. Ik houd het er voorlopig op dat het diplomatieke offensief tot het openen van onderhandelingen, uitgaande van Hanoi, de VS er van weerhoudt om in dit gebied werkelijk tot actie over te gaan, ook al omdat de er mee gepaard gaande kosten aan mensenlevens en geld Johnsons juist weer iets stijgende populariteit geen goed zullen doen.

Het is merkwaardig om te zien hoe iedereen in het westen zich thans verbaast toont over de vredespoging van Hanoi: stopzetting der bombardementen gevolgd door onderhandelingen. Het is niet de eerste maal dat Hanoi onderhandelingen heeft aangeboden met geen andere voorwaarde dan deze, en telkens hebben de Amerikanen laten weten dat hun inlichtingen aantoonde dat de vredespogingen van Hanoi niet werkelijk gemeend waren omdat er geen concessies tegenover stonden. Wat zouden zij eigenlijk willen? Moet de Vietcong haar bombardementen op Illinois en Texas soms stopzetten?

verwachtingen

Niettemin schijnen de hernieuwde pogingen van Hanoi, waarbij de minister van buitenlandse zaken van Cambodja, Norodom Phourissara, een grote rol speelt, verwachtingen te hebben gewekt over een spoedige vrede. Die verwachting is gebaseerd op de uitzichtloosheid van de oorlog voor beide partijen en op speculaties over de dood van Ho Tsjie Min; de veronderstelde onenigheid in Noord-Vietnam zelf, waarbij net als in Amerika een groep "duiven" en "haviken" zou zijn ontstaan en op bij de Vietcong gevonden documenten waarin Noord-Vietnam de guerrilla's spoedige vredesonderhandelingen in 1968 zou hebben beloofd.

Maar inmiddels heeft Dean Rusk ten aanzien van de onderhandelingen andermaal zijn beruchte eigenaardige eisen gesteld. Eén daarvan is de vraag wanneer de tegenstanders zouden willen beginnen met de onderhandelingen, dat wil zeggen hoelang na het stopzetten van de bombardementen en daaraan is de eis gekoppeld dat de vijand de pauze in de bombardementshandelingen niet zal misbruiken door militaire posities te verstevigen. Bijna iedere commentator in ons land zal die eis wel weer met zoveel mogelijk begrip aan de lezers doorgeven. Ik aarzel niet om het een doelbewuste poging te noemen om de onderhandelingen opnieuw in een zo vroeg mogelijk stadium af te breken. In de eerste plaats is het een eis waarop doeltreffende controle nauwelijks mogelijk is. In de tweede plaats zal er toch niemand zo gek zijn om te veronderstellen dat tijdens mogelijke onderhandelingen een half miljoen Amerikanen de tijd pakerend en zuiwend zullen doorbrengen. Ook zij zullen stellingen verbeteren, hun greep op veroverde gebieden verstevigen, reparaties uitvoeren, troepenconcentraties verplaatsen en wat er verder aan militaire handelingen te bedenken valt, afgezien van de bombardementen.

Ik heb er dan ook weinig hoop op, maar ongelijk te krijgen zou mij nooit welkomer zijn dan in dit geval.

W. GILSEN

20 jan 68 Lms

De redaktie is in het nummer van 6 januari overgegaan tot vroegtijdig Dow-trappen. Dow Chemical U.S.A. produceert napalm voor Vietnam. Dow Terneuzen NV maakt polystyreen « het meest wezenlijke bestanddeel voor de napalm ». « Polystyreen is inderdaad ook voor andere doeleinden te gebruiken. Maar het blijft de vraag of er niet in het verleden scheepsladingen met polystyreen naar de VS zijn gegaan. »

Twee kanttekeningen :

1. In Vietnam wordt per jaar ongeveer 20.000 ton napalm gebruikt. Een scheepslading — een ongedefinieerd begrip — stel ik op 10.000 ton.
2. Chemische handboeken maken het zeer onwaarschijnlijk dat polystyreen iets met napalm heeft uit te staan. Napalm is bezine-gelei. Polystyreen is een harde plastic. U kent het als citroenstamper — doorgaans tonicstamper genoemd — en als achterlicht.

Wat mij betreft : scheepsladingen polystyreen naar Vietnam.

TITO OP BEZOEK

Sihanouk opnieuw boos op Amerika

PHNOMPENH, 20 jun. (Reuter) — President Tito van Joegoslavië, die thans een officieel bezoek aan Cambodja brengt, heeft gehoord hoe zijn gastheer, het Cambodjaanse staats­hoofd Prins Norodom Sihanouk, de Verenigde Staten ervan beschuldigde cynisch beloften te negeren en het recht te blijven opeisen, militaire operaties op Cambodja's grondgebied te beginnen. De prins zei het te betreuren, dat zo weinig landen „deze schandelijke arrogantie en deze minachting voor een woord van eer” hadden veroordeeld.

Deze verklaring van prins Sihanouk werd gedaan tijdens een diner ter ere van de Joegoslavische leider en sloeg op het bezoek van vorige week van president Johnsons afgezant Chester Bowles aan Cambodja ter bespreking van het vraagstuk van het gebruik van Cambodjaans gebied als vluchthaven door uit Vietnam komende Noordvietnamese en Vietcongtroepen. (Na zijn besprekingen met Bowles had prins Sihanouk gezegd, dat de VS beloofd hadden de Cambodjaanse grenzen te eerbiedigen en al het mogelijke te doen om schending van deze grenzen met Vietnam te verhinderen).

TITO OP BEZOEK

Sihanouk opnieuw boos op Amerika

PHNOMPENH, 20 jun. (Reuter) — President Tito van Joegoslavië, die thans een officieel bezoek aan Cambodja brengt, heeft gehoord hoe zijn gastheer, het Cambodjaanse staats­hoofd Prins Norodom Sihanouk, de Verenigde Staten ervan beschuldigde cynisch beloften te negeren en het recht te blijven opeisen, militaire operaties op Cambodja's grondgebied te beginnen. De prins zei het te betreuren, dat zo weinig landen „deze schandelijke arrogantie en deze minachting voor een woord van eer” hadden veroordeeld.

Deze verklaring van prins Sihanouk werd gedaan tijdens een diner ter ere van de Joegoslavische leider en sloeg op het bezoek van vorige week van president Johnsons afgezant Chester Bowles aan Cambodja ter bespreking van het vraagstuk van het gebruik van Cambodjaans gebied als vluchthaven door uit Vietnam komende Noordvietnamese en Vietcongtroepen. (Na zijn gesprekken met Bowles had prins Sihanouk gezegd, dat de VS beloofd hadden de Cambodjaanse grenzen te eerbiedigen en al het mogelijke te doen om schending van deze grenzen met Vietnam te verhinderen).

De oorlog in Vietnam

20/11/68/92

De tijd dat de oorlog in Vietnam voor de Amerikaanse burger iets was dat „ver van ons bed ligt” is voorbij. In steeds meer gezinnen brengt deze uitzichtsloze strijd rouw en ontzetting. Alleen al in 1967 sneuvelden 7842 Amerikanen in een land, waarvan ze vijf jaar geleden nog amper wisten dat het bestond. Het aantal gewonden lag nog veel hoger: 61.994. Sinds 1963 hebben in totaal meer dan zestienduizend, voor het merendeel jonge Amerikanen in Zuid-Vietnam het leven gelaten. Ruim honderdduizend anderen liepen verwondingen op. Een niet onaanzienlijk deel andere gewonden zal zijn verdere leven als invalide moeten slijten.

SCHENDING VAN GENEEFSE AKKOORD

Noordvietnamezen rukken op in Laos

VIENTIANE, 20 jan. (Reuter) — Verscheidene duizenden Noordvietnamese soldaten jagen achter Laotiaanse regeringstroepen aan die dezer dagen de strategische enclave Nam Bac in het noorden van het land hebben moeten ontruimen, zo is van betrouwbare zijde in Vientiane vernomen.

Twaalf Noordvietnamese bataljons — meer dan 4000 man — hebben de vluchtende 2000 man troepen van het Laotiaanse royalistische leger achtervolgd in het gebergte ten noorden van Loeng Prabang.

De regeringstroepen proberen een nieuwe defensielinie in te richten ten noorden van Loeng Prabang en verscheidene honderden militairen van de neutralistische strijdkrachten zijn de stad binnengetrokken om haar te helpen verdedigen tegen mogelijke aanvallen van Noordvietnamese en (com-

munistische) Pathet Lao-troepen. Diplomaten in Vientiane verwachten geen groot offensief tegen Loeng Prabang. Een dergelijke stap zou Noordvietnamese schending van de Geneefse Overeenkomst van 1962 (waarbij de neutraliteit van Laos is gegarandeerd openlijk aan het licht brengen. In militaire kringen houden men echter wel rekening met aanvallen nu Nam Bac gevallen is.

Met de nederlaag van de regeringstroepen bij Nam Bac zijn grote gebieden in het noorden in handen van de Pathet Lao gevallen. In het zuiden van Laos stelt de Pathet Lao alles in het werk om de rijstooft in handen te krijgen, om Noordvietnamese eenheden die langs de Ho Tsji-Minh-weg naar Zuid-Vietnam trekken te bevoorraden. De Pathet Lao zou vrachtwagens en andere vervoermiddelen hebben gevorderd om de rijstweg te halen.

Henry Cabot Lodge, leider van de Amerikaanse delegatie bij de vredesbesprekingen in Parijs, heeft gisteren gesproken met de Zuidvietnamese ambassadeur in Parijs, Pham Dang Lam (r.)

Zaterdag begint in Parijs het gesprek over Vietnam

Van onze correspondent

PARIJS, 22 jan. — Zaterdag pas zal de eerste officiële zitting plaatshebben van de rondetafelconferentie over Vietnam. Hanoi en het Bevrijdingsfront hadden veel eerder willen beginnen, terwijl de Amerikanen moeite hadden Saigon ervan te overtuigen dat uitstel tot volgende week overdreven was. Er zullen zestig afgevaardigden aanwezig zijn, vijftien van ieder der vier delegaties, zoals Hanoi zegt, of dertig van iedere kant, zoals Saigon het noemt. Het komt in ieder geval op zestig gedelegeerden neer.

De vertegenwoordigers van Washington en Saigon hebben gisteren de wens uitgesproken dat er voortaan serieus zal worden gewerkt en dat er niet meer aan propaganda zal worden gedaan. De woordvoerder van Saigon maakte daarop zelf inbreuk op deze regel door de pers zijn mening te geven over het vlaggeincident van zondag toen een vlag

van het Bevrijdingsfront twaalf uren lang heeft gewapperd van een toren van de Notre Dame.

Hij noemde het incident een misbruik maken van de Franse gastvrijheid en een onttering en beschadiging van een historisch en godsdienstig gebouw.

De vertegenwoordiger van het Bevrijdingsfront antwoordde hier onmiddellijk op dat deze beweringen van alle grond ontbloot waren, een vuile laster, een laaghartige provocatie, bedoeld om de sympathie te verminderen van het Franse volk voor het Bevrijdingsfront. Het Front, zo zei hij, weet van de hele vlagge-affaire niets af.

Politiechef vervangen

Inmiddels verneemt AFP in Saigon dat de chef van politie in Saigon, Tran Van Sat, vandaag bij decreet van de Zuidvietnamese premier en op verzoek van kolonel Tran Van Hai, hoofd van de nationale veiligheid is vervangen.

Sat, wiens carrière bij de politie teruggaat tot de Franse tijd in Indochina, was de opvolger van kolonel Nguyen Van Luan, die in juni 1968 door een raket uit een Amerikaanse

helikopter tijdens het tweede Vietcongoffensief van mei en juni 1968, werd gedood.

Sat wordt vervangen door Trang Si Tan, waarnemend hoofd van de nationale veiligheidsdienst.

Officieel wordt als motief voor de vervanging opgegeven een reorganisatie van de politie. Bovendien zal Tran Van Sat nieuwe taken toegewezen krijgen bij de leiding van de nationale veiligheidsdienst.

Tragische vergissing

Amerikanen doodden

21 Zuidvietnamezen

168 [CENTRUM]
SAIGON, 22 jan. — Door een vergissing van de Amerikaanse luchtmacht hebben zaterdag 21 Zuidvietnamese houthakkers het leven verloren terwijl eenzelfde aantal gewond raakte. De houthakkers bevonden zich op ongeveer 15 km van de Cambodjaanse grens in een gebied waarin volgens Zuidvietnamese instructies geschoten mag worden op alles wat beweegt.

Toen een Amerikaans verkenningsvliegtuig de mannen had waargenomen en hen als „Vietkong-leden had geïdentificeerd”, werd het gebied de gehele dag door artillerie en jachtbommenwerpers bestookt. Pas toen Amerikaanse infanteristen het terrein kwamen „zuiveren” werd de vergissing ontdekt. Amerikaanse hefschroefvliegtuigen voerden de gewonden en doden weg.

Het Amerikaanse blad „Washington Post” meldde zondag dat de Verenigde Staten langs de Ho Tsji-Minh-route in Laos een geheim waarschuwingssysteem aanbrengen om de infiltratie van Noordvietnamese troepen tegen te gaan. Volgens de „Post” kost het project 3 miljard gulden en behelst het „ingewikkelde” apparaatjes die personen op kilometers afstand kunnen waarschuwen en vrijwel onzichtbaar zijn.

Zuid-Vietnam en zijn bondgenoten hebben besloten het Tet-(nieuwjaars) bestad de volgende week te bekorten tot 36 uur, het kortste geallieerde Tetbestand de volgende week te bekorten. Zuid-Vietnam bekendgemaakt zich te houden aan een bestand van 48 uur. Het bestand zal 29 januari om 18.00 uur ingaan en tot 31 januari 6 uur

Premier Kosigin naar New Delhi

Premier Kosigin van de Sowjetunie gaat deze week naar New Delhi, waar hij donderdag wordt verwacht. President Tito van Joegoslavië zal dan ook in de Indiase hoofdstad zijn. Waarschijnlijk zullen Kosigin, Tito en premier Gandhi van India van gedachten wisselen over het Vietnamese conflict en de positie van Cambodja, waar Tito op het ogenblik verblijft. (A.F.P.)

Z.-Vietnam beperkt het „Tet”-bestand

Hanoi vraagt stap van VS

SAIGON — De Zuidvietnamese regering heeft besloten het door haar aangekondigde tweedaagse bestand voor het Vietnamese nieuwjaar Tet met twaalf uur te bekorten. Het bestand zal nu slechts duren van 18.00 uur op 29 januari tot 06.00 uur op 31 januari.

President Ngoejen Van Thieu zei vorige week maandag dat zijn regering nooit meer een bestand in de Vietnamese oorlog zou verlenen, zoals nog tijdens de westerse jaarwisseling was gebeurd in antwoord op een beroep van paus Paulus om van 1 januari een dag van vrede te maken. Volgens de president had de Vietcong in de twaalf uur die erbij waren gekomen het bestand zesmaal geschonden. Het tweedaagse bestand met Tet was al in beginsel aanvaard, maar de kwestie moest nog met de bondgenoten besproken worden, zei Thieu toen.

De Vietcong heeft bekendgemaakt dat ze ter gelegenheid van Tet de strijd een week zal staken.

Noord-Vietnam heeft zaterdag laten weten dat het nu een concrete stap van de V.S. verwacht om te komen tot een eervolle vrede in Vietnam en dat het ogenblik voor de Amerikanen is aangebroken om te pogen onvoorwaardelijk een einde te maken aan de bombardementen en alle andere oorlogshandelingen. Deze verwachting wordt uitgesproken in een artikel in *Quando in Han Dan*, het orgaan van het Noordvietnamese volksleger, dat ondertekend

is door Commentator, een pseudoniem dat doorgaans gebruikt wordt door bevoegde autoriteiten.

Door een vergissing van de Amerikaanse luchtmacht hebben 21 Zuidvietnamese houthakkers het leven verloren terwijl eenzelfde aantal werd gewond.

De houthakkers bevonden zich op ongeveer 15 km van de Cambodjaanse grens in een gebied waarin volgens Zuidvietnamese instructies geschoten mag worden op alles wat beweegt. Toen een Amerikaans verkenningsvliegtuig de mannen had waargenomen en hen „als Vietcongliden had geïdentificeerd”, werd het gebied de gehele dag door artillerie en jachtbommenwerpers bestookt. Pas toen Amerikaanse infanteristen het terrein kwamen „zuiveren” werd de vergissing ontdekt. Amerikaanse hefschroefvliegtuigen voerden de gewonden en doden weg.

Radio-Peking meldt dat de Chinese luchtmacht zaterdag een automatisch bestuurd Amerikaans verkenningsvliegtuig heeft neergeschoten boven de Chinese provincie Joennan die aan Vietnam, Laos en Birma grenst.

„STOP BOMBARDEMENTEN”

22 JAN 1973 P

Hanoi wacht op gebaar VS

Geen voorwaarden stellen

HANOI, 22 jan. (Reuter, UPI) — Noord-Vietnam heeft de Verenigde Staten laten weten dat Washington niet het recht heeft te verwachten dat de communisten de wapens neerleggen als Amerika de bombardementen op het Noorden stopzet. „De beëindiging van de Amerikaanse bombardementen moet onvoorwaardelijk gebeuren”, aldus het standpunt van Hanoi. Het verwacht nu een concrete stap van Amerika om tot een eervolle vrede in Vietnam te komen.

Deze verwachting wordt uitgesproken in een artikel in „Quando in Han

Dan”, het orgaan van het Noordvietnamese volksleger, dat ondertekend is door „commentator” een pseudoniem dat doorgaans gebruikt wordt door bevoegde autoriteiten. In het artikel wordt er verder op gewezen dat president Johnson zich koppig heeft getoond in zijn „State of the Union” boodschap waarin hij „weer schaamte loos voorwaarden heeft gesteld”.

Waarnemers menen dat uit dit artikel blijkt dat Hanoi nog steeds een duidelijk en nauwkeurig antwoord verwacht op het initiatief, genomen door de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken, Ngojen Doei Trinh. Deze zei op 29 december dat Hanoi met Amerika zal gaan praten na de onvoorwaardelijke stopzetting van de Amerikaanse oorlogshandelingen tegen Noord-Vietnam. De deur voor een gesprek tussen de Amerikanen en Noord-Vietnamezen schijnt dus nog steeds open te zijn.

De Zuidvietnamese regering heeft besloten het door haar aangekondigde tweedaagse bestand voor het Vietnamese Nieuwjaar „Tet” met twaalf uur te bekorten. Het bestand zal nu slechts duren van 18.00 uur op 29 januari tot 06.00 uur op 31 januari. De Vietcong heeft bekend gemaakt dat ze ter gelegenheid van „Tet” de strijd een week zal staken.

Eenheden van VS op Cambodjaans 23 JAN 68 NRL grondgebied

Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen zijn vorige week donderdag tijdens een aanval door de Vietcong ruim zestig meter op Cambodjaans grondgebied doorgedrongen, zo heeft de woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken in Washington, McCloskey maandag meegedeeld.

De Verenigde Staten hebben Cambodja laten weten het incident te betreuren. De grensoverschrijding was niet opzettelijk geschied en niet met vijandige bedoelingen jegens Cambodja, aldus de woordvoerder.

McCloskey voegde eraan toe, dat de Amerikaans-Zuidvietnamese patrouille uit zelfverdediging de grens was overgestoken, na een zware aanval van le-

den van de Vietcong, die zich niet alleen aan de Zuidvietnamese, maar ook aan de Cambodjaanse kant bevonden. Twee Amerikaanse en vier Zuidvietnamese soldaten werden gedood en eveneens een aantal gewond, zo zei McCloskey.

Van Cambodjaanse zijde was vrijdag meegedeeld dat Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen 200 meter op Cambodjaans grondgebied waren doorgedrongen en drie Cambodjanen hadden gedood. McCloskey liet toen weten dat de zaak werd onderzocht.

Het incident was het eerste in zijn soort sinds het bezoek aan Cambodja van Chester Bowles, de afgezant van president Johnson, die het staatshoofd prins Norodom Sihanouk, heeft verzekerd dat de Verenigde Staten de grenzen van Cambodja zouden respecteren. (Reuter)

Elke twee weken 25 Jan 70 een deserteur

Amerikanen via Amsterdam naar Parijs

(Van onze verslaggever)

AMSTERDAM, 23 jan. — Eenmaal in de één à twee weken passeert een Nederlandse auto met een Amerikaanse deserteur de Belgische grens. Dit gebeurt bij voorkeur tijdens de drukke weekeinden, omdat de controle bij de grens dan minder scherp is. Het doel van de reis is Parijs.

De heer Ton Regtien, de woordvoerder van de Nederlandse organisatie, die Amerikanen, die om politieke reden desertieren opvangt en naar de Franse hoofdstad brengt, geeft toe dat de frequentie van de ritten naar Parijs hoger is dan voorheen.

„Eind '66 begin '67 werd ook geregeld met deserteurs naar Parijs gereden. Toen in april, me bekend werd dat de deserteurs in Parijs geen gevaar liepen verlieten zij de dienst meestal meteen in Parijs. De laatste paar maanden komt Parijs echter niet zo veel meer in aanmerking als verlostad.”

— In Stockholm kunnen de deserteurs politiek asiel krijgen. Waarom dan toch nog naar Parijs?

„De weg naar Zweden gaat via Duitsland en het is niet makkelijk de deserteurs door dat land te vervoeren. Bij voorkeur gaan ze dus naar Parijs.”

— Toonden veel Nederlanders zich bereid deserteurs te helpen?

„We hebben met zo'n honderd te maken gehad. Zo nu en dan helpt er een. De deserteur krijgt gratis verblijf en onderdak. Ook de benzine voor de reis naar Frankrijk moet soms worden betaald. Maar meestal heeft hij zelf geld bij zich. Als men rekent dat bij zo'n grote Vietnam-demonstratie vijf-tienduizend mensen lopen, dan is het wel duidelijk dat veel meer hulp te krijgen is.”

— Een deserteur helpen is strafbaar?

„Het geven van verblijf aan een buitenlander in eigen huis moet, naar de letteren der wet, worden opgegeven aan de politie. Ze kunnen dit natuurlijk niet naleven, want zoveel mensen hebben wel eens een „buitenlandsgast” in huis. Het bureau zou constant vol staan.”

— Kan een gearresteerde deserteur worden uitgezonden?

„Volgens het Navo-verdrag kan dat alleen als een in ons land geleverde deserteur hier gepakt wordt. Of hij moet in functie zijn in ons land. Maar het is makkelijker hem de grens over te zetten onder het motto: Zonder middelen van bestaan.”

— Waarom wordt de proef niet genomen om voor een deserteur politiek asiel in ons land te krijgen, zoals in Zweden?

„Het risico is vrij groot. Op desertie staat in Amerika vijf tot tien jaar. Het is geheel niet duidelijk hoe men hier zal reageren. Op de vragen die hierover aan de minister zijn gesteld kwam een vaag antwoord. Ik hoop dat een kamerlid een vraag gaat stellen waar wel een duidelijk antwoord op moet komen.”

— In Zweden durfde men het wel.

„Dat komt omdat een commissie van vier man daar de regering adviseert of een visum al dan niet verstrekt moet worden. Zo'n advies wordt vrijwel altijd opgevolgd. Voor men tot een officieel verzoek overging, heeft men deze commissie informeel gepolst. Toen bleek dat drie van de

TON REGTIEN

vier man een positief advies zouden geven.”

— Kan gesproken worden over een Nederlandse organisatie die deserteurs helpt?

„Nee, in feite zijn we niet georganiseerd. De mensen die daartoe bereid zijn worden per geval ingeschakeld. Wij krijgen er hier die in Duitsland hun beslissing nemen. Via via worden we met hen geconfronteerd. Drie maanden lang hebben we met onze picket-line voor het Amerikaanse consulaat deserteurs opgevangen. Sommigen hebben we gewoon op straat aangesproken. Dat liep soms wel eens uit op een pak slaag. Dan is er als contactadres de S.J. (Socialistische Jeugd)”.
Bij de ondervraging van een deserteur voor de NCRV-televisie wordt gesproken over een deserteur, die in Duitsland gezocht werd wegens doodslag. Het gaat toch uitsluitend om

militairen die op politieke grond desertieren?

„Uiteraard. We moeten geen avonturiers hebben. Of militairen die iets op hun geweten hebben en door desertie een veroordeling trachten te ontlopen.”

Heeft u het gevoel in de gaten te worden gehouden nu u zich in het openbaar over dit soort zaken uitlaat?

„Doordat ik mezelf in het openbaar als woordvoerder poneer houd ik mij natuurlijk wel buiten het eigenlijke werk. Na de eerste berichten over de hulp aan deserteurs in Amsterdam heeft Hartsuiker (officier van justitie) een onderzoek ingesteld. Dat leek mij meer een goed gebaar tegenover de instanties. Ze hebben toen alleen bij de NCRV op de stoep gestaan om er film te mogen zien. Ik heb wel het gevoel dat er op het ogenblik een striktere hotelcontrole is.”

Is het waar dat de anti-draft organisatie (anti-opkomst organisatie) militairen in het leger injiltreert om anderen tot desertie aan te sporen?

„Er is geloof ik bij het Amerikaanse leger geen lectuurverbod. De mensur van die organisatie kunnen daarom goed materiaal over de oorlog binnen de kazerne brengen. Eén van de aanhangers, Richard Perrin kent het gevolg van die activiteit. In ford Sels in Oklahoma kreeg hij dertig dagen zwaar omdat hij zonder verlof pasje was uitgegaan. Normaal wordt daar zwaar niet voor gestraft.”

Zeer nauw betrokken bij de hulpverlening aan deserteurs is Jan Blok. Op de vraag of gesproken kan worden over een organisatie die de deserteurs helpt zegt hij:

„Wij voeren een soort guerrilla. De deserteurs worden op georganiseerde wijze geholpen. U kunt eigenlijk zelf antwoord op de vraag geven.”

FONS VAN WESTERLOO

Grote slag verwacht in Z.-Vietnam

SAIGON, 25 jan. (AFP, Reuter) — Er zijn sterke aanwijzingen dat Noord-Vietnam zich voorbereid op een grote veldslag, die de inleiding moet vormen tot een massaal offensief om de noordelijke provincies van Zuid-Vietnam te veroveren en hiermee de Verenigde Staten aan de conferentietafel te dwingen.

Het middelpunt van de Noordvietnamese activiteiten is gelegen bij de grensstad Khe Sanh. Hier hebben de Noordvietnamezen een troepenmacht van ongeveer veertigduizend man samengetrokken, terwijl ook sterke artillerieafdelingen zijn aangekomen. De Amerikaanse - inlichtendienst heeft gemeld dat Noordvietnamese tanks langs de Ho Tsji Minh-route naar het zuiden worden gedrugeerd. Men vermoedt dat zij zich bij de troepenmacht rond Khe Sanh willen voegen.

De afgelopen nacht heeft zware Noordvietnamese artillerie een urenlang bombardement uitgevoerd op de Amerikaanse stellingen bij Khe Sanh, waar vijftuizend mariniers liggen ingegraven. De beschieting was zo hevig dat de Amerikanen gedwongen waren de buitenste verdedigingsgordel te verlaten. Volgens overlopers wordt het offensief door de Noordvietnamese minister van defensie, de legendarische generaal Giap, persoonlijk geleid.

Ook de Amerikanen zijn nu bezig versterkingen naar de grens te dirigeren. Een bataljon mariniers (1500 man) is reeds naar het grensgebied overgevlogen terwijl een cavaleriebrigade van 5000 man vandaag op het strijdtoneel wordt verwacht. Nog meer troepenafdelingen zullen volgen. Sommige waarnemers zijn ervan overtuigd dat maandag het Noordvietnamese offensief van start zal gaan. Indien dit inderdaad het geval is wordt dit de grootste veldslag die sinds het vertrek van de Fransen (1954) in Vietnam is geleverd.

Veldslag bij Khe Sanh begonnen met beschieting

25 Jan 66 NRC

De Noordvietnamese strijdkrachten die zich hebben geconcentreerd in het noordwesten van Zuid-Vietnam zijn vannacht een groot offensief begonnen tegen de Amerikaanse mariniersbasis te Khe Sanh.

De Noordvietnamezen, wier sterkte door Amerika wordt geschat op 20.000 à 40.000 man en die, naar verluidt, worden geleid door de Noordvietnamese minister van defensie, generaal Giap de overwinnaar van Dien Bien Phoe hebben vannacht de 5.000 mariniers op de basis gedurende drie uur beschoten met artillerie en raketten.

Er zijn nog geen gegevens bekend over de resultaten van deze beschieting en met name niet over de vraag of het vliegveld van Khe Sanh, dat de enige verbinding voor de mariniers met de buitenwereld vormt, is vernield of beschadigd.

Khe Sanh ligt 30 kilometer ten zuiden van de grens tussen Noord- en Zuid-Vietnam en 8 kilometer van Laos.

De Zuidvietnamese president, Nguyen Van Thieu, heeft vandaag gezegd dat Noord-Vietnam onder toenemend druk zal worden geplaatst indien het zijn „agressie” voortzet.

In een speciaal artikel in het Pekingse Volksdagblad wordt een beroep gedaan op de volken van Indochina (Noord- en Zuid-Vietnam, Cambodja en Laos) om een verenigd anti-Amerikaans front te vormen. (Reuter)

WILSON bereikte niets in Moskou

Felle ruzies in het Lagerhuis

(Van onze correspondent *6/1/74*)

LONDEN, 25 jan. — „Ik wil niet naar Korea, hoor Harold”, riep vannacht een eenzame demonstrant spottend tot de Engelse premier in 10 Downing Street. Wilson arriveerde laat bij zijn ambtswoning na zijn driedaagse reis naar Moskou, waarover hij vanavond in het Lagerhuis een verklaring zal afleggen. In de Russische hoofdstad heeft Wilson kort voor zijn vertrek al laten blijken, dat geen opmerkelijke resultaten zijn bereikt. Niemand verwacht hier dat hij het parlement veel te vertellen zal hebben.

De geprekken in Moskou zijn voornamelijk gegaan over Vietnam, waarbij Wilson en de Russische leiders hebben getracht uit te vinden op welke wijze hun standpunten het dichtst bij elkaar komen. Wilson die binnenkort een bezoek brengt aan president Johnson in Amerika had geen commentaar op het Pueblo-incident in Korea. Wel heeft het Britse ministerie van buitenlandse zaken een verklaring uitgegeven, waarin met grote nadruk wordt gesteld, dat Engeland het kapen en opbrengen van schepen in internationale wateren ten sterkste afkeurt.

Wilson kan vandaag direct de draad van de moeilijkheden, die hij voor zijn vertrek naar Moskou voor even liet vallen, weer opnemen. Hij zal bijvoorbeeld het verhaal moeten aanhoren van zijn minister van gezondheid, Robinson, die van de plaatselijke Labourpartij in St. Pancras North, waartoe hij behoort, de dringende eis kreeg voorgelegd direct af te treden. Dit in verband met de maatregelen voor de sociale voorzieningen, die ook hun rol spelen in de massale bezuinigingspolitiek van de regering.

Deze politiek werd gisteren in het Hogerhuis door de Lords scherp veroordeeld. De stemming bracht de regering Wilson een duidelijke neder-

PREMIER WILSON

laag. Maar veel opwinding veroorzaakte dat niet. Opwinding was er wel in het Lagerhuis, waar conservatieven en socialisten elkaar stevig in de haren vlogen over de defensie. Sir Alec Douglas-Home lanceerde een daverende aanval op minister Healey, die bleek en ontdaan tegenover hem zat.

George Brown kreeg het aan de stok met de conservatieve leider Heath, nadat deze hem ervan had beschuldigd dat hij de Britse defensie saboteert. Brown antwoordde in het rumoerige Lagerhuis: „Dit soort smerige taal brengt u nergens. En bovendien de heer Heath weet heel wat meer van sabotage, dan ik ooit te weten zal komen.”

Giap in het offensief

25 JAN 66 NRC

DE SPANNING in Oost-Azië neemt toe. Het incident met de Pueblo, het Amerikaanse spionageschip, dat dezelfde rol vervulde als de vele Russische vissersschepen in de buurt van geallieerde vloten, is het meest spectaculair, maar meer dan een incident is het toch niet. Ernstiger zijn de verwachtingen van Amerikaanse officieren in Zuid-Korea, dat dit jaar het begin zal zien van guerrilla-activiteiten in Zuid-Korea. Op de bijeenkomst van de wapenstilstandscommissie in Panmoenjon beschuldigde de Amerikaanse admiraal John Smith het Noordkoreaanse regime ervan, „een voortdurende campagne van provocatie, sabotage en moord” te voeren.

Het toenemende aantal incidenten in Zuid-Korea zou volgens waarnemers wijzen op de mogelijkheid van een guerrilla, waarbij sommige Amerikanen menen, dat het de bedoeling van Noord-Korea is zijn zuidelijke buur te dwingen troepen uit Vietnam terug te trekken. Ook zonder dat het tot een guerrilla zou leiden, kan men een toenemen van de spanning registreren.

Toenemende spanning ook in Zuid-Vietnam, waar het communistische leger in het noordwesten bij de grens van Laos actief is geworden. Een zware beschieting met artillerie van de Amerikaanse stellingen bij Khe Sanh zou de inleiding kunnen zijn van heftige gevechten.

HOEWEL men de moeilijkheden van de communisten in Vietnam niet mag onderschatten, er zijn toch voldoende aanwijzingen om te vrezen, dat zij de komende maanden tot een grootscheepse intensivering van de oorlogvoering overgaan.

Geruime tijd hoort men al wel uitspraken van Amerikaanse kant, dat de Vietcong grote moeilijkheden heeft bij de recrutering. Naar aanleiding bijv. van het opduiken van Noordvietnamese soldaten in het gebied van de delta van de Mekong, verklaarde een Amerikaanse generaal, dat dit een „wanhoopsdaad” van de vijand was in verband met de moeilijkheden met de recrutering.

Majorca
 M
 R
 A
 B
 K
 L
 G
 Z
 M
 F
 B
 N
 G
 B
 P
 L
 B
 L
 A
 K
 O
 S
 H
 Z
 E
 T
 D
 E
 V
 I
 D
 A
 -
 -
 h
 W
 -
 ne
 m
 w
 e
 s
 s
 Lu
 i
 en
 zu
 ge
 za
 oo
 m
 oo
 vo
 se
 de
 dr
 ce
 de
 id
 id
 id
 id
 u
 d

tot de dienst geprest. Maar tegelijk moest de generaal toch toegeven, dat het totaal van de vijandelijke macht in de delta sinds 1965 maar weinig was verminderd en dat de vijandelijke bewapening was verbeterd.

Blijft de toestand in de delta, het volkrijkste deel van Zuid-Vietnam, in feite stabiel, het gevaar dreigt vooral in het noorden, waar geregelde Noordvietnamese troepen in actie zijn, ondanks de moeilijkheden die de Amerikaanse bombardementen het achterland bereiden.

Het vorige jaar heeft het Noordvietnamese leger in het noordelijkste gebied van Zuid-Vietnam een grote activiteit getoond. Verspreide aanvallen waren het weliswaar, maar met het duidelijke doel de Amerikaanse eenheden van het kastje naar het muurtje te krijgen in de hoop hen te dwingen tot een strategische terugtocht. Dat is niet gelukt, de mariniers hebben zich in een aantal kampen dicht bij de gedemilitariseerde zone vastgebeten. Dat de Amerikanen hiermee een militaire blunder hebben begaan, wordt thans algemeen gevoeld, maar een terugtocht zou ernstige psychologische schade toebrengen, meent men.

* * *

IN EEN nabeschouwing over de campagnes van vorig jaar schrijft Denis Warner in het Amerikaanse blad The Reporter, dat men de wintercampagne moet zien als voornamelijk verkennend van aard. Zoals Giap in 1952 experimenteerde met een frontale aanval op de Franse post Nasam en zodoende ervaring opdeed voor de aanval op Dien Bien Phoe in 1954, zo heeft hij vorige winter in het noorden van Zuid-Vietnam geëxperimenteerd. Hij heeft hierbij bevonden, dat zijn bewapening onvoldoende was.

Aan het einde van de wintercampagne in mei hadden de fors versterkte Amerikanen zich van een aantal belangrijke posities meester gemaakt. De zomercampagne, die zich voor een deel ten zuiden van deze versterkte posities afspeelde, bracht als voornaamste ontwikkeling de verbetering van de communistische wapenen. Nauwkeuriger raketten met grotere draagwijdte brachten grote schade toe o.a. aan het vliegveld van Danang. Ander nieuw geschut hield de stellingen bij de gedemilitariseerde zone onder vuur. Guerrilla-eenheden bleken ook over eigen artillerie te beschikken.

Dat alles heeft er, naar Warner schrijft, toe geleid, dat het moreel van de Zuidvietnamese troepen aanzienlijk is gedaald en dat de medewerking van de bevolking af is gaan laten. Doordat de Amerikanen gebonden waren, was het terrein voor de guerrillastrijders vrijer en de veiligheid in de dorpen ging sterk achteruit.

De verliezen van de communisten zijn hoog geweest, maar toch nog niet zo hoog, dat generaal Giap nu niet een sterke macht met moderne bewapening in de bergen bij Khe Sanh kan concentreren. Hij deinst niet terug voor de strijd van grotere eenheden die kenmerkend is voor de derde fase van de guerrilla: de geregelde strijd.

Ij dwingt hier de Amerikanen zich op de verdediging van deze moeilijk gelegen post te concentreren, waardoor de bescherming in het achterland verzwakt. Ook wanneer het offensief van Giap hier mislukt, dan nog valt de schade niet te overzien.

clark cliff

EEN KOELE HAVIK OP PENTAGON

Washington heeft een nieuwe minister van defensie. De moeilijkste, maar ook de machtigste post na die van McNamara is van McNamara in andere handen overgegaan. Wat voor handen? Zijn het de klauwen van de havik, of de pooten van de koele havik? Clark Clifford (62) heeft zelf een antwoord gegeven op deze vraag. Tot journalisten zei hij na zijn benoeming op 19 januari: „Ik ben me er niet bewust van dat ik onder een van deze vogelkundige indelingen val”. Niettemin

Niet dat deze aanpak met de komst van Clifford wezenlijk zal veranderen. Maar wél zal de leiding van het Pentagon op een politiek handiger manier verlopen dan tijdens McNamara, die voor de politieke aspecten heeft met de benoeming van Clark Staten een kleine meerderheid vormt. De president, aanvoelend dat op het kwame vertrouwen „leeraren vervangen heeft door een be-

koele havik.

Drs J. ARTS

denoren dapa... en...
bommen op Vietnam. Hij is de

27)

ford

29/68
NL

le president zelf,
tjes van de duif?
p vrijdagmiddag
wordt hij door

tegelijkertijd waakzame oog van het
episcopaat. Want, zoals kardinaal Al-
frink in zijn openings toespraak zei:
"...de bisschoppen (hebben) ver-
trouwen gehad in de geloofsgemeen-
schap die aan hun zorgen is toever-
le gaan. Tijdens deze bijeenkomsten
pen in de Nederlandse kerk te lijf
heid om de vele communicaatop-
geilijkertijd een uitstekende gelegen-
meesters. Zelfs enkele technici, zoals
sen, vormingsdeskundigen en burge-
de katholieke arbeiders. De twee voor-

toezicht journalisten „een gematigde havik“ genoemd. Wie is Clark Clifford?

Harry S. Truman, president van de Verenigde Staten van 1945 tot 1953, zou dat het beste kunnen vertellen. Want het was de advocaat Clark Clifford die in 1948 de architect werd van Trumans verkiezingscampagne, nadat hij door de dood van Roosevelt het vice-presidentschap had verwilderd voor de post van president. Truman, „de kleine man uit het volk“, van wie de massen alleen maar wisten dat hij „zou proberen zijn best te doen“ verdroeg tegen de voorspellingen van Gallup in de republikeinse handiaat Tom Dewey, begin november 1948. Een jaar eerder had Clark Clifford, advocaat uit Missouri die door Truman in 1946 naar Washington was gehaald, een scherpe analyse gemaakt van de Democratische partij, en tevens van de manier waarop Roosevelt als president actief was geweest om oppositie van de verkiezingen te winnen. Roosevelt hield in 1940 nog maar twee inspectie-reizen. Clifford oordeelde in 1947: „Al bezetsteerden de oppositie en de pers ook nog zo zeer met politieke karikaturen van deze man, het volk trok zich daar weinig van aan, want het zag vooral het hoofd van de staat, die bezig was met een uitoefening van zijn plichten.“ In 1948 nam Truman, en men stond verbaasd hoe weinig invloedrijk hij bleef, een mijlpaal voor de verkiezingen, want het volk was direct zichtbaar op een president. Van 1947 tot 1949 maakte Clifford officieel als adviseur het Witte Huis.

Hij had zich in die jaren naar voren kunnen wettigen als één van de „achtbare“ politici die het gezicht-waarden van de Verenigde Staten bepalen. Maar in plaats daarvan bouwde hij een juridischkantoor op dat hem veel geld bracht, en waardoor hij niet het volle gewicht van de risico's en van de oepsameniaar bij de volkpolitiek hoefde te dragen. Zo werd hij lid van de niet-officiële politieke society in Washington, steeds in contact met het centrum van de macht zonder er de last van te ondergaan. Clifford werd geboren in Kansas, maar groeide op in studeerde in St. Louis, Missouri, de staat waarvoor Truman aanvankelijk senator was. In 1948 werd hij als reserve-officier van de marine naar het Witte Huis getrokken, eerst om als opvolger van Samuel Rosenmans op te treden als „pfefferwriener“, tekeuterijver voor de redevoeringen van Truman. Spoedig werd de nog jonge advocaat juridisch adviseur van de president in arbeidsconflicten (arbeidsrecht is zijn specialisme). Hij was de man die de politiek opstelde tegen de laatste grote zwijverkerstaling van arbeidersleider John L. Lewis. Hij werkte samen met generaal Nimitz en admiraal Sherman van de National Security Act van 1947, waaraan de militaire departementen eindelijk bij elkaar gevonden werden (In het in 1947 goet gekonink vijfdegebouw het Pentagon) en waarvoor de centrale inlichtingendienst,

met de naam CIA, gegrondvest werd. Toen Truman eenmaal het koers was in 1948, werd Clifford de aristocratische, elegante (slank, ruim 1 meter 80) advocaat de strate van 's presidents raadgever. In de vijftiger jaren bouwde hij zijn juridische praktijk uit die in enkele jaren een van de voornaamste van de Amerikaanse hoofdstad werd: tot vorige week waren zijn cliënten onder andere General Electric, Standard Oil of California, Hughes Tool (Hughes is waarschijnlijk de grootste particuliere onderneming in de Verenigde Staten). Hieraan kan men het moderne Amerika aflezen: de maatschappij-ondernemingen hebben in Washington juristen nodig die over uitstekende relaties met de centrale regering beschikken. Die regering immers is de grootste opdrachtgever van het land en van de wereld. En de productie op-

drachten komen juist van het ministerie van defensie, waarvan Clark Clifford thans het hoofd is. Daarom heeft hij zijn advocatenpraktijk algeheel naar de pers zal hij. De enige cliënt die ik thans nog heb zijn de Verenigde Staten“.

varkensbaai

Zodra John Kennedy zijn president gekozen was riep hij de hulp van Clifford — die ook een van zijn persoonlijke advocaten was geweest — in, om de „machtsvername“ na Klemehower oepel te laten verlopen. Na de politieke ramp van de mislukte Amerikaanse invans in de Cubaanse „Varkensbaai“ in 1961 benoemde de president hem tot lid van de commissie die de CIA in het vervolg moest controleren. De CIA immers lagte het aard te versterken als hoofdvantwoordelijke (op het praktische vlak) van de mislukking. De laatste jaren is Clifford voorzitter van deze controle-commissie geweest. Een andere dienst aan Kennedy bewees hij was onderhandelaar tussen de president en de staalindustrie bij het conflict om de prijverhogingen in 1961-1962. Tijdens het bewind van Johnson, sinds november 1963 werd dezelfde lijn voortgezet. Omstandig de schommelingen in het loon van de huidige president — er was voor 1962 een duidelijke verkoeling tussen beiden bespeelbaar — is Clark Clifford

voortdurend één uit het „afstemings“ van herenieuw juristen geweest die voor de president zijn opgetreden als adviseur. Anders leden van dit driemaatschap: James H. Duvall, die in 1964 voorzitter werd van een commissie, tot aland gekomen in samenwerking tussen Washington en Porto Rico om de toekomst van dit „ongewest“ van de Verenigde Staten in latere jaren te stellen; en Abe Fortas, die thans lid is van het Hoogste Gerechtshof. In feite is het sinds 1964 een „overmanschap“ geweest, want het zijn Clifford en Fortas geweest die als „troostbroedsters“ moesten optreden als er delicate opdrachten uit te voeren waren, of schakelingen uit de weg te ruimen.

Maar zoveel gevoel had. De diplomaatiese adviseur is voor de president een prettiger adviseur. Zo nu en dan belt Johannes Clifford op met de vraag „maar ik kommen niet“, en de gastheer zorgt dan dat in zijn naam in Kensington (Maryland) vertrouwde vrienden aanwezig zijn om tijdens een goed diner informeel met elkaar te praten. Clifford houdt van sociale contacten, ook op politiek niveau, en zal zeker geen kluisenaar in het huis van het Pentagon worden, en geen dagen van twaalf uren maken zoals zijn voorganger. Als logisch deeler minder schuldig dan zijn voorganger, zal Clifford makkelijker grip krijgen dan McNamara op alle machinerieën van de militaire hiërarchie en vooral van het congres. Daar lag een van de zwakke zijden van Robert McNamara.

Clifford de harkten de wind uit de ruien (de vleugels) genomen. Hade Vietnam-politik als Member Rivera („Defensie is nu in goede handen“) en John Sherman Cooper („Hij is een bijzonder geschikte man“) toen geadjikt. Senator J. William Fulbright, tegenstander van Johnsons Vietnam-politiek, kan het niet verdeden brengen dan: „Zeker heeft hij bijzonder steunschappen“. De progressieve New York Times was ruitig in haar beoordeeling, het weekblad Newsweek hield afstand, het conservatieve Time keekte een mild kijkmans en was zo voorzichtig om de naam „CIA“ of de namen van de duce cliënten in Cliffords advocatenpraktijk niet te vermelden.

Een uitgekookte politieke zet, Clifford is vakman in de kwestie hoe een president van de Verenigde Staten deel kan nemen aan de verkiezingscampagne, zonder zich te „verlagen“ tot een ordinaire politicus en met gebruikmaking van het aureool van president. Clifford is de elegante, gewetensvolle vertegenwoordiger van het moderne Amerika: de hechte combinatie van de maatschappij-ondernemingen met het nationale bewind, in uitgewogen verstandigheid, met nuances, beschaafd. Hij zal de gewone dingen goed doen. Tot die gewone dingen behoren napalen en fragmentatie-bommen op Vietnam. Hij is de koude havik.

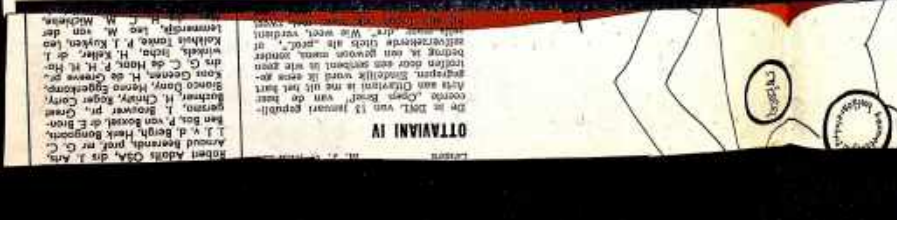
handiger

Er is een groot verschil tussen de karakteren van Robert McNamara en zijn opvolger Clark Clifford. Er zal trouwens een groot verschil zijn tussen McNamara en iedere opvolger, de nieuwe president van de Verenigde Staten — Clifford zal voor de president juist een large van irritatie zijn zoals McNamara dat van nature was: diens stijl immers had een brusk element, en vooral een gascitelijk overwicht, dat maar al te gauw als een soort stille veldslag kon worden ervaren. McNamara was een lacijs wensschappelijke geest, die zonder a prioris de problemen van de strategie in het atoom-tijperk te lijf ging. Niet dat deze naspok met de Somal van Clifford wenselijk zal veranderen. Maar wil zal de leding van het Pentagon op een politiek handiger manier verlopen dan tijdens McNamara, die voor de politieke aspecten

uitgekookt

Maar boven alles heeft Lyndon Baines Johnson een vernuftige, soemmenig bezegen uitgekookte politieke zet gedaan, door deze gascitlijke havik te benoemen. Een havik is hij en de pers. Hij was de man die met keulen de argumenten tegen een verlies van de bombarsementsoepes met Karamis 1965 adviseerde. Sindsdien is de president van zijn (Cliffords) politiek overtuigd. McNamara twijfelde in toenemende mate aan de bombars-strategie. De New York Times zal, dat de president een „erlijante twijfelaz vervangen heeft door een bewijwame vertrouweling“.

De president, vermoedend dat op het ogenblik „rechts“ in de Verenigde Staten een kleine meerderheid voort heeft met de benoeming van Clark

OTTAWIANS
 De De Dert, van 13 januari geadjikt...
 Robert Adams, C.M., D.S. A...
 Arnold Bennett, geadjikt met C. C...
 Ben Bot, P. van Boven, of E. Bion...
 Burton, I. Bowyer, J. Coen...
 Daniel O'Connell, geadjikt met...
 F. van G. de G. van G. van G...
 H. van G. van G. van G. van G...
 J. van G. van G. van G. van G...
 K. van G. van G. van G. van G...
 L. van G. van G. van G. van G...
 M. van G. van G. van G. van G...
 N. van G. van G. van G. van G...
 O. van G. van G. van G. van G...
 P. van G. van G. van G. van G...
 Q. van G. van G. van G. van G...
 R. van G. van G. van G. van G...
 S. van G. van G. van G. van G...
 T. van G. van G. van G. van G...
 U. van G. van G. van G. van G...
 V. van G. van G. van G. van G...
 W. van G. van G. van G. van G...
 X. van G. van G. van G. van G...
 Y. van G. van G. van G. van G...
 Z. van G. van G. van G. van G...

27-1-66 Groen

Twijfels bij een „Troonrede”

„Het oog wil ook wat” is een zegswijze, die vooral in de Amerikaanse politiek opgeld doet. Het is dan ook te begrijpen, dat president Johnson, toen hij zijn „troonrede” moest uitspreken, zijn laatste State of the Union voor de verkiezingen, nog meer aandacht besteedde aan zijn uiterlijk dan normaal al het geval is. Uit de Amerikaanse pers hebben we opgemaakt dat hij een feilloos gesneden kostuum droeg, een bril had opgezet zonder randjes waardoor hij op enige afstand een beetje aan Roosevelt deed denken en zijn haar op een nieuwe manier had laten knippen, waardoor zijn dos wat grijzer was dan gewoonlijk en licht golvend naar achteren viel. Misschien heeft Johnson met zijn toespraak grote indruk gemaakt. Maar de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Oe Thant, nam veel van deze indruk weg toen hij de situatie in Vietnam aan een koele analyse onderwerpend, van de ideeën van de Amerikaanse president niet zo verschrikkelijk veel heel liet.

Nu ging de State of the Union natuurlijk niet alleen over de oorlog in Vietnam en de situatie in de wereld. Veel ook werd gezegd over de binnenlands-politieke situatie, die lang niet zo rooskleurig is als Johnson aan het begin van zijn ambtstermijn hoopte. Over een „Great Society”, het destijds door Johnsons ontvouwde paradijselijke toekomstvisioen wordt niet meer gesproken. Het ministerie van defensie blijft verschrikkelijk grote sommen verslinden: er is een stijging van de defensiebegroting met 1.2 miljard dollar tot een totaal van

25.7 miljard, meer dan de Verenigde Staten over een periode van 153 jaar, van 1789 tot 1942, aan defensie uitgaven. Johnson wil, in verband met de algemene stijging van de uitgaven voor de regering (in totaal 10.4 miljard) de belastingen verhogen en het reizen van Amerikanen in het buitenland wat inperken. De gouddekking van de dollar wil men opheffen terwijl geen projecten zullen worden aangevat waaraan enorme kosten ten grondslag moeten worden gelegd. Men acht het niet waarschijnlijk dat aan de inflatie een einde zal komen; in de volgende vijftien maanden zullen de prijzen met 5.5 pct. stijgen. Aan de strijd tegen de werkloosheid zal de Amerikaanse regering 2.1 miljoen dollar uitgeven. Het geld zal gebruikt worden voor scholing en men rekent erop dat 500.000 van de in totaal 1 miljoen ongeschoolde werklozen hierdoor in de toekomst werk zullen kunnen vinden.

Het is overigens merkwaardig dat Johnson met een grote boog heenliep om Amerika's belangrijkste binnenlandse vraagstuk, dat der groeiende tegenstelling tussen de blanke en zwarte bevolking. Indirect sprak hij daarover natuurlijk wel. Toen hij het had over de ongeschoolde werklozen dacht hij in de eerste plaats aan de negerbevolking. Toen hij sprak over de noodzaak allerlei krotwijken te saneren dacht hij aan de negergetto's. En toen hij vroeg de FBI met 100 man te mogen uitbreiden deed hij dat met het oog op de door hem verwachte uitbreiding van het negerverzet. Maar het woord „neger” kwam Johnson evenmin over de lippen als de uitdrukking „zwarte Amerikaan”.

Voor ons is echter op dit ogenblik belangrijker wat Johnson over de buitenlandse politiek, en met name het Vietnamese vraagstuk, te berde te brengen heeft. De vooruitgang

heeft, zoals gezegd, enkele uren na Johnson, de Amerikaanse voorstellen en ideeën als volmaakt irreëel van de hand gewezen. Het idee om de stopzetting van de bombardementen te koppelen aan een vermindering van het aantal Noordvietnamese soldaten in Zuid Vietnam achtte hij onaanvaardbaar voor Hanoi: tegen 500.000 Amerikanen zijn er in Zuid Vietnam slechts zo'n 50.000 Noordvietnamezen. Bovendien zou, aldus Thant, Noord Vietnam geen „staakt het vuren” voor Zuid Vietnam kunnen afkondigen omdat dan de Amerikaanse bewering, dat de strijd in het zuiden vanuit Hanoi geleid wordt, zou zijn bewezen.

Thant heeft zich dan ook opnieuw uitgesproken voor een onvoorwaardelijke stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam, het bijeenroepen van een nieuwe Geneefse conferentie (te vergelijken met die in 1954) waarop de akkoorden die destijds in dezelfde plaats bereikt werden als uitgangspunt zouden worden gehanteerd.

De Noordvietnamezen op hun beurt hebben Thant minstens gedeeltelijk gevolgd door de huidige Amerikaanse voorstellen als de zoveelste Amerikaanse zwendel van de hand te wijzen.

Bewijst dit alles dat onderhandelingen in de naaste toekomst zijn uitgesloten? Er is een aantal mensen die zulks inderdaad denken. Zij beschouwen de benoeming van Clark Clifford tot minister van defensie als versterking van de „haviken” in het Pentagon, zien in de plannen om de „McNamara-lijn” (waardoor de Noordvietnamese infiltratie moet worden afgegrensd) tot diep in Laos door te trekken als een tweede aanwijzing in dezelfde richting, beschouwen de dreiging tegen Cambodja in hetzelfde kader en geloven, ten slotte, dat zelfs het incident bij de kust van Korea, het

neemt een zeer duidelijk anti-Ame- rikaans standpunt in, maar ook Noorwegen en Denemarken hebben zich kritisch uitgelaten.

Het is opmerkelijk dat vlak nadat Engeland zijn besluit tot terugtrek- ken genomen heeft, premier Wilson naar Rusland is gevlogen voor overleg met premier Kosygin, over- leg juist over de belangrijkste we- reldproblemen. Will de Britse eerste- minister hiermee nadrukkelijk aan- tonen dat Engeland nog lang niet uitgespeeld is op het wereldtoneel? Van de gesprekken tussen Wilson en Kosygin viel bij voorbaat reeds weinig te verwachten. De Russische leiders verwijten de Labourrege- ring haar steun aan de Ameri- kaanse politiek. Aan de vooravond van Wilsons bezoek kritiseerde de Izvestia de politiek van de rege- ring Wilson in scherpe bewoorden- gen en speciaal het opportunistisch karakter ervan werd gekelid. Tif- dens de gesprekken herinnerde Kosygin zijn Britse collega's het aan de geringe Engelse invloed. Kosygin zei dat als Engeland wer- kelijk vrede wilde in Vietnam, pre- mier Wilson de Amerikaanse rege- ring moest vragen de bombardee- ringen op Noord-Vietnam stop te zetten. Uitgerkend op het moment dat Washington Engeland beschul- digt van verraad, deserte en vlucht voor politieke verantwoordee- lijkheid, adviseert Kosygin de La- bourregering een matigende in- vloed te gaan uitoefenen

Het ziet er naar uit dat Engeland de komende tijd slechts een zeer ge- ringe activiteit op het gebied van de buitenlandse politiek kan ont- plooiën. De binnenlandse proble- men vragen alle aandacht van Wilson en zijn ministers. Er moet een economisch saneringsprogram- ma uitgevoerd worden. Het verzet tegen de regeringsmaatregelen is groot en niet alleen van ionserva- tieve zijde. Ook de Linkervleugel van de Labour Party rebelleert, met name tegen de bekoring op de so- ciale voorzieningen. Er wordt reeds gesproken over mogelijke plaatsvervangers voor Wilson. De voor zijn politieke bestaan. Het is mogelijk dat zijn reis naar de Sow- jet-Unie en zijn besprekingen met Kosygin een poging zijn zijn ge-

ontwikkeling. Engeland was al lang niet meer de wereldmacht, die het pretendeerde te zijn.

De wereldkaart vertoonde al een aantal jaren niet meer het aaneen- gesloten rode oppervlak dat in be- tere tijden het trotse Britse imperi- um voorstelde. In Afrika en Azië waren de koloniën onafhankelijk geworden. In de vorm van het Ge- menebest bleef nog enige tijd de oude band tussen moederland en vroegere koloniën bewaard. En met zijn garnizoenen op verschillende plaatsen trachtte Engeland nog in- vloed uit te oefenen in andere delen van de wereld. "Onze macht en onze invloed zijn niet beperkt tot Europa," verklaarde premier Wilson anderhalf jaar geleden.

De Britse aanwezigheid in Zuid- oost-Azië was goed beschouwd een stilzwijgende steun voor Amerika. De voornaamste rechtvaardiging voor de handhaving van Britse troepen was hun "vredebewarende taak". Voor Amerika was de Britse aan- wezigheid echter vooral een psy- chologische steun, een dekking in de rug: Amerika was tenslotte niet alleen in Azië. Engeland mocht dan zijn taak niet in de eerste plaats zien als een onderdeel van de in- darmingspolitiek tegen China, in- dien de handhaving van Britse troepen was hun "vredebewarende taak". Voor Amerika was de Britse aan- wezigheid echter vooral een psy- chologische steun, een dekking in de rug: Amerika was tenslotte niet alleen in Azië. Engeland mocht dan zijn taak niet in de eerste plaats zien als een onderdeel van de in- darmingspolitiek tegen China, in- dien de handhaving van Britse troepen was hun "vredebewarende taak".

benoemde Johnson bemoedigend. Niettemin zijn de VS bereid onmid- dellijk vredesonderhandelingen te beginnen en de bombardementen stop te zetten als er enige hoop zou bestaan dat de onderhandelingen vrucht zullen dragen. Johnson her- haalde hiermee een voorstel dat hij reeds september vorig jaar, in San Antonio, gedaan had. Oe Thant

de doen met onvoorziene omstan- digheden? Zoals drastisch finan- cieel-economisch optreden van een bevriend socialistisch premier in het buitenland? Daar is geen kruid tegen gewassen. Men kan nog zulke akkoorden sluiten, men zal nooit stromingen kunnen binden tot on- voorwaardelijke steun onder alle gesterten. Voor pleitbezorgers van stembusafspraken — waarvan geen kwaad woord intussen — toch iets om over na te denken.

De Britse premier Wilson heeft, na gesprekken met de Russen, ver- klaard dat de weg naar vrede in Vietnam misschien minder lang is dan velen vrezen. Laten we voor één keer optimist zijn: Misschien heeft Wilson gelijk.

Volgens berichten bereiden de Noordvietnamezen momenteel een gigantisch offensief voor dat van de in het noorden van Zuid Vietnam gelegen basis Khe Sanh een nieuw Dien-Bien-Phoe moet maken; ook al weer om de Amerikanen tot onderhandelingen te bewegen.

dat tweederde van de Amerikaanse militairen die in Korea sneuvelden, in die periode het leven lieten. Als men dergelijke waarschuwingen tegen onderhandelingen meent te moeten laten horen mag geconclu- deerd worden dat er naar alle waarschijnlijkheid serieus aan onderhandelingen wordt gedacht.

spionageschip, onderdeel is van een Amerikaans plan om de oor- log uit te breiden, dan wel moet dienen als Amerikaans argument te meer om in Vietnam tot het uiter- ste te blijven doorvechten. Maar wellicht is het een uitvloeisel van een breder communistische politiek die erop gericht is het Amerika op verschillende plaatsen in Azië moei- lijk te maken teneinde de VS naar de conferentietafel te dwingen. Is er dus toch kans op vredesbespre- kingen? De toenemende onrust onder de Zuidvietnamese gene- raals in Saigon geeft aan dat de Ver. Staten, met de verkiezingen voor ogen, wel eens niet zo afkerig meer zouden kunnen zijn van on- derhandelingen als voorheen. Dat de Noord-Vietnamezen onderhande- len willen hebben ze meer dan eens duidelijk gemaakt; mits de bom- bardementen op hun land worden stopgezet. Steeds meer kan men voorts in de VS horen dat het in Korea twee jaar duurde voordat de onderhandelingen tot vrede leidden,

WOUTER GORTZAK

CONTRIBUTORS INDIENEN

REDAKT

Cambodja is geen domino-steen

27-1-68 GROENE

Hoe is de situatie met betrekking tot uw grenzen?

Ambassadeur: Op zichzelf zouden er geen moeilijkheden behoeven te zijn, hoewel de huidige grenzen willekeurig en ten nadele van Cambodja zijn getrokken. Een deel van Zuid-Vietnam bijvoorbeeld heeft vroeger integraal deel uitgemaakt van het koninkrijk Cambodja en er wonen daar nog altijd zo'n miljoen Cambodjanen. In Thailand zijn er zelfs twee miljoen.

Verwacht u in de toekomst moeilijkheden tussen Vietnam en Cambodja dan wel tussen Vietnam en Thailand vanwege deze Cambodjaanse minderheden?

Ambassadeur: Het hangt ervan af wat onze landgenoten in Thailand en Zuid-Vietnam willen. Onze regering heeft gevraagd de huidige grenzen te erkennen. Hoewel wij het recht zouden hebben delen van Zuid-Vietnam en Thailand op te eisen prefereren wij het ter bevordering van de vrede in dit gebied van dergelijke aanspraken af te zien. Alles wat we momenteel vragen is Cambodja binnen zijn huidige grenzen te erkennen.

Norodom: We hebben de regering van Zuid-Vietnam gevraagd het recht van onze burgers op het Cambodjaans staatsburgerschap te erkennen.

Ambassadeur: Vroeger hebben we ons inderdaad gereserveerd betoond. Bijvoorbeeld op de conferentie van Genève hebben we voorbehoud gemaakt in verband met bepaalde rechten die wij met betrekking tot Zuid-Vietnam meenden te hebben. Maar nogmaals: voor de vrede in het gebied en de onderlinge verzoening hebben we onze bureaus voorgesteld de huidige grenzen te erkennen. De regering van Noord-Vietnam en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront hebben deze voorstellen onmiddellijk aanvaard. Zoals u weet zijn de regering van Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam de enige en authentieke vertegenwoordiger van het Vietnamese volk. Deze vertegenwoordigers hebben de huidige grens erkend en verklaard dat deze beschouwd moet worden als de internationale grens tussen Cambodja en Vietnam. Wat Thailand betreft: op dit ogenblik weigert dit land de grenzen te erkennen, hoewel deze zijn vastgesteld bij internationale overeenkomsten.

Dat is bevestigd tijdens de Conferentie van Washington in 1946 en opnieuw door het Internationale Gerechtshof in 1962. Met Thailand

bestaan er eigenlijk geen grensproblemen en de regering van de VS weet dat best omdat één van de verdedigers van het Cambodjaanse standpunt voor het Internationale Hof de vroegere Amerikaanse minister van buitenlandse zaken Dean Acheson was. De Amerikanen weten dus best dat er tussen Thailand en Cambodja geen problemen bestaan.

Norodom: Het Verdrag van Washington werd, zoals de naam al zegt, in de hoofdstad van de VS gesloten. Het is dus ondenkbaar dat de Amerikanen dit verdrag niet zouden kennen.

Ambassadeur: Nu de grens met Laos. De minister van buitenlandse zaken uit het kabinet van Souvanna Phouma heeft in een brief, in 1964 gezonden aan zijn Cambodjaanse collega (en dat was ik), bevestigd dat er tussen Laos en Cambodja geen grensproblemen bestaan. Onze grenzen liggen dus duidelijk en precies vast en het heeft ons dus zeer verrast dat sommige mogendheden tot nu toe geen officiële verklaring hebben willen afleggen waarin zij deze grenzen garanderen.

Welke landen hebben deze grens niet gegarandeerd?

Ambassadeur: De Verenigde Staten en Groot-Brittannië hebben Cambodja geen recht doen wedervaren, terwijl hun vrienden als de Duitse Bondsrepubliek en Israël dat wel gedaan hebben.

Welke redenen hebben zij daarvoor?

Ambassadeur: Dat weten we niet. Wij vinden echter dat de VS en Groot-Brittannië door te weigeren onze grenzen officieel te erkennen instemming betuigen met de expansionistische, imperialistische en annexionistische politiek van Thailand en van de regering-Ky in Vietnam. Dit is zeer ernstig. Want het Bevrijdingsfront erkent de grenzen, maar het generaalsbewind doet dat niet. Niet dat wij van dat laatste al te zeer onder de indruk komen. Het generaalsbewind vertegenwoordigt het Vietnamese volk niet, het vertegenwoordigt slechts zichzelf. Maar dat neemt niet weg dat wij hopen dat Holland, waarmee wij zeer goede betrekkingen onderhouden, recht zal doen aan Cambodja door onze grenzen te erkennen.

Is dat vooral van betekenis nu men dreigt uw land binnen te vallen?

Ambassadeur: Er wordt al maanden een perscampagne tegen ons gevoerd. Die campagne wordt geïnspireerd door de Amerikaanse

en Vietnamese generaals in Saigon. Zij moet de wereld voorbereiden op een invasie in Cambodja.

Maar is er dan geen sprake van dat de Vietcong regelmatig haar toevlucht zoekt op Cambodjaans gebied?

Norodom: In sommige gebieden waar weinig mensen wonen en veel oerwoud is zullen weleens strijders van het Bevrijdingsfront op ons gebied doordringen. Maar wat willen de Amerikanen? Zij kunnen met 500.000 Amerikaanse soldaten en vele honderdduizenden Zuidvietnamese militairen de grens niet afgrendelen. Het Cambodjaanse leger is 35.000 man sterk. Moeten wij daartoe dan wel in staat zijn?

Wat doet u als de Zuidvietnamezen of Amerikanen op grote schaal uw land binnenvallen?

Ambassadeur: Dan vragen wij hulp van bevriende mogendheden Noord-Korea, China, Cuba. Wij zullen onze onafhankelijkheid tot het uiterste verdedigen.

Vraag: Maar zal u dan niet afhankelijk worden van China?

Ambassadeur: Is Noord-Korea afhankelijk van China of Noord-Vietnam? Het zijn beide zelfstandige, onafhankelijke staten.

Maar wat vindt u dan van de dominotheorie en hoe beoordeelt u Johnsons uittaling dat de leiders van Zuid-Oost-Azië de Amerikanen vroegen de strijd in Vietnam vol te houden.

Ambassadeur: De regering van Cambodja zit vast in het zadel en is zowel in staat haar onafhankelijkheid te verdedigen tegen de anti-communisten als tegen de communisten. Staatsleiders die Amerikaanse steun behoeven zijn inderdaad dominostenen: zij krijgen geen steun van het volk en als de Amerikaanse hulp wegvalt vallen zij ondersteboven. Dat heeft niets te maken met druk van het Chinese communisme, maar des te meer met de binnenlands-politieke situatie in die landen.

SIHANOEK :

Totale oorlog in Cambodja

PNOMPENH, 29 jan. (Reuter) —
Het Cambodjaanse staatshoofd, prins
Norodom Sihanoeck, heeft zaterdag op
een persconferentie verklaard, dat
communistische opstandelingen een
nieuwe opstand in de westelijke pro-
vincie Battambang, aan de grens met
Thailand, hebben ontketend. Zij heb-
ben bij aanvallen op geïsoleerde pos-
ten burgers en verdedigers gedood en
wapens buitgemaakt. „Onze vrede is
voorbij. Er is een totale oorlog, een
strijd op leven en dood tussen hen en
ons.”

De prins zei dat de opstandelingen
door Thailandse communisten, die in
opdracht van Peking zouden handelen,
van wapens worden voorzien. De bur-
geroorlog wordt Cambodja van buiten-
af opgedrongen, omdat ik de onafhan-
kelijkheid en neutraliteit van mijn land
wil behouden”, aldus het Cambodjaan-
se staatshoofd.

Sihanoeck waarschuwde verder dat
een pro-Amerikaanse regering zal
worden gevormd indien hij gedwongen
zou worden af te treden. Een over-
name van de macht door het Cambod-
jaanse leger, dat anti-communistisch
is, zou rampzalig zijn voor de bevoor-
rading van de Vietcong, aldus de
prins. Cambodja heeft tot dusver met
klem tegengesproken dat bevoorra-
dingsroutes voor de Vietnamese oorlog
over Cambodjaans gebied lopen.

Amerikanen zeggen bestand in Vietnam ten dele op

Versterkingen naar het gebied van Khe Sanh

Het bestand van zesendertig uur, dat de geallieerden gezegd hadden in acht te zullen nemen naar aanleiding van het Vietnamese nieuwjaar (Tet), zal niet van kracht zijn in de vijf noordelijke provincies van Zuid-Vietnam, zo heeft een Amerikaanse legerwoordvoerder vandaag bekendgemaakt. Het bestand zou vandaag zijn ingegaan. Als reden gaf hij op de versterkingen die Noord-Vietnam naar die gebieden heeft gezonden.

Gevechten om de verbindingswegen

Amerikaanse en Zuidvietnamese versterkingen zijn het afgelopen weekeinde naar het noordwesten van Zuid-Vietnam gestuurd teneinde hulp te bieden aan de 5.000 Amerikaanse mariniers die zich in de basis Khe Sanh bevinden en die op zeer korte termijn een aanval verwachten van naar schatting 20.000 man Noordvietnamese troepen die in dit gebied zijn geconcentreerd. De versterkingen bestaan uit troepen van de Amerikaanse luchtcavaleriedivisie en een bataljon Zuidvietnamese Ranger-militairen. Deze laatste hebben zich ten oosten van de verdedigingslijnes van

meer wordt zijn raadsman Penn Noeth premier als opvolger van Son Sann, die eerste vice-premier wordt.

Chemicaliën

Amerikaanse geleerden maken zich er in groeiende mate bezorgd over dat Vietnam door de toepassing van chemicaliën bij de strijd tegen de Vietcong een onvruchtbaar gebied zal worden.

Het Amerikaanse verbond voor de bevordering der wetenschap, de grootste wetenschappelijke organisatie in de Verenigde Staten, heeft een commissie in het leven geroepen, die een onderzoek zal instellen naar de gevolgen van lucht- en bodembederf in Vietnam en naar de vervuiling in het algemeen over de gehele wereld. In het blad van het verbond betoogt de Amerikaanse bioloog Galston, dat het gebruik van chemische bespuitingsmiddelen op bossen en oogstgebieden in Vietnam, met het doel de voedselvoorziening voor de Vietcong te bemoeilijken, een onstuitbare reeks gevolgen zou kunnen ontketenen, die kunnen leiden tot aantasting van landbouw en wildstand in het betrokken gebied tot ver na de

en de omgeving waarin zij leven) om te kunnen zeggen hoe verstrekkend en langdurig de veranderingen kunnen zijn die door grootscheeps gebruik van verdelgingsmiddelen in de ecologie worden teweeggebracht, aldus prof. Galston. Deze veranderingen kunnen direct gevaar voor de bewoners van de bespotten gebieden inhouden. Zij kunnen zich uitstrekken tot een ernstige en langdurige schade aan bodem en landbouw en, ongeacht wie de overwinnaar zou zijn, het herstel van Zuid-Vietnam van de oorlog des te moeilijker maken aldus prof. Galston. (Reuter-A.F.P.)

Khe Sanh ingegraven.

Amerikaanse B-52-bommenwerpers hebben ook in het weekeinde weer concentraties van Noordvietnamese troepen en Vietcong-guerrillastrijders aangevallen in de bergen en oerwouden die Khe Sanh omgeven.

In een poging om de verbindingswegen van Khe Sanh te beveiligen zijn negentien Amerikaanse mariniers gesneuveld en 90 anderen gewond, zo is zondag in Saigon bekendgemaakt. Bij deze gevechten zijn volgens Amerikaanse berichten 150 Noordvietnamese gesneuveld. De gevechten speelden zich af bij de weg die van Dong Ha, de noordelijkste plaats van Zuid-Vietnam, leidt naar Laos.

Zaterdag zijn de mariniers te Khe Sanh voor de derde achtereenvolgende dag met artillerievuur beschoten.

Cambodja

Het Cambodjaanse staatshoofd, prins Norodom Sihanouk, heeft zaterdag op een persconferentie in de hoofdstad Phnom Penh verklaard dat communistische rebellen een nieuwe opstand in de westelijke provincie Battambang, aan de grens met Thailand, hebben ontketend. Zij hadden bij aanvallen op geïsoleerde posten burgers en verdieders gedood en wapens buitgemaakt. "Onze vrede is voorbij. Er is een totale oorlog, een strijd op leven en dood tussen hen en ons", aldus Sihanouk.

De prins zei dat de opstandelingen door Thailandse communisten, die in opdracht van Peking zouden handelen, van wapens worden voorzien. De burgeroorlog wordt Cambodja van buitenaf opgedrongen omdat ik de onafhankelijkheid en neutraliteit van mijn land wil behouden, aldus het Cambodjaanse staatshoofd.

Hij waarschuwde verder dat er een pro-Amerikaanse regering zou worden gevormd indien hij gedwongen zou worden af te treden. Een overnemen van de macht door het Cambodjaanse leger, dat anti-communistisch is, zou rampzalig zijn voor de Vietcong, met name voor de bevoorrading van dit in Zuid-Vietnam opererende opstandelingenleger, aldus de prins. (Cambodja heeft tot dusver met klem tegengesproken dat er bevoorradingroutes voor de Vietnamese oorlog over zijn gebied lopen.)

Prins Sihanouk maakte verder een kabinetsreorganisatie bekend. Onder

Andere geleerden geven in het streefuitdrukking aan hun bezorgdheid t.a.v. herhaalde verklaringen van ambtenaren van het Amerikaanse ministerie van defensie, dat het programma van de chemische oorlogvoering in Vietnam nauwlettend wordt gecontroleerd en dat deze geen langdurige nadelige gevolgen heeft.

We weten te weinig van het spel van krachten in ecologische problemen (de betrekkingen tussen dieren en planten

ca. 12
Frasie BELOTSCH
grote maten ca. 240
Een exclusieve collectie
KURDISTAN KLEDE
NU TEGEN BIJZ
PERZISCHE TA
EEN FANTAST

PERZ

Johan Fabricius, die enige tijd geleden met zijn De avonturen van Janje en zijn vrienden Koko en Sebastiaan bevoeren heeft een even vlot als boeiend stukje ontspanningslektuur voor de lezer kunnen schrijven, heeft dat onlangs afdrukkelijk aangetoond met *Heintje heeft de booters op zolder*. Het boek werd aanvankelijk gemaakt met goede illustraties van Babs van Wely, en — zoals gebruikelijk — degelijk uitgegeven door Leopold n Den Haag.

Het verhaal biedt precies dat wat de liefhebber verlangt. Meer hoeft er nauwelijks over gezegd te worden, al kan het misvallen geen kwaad, even te releveren dat anderen die hun geduld verliezen bij de ree, poestieve poezbeesten van Clare enaart hier kunnen kennismaken met en mooi mispunt van een kater.

Hoofdfiguur Heintje is een dapper, goedhartig, innemend joch, maar het is een beetje jammer dat de auteur hem vooral vaak in situaties plaatst waarin hij zich niet redden kan zonder "jokken".

BOEK vandaag

VIETNAM

In juli 1967 heeft de Hervormde Synode aan de nationale raad van Amerikaanse Kerken een open brief gestuurd, waarin uiting werd gegeven aan de ernstige verontrusting over de ontwikkeling van de oorlog in Vietnam. In de brief vroeg de Synode deze verontrusting aan de Amerikaanse Kerken bekend te maken. Uit het antwoord dat ontvangen werd blijkt dit laatste geen gemakkelijke zaak te zijn. Want 'in tegenstelling met de leiders der kerken zijn over het algemeen de leden geenszins dezelfde mening toegedaan in hun benadering van het tragische probleem van Vietnam en het geëngageerd-zijn daarbij van de Verenigde Staten'. *28 jan 68 Bazuin*

Vooraf het slot van de antwoordbrief is interessant: 'Mag ik vragen of u uw overtuigingen aan de regering van Nederland hebt doen kennen en zo ja, in welke bewoordingen? Wij krijgen dikwijls te horen dat de regeringen van naties die over het algemeen bevriend zijn met de Verenigde Staten, de Vietnam-politiek steunen. Zoudt u mij kunnen informeren over de houding van de regering van Nederland en van uw eigen instelling tot die houding?' Het balletje wordt dus teruggekaatst. We zijn benieuwd hoe het verder zal rollen.

60740 Vietcong valt aan in neutrale zone

Kleine verzachting standpunt VS

SAIGON, 30 jan. (AFP, UPI) — Amerika en Zuid-Vietnam hebben het ter gelegenheid van Tet, het boeddhistische nieuwjaar, afgekondigde bestand, thans geheel afgelast. Gisteren was de wapenstilstand al ingetrokken voor de vijf noordelijke provincies van Zuid-Vietnam.

Tengevolge van de grootscheepse aanvallen, die de Vietcong in de afgelopen nacht op Danang en andere grotere centra van Zuid-Vietnam heeft uitgevoerd, is het bestand in zijn geheel beëindigd. De Amerikanen verwachten een offensief op grote schaal aan de gedemilitariseerde zone. In de buurt van de basis Khe Sanh bevinden zich vermoedelijk twee Noordvietnamese divisies, terwijl via de Ho Tsj Minhweg een grootscheepse bevoorradingsactie aan de gang is.

Overigens hebben de Amerikanen te kennen gegeven, dat ze wellicht bereid zijn hun standpunt ten aanzien van een staking van de bombardementen op Noord-Vietnam iets te verzachten. De

nieuwe minister van defensie, Clark Clifford, heeft verklaard, dat de Amerikanen bereid zijn het huidige peil van de Noordvietnamese militaire activiteit — maar niet meer — te aanvaarden in ruil voor een staking van de bombardementen. Clifford treedt pas in maart in functie — zijn verklaringen geven niet het officiële standpunt weer.

Langs de gehele gedemilitariseerde zone in Vietnam staan vier Noordvietnamese divisies (40.000 man) tegenover drie Amerikaanse en een Zuidvietnamese divisie (60.000 man). Een van de Noordvietnamese divisies, de 304-de, heeft in 1954 deelgenomen aan de befaamde Slag om Dien Bien Phou, waar de Fransen in de pan werden gehakt.

Het voor geheel Vietnam geldende Tet-bestand hadden de Zuidvietnamezen en Amerikanen aanvankelijk op 48 uur gesteld, maar later tot 36 uur bekort wegens het grote aantal bestandsschendingen tijdens de eerdere feestdagen. De tegenpartij had een zevendaags bestand afgekondigd, dat al eerder was ingegaan. Zoals bekend betichten de Amerikanen de Noordvietnamezen ervan tijdens zo'n bestand grootscheepse versterkings- en bevoorradingsacties uit te voeren.

VIETNAM

60740 Kosygin weigert te bemiddelen

(Van een correspondent)

NEW YORK, 30 jan. — Premier Kosygin van de Sovjet-Unie waarschuwt de Verenigde Staten er in een vraaggesprek met het tijdschrift Life voor, dat de Russen geen militaire nederlaag van de Noordvietnamezen zullen dulden. Kosygin verklaart voorts er niets voor te voelen als bemiddelaar op te treden tussen Amerikanen en Noordvietnamezen, tenzij de laatstgenoemden hem daarom vragen.

Dr. SPOCK:

„Ik veracht
'68 T 40
Johnson”

BOSTON, 30 jan. (AFP, Reuter) - De Amerikaanse kinderarts Benjamin Spock en drie andere tegenstander van de oorlog in Vietnam hebben zich gisteren voor een rechter van instructie in Boston moeten verantwoorden voor „samenzwering tegen de dienstplicht”. Zij zouden jongelui hebben aangemoedigd zich aan de militaire dienst te onttrekken.

De vier mannen werden tegen een borgsom van duizend dollar elk vrijgelaten en zullen binnen vijftig dagen voor de rechtbank moeten verschijnen. Zij kunnen veroordeeld worden tot maximaal vijf jaar gevangenisstraf en een boete van 10.000 dollar.

Zondagavond zei dr. Spock in een toespraak aan de „Northeastern”-universiteit in Boston, dat de ware patriotten degenen zijn die weigeren deel te nemen aan de oorlog in Vietnam. Hij zei ook: „Nooit had ik gedacht dat ik na de tweede wereldoorlog iemand nog zo kon verachten als ik nu Lyndon Johnson doe. Maar ik moet bekenne dat ik hem in één opzicht bewonder: hij is onvermoeibaar, hij laat nimmer ontmoedigen.”

— **Brief P.S.P.** Het Partijbestuur van de P.S.P. heeft een open brief gezonden aan de Amerikaanse ambassadeur in ons land, waarin het er bij de V.S. op aandringt bij de behandeling van het incident met het schip Pueblo bij voorbaat iedere vorm van geweld uit te sluiten.

20 JAN 68 NRC

TEKST JAAP VELT - FOTO'S PETER MOKVELD

PIET NAK VOORROP

Dank je Me VI

IK VROEG PIET NAK, de man die voorrop loopt bij vrijwel alle Vietnamdemonstraties, die pas nog een brief heeft ondertekend waarin de regering wordt verzocht ons land open te zetten voor de politieke gevangenen van Griekenland („Ik ben bereid er een in huis te nemen“), gewezen lid van de Communistische Partij Nederland, initiatiefnemer van de februaristaking, waar hij het liefst over wilde praten. Het bleken Vietnam te zijn en Griekenland en zijn reis naar Israël verleden jaar en zijn recente reis naar de Sowjetunie en zijn houding tegenover het leven, zijn vrouw en zijn kinderen en ook Willem Kraan, zijn beste vriend, met wie hij samen in 1941 het initiatief nam tot die staking van werkend Amsterdam. Hij heeft het verhaal over die staking al talloze malen voor de televisie moeten vertellen; het is in vele kranten verschenen. Het hoort — toch — ook hier thuis. Zonder die februaristaking heeft u niets van Piet Nak.

soldaten was te groot. Dus moest de boel plat, het werk neer. Wat er verder is gebeurd, weet u. In Amsterdam is de staking geslaagd. Willem is door de Duitsers vermoord. Ik ben tot driemaal toe door de Duitsers gevangen gezet. Het was verschrikkelijk, maar ik ben er goed vanaf gekomen. Ze hebben me in mijn rug getrapt. Het gevolg is geweest dat ik nooit meer behoorlijk heb kunnen werken. Nu nog heb ik af en toe pijn. (Hij zegt dit laatste overigens pas, nadat ik hem ernaar heb gevraagd. J.V.) Maar ik leef. En ik heb een goed leven. Ik heb het goed getroffen met mijn vrouw. Het was mijn eerste meisje en ik haar eerste jongen. We zijn altijd bij elkaar gebleven. Ik heb voor mijn kinderen een goede zaak kunnen opbouwen. Met gochelen. Ik had daar vroeger, voor de oorlog, toen ik nog als rateijongen bij de gemeente werkte, altijd al liefhebberij in gehad. En toen ik na de oorlog eigenlijk helemaal niets meer kon doen

„Geen ploegen, maar bommen”

„Je ziet een kind in het water liggen. Wat doe je dan?”

„We moeten toch iets doen.” zegt

lipsfabrieken kapot zouden gooien. Of de Hoogovens. Dat zijn levensaders. Zou dat zo maar mogen? En ik kan u verzekeren dat in Noord-Vietnam de bommen op dergelijke doelen vallen. Nou zeggen ze weleens dat wij hier in Nederland machteloos zijn. Maar we moeten toch iets doen. En zo'n demonstratie tegen de oorlog of beter voor vrede in Vietnam is iets. We proberen door middel van zo'n demonstratie de mensen voor te houden: wil

kerel, kwam bij me. Hij huilde. Willem was geen jongen om te huilen. Hij heeft ook niet gehuild toen hij later uit zijn cel werd gehaald om gefusilleerd te worden. Ik kan u zo brengen naar een man die samen met hem in de gevangenis heeft gezeten en die me dit heeft verteld. Die middag kon hij zijn tranen niet inhouden. Hij was 's morgens naar de Nieuwmarkt gegaan en had daar gezien wat de Duitsers met de joden deden. Ze uit hun huizen halen, ze mishandelen, ze als vee wegvoeren. Op dat moment is die staking eigenlijk begonnen. We hebben een kwartiertje met elkaar gepraat. Toen waren we het erover eens. We konden geen geweld gebruiken. De overmacht van Duitse

een vak gemaakt. Ik heb er behoorlijk wat geld mee verdiend. Nu doe ik het niet meer, nee. Het is niet meer nodig en bovendien zou het me te veel vermoeien.

Maar natuurlijk gaat het daar nou allemaal niet om. Wat ik wil zeggen is dit. Ik heb in 1941 nooit gedacht: die staking, die zal helpen. Daar kan ik de joden mee redden. Maar ik zag een opeenhoping van dingen die gebeurden. En ik voelde: ik moet iets doen, wil ik zelf een volwaardig mens blijven. Als ik toen, door middel van die staking, niet had geprotesteerd, had ik dan nog kunnen zeggen: ik ben een mens...?"

En dat brengt ons op Vietnam.

„En ik voelde: ik moet iets doen wil ik zelf volwaardig mens blijven.“

poot uitgestoken. Ik steek die poot uit. Ik voel me daartoe verplicht. Ik had ook liever wat rust. Ik had van de zomer graag met mijn vrouw zes weken naar Joegoslavië gegaan. Lekker luieren in een klein dorpje aan de Adriatische Zee. Het is er niet van gekomen. M'n werk in het Vietnamcomité eiste alle tijd op. Er worden daar kinderen vermoord! En vrouwen! De mensen daar zouden niets liever doen dan hun eigen landje bebouwen. En wat krijgen ze? Geen ploegen maar bommen. Kun je dat zo maar over je heen laten gaan? Op zo'n moment moet je niet stil blijven staan bij de vraag wie daar nu precies de schuldige is en of het wel zin heeft wat we doen. Stel je voor je ziet een kind in het water liggen. Wat doe je dan? Je eerst afvragen of het nog wel leeft en of het zin heeft het te redden? Natuurlijk niet. Je springt het water in en haalt dat kind eruit. Denken kun je later wel. Ik zou me doodschamen als ooit een van mijn vijf kleindochters me met reden zou kunnen vragen: „Maar, opa, heb je dan helemaal niets gedaan?“ en ik daarop het antwoord zou moeten schuldig blijven. Het zou toch onnatuurlijk zijn als wij een situatie als daar in Vietnam maar zouden moeten nemen. En heus, Vietnam is een belangrijke zaak. Als we alles wat daar gebeurt maar toelaten, wat hebben we dan nog voor recht om kritiek te hebben als het in een ander land, dichterbij, bijvoorbeeld ons eigen land, zou gebeuren? En laten die Amerikanen nou in godsnaam eens ophouden met over hun prestige te prakkizeren. Laat ze de vrede beginnen te maken, daar gaat het om. En hoe maken ze die vrede? In de eerste plaats door onverwijld die bombardementen stop te zetten. Ja, ze zeggen dat ze alleen maar militaire doelen bombarderen. Maar dat is larie! Stel je voor dat ze hier in Nederland de Phi-

„Machteloos?“

je er nou mee leven? Hoe meer mensen zich dat gaan afvragen, hoe eerder er verandering in kan komen. Bovendien proberen we wel degelijk ook iets direct te doen. We willen geneesmiddelen gaan sturen naar Vietnam. We gaan een humanitaire afdeling beginnen in het comité. We doen dat voor Noord- en Zuid-Vietnam. Voor het hele Vietnamese volk. Ja, ik weet het wel. De mensen verwijten me dat ik wel protesteer tegen het Amerikaanse optreden in Vietnam, maar nooit tegen de misdaden die door de guerrillastrijders van de Vietcong worden gepleegd. Ik vind dat je hierbij moet denken aan onze bezettingstijd. Er werden hier toen Duitsers door verzetsmensen afgehaakt met bijvoorbeeld scheermesjes. Daar is nooit tegen geprotesteerd, althans niet door de goede Nederlanders. Integendeel, die mensen hebben later onderscheidingen gekregen. Is dat nu niet hetzelfde met die Vietcong? Die voelen zich ook omgeven door bezetters... Je hoort ook wel eens klagen over de behandeling die gevangengenomen Amerikaanse piloten moeten ondergaan. Eerlijk gezegd vind ik die wel begrijpelijk. Stel u voor u ontmoet een vliegenier die even tevoren met zijn bommen uw vrouw en uw kinderen heeft gedood. „Wat zou u dan doen?“

Piet Nak voor het beeld dat volgens hem ten onrechte „De Dokwerker” wordt genoemd en dat is opgericht ter herinnering aan de februaristaking.

Nr. 52 - 46

Protestmarsloper van beroep?

„Een andere vraag die ik nogal eens hoor is: waar was Piet Nak in 1956, toen er werd geprotesteerd tegen de manier waarop de Russen de Hongaarse vrijheidsstrijders behandel- den? Ik geloof dat het in 1956 net zo iets was als een paar maanden gele- den met die Israëloorlog. En laat ik nou met die laatste beginnen. De mensen hebben me verweten dat ik niet voorop liep bij die demonstratie voor Israël. (Ik heb overigens wel meegelopen, maar niet op de eerste rij.) Nou wil ik afzien van het feit dat de mensen me langzamerhand kenne- lijk gaan zien als een protestmars- loper van beroep. Ik ben het niet, maar ze mogen denken wat ze willen. Ik werd, toen die Israëloorlog net aan de gang was, 's avonds opgebeld met de vraag of ik de volgende dag mee wilde doen met die protestmars. Ik zei: ik weet het nog niet. Het is me te vlug. Ik moet eerst bij mijn geweten te rade gaan. Ik weet echt niet of ik toen wel juist heb gehandeld. Maar ik weet een ding: ik wil geen leiding ge- ven aan een demonstratie die alleen maar anti een bepaalde bevolkings- groep is. Anti-Arabiëren of anti-Joden of anti-Russen, dat maakt niets uit. Het is waanzin om alle mensen die jood, Arabier of Rus zijn over één kam te scheren. Onze Vietnammarsen zijn ook niet tegen een bepaalde groep mensen gericht. Wij houden ze voor vrede in Vietnam. Daar komt nog bij dat ik vind dat je de staat Israël als staat moet kunnen beoorde- len. Men heeft het steeds over de zes miljoen joden die in de oorlog zijn omgebracht. Terecht. Dat zou op elke hoek van elke straat gebeiteld moe- ten staan. Maar dat heeft volgens mij met de staat Israël niets te maken. Niemand kan mij verwijten dat ik iets tegen de joden heb. Maar dat wil niet zeggen dat ik de politiek van Israël door dik en dun zal verdedigen.

„Als ik ooit moet kiezen... zal mijn geweten voorgaan.”

weest. Ik heb daar een medaille ge- kregen in verband met mijn aandeel in de februaristaking. Ik heb gezegd: ik ben ontzettend blij met die medail- le, maar als ik ooit moet kiezen tus- sen die medaille en mijn geweten, zal mijn geweten voorgaan!

En nu die Hongaarse opstand. Dat was voor mij een heel klein beetje een vergelijkbare zaak. Dat wil alleen maar zeggen: ik voelde me toen niet in staat de situatie zo snel te beoor- delen. Ik wist één ding: Hongarije had met de Duitsers samengehouden. Die gedachte heeft bij mij in 1956 wel degelijk meegespeeld. Ik moest reke- ning houden met de mogelijkheid dat er mensen waren die niet altijd uit eerlijke motieven handelden. Boven- dien vond ik het allemaal wat te spectaculair. „Het Parool” bijvoor- beeld schreef in die dagen dat het bord „Staliniaan” hier in Amsterdam op demonstratieve wijze moest wor- den aangehaald. Zo iets vind ik on-

maken. Stel u voor: ik werk bij een joodse baas. De man geeft me loonsverlaging en ik roep op tot staking. Ben ik dan anti-joods? Ik ben verleden jaar in Israël ge-

zín. Daar houd ik niet van. Daar komt nog bij: hebben de Russen toen in Hongarije de burgerbevolking met bommen bestookt zoals de Amerikanen nu in Vietnam doen?"

Atoombommen op Rusland en Vietnam

Piet Nak staat de laatste tijd aan nogal wat kritiek bloot. Zijn soms wat emotionele en wellicht niet altijd even genuanceerde optreden in de Vietnamkwestie wordt hem door een aantal mensen zeer kwalijk genomen. Hij heeft moeilijkheden gehad met de communistische partij, die hij een aantal jaren geleden de rug heeft toegekeerd. Er werd beweerd dat hij zijn Ruslandreis (ter gelegenheid van de revolutieherdenking) van enkele weken geleden te danken heeft gehad aan zijn Vietnamprotesten. („Dat had er niets mee te maken. Ik ben uitgenodigd voor mijn aandeel in de februaristaking; een aandeel dat nu langzamerhand ook door de Russen wordt erkend. En ik ben daar erg blij

om. Niet voor mezelf, maar — het klinkt misschien wat sentimenteel — voor mijn vermoorde vriend Willem Kraan.") Er zijn moeilijkheden geweest in het Vietnamcomité zelf. Hij ontvangt daarover veel brieven. Daar staan soms scheldwoorden in. Bedreigingen. Zielige opmerkingen als: „Ze moesten atoombommen gooien op Rusland. En op Vietnam ook." Hij zegt erover: „Als je bij die kritiek stil gaat staan... Vreselijk. Het is klein en dom van die mensen. Maar ik trek me er niet zoveel van aan. Ik heb geen last van kritiek. Men mag best een andere mening hebben dan ik. Als ze me maar niet gaan vertellen dat ik niet eerlijk ben."

PIET NAK OVER

VON KIELMANSEGG: „Von Kielmansegg was geen nazi, zeggen ze. Hij was alleen maar soldaat. Dat kan best zijn. Maar ik ben ervan overtuigd dat Hitler zonder de Duitse soldaten nooit in staat geweest zou zijn al die joden weg te halen. In Amsterdam niet en bijvoorbeeld in Warschau zeker niet."

NEDERLANDSE DEMOCRATIE: „We leven helemaal niet in een democratische staat. Je zit hier in Nederland pas op fluweel als je pro-Amerikaans en anti-Russisch bent en als je niet aan politiek doet. Als je in een democratische staat wilt leven, moet iedereen meedenken."

AARDGAS: „We praten weleens met enige verachting over oliesheiks. Nee, oliesheiks hebben we hier niet. We hebben hier gasheiks, maar die heten aandeelhouders."

DUITSERS: „We moeten de Duitsers niet onderschatten."

GENERAALSBEWIND IN GRIEKENLAND: „Waarom zou er in Nederland niet hetzelfde kunnen gebeuren als in Griekenland? Is er hier een actieve massa? Nee. Een actieve arbeidersklasse? Nee."

OOST-DUITSLAND: „In de DDR is het communisme op onnatuurlijke wijze aan de macht gekomen."

ZIJN UITSPRAAK VAN HET WOORD VIETNAM: „Ik heb nooit geleerd vroeger. En als ik ergens te zie staan, dan zeg ik ook te. Wie zegt trouwens dat ik geen gelijk heb? Ze noemen mij toch ook niet Piët Nak?"

„Ik heb geen last van kritiek."

Vietcong overvalt centra in Z.-Vietnam

Straatgevechten in Da Nang

De Vietcong heeft vannacht — de nacht van het Chinese nieuwjaar, Tet — verrassingsaanvallen uitgevoerd op acht van de grootste agglomeraties in Zuid-Vietnam en is daarmee een offensief begonnen dat de Amerikanen en Zuidvietnamezen slechts van de Noordvietnamezen verwachtten tegen Khe Sanh en langs de gedemilitariseerde zone.

De Zuidvietnamezen en Amerikanen hebben hierop gereageerd door het Tet-bestand van zesendertig uur — dat al eerder voor de vijf noordelijke provincies in Zuid-Vietnam was afgelast — voor het gehele land op te heffen. Een Amerikaanse woordvoerder in Saigon heeft verklaard dat voor het grootste deel van Noord-Vietnam ook een pauze in de bombardementen geen doorgang vindt.

Volgens Amerikaanse bekendmakingen was de toestand vandaag als volgt: Da Nang: beschieting van de Amerikaanse basis en van stadswijken, waarvoor materiële schade werd aangericht en zware verliezen aan mensenlevens. Aan de rand van de stad zijn bommen eerst in de huidige oorlog gebruikt geleverd. Op de Amerikaanse basis werden vijf vliegtuigen vernietigd en zeven beschadigd. Qui Nhon: de Vietcong maakt zich meester van het bestuurscentrum en het radiostation van deze stad, die als een van de veiligste van het land werd beschouwd. Uit de gevangenen werden honderden gevangenen vrijgelaten.

Qui Canh, vijf kilometer van Dak To op het centrale hoogland, was tijdelijk in de handen van de Vietcong en staat voor tweederden in brand.

Qui Nonh, aan de kust: twee Vietcongeenheden slaagden erin de stad binnen te dringen (die grotendeels wordt verdedigd door Zuidkoreanen) om zich — naar men vermoedde — grotendeels aan te sluiten bij twee Vietcong-bataljons die zich al (als ondergrondse) in de stad bevonden. De Zuidkoreanen verdreven de aanvallers echter.

Pleiku: aangevallen door twee compagnieën die erin slaagden het centrum tijdelijk te bezetten en talloze gevangenen vrij lieten uit de gevangenis.

Kontum (provinciale hoofdstad): de Vietcong heeft zich na een mortieraanval en een treffen met regeringstroepen teruggetrokken.

Ban Me Thuot (provinciale hoofdstad): installaties en hoofdkwartier van een Zuidvietnamese divisie beschoten.

Bing Son, een Amerikaanse kustba-

sis: de Vietcong vernietigde bij aanvallen verscheidene hefschroefvliegtuigen.

De landingsbaan van Khe Sanh, de bedreigde Amerikaanse vesting in het noordwesten, werd vandaag getroffen door een Noordvietnamese raketaanval. Men hoopte de baan binnen enkele uren weer in gebruik te kunnen nemen, daar zij de enige mogelijkheid tot verbinding met de buitenwereld vormt voor de 750 Zuidvietnamezen en de 5000 Amerikaanse mariniers die een aanval van naar schatting 20.000 Noordvietnamezen moeten weerstaan.

Het Noordvietnamese persbureau meldde vanochtend dat de aanval op Da Nang is uitgevoerd „om de Amerikaanse agressors en hun handlangers te straffen voor de eenzijdige opheffing van hun eigen bestand“.

VI
30 JAN 68 NR4

Vietcongstrijders, verkleed als Zuidvietnamese regeringstroepen, hebben vanmorgen vroeg een zware aanval met raket- en mortierwapens gedaan op het centrum van Saigon. Zij slaagden er daarbij in een gedeelte van de Amerikaanse ambassade binnen te dringen en het gebouw van het radiostation van Saigon in brand te schieten, zodat de uitzendingen nu via een hulpzender geschieden. Ook is het presidentiële paleis in de Zuidvietnamese hoofdstad beschoten.

Naar Amerikaanse woordvoerders in Saigon vandaag hebben meegedeeld heeft de Vietcong in de afgelopen nacht zijn aanvallen op verscheidene agglomeraties in het gehele land voortgezet. Onder de aangevallen centra bevonden zich de voornaamste stad in de Mekongdelta, Can Tho, en de noordelijke steden Hué en Da Nang. Laatstgenoemde stad, die ook gisteren het doel van zware aanvallen was, is vanmorgen vroeg beschoten met raketten en mortierwapens. Verder zijn aanvallen gelanceerd op Ban Me Thuot in het centrale bergland, en op de stad Kontum.

Doelen: paleis van president en de ambassade V.S.

Na uren van felle strijd zijn Amerikaanse parachutisten erin geslaagd een groep commando's van de Vietcong te verdrijven die op het terrein van de Amerikaanse ambassade in Saigon was doorgedrongen en met bazookagranaaten de voornaamste toegangsdeur en de daarachtergelegen hal hadden vernield.

Volgens Amerikaanse gegevens waden de aanvallers niet tot in het gebouw doorgedrongen, toen zij tenslotte door de valschermtroepen die met hetschroefvliegtuigen op het dak van het ambassadegebouw waren afgezet, werden teruggeslagen. Het was toen negen uur in de ochtend.

Zes uur tevoren was de Vietcong in de tuin van de ambassade verschenen. Volgens Amerikaanse cijfers werden 19 Vietcongsoldaten gedood en een, gewond, gevangen genomen. Aan Amerikaanse kant zouden vijf militairen zijn gesneuveld en ongeveer twaalf gewond. Om 7 uur was een algeheel uitsluitingsverbod van kracht geworden.

Het Amerikaanse ambassadegebouw, dat pas eind vorig jaar in gebruik werd genomen, is erop gebouwd weerstand te bieden aan elke aanval. In het vijf verdiepingen tellende witte bouwwerk bevinden zich geen ramen. Er omheen staat een hoge muur van beton die dag en nacht wordt bewaakt door speciale eenheden van het Amerikaanse korps mariniers. Tijdens de aanval was de Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker niet in het gebouw. Zijn verblijfplaats wordt geheim gehouden.

Om half twee in de middag werden

in de Zuidvietnamese hoofdstad nog steeds schoten gehoord. Bij de Amerikaanse ambassade was de rust toen weergekeerd en was men bezig de schade op te nemen.

Behalve Saigon waren de vijf hoofdsteden van de noordelijke provincies en vele districtshoofplaatsen en militaire installaties het doelwit van de zelfmoordaanvallen van de Vietcong.

In officiële kringen in Washington is men ernstig bezorgd over de ontwikkelingen. President Johnson riep zijn voornaamste adviseurs bij zich en op het Witte Huis kwam een stroom van berichten binnen over de ontwikkeling van de strijd. Het Witte Huis gaf echter vannacht geen verklaring meer uit nadat woordvoerder George Christian de toestand dinsdagavond kortweg „tamelijk ernstig" had genoemd.

Amerikaanse politieke waarnemers menen dat men niet verrast was door de schendingen van het nieuwjaarsbestand door de Vietcong maar wel door de omvang, de voorbereiding en de hevigheid van de aanvallen. Men heeft hiervoor verscheidene theorieën.

Sommigen menen dat door de aanvallen moet worden voorkomen dat de Amerikanen meer versterkingen naar het belegerde Khe Sanh zenden door deze aan andere gebieden te onttrekken. Anderen menen dat juist de concentraties rond Khe Sanh een afleidingsmanoeuvre zijn geweest en tenslotte is er de theorie dat de aanvallen verbetering van de Noordvietnamese Vietcongpositie beogen, in verband met mogelijke vredesonderhandelingen.

De aanval van de Vietcong geschiedde in het kader van een massale golf van raids op Zuidvietnamese provinciale hoofdsteden die zich alle gisteren hadden voorgegaan. Het was gisteren de eerste dag van het Vietnamese nieuwe maanjaar. De Zuidvietnamese regering had gisteren aangekondigd dat met onmiddellijke ingang het door haar in acht genomen bestand ter gelegenheid van het Vietnamese Tet werd opgezegd. Het bestand zou aanvankelijk vanmorgen om zes uur plaatselijke tijd worden beëindigd.

Negen doelen

Naar een Amerikaanse woordvoerder vanmorgen heeft meegedeeld waren de aanvallen van de Vietcong in Saigon gericht op in totaal negen doelen. Behalve het presidentiële paleis en de Amerikaanse ambassade ging het hierbij om drie Amerikaanse wooncentra in de stad, de Filippijnse ambassade, het hoofdkwartier van de Zuidvietnamese marine, delen van de grote Amerikaanse basis Tan Son Nhut in de buitenwijken van de stad en het terrein van het hoofdkwartier van de Zuidvietnamese generale staf.

Bij de aanvallen van dinsdag op de provinciale hoofdsteden van Zuid-Vietnam heeft de Vietcong enige honderden mensen verloren, aldus een bekendmaking uit Saigon. De juiste aantallen zijn, gezien de vaak verwarrende berichten van de strijdtroepen, niet bekend.

De acties van de Vietcong in Saigon beperkten zich niet tot gewapende overvallen. Ook trokken leden van de verzetsbeweging naar de dichtbevolkte inheemse wijken, waar zij er bij de bewoners ondanks het nachtelijk uur voor pleitten hun steun aan de guerrillastrijders te geven.

Bij het vallen van de avond werd

nog hevig gevochten in de steden Qu Nonh, Nha Trang, Hoi An en Pleiku.

De zwaarste aanvallen kwamen gisteren voor in Da Nang, waar de Vietcong een tweevoudige aanval deed op de stad en op de Amerikaanse basis bij de stad. In Da Nang zelf kwam het tot huis-aan-huisgevechten, waarbij tientallen woningen zijn afgebrand. Zes Amerikaanse vliegtuigen op de basis werden vernield, 37 beschadigd. Ook werd een landingsbaan onklaar gemaakt.

Ook de belegerde Amerikaanse basis Khe Sanh, in het noordwesten van het land dicht bij de gedemilitariseerde zone, waar zich 5.000 man Amerikaanse mariniers bevinden, werd gisteren weer onder raketvuur genomen. Het vliegveld werd hierbij beschadigd.

De troepen van Zuid-Vietnam en zijn bondgenoten zijn in paraatheid gebracht om zich teweer te kunnen stellen tegen mogelijke nieuwe aanvallen.

Alle Zuidvietnamese militairen op verlof zijn met spoed teruggeroepen naar hun onderdelen en in Da Nang is een compagnie Zuidvietnamese mariniers samen met speciale politie-eenheden belast met de bewaking van het radiostation.

Schrijvers weigeren belasting te betalen

In een advertentie van een pagina de New York Post hebben 448 Amerikaanse schrijvers en hoofdredacteur aangekondigd, niet vrijwillig de president Johnson voorgestelde ex-inkomstenbelasting van 10 procent zullen betalen, daar zij hierdoor de calatie van de oorlog in Vietnam zullen helpen financieren. De betrokkenen menen dat de Amerikaanse deelneming aan de oorlog in Vietnam verkeerd is. Tot de ondertekenaars de bekendmaking per advertentie horen Nelson Algren, James Baldwin, Norman Mailer, William Styron, S. Sontag, Terry Southern, Alan Ginsberg en Lawrence Ferlinghetti.

Op weigering om inkomstenbelasting te betalen staat een gevangenis van maximaal een jaar en/of een tot maximaal 10.000 dollar. (Reu A.F.P.)

Offensief van Vietcong op vele

SAIGON ONDER

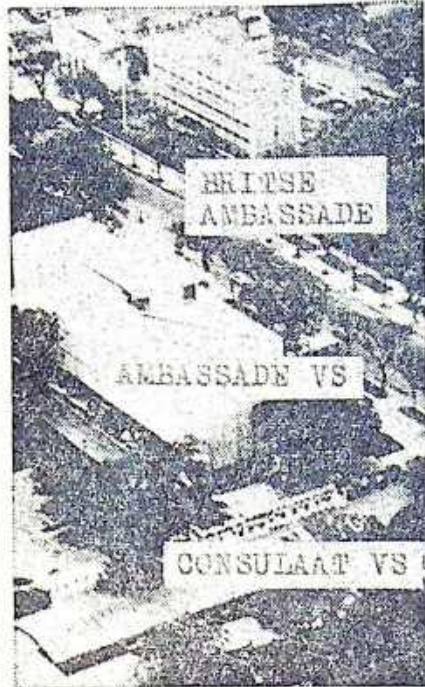
Aanval op paleis en de VS-a

(Van een correspondent)

SAIGON, 31 jan. — De Vietcong is bezig aan het grootste offensief, dat zij ooit in de Vietnamees oorlog heeft ondernomen. In diverse steden werden gisteren overvallen uitgevoerd, terwijl Vietcong-eenheden zelfs door-drongen op het terrein van de Amerikaanse ambassade in Saigon. Ook beschoten zij het presidentiële paleis en het radiostation in de hoofdstad. Men neemt aan dat de Vietcong-aanvallen de inleiding vormen tot een grootscheeps Noordvietna-mees offensief in het noorden bij de Amerikaanse basis Khe San. Hanoi heeft daar vier divisies (25.000 man) samengetrokken.

Het Amerikaanse opperbevel werd verrast door de omvang en de intensiteit van de Vietcong-aanvallen, die overal opdoken en dood en verwarring zaaiden. Saigon was het middelpunt van het offensief. Commandotroepen van de Vietcong trokken de stad binnen, schoten het radiostation in brand, vuurden op het presidentiële paleis, voerden aanvallen uit op het Amerikaanse hoofdkwartier even buiten de stad en op de Amerikaanse ambassade. De felle straatgevechten duurden de hele nacht voort.

Na uren van harde strijd slaagden Amerikaanse parachutisten erin de Vietcong van het ambassade-terrein te verdrijven. De Amerikanen waren met beschroefvliegtuigen afgezet op het

Het nieuwe gebouw van de Amerikaanse ambassade ligt in het hart van Saigon, vlak bij het consulaat van de V.S. en de Britse ambassade.

dak van het gebouw, dat in Amerikaanse handen bleef, en vielen de Vietcong in de rug aan. Met mortieren hadden de aanvallers de voornaamste toegangsdeur en de daarachter gelegen hal van de ambassade vernield. Negentien Vietcong-leden werden gedood. Felle gevechten werden ook geleverd bij het (volkomen vernielde) radiostation en het presidentiële paleis. Zuidvietnamese para's sloten de toegangswegen tot deze gebouwen hermetisch af en begonnen een verbeten huis-aan-huis-gevecht met de Vietcong.

Vanmorgen woedden nog steeds hevige gevechten in de wijken rond het vliegveld Tan Son Nhoet, even buiten Saigon. Vierhonderd Vietcong-soldaten hielden daar een grote textielfabriek bezet. Pogingen om hen te verdrijven mislukten vanwege het grote aantal burgers in deze wijken. Via de radio werden zij gelast hun woningen te verlaten. De recente aanval van de Vietcong heeft de bewoners van de hoofdstad voor de eerste keer werkelijk geconfronteerd met de verschrikkingen van de oorlog. Ondanks verspreide terreuracties en bomaanslagen was het leven in Saigon tot nu toe

vrijwel niet door de oorlog verstoord. Ook in de steden Qui Nonh, Nha Trang, Hoi An en Plei Koe wordt nog steeds fel gevochten tussen geallieerde eenheden en Vietcong-commando's. Ondanks het feit dat de Vietcong zware verliezen heeft geleden zet zij haar offensief voort.

In Nha Trang, die als de veiligste stad van Zuid-Vietnam gold, slaagde een Vietcong-strijdmacht ter sterkte van een bataljon erin honderden gevangenen te bevrijden. In Tuy Hoa, hoofdstad van de provincie Phoe Yen, bombardeerde de Vietcong het vliegveld en overheidsgebouwen. In Qui Nhon wist de Vietcong zich staande te houden, ondanks felle Zuidkoreaanse en Zuidvietnamese tegenaanvallen.

In deze stad zijn nog steeds straatgevechten aan de gang. Ook in Plei-koe, waar de Vietcong honderden gevangenen bevrijdde, en in Kontoem, waar het Zuidvietnamese garnizoen door vijfhonderd Noordvietnamezen werd overvallen, duren de gevechten nog voort. Het bij Dak To liggende stadje Tan Canh is voor tweederde in vlammen opgegaan.

In het holst van de nacht drong de Vietcong ook de stad Ban Me Thuct binnen. Inderhaast aangevoerde Zuidvietnamese versterkingen slaagden er tegen de ochtend in de communistische eenheden te verdrijven. De zwaarste gevechten kwamen voor bij Danang, waar de Vietcong een dubbele aanval uitvoerde, op de stad en op de dichtbij gelegen Amerikaanse basis. In de stad zelf woedden felle huis-aan-huisgevechten waarbij tientallen woningen een prooi van de vlammen werden. Bij de aanval op de basis nam de Vietcong het vliegveld met raketten onder vuur. Zes Amerikaanse toestellen werden vernield en veertig beschadigd. Ook werd de landingsbaan onklaar gemaakt.

Ook de belegerde Amerikaanse basis

KRC

Als Eindhove dan wordt w om ver te ki een vinding

Radio

VOENSDAG

ilversum I 402 m.

8.00 NCRV-Vocaal ens. 18.30 Nws. 18.45 t. 19.00 Openb. Kunstb. 19.10 Gastcolle- 19.50 Morele herbewapening. 20.00 lukwens. 20.05 Klankb. over Prinses atrix Fonds. 20.15 Concertgebouwerk. 10-21.30 Spiegel van België. 22.20 Sex- t. 22.30 Nws. 22.40 X, een sprong in het ster. 22.55 Nieuws.

aan de omroep... Zelfs de VPRO, zo... overtuigend, vond... scheid van dominees... „Ja, nee, geen me... Buskes opdraven teg... lis van 't Reve. De... twisten over de vraag... nummer van Gerard... Guus Vleugel) op... zonden kon worden... germees gemoed.

Het werd een aller... zoals alle aardige... nergens om ging. He... namelijk niet de mo... onderhavige „tango... lend en onbenullig, z... er nog zo'n overspa... gezicht bij.

Van 't Reve won... plaatselijke opiniepe... voor mij onbegrijpel... had ik, gedachtig het... mijnzende initiatief v... de telefoon gegrepen...

H. Hn.

maatsen

VUUR

ambassade

onzin? Eh... Waar past hij niet in, zei je?"

„In de kompoeter," legde de handelaar uit. „Kijk, die is voor het uitschrijven van de rekeningen, ziet U? En voor mijn boekhouding. Vroeger zat ik tot laat in de nacht te schrijven. Het publiek weet niet hoeveel werk de middenstand moest verzetten. Maar dat begint anders te worden, nu al die mooie machines op de markt komen. Nu wordt alles machinaal gedaan, zal ik maar zeggen. Maar daarvoor heb ik nummers nodig en geen namen. U zult dat kunnen billijken..."

„Ik billijk niets!" riep heer Ollie, die onder het luisteren steeds roder geworden was. „Als het U te veel werk is om de naam Bommel keurig op te schrijven, wil ik ook niet langer Uw klant zijn, heer Grootgrut. Een heer van mijn stand is geen nummer, onthoud dat! Ga van mijn erf af, voordat ik mijn geduld verlies!"

Khe San, ten zuiden van de gedemilitariseerde zone, werd onder raketvuur genomen, waarbij het vliegveld beschadigd werd. Men is hi koortsachtig tempo bezig de landingsbanen te herstellen, aangezien de basis alleen vanuit de lucht te bereiken is en elk ogenblik het Noordvietnamese offensief in alle hevigheid kan losbarsten.

Ondanks de zware verliezen, die zij heeft geleden, heeft de Vietcong een psychologische overwinning behaald. De communistische eenheden waren letterlijk overal. Steden als Qui Nhon en Nha Trang, waarvan men dacht dat ze geheel gepacificeerd waren, bleken plotseling vol Vietcong-soldaten te zitten, terwijl de aanval op de hoofdstad Saigon diepe indruk op de bevolking heeft gemaakt. De felheid en de omvang van het offensief hebben de geallieerden duidelijk verrast. Volgens radio-Hanoi had het offensief tot doel de geallieerden te sraffen voor het feit, dat zij het Nieuwjaarsbestand hebben afgelst.

VERTENTIE

Chefarine „4" wonderen!

...elen in één tablet - waaronder het betrouwbare...
...el Chefarox - helpen snel en... doen wonderen!

...verenigd in Chefarine
...lijk al beroemd - wer-
...beter en helpen vaak
...ndere middelen falen.
...leel om zijn of erie

Slotconcert

HET SLOTCONCERT van de toernee van het Nederlands Studentenorkest, voor de vijftiende maal onder leiding van Jan Brussen, ten bate van de Stichting het Nederlands Studenten Sanatorium en de Stichting het Universitair Asielfonds, werd gegeven in het Concertgebouw te Amsterdam. Traditiegetrouw begon het ver na de aangegeven aanvangstijd en even traditiegetrouw ging er een Nederlands wer kin première, in opdracht voor deze tournee gemaakt. Ditmaal van Bertus van Lier, die als eredoctor van de Groningse Rijksuniversiteit en dirigent van het studentenorkest „Bragi", directe binding heeft met de studentenwereld.

Een uitgebreide orkestbezetting — veel koper — heeft Van Lier zich

HELIKOPTERS IN DE STRATEN

Amerikaanse helikopters landden gisteren, tijdens de gevechten in Saigon, niet alleen op het dak van de Amerikaanse ambassade, maar ook in de straten van de stad. Een Amerikaanse soldaat rent hier met een doos bloed, die door een wentelwiek is aangevoerd; een van zijn gewonde strijdmakkers heeft dringend een transfusie nodig.

at
a
e-
r
n
t
e
g
n
f
n
n
n
e
u
n
l
e
t